

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΠΑ' – ΤΕΥΧΟΣ 10 – ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2004
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἴω. Γενναδίου 14 – 115 21 Ἀθήναι
Τηλ.: 210-72.72.253. Fax 210-72.72.251

<http://www.ecclesia.gr>

e-mail: contact@ecclesia.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

<i>Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Δικαιοσύνης Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χριστοδούλου, Πρὸς τὸν Πάπαν Ῥώμης περὶ τοῦ ὀνόματος τῶν Σκοπίων</i>	795 797
---	------------

ΜΗΝΥΜΑΤΑ

<i>Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χριστοδούλου, Πρὸς τοὺς κ.κ. Συνέδρους καὶ τὰ Μέλη τῆς Ἡμερίδος Ἐπιμορφώσεως Κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διακονούντων εἰς σωφρονιστικά ἰδρύματα καὶ νοσοκομεία</i>	801
---	-----

ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΔΕΚΤΑ

<i>Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητος, Ἡμερὶς τῆς Ἱεράς Συνόδου γιὰ τὸν Μακεδονικὸ Ἀγῶνα</i>	803
<i>Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Γυναικείων Θεμάτων, Συνδιάσκεψις γιὰ τὸν ρόλο τῆς Γυναίκας</i>	805
<i>Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων, ΙΣΤ' Πανορθόδοξος Συνδιάσκεψις Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱερῶν Μητροπόλεων διὰ θέματα Αἰρέσεων καὶ Παραθρησκείας</i>	807

ΟΜΙΛΙΑΙ

<i>Σεβ. Μητροπολίτου Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμου, Ἐνθρονιστήριος Λόγος</i>	809
<i>Σεβ. Μητροπολίτου Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Βαρνάβα, Ἐνθρονιστήριος Λόγος</i>	815

ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

<i>Τὰ Πρεσβυγενῆ Πατριαρχεῖα τῆς Μέσης Ἀνατολῆς</i>	820
---	-----

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

<i>Ἡ Ἐκλογή τοῦ Νέου Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεοδώρου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χριστοδούλου, Προσφώνησις ἐπὶ τῇ Ἐνθρονίσει τοῦ Μακαριωτάτου Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κ. Θεοδώρου</i>	822 823
--	------------

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ Ε.Ε.

<i>Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χριστοδούλου, «Οἰκοδομοῦμε τὴν Εὐρώπη διὰ τῆς συμφιλώσεως καὶ τῆς συνεργασίας»</i>	825
--	-----

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΝ

<i>Ἀναστασίου Μαρίνου, Περὶ τῆς ὑποχρέωσος ἢ μὴ ὑποβολῆς ὑπὸ φυσικῶν προσώπων διοικούντων Ἐκκλησιαστικά, Νομικά Πρόσωπα, δηλώσεων περιουσιακῆς καταστάσεως αὐτῶν</i>	827
--	-----

ΜΕΛΕΤΑΙ

<i>Ἀναστασίου Μαρίνου, Ἡ συνάντησις Ἑλληνισμοῦ καὶ Χριστιανισμοῦ, βασικὸ στοιχεῖο γιὰ τὴ δημιουργία τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ταυτότητος</i>	829
<i>Παύλου Χιδίρογλου, Σύγχρονά τινα ἠθικοθρησκευτικὰ ζητήματα τῆς Τουρκίας σχετιζόμενα καὶ μὲ τὴν Ἑλλάδα</i>	835

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

	841
--	-----

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

	845
--	-----

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

	859
--	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

	867
--	-----

Ἐκδίδεται

Προνοία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. **ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ**

ὑπὸ τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς
Ἐπιχειρήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Διευθυντὴς τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
Ἀρχιμ. **Χρυσόστομος Σκληφας**
Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱεράς Συνόδου

Ἀρχισυντάκτης
Κωνσταντῖνος Χολέβας

Τμήμα Συντάξεως
Ἐπιμέλεια ὕλης, διόρθωσις δοκιμῶν
Δρ. Χρῆστος Γ. Καραγιάννης

Φωτογραφίες
Χρῆστος Μπότης

Προεκτυπωτικὲς ἐργασίαι
Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΒΑΝΗ ΑΒΕΕ
Σόλωνος 98 – 106 80 Ἀθήνα
Τηλ.: 210-36.61.200. Fax 210-36.17.791
<http://www.livanis.gr>

**ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ
ΥΠΟΥΡΓΟΝ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ**

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 3834
Ἀριθμ. Διεκπ. 2105

Ἀθήνησι τῇ 15ῃ Νοεμβρίου 2004

Πρὸς
Τὸν Ἐξοχώτατον
κ. Ἀναστάσιον Παπαληγούραν,
Ἐπιτελεῖον Δικαιοσύνης,
Ἐνταῦθα.

Ἐξοχώτατε κ. Ἐπιτελεῖον,

Τὸ ὑπὸ ψήφισιν Νομοσχέδιον διὰ τὴν Δικαιοσύνην ἔρχεται νὰ ἐπιλύσῃ κατὰ τρόπον ἀποτελεσματικὸν καὶ ἄμεσον χρονίζοντα προβλήματα εἰς τὸν χῶρον τῆς Δικαιοσύνης μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὴν ὑπερβολικὴν καθυστέρησιν ἀπονομῆς αὐτῆς, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ταλαιπωρίαν τῶν ἐμπλεκομένων καὶ τὴν βλάβην τῶν συμφερόντων των.

Ἐν τοῖς πλαισίοις λοιπὸν τῆς ἐν λόγῳ νομοθετικῆς ρυθμίσεως καὶ ἴσως ἐξ ἀγαθῆς προαιρέσεως καὶ ὑπερβάλλοντος ζήλου συζητεῖται καὶ φημολογεῖται, ὡς πληροφοροῦμεθα ἐκ τῶν δημοσιευμάτων τοῦ τύπου, ἡ κατάργησις τῆς Κυριακῆς ἀργίας ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἐντατικωτέρας καὶ λυσιτελεστέρας λειτουργίας τῶν Δικαστηρίων τῆς Χώρας πρὸς καλυτέραν καὶ ταχύτεραν ἀπονομὴν τῆς Δικαιοσύνης.

Ἐξοχώτατε κ. Ἐπιτελεῖον,

Ὡς τυγχάνει γνωστὸν εἰς ὑμᾶς, ἡ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Κυριακῆς ἀνάπαυσις τῶν ἐργαζομένων καθιερώθη νομοθετικῶς παλαιόθεν, καὶ δὴ καὶ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1909. Μεταγενεστέρως κατοχυρώθη καὶ ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς Συμβάσεως τῆς Γενεύης, ἥτις κυρωθεῖσα παρ' ἡμῶν ἔχει σήμερον ἰσχὴν νομοθετικὴν, βάσει τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ Συντάγματος, καὶ ὡς ἐκ τούτου φρονοῦμεν ὅτι δὲν εἶναι δυνατὴ οὐδὲ ἡ διὰ νόμου κατάργησις αὐτῆς.

Ὡσαύτως, καίτοι ἡ Κυριακὴ ἀργία ἐθεωρήθη ἀρχῆθεν ὡς ἀργία διὰ λόγους ἀφορῶντας εἰς τὴν σωματικὴν ἀνάπαυσιν τοῦ ἐργαζομένου, δὲν εἶναι ἐν τούτοις ἐκτὸς πραγματικότητος καὶ ἡ ἀποψις καθ' ἣν, εἰς μίαν χώραν κατοικουμένην κατὰ τὴν συντριπτικὴν πλειονότητα τῶν κατοίκων αὐτῆς ὑπὸ Χριστιανῶν Ὁρθοδόξων, ἡ Κυριακὴ ἀργία ἀποσκοπεῖ καὶ εἰς τὴν παροχὴν εἰς τοὺς Ὁρθοδόξους τῆς δυνατότητος ἀκωλύτου ἀσκήσεως τῶν θρησκευτικῶν των καθηκόντων καὶ εἰδικώτερον τῆς λατρείας πρὸς τὸν Θεὸν κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Πίστεως, ὅπερ ἀποτελεῖ εἰδικήν, τὴν σπουδαιότεραν, ἴσως, ἐκδήλωσιν τοῦ δικαιώματος θρησκευτικῆς ἐλευθερίας. Καὶ τὸ δικαίωμα τοῦτο κατοχυρῶνται, ὡς γνωστὸν, διὰ τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Συντάγματος, ὁρίζοντος, εἰς τὴν παράγραφον 2 ὅτι ἡ λατρεία πρέπει νὰ τελῆται «ἀνεμπόδιστα».

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐνδιαφερομένη ζωηρῶς, τόσον διὰ τὸν ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας σεβασμὸν τῆς Κυριακῆς ἀργίας, ὡς ἡμέρας Κυρίου καὶ σημαντικωτάτου στοιχείου προσδιορίζοντος τὴν Ἑλληνορθόδοξον ἰδιοπροσωπεῖαν

ἡμῶν, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐν τοῖς πλαισίοις τῆς ἀδιαπτώτου ποιμαντικῆς μερίμνης αὐτῆς διὰ τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα, παροχὴν εἰς τοὺς ἐν τῇ Χώρα ἡμῶν ἐργαζομένους τοῦ ἀπαιτουμένου χρόνου πρὸς ἀνάπαυσιν καὶ πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν αὐτῶν καθηκόντων, προσφεύγει πρὸς ὑμᾶς ὡς τὸν ἀρμόδιον, ἐν προκειμένῳ, Ὑπουργόν, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἐνδιαφεροθῆτε διὰ τὸ θέμα τοῦτο καὶ θὰ περιφρουρήσητε τὸ δικαίωμα τῶν ἐργαζομένων εἰς τὸν νευραλγικὸν χώρον τῆς Δικαιοσύνης, ἀπὸ τῶν Ἀνωτάτων Δικαστικῶν μέχρι καὶ τοῦ τελευταίου λειτουργοῦ αὐτῆς, νὰ ἀπολαμβάνουν τῆς Κυριακῆς ἀργίας. Σημειωτέον ὅτι ἐὰν καταργηθῆ ἢ ὡς εἴρηται ἀργία, ὡς πρὸς τὴν πραγματοποίησιν τῶν δικῶν, θὰ συ-

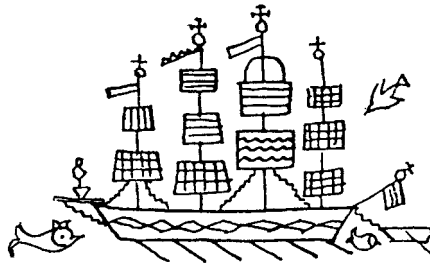
μπαρασύρη εἰς τὴν καταστρατήγησιν γενικῶς τῆς Κυριακῆς ἀργίας καὶ χιλιάδας ἄλλων ἐργαζομένων. Εἴμεθα ὡς ἐκ τούτου βέβαιοι, ὅτι μὲ τὴν διακρίνουσαν τὴν ὑμετέραν Ἐξοχότητα σύνεσιν καὶ εὐθυκρισίαν, θέλετε ἐνεργήσει τὰ δέοντα πρὸς ἀποτροπὴν πάσης παρεκκλίσεως ἐκ τῶν τεθεσπισμένων καὶ παγιωθέντων.

Ἐπὶ δὲ τούτοις ἐπικαλούμενοι ἐπὶ τὴν ὑμετέραν Ἐξοχότητα πλουσίαν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἄπειρον Αὐτοῦ ἔλεος, διατελοῦμεν μετ' εὐχῶν διαπύρων.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας

ΕΠΙΣΤΟΛΗ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ
ΠΑΠΑΝ ΡΩΜΗΣ
ΠΕΡΙ
ΤΗΣ ΟΝΟΜΑΣΙΑΣ
ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΩΝ ΣΚΟΠΙΩΝ

Α. Ἀγγλικὸ κείμενο

Athens, November 17, 2004

Your Holiness,

Please allow me to bring to your attention a matter of the utmost importance not only for my country and for Hellenism all around the world but for the stability and pacification of the tormented region of Southeastern Europe: it is about the name of the state of Skopje. The problem of the naming of the Former Yugoslav Republic of Macedonia (hereafter FYROM) became topical again after the recent decision of the Administration of the United States of America to proceed to the recognition of this state under its constitutional name: «*Republic of Macedonia*».

The use of the term «*Macedonia*» by Skopje is something more than a mere instance of cultural usurpation. This is so because, in our region, the boundaries between culture, on the one hand, and politics and expansionism, on the other, are not always absolutely clear. Besides, the cultural aspect of the so-called Macedonian Issue constantly caused passions to be rekindled, given that the suspicion of territorial claims, which resurface when conditions allow so, always lurks behind it.

The objections and perplexities both in my own and in all Greeks' minds regarding the use of the name «*Macedonia*» by the state of Skopje, in whichever corner of the Earth Greeks may be, are historically justified by a sense of insecurity, itself explained in turn by the fact that a part of the Greek Macedonia was repeatedly seized by neighbours who attempted to appropriate the name in question both during the two World Wars and in the repeated interventions of the Great Powers at each time, which have left strong remnants of doubt and suspiciousness.

These suspicions and perplexities are intensified even further, if one takes into account that the history of Southeastern Europe has been tainted by the cultivation of insatiable irredentist ideals, which often led to conflicts and which were not confined to the aforementioned region, as is shown by the designation of it as «*the gunpowder magazine of Europe*». Of course, hopes for the tormented region of the peninsula were revived after the collapse of communism in Eastern Europe, an event which was seen as the dawn of a new era, but sadly this world-shaking event was accompanied by social chaos, which fomented explosive situations. And as if all this were not enough, old ethnic rivalries and irredentist ambitions came to the foreground in a stormy way.

As regards FYROM, expansionism appears in two facets –Slav and Albanian– and this is why it is considered even more explosive than one tends to think. May I remind you that the population of this country is totally heterogeneous, as it is made up of a dominant Slav element, a significant ethnic Albanian minority and a medley of other ethnic groups. Albanians have an intense national consciousness and claim their descendance from ancient Illyrians. Within this framework, the Slav majority, instead of fostering a spirit of unity, which would embrace the entire panorama of the country, proceeded to the construction of a «*Macedonian national consciousness*», which has alienated the constituent elements of that state even further. Persistence

Τοῦ
Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Σημ. Ἐπιστολὲς μὲ τὸ ἴδιο περιεχόμενο ἀπεστάλησαν πρὸς τοὺς Προκαθημένους τῶν Χριστιανικῶν Ὁμολογιῶν καὶ πρὸς τοὺς Ἀρχηγοὺς τῶν Κρατῶν-Μελῶν τῆς Ε.Ε.

in the name «*Macedonia*» not as a geographical term but with a national significance aggravates the already acute feeling of alienation between the numerous racial groups within this country and spreads irredentist ideals, which keep tension in the wider region unabated.

This is why we as Greeks consider that the recognition of this neighbouring state of Greece under the national designation «*Macedonia*» not only would not render service to any Balkan state, since it heats up the thermometer of tension and suspiciousness in the area, but also appears to vindicate all those who try to build their history with stolen materials, all those who keep the sparks of disorder and of permanent instability flying in an area of crucial importance to Europe and at a time of incessant tensions.

With a deep sense and awareness of the necessity of establishing a climate of stability and peace in the wider area of Southeastern Europe, my country embraced FYROM from the first moment of its inception. Besides, Greece has fervently supported the preservation of the territorial integrity of that vulnerable state, and this is why it encouraged every kind of relation and contact with FYROM to such an extent that today, for instance, the economic partnership between the two countries is regarded by Skopje itself as one of the most important partnerships for its economic survival. However, these excellent relations are overshadowed by the unwillingness of the state and political Slavonian leadership of Skopje to contribute to finding a jointly acceptable name.

Even so, the objections and perplexities both of myself personally and of all Greeks as regards the naming «*Macedonia*» are not founded upon emotional exaggerations and uncritical phobias but upon realistic arguments. If the monopoly of the name «*Macedonia*» by Skopje were to be established, this would cause immense confusion both in Greece and in other countries at the expense of Greek Macedonians, who are more numerous than Slav Macedonians and who use the term in its geographical sense. Both Greek Macedonians and Hellenism as a whole, we firmly believe that the name «*Macedonia*» constitutes a principal element of our cultural heritage and an integral constituent part of our national personality. This belief is not arbitrary, given that consanguinity and identity of language between

Macedonians and the rest of the Greeks are confirmed in a crystalline way in the extant works of many and most authoritative classical Greek and Roman authors, particularly in the invaluable testimonies of the father of History, Herodotus, while the impressive archaeological findings in Verghina and other areas of Greek Macedonia, such as Aiani, Dion, Sindos, have sealed the Greek origins of Macedonia in the most authentic manner.

Establishing the name «*Macedonia*» in the newly formed state of FYROM would not only annul any historical truth but would reinforce the process of «*Macedonian-isation*» of that part of former Yugoslavia which was known before the war as «*Southern Serbia*» or «*Vadarska Banovina*»; a process served by revisionist historians of Skopje, who carried out orders from centres outside Skopje for the furtherance of political goals. Collaborating with this arbitrary act would therefore send erroneous messages as to the quality and the kind of the world we are building for the generations to come.

Your Holiness,

I am convinced that the confinement of politics, and indeed of international politics, merely to the cold service of ephemeral and selfish interests, constitutes one of the main causes of instability and disorder in the world in the post-bipolar era we are going through. As an organic member of a historic people, whose priorities have never been ephemeral nor even selfish, and as an ecclesiastic servant of a religious tradition –Orthodoxy– the Word and the message of which are founded upon ecumenicity and duration through time, I would like to express hereby in the most intense manner the feelings of concern which fill me as regards the world we are shaping, a world with utter disdain for objectivity and for truth.

With these thoughts, Your Holiness, and on the faith that Divine Providence may guide our steps for the best of our respective Churches, I greet You fraternally in the name of our Lord.

† CHRISTODOULOS

Archbishop of Athens and All Greece

Β. Ἑλληνικό κείμενο

Ἰθάκη, 17 Νοεμβρίου 2004

Ἄγιώτατε,

Ἐπιτρέψατέ μου νὰ θέσω ὑπόψη σας ἓνα θέμα, τὸ ὁποῖο ἀποτελεῖ ζήτημα ὑψίστης σπουδαιότητας γιὰ τὴν πατρίδα μου καὶ τὸν Ἑλληνισμό ὅπου γῆς, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν σταθερότητα καὶ τὴν εἰρήνευση τῆς πολυπαθῆς περιοχῆς τῆς Ν.Α. Εὐρώπης: τὸ ὄνομα τοῦ κράτους τῶν Σκοπίων. Τὸ πρόβλημα τῆς ὀνοματοθεσίας τῆς πρώην Γιουγκοσλαβικῆς Δημοκρατίας τῆς Μακεδονίας (ἐφεξῆς πΓΔΜ) ἐπανῆλθε στὴν ἐπικαιρότητα μετὰ τὴν πρόσφατη ἀπόφαση τῆς κυβέρνησης τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν νὰ προβεῖ στὴν ἀναγνώριση τοῦ κράτους αὐτοῦ μὲ τὸ συνταγματικό του ὄνομα: «*Δημοκρατία τῆς Μακεδονίας*».

Ἡ χρήση τοῦ ὀνόματος «*Μακεδονία*» ἀπὸ τὰ Σκόπια εἶναι κάτι περισσότερο ἀπὸ μιὰ ἀπλή καὶ ἀθῶα πολιτιστικὴ ὑπεξαίρεση. Καὶ αὐτὸ γιὰ τὴν περιοχὴ μας τὰ ὄρια τοῦ πολιτιστικοῦ, τοῦ πολιτικοῦ καὶ τοῦ ἐπεκτατικοῦ εἶναι ἀμυδρά. Ἄλλωστε ἡ πολιτιστικὴ ὄψη τοῦ Μακεδονικοῦ Ζητήματος εἶναι ἡ μόνιμη αἰτία ἀναμόχλευσης παθῶν, καθόσον πίσω ἀπ' αὐτὴ φωλιάζει ἡ καχυποψία γιὰ ἑδαφικὰς ἀξιώσεις, ὅταν τὸ ἐπιτρέψουν οἱ συνθήκες.

Οἱ ἐνστάσεις καὶ οἱ προβληματισμοὶ τόσο ἐμοῦ προσωπικῶς ὅσο καὶ ὄλων τῶν Ἑλλήνων, σὲ οἰαδήποτε γωνία τῆς γῆς καὶ ἐὰν εὐρίσκονται, ὡς πρὸς τὴν χρήση τοῦ ὀνόματος «*Μακεδονία*» ἀπὸ τὸ κράτος τῶν Σκοπίων, ὀφείλονται στὴν παραδοσιακὴ ἀνασφάλειά μας ἐξαιτίας τῆς κατάληψης ἀπὸ γείτονες, πού σφετερίζονται τὸ ὄνομα «*Μακεδονία*», μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Μακεδονίας καὶ στοὺς δύο Παγκοσμίους Πολέμους, καθὼς καὶ στὶς συνεχεῖς ἐπεμβάσεις τῶν ἐκάστοτε Μεγάλων Δυνάμεων στὸ χῶρο, οἱ ὁποῖες ἔχουν ἀφήσει ἰσχυρὰ κατάλοιπα ἀμφιβολίας καὶ καχυποψίας.

Οἱ καχυποψίες καὶ οἱ προβληματισμοὶ μας ἐντείνονται περισσότερο ἐὰν ληφθεῖ ὑπόψη ὅτι ἡ ἱστορία τῆς Ν.Α. Εὐρώπης ἔχει χρωματιστεῖ ἀπὸ τὴν καλλιέργεια ἀκόρεστων μεγαλοϊδεατισμῶν, πού συχνὰ ὀδηγοῦσαν σὲ συρράξεις καὶ οἱ ὁποῖες δὲν περιορίζονταν στὸν ἐν λόγῳ χῶρο, γι' αὐτὸ ἡ περιοχὴ αὐτὴ ἔλαβε τὸ προσωνύμιο ἢ «*πυριτιδαποθήκη τῆς Εὐρώπης*». Βεβαίως οἱ ἐλπίδες γιὰ τὴν πολυπαθὴν περιοχὴ τῆς χερσονήσου ἀναπετρώθηκαν μετὰ τὴν κατάρρευση τοῦ κομμουνισμοῦ στὴν Ἀνατολικὴ Εὐρώπη, ἓνα γεγονός πού θεωρήθηκε ὡς ἡ αὐγὴ μιᾶς νέας ἐποχῆς, ἀλλὰ δυστυχῶς τὸ κοσμοϊστορικὸ αὐτὸ γεγονός συνοδεύτηκε ἀπὸ κοινωνικὸ χάος πού ὑπέθαλψε ἐκρηκτικὰς καταστάσεις. Καὶ σὰν νὰ μὴν ἔφτανε αὐτό, ἤρθαν μὲ θυελλώδη τρόπο στὸ προσκόνιο παλιὰς ἔθνοφυλετικῆς βεντέτες καὶ μεγαλοϊδεατικῆς βλέψεις.

Σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ στὴν πΓΔΜ, ὁ μεγαλοϊδεατισμὸς ἐμφανίζεται σὲ δύο ἐπίπεδα —σλαβικὸ καὶ ἀλβανικὸ— γι' αὐτὸ καὶ θεωρεῖται ἐκρηκτικότερος. Σὰς ἐπισημαίνω ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῆς χώρας αὐτῆς εἶναι φυλετικῶς ἀνομοιογενὴς μὲ δεσπάζον τὸ σλαβικὸ στοιχεῖο, μὲ σημαντικὴ ἐθνοτικὴ ἀλβανικὴ μειονότητα καὶ σύμφορμα ἄλλων ἐθνοφυλετικῶν ομάδων. Οἱ Ἄλβανοι ἔχουν ἔντονη ἐθνικὴ συνείδηση καὶ ἰσχυρίζονται ὅτι ἔλκουν τὴν καταγωγὴ τους ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Ἰλλυριοὺς. Βάσει αὐτῶν τῶν δεδομένων, ἀντὶ τῆς σλαβικῆς πλειοψηφίας νὰ καλλιερῆσει ἓνα ἐνωτικὸ συναίσθημα πού θὰ ἀγκάλιαζε ὅλο τὸ πολυφυλετικὸ πανόραμα τῆς χώρας, προέβη στὴν καλλιέργεια μιᾶς «*μακεδονικῆς ἐθνικῆς συνείδησης*»,

πού ἀποξενώνει ἀκόμη περισσότερο τὰ συστατικά στοιχεία τοῦ κράτους. Ἡ ἐμμονή στήν ὀνομασία «*Μακεδονία*», ὄχι ὡς γεωγραφικό ὄρο ἀλλά μέ ἔννοια ἐθνική, ἐπιβαρύνει τὸ ἤδη ἔντονο αἶσθημα τῆς ἀποξένωσης μεταξύ τῶν πολυπληθῶν φυλετικῶν ομάδων στοῦ ἐσωτερικό τῆς χώρας αὐτῆς καί ἐνσπείρει ἀλυτρωτισμούς πού κρατοῦν ἀμείωτη τὴν ἔνταση στήν εὐρύτερη περιοχὴ.

Γι' αὐτό, ὡς Ἕλληνες, θεωροῦμε πὼς ἡ ἀναγνώριση τοῦ ὁμοῦ με τὴν Ἑλλάδα κράτους τῆς πΓΔΜ μέ τὸ ἔθνωνίμο «*Μακεδονία*» ὄχι μόνο δὲν ἐξυπηρετεῖ κανένα βαλκανικό κράτος, ἀφοῦ ἀνεβάζει τὸ θερμοῦμετρο τῆς ἔντασης καί τῆς καχυποψίας στήν περιοχὴ, ἀλλά φαίνεται πὼς δικαιώνει ὅλους ὅσους κτίζουν τὴν ἱστορία τους μέ κλοπιμαῖα ὑλικά καί ἐπιβραβεύει ὅσους διατηροῦν ἄσβηστη τὴ σπιθαμὴ τῆς ἀταξίας καί τῆς μόνιμης ἀστάθειας σὲ μιὰ κρίσιμη γιὰ τὴν Εὐρώπη περιοχὴ καί σὲ μιὰ ἐποχὴ ἀδιάκοπων ἐντάσεων.

Ἡ χώρα μου μέ βαθιὰ αἶσθηση καί ἐπίγνωση τῆς ἀναγκαιότητας ἐδραίωσης κλίματος σταθερότητας καί εἰρήνευσης στήν εὐρύτερη περιοχὴ τῆς Ν.Α. Εὐρώπης ἀγκάλιασε τὴν πΓΔΜ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή τῆς ἰδρύσεώς της. Ὑποστήριξε δὲ καί ὑποστηρίζει ἐνθέρμως τὴ διατήρηση τῆς ἐδαφικῆς ἀκεραιότητος τοῦ εὐάλωτου αὐτοῦ κράτους, γι' αὐτὸ ἄλλωστε ἐνθάρρυνε κάθε εἶδους σχέσεις καί ἐπαφές μαζί του σὲ βαθμὸ πού, σήμερα, ἡ οἰκονομικὴ συνεργασία μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν νὰ θεωρεῖται ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ Σκόπια ὡς ἡ ἀξιολογότερη. Ὡστόσο, τὶς ἐξαιρετικὲς αὐτὲς σχέσεις ἐπισκιάζει ἡ ἀπροθυμία τῆς πολιτειακῆς καί πολιτικῆς σλαβογενοῦς ἡγεσίας τῶν Σκοπίων νὰ συμβάλει στήν ἐξέυρεση ἑνὸς κοινὰ ἀποδεκτοῦ ὀνόματος.

Οἱ ἐνστάσεις καί οἱ προβληματισμοὶ τόσο ἐμοῦ προσωπικῶς ὅσο καί ὄλων τῶν Ἑλλήνων, ὡς πρὸς τὴν ὀνοματοθεσίαν «*Μακεδονία*», δὲν στηρίζονται σὲ συναισθηματικὲς ὑπερβολὲς καί ἄκριτες φοβίες, ἀλλὰ σὲ πραγματικὰ ἐρείσματα. Τυχὸν καθιέρωση τῆς μονοπώλησης τοῦ ὀνόματος «*Μακεδονία*» ἀπὸ τὰ Σκόπια θὰ προκαλέσει τεράστια σύγχυση στήν Ἑλλάδα ἀλλὰ καί στοῦ ἐξωτερικό γιὰ τοὺς Ἕλληνες Μακεδόνες —πού εἶναι πολυαριθμότεροι τῶν Σλαβομακεδόνων—, οἱ ὅποιοι χρησιμοποιοῦν τὸ ὄνομα μέ τὴ γεωγραφικὴ του ἔννοια. Τόσο οἱ Ἕλληνομακεδόνες ὅσο καί ὁ Ἕλληνισμὸς στοῦ σύνολό του πιστεύουμε ἀκραδάντως ὅτι τὸ ὄνομα «*Μακεδονία*» ἀποτελεῖ κύριο στοιχεῖο τῆς πολιτιστικῆς μας κληρονομίας καί συστατικὸ μέρος τῆς ἐθνικῆς μας ἰδιοπροσωπίας. Ἡ πίστη μας αὐτὴ δὲν εἶναι αὐθαίρετη, καθόσον: Τὸ ὁμο-

γενὲς καί ὁμόγλωσσο τῶν Μακεδόνων μέ τοὺς λοιποὺς Ἕλληνες ἐπιβεβαιώνεται μέ κρυστάλλινο τρόπο στὰ σωζόμενα ἔργα πολυάριθμων καί ἐκ τῶν πλέον ἔγκυρων κλασικῶν Ἑλλήνων καί Ρωμαίων συγγραφέων, ἰδίως στὶς ἀνεκτίμητες μαρτυρίες τοῦ πατέρα τῆς Ἱστορίας Ἡρόδοτου, ἐνὼ τὰ ἐντυπωσιακὰ ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα στὴ Βεργίνα καί σ' ἄλλους χώρους τῆς Ἑλληνικῆς Μακεδονίας—Αἰανή, Δίο, Σίνδο κ.ἄ.—ἐπισφράγισαν κατὰ τὸν πιὸ αὐθεντικὸ τρόπο τὶς ἑλληνικὲς ρίζες τῆς Μακεδονίας.

Ἡ καθιέρωση τῆς ὀνοματοθεσίας «*Μακεδονία*» στοῦ νεότευκτο κράτος τῆς πΓΔΜ, δὲν ἀκυρώνει ἀπλῶς κάθε ἱστορικὴ ἀλήθεια, ἀλλὰ ἐνισχύει τὴ διαδικασία «*μακεδονοποίησης*» ἀπὸ ἱστορικοὺς ἀναθεωρητὲς τῶν Σκοπίων, πού διεκπεραίωναν ἐντολὲς ἐξωσκοπιανῶν κέντρων γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση πολιτικῶν σκοπιμοτήτων, τοῦ τμήματος τῆς Γιουγκοσλαβίας πού προπολεμικὰ ἦταν γνωστὸ ὡς «*Νότιος Σερβία*» ἢ «*Βαρντάρσκα Μπανόβινα*». Συμπράττοντας σ' αὐτὴ τὴν αὐθαίρετη ἐνέργεια, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, δίνονται ἐσφαλμένα μηνύματα ὡς πρὸς τὴν ποιότητα καί τὸ εἶδος τοῦ κόσμου πού κτίζουμε γιὰ τὶς ἐπόμενες γενιές.

Ἄγιώτατε,

Εἶμαι πεπεισμένος πὼς ἡ περιστολὴ τῆς πολιτικῆς, καί δὴ τῆς διεθνοῦς πολιτικῆς, στήν ψυχρὴ καί μόνον ἐξυπηρέτηση ἐφήμερων καί ἰδιοτελῶν συμφερόντων, ἀποτελεῖ βασικὸ αἶτιο τῆς παγκόσμιας ἀστάθειας καί ἀταξίας στὴ μετα-διπολικὴ ἐποχὴ πού διανύουμε. Ὡς ὀργανικὸ μέλος ἑνὸς ἱστορικοῦ λαοῦ, τοῦ ὁποῖου οἱ προτεραιότητες οὐδέποτε ὑπῆρξαν ἐφήμερες, οὔτε κἂν ἰδιοτελεῖς, καί ὡς ἐκκλησιαστικὸς ὑπῆρέτης μᾶς θρησκευτικῆς παράδοσης—τῆς Ὁρθοδοξίας— πού ὁ Λόγος καί τὸ μήνυμά της ἐδράζονται στήν οἰκουμενικότητα καί τὴ διαχρονικότητα, ἐπιθυμῶ διὰ τῆς παρουσίας νὰ ἐκδηλώσω μέ τὸν πλέον ἔντονο τρόπο τὰ αἰσθήματα ἀγωνίας πού μέ διακατέχουν γιὰ τὸν κόσμον πού διαμορφώνουμε μέ πλήρη ἀπαξία στήν ἀντικειμενικότητα καί τὴν ἀλήθεια.

Μὲ αὐτὲς τὶς σκέψεις, Ἄγιώτατε, καί μέ τὴν πίστιν ὅτι ἡ Θεία Πρόνοια θὰ ὀδηγεῖ τὰ βήματα ἀμφοτέρων ἡμῶν γιὰ τὸ καλὸ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας, Σᾶς χαιρετῶ ἀδελφικὰ ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ.

† ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος

**ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ
κ.κ. ΣΥΝΕΔΡΟΥΣ
ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΛΗ
ΤΗΣ ΗΜΕΡΙΔΟΣ
ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΚΛΗΡΙΚΩΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΔΙΑΚΟΝΟΥΝΤΩΝ
ΕΙΣ
ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΙΚΑ
ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΚΑΙ
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ**

(29/10/2004)

Τοῦ
Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

«Γίνεσθε οὖν οἰκτιρῶνες, καθὼς καὶ ὁ Πατήρ μου οἰκτιρῶν ἐστί».

Ἀδελφοί μου,

Ἡ φιlanθρωπία τοῦ Θεοῦ εἶναι ἔκφραση τῆς ἄπειρης ἀγάπης Του, πού ποικιλοτρόπως καὶ ἀφειδῶς χαρίζεται, πρὸς τὸ μόνο λογικὸ ἐπὶ τῆς γῆς πλάσμα του, τὸν ἄνθρωπο.

Τοῦτο τὸ δεῖγμα τῆς θεϊκῆς παρεμβολῆς ἦταν ἀναγκαῖο νὰ ἀποκαλυφθεῖ, γιατί ἡ τάση καὶ ἡ συμπεριφορὰ τῆς πάσχουσας φύσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἀφ' ὅτου ἐπέξεπεσε ἀπὸ τὸ «*πρωτόκτιστον κάλλος*» του, ἦταν στρεβλωμένη, ἀρρωστημένη.

«*Ἥμεν γὰρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι*», γράφει ὁ Ἅπ. Παῦλος στὴν πρὸς Τίτον Ἐπιστολή, «*ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις, ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες, στυγητοί, μισοῦντες ἀλλήλους...*» (Τίτ. 3.3).

Ὁ ἄνθρωπος ζοῦσε φυλακισμένος μέσα στὸν ἀσφυνκτικὸ κλοιὸ τοῦ ἐγωκεντρισμοῦ καὶ δὲν ἦταν σὲ θέση ν' ἀντιληφθεῖ τὸ τί ἀληθινὰ ἔπρεπε νὰ βιώνει ἡ ψυχὴ του γιὰ νὰ ζεῖ εὐτυχισμένος. «*Ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ ἡ φιlanθρωπία ἐπεφάνη τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, ...κατὰ τὸν αὐτοῦ ἔλεον, ἔσωσεν ἡμᾶς*» (Τίτ. 3.4-5). Μέσα ἀπὸ τὴν φιlanθρωπία τοῦ Θεοῦ ἀναδεικνύονται καὶ οἱ ἄλλες ιδιότητές Του, ὅπως τὸ ἔλεός Του, ἡ εὐσπλαχνία Του, «*τὰ σπλάχνα τῶν οἰκτιρῶν*», ἡ μακροθυμία Του, ἡ ἀγαθοσύνη Του, ἡ ἐλεημοσύνη Του, πού ἐκφράζουν, τόσοσόν τις ποιότητες πνευματικῆς σχέσεως μετὰ τὰ κτιστὰ ὄντα Του ὅσο καὶ τις ἄκτιστες ἐνέργειές Του.

Ἡ φιlanθρωπία ἐπιπλέον τοῦ Θεοῦ καὶ κάθε ἔκφρασή της, εἶναι ἀποκαλυπτικὲς ἐνέργειές Του, πού ὀφείλουμε νὰ μιμηθοῦμε. Ἡ μίμηση αὐτὴ μᾶς ὀδηγεῖ σὲ πράξεις ἀληθινῆς ἀνθρωπιάς καὶ γνήσιας κοινωνικῆς σχέσεως μετὰ τὸν συνάνθρωπο, ἀλλὰ καὶ σὲ ἀρετές, πού ὑπερπηδοῦν τὸ φράγμα τῆς πλεονεξίας καὶ τῆς φιλαργυρίας, τοῦ ἐγωισμοῦ καὶ τοῦ ἀτομικισμοῦ, ξεχύνονται ὡς ποταμὸς κατὰ Θεὸν ζωῆς καὶ προσφορᾶς, ζωογονοῦν καὶ ἀρδεύουν πνευματικὰ τὸ κοινωνικὸ περιβάλλον.

Ἡ φιlanθρωπία, ὁμως δὲν εἶναι λόγος κενός, συγκινησιακὴ ἀπλῶς κατάσταση, χωρὶς ἐγκάρδια ἀνταπόκριση. Ἡ πρακτικὴ ἄσκηση τῆς φιlanθρωπίας, «*κατὰ μίμησιν Θεοῦ*», ἀπαιτεῖ τὴν ἔμπρακτη συμμετοχὴ τοῦ καθενός μας γιὰ τὴν ἀνακούφιση τῶν προβλημάτων τοῦ ἄλλου, ἀνάλογα μετὰ τὸν πόνο τῆς ψυχῆς ἢ τοῦ σώματος «*τῶν ἐν ἀνάγκαις*» εὐρισκομένων συνανθρώπων μας.

Συνήθως περιορίζουμε τὴν ἀρετὴ τῆς φιlanθρωπίας στὴ προσφορὰ χρημάτων ἢ μόνον ὑλικῶν ἀγαθῶν. «*Μηδεὶς ὁμως*», γράφει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Νύσσης, «*ἐν μόναις ταῖς ὕλαις τὴν ἀρετὴν θεωρεῖτω· οὕτω γὰρ ἂν οὐ πάντως εἶη κατόρθωμα τὸ τοιοῦτον, πλὴν τοῦ δύναιμιν τινα πρὸς εὐποίῃαν ἔχοντος*».

Ἡ φιlanθρωπία καὶ ἡ ἐλεημοσύνη πρὸς τοὺς ἀδελφούς μας δὲν πρέπει νὰ ἐστιάζεται καὶ νὰ ἀνταποκρίνεται μόνον στὶς ὑλικὲς ἀνάγκες, γιατί ἔτσι ἴσως δὲν θὰ ἦταν κατορθωτὴ ἀπὸ ὅλους. «*Οὐχὶ διὰ χρημάτων μόνον ἔστιν ἐλεεῖν ἀλλὰ καὶ λόγου, κἄν μηδὲν ἔχῃς, διὰ δακρῶν*», σημειώνει χαρακτηριστικὰ ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος.

Ὁ Σοφὸς Σειράχ αἰῶνες πρὶν ἔχει καταγράψει ὅλες τις διαστάσεις τῆς φιlanθρωπῆς διαθέσεως καὶ προσφορᾶς τοῦ ἀνθρώπου, μὴ καὶ οἱ θησαυροὶ πού βγαίνουν, ὄχι μόνον ἀπὸ τὸ πορτοφόλι, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου ἔχουν σπουδαία ἀξία καὶ ἀνταποκρίνονται στὶς ἀνάγκες τοῦ ἀνωτέρου συστα-

τικοῦ τῶν συνανθρώπων μας, δηλ. τῆς ψυχῆς των «Κρείσσων λόγος ἢ δόσις. Οὐκ ἰδοὺ λόγος ὑπὲρ δόμα ἀγαθόν» (Σ. Σειράχ ιη' 16-17).

Ὁ λόγος τῆς ἀλήθειας τοῦ Χριστοῦ, ποὺ ζωογονεῖ τὴν πίστη, θεριεύει τὴν ἐλπίδα, ἐμπνέει τὴν ἀγάπη καὶ τονώνει τὴν ὑπομονή, εἶναι αὐτὸς ποὺ ἀνορθώνει τὸν πεσμένο, παρηγορεῖ τὸν πονεμένο, καταπραΰνει τὸν ὀργισμένο, ὀπλίζει τὸν πνευματικὸ ἀγωνιστὴ, σὲ ὅλες τὶς μορφές φιλανθρωπίας καὶ ἐλεημοσύνης.

Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο καλλιεργοῦμε μέσα μας ἕνα πλοῦτο ἀρετῶν καὶ πιστευμάτων, ποὺ στηρίζονται στὴν ἐπίγνωση «τῆς πρὸς ἡμᾶς συμπαθείας» τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς φιλανθρωπίας Του. Μὲ τὴν διάθεση τῆς φιλάνθρωπης προσφορᾶς ὁ ἄνθρωπος ἀποδεικνύεται «εὐγνώμων πρὸς τὸν Θεόν» γιὰ τὴν μεγάλη καὶ ἔμπρακτη Ἐκείνου φιλανθρωπία πρὸς αὐτόν.

Ἐκεῖνος πρῶτος μᾶς «ἠλέησεν πλουσίως», λέγει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, παραδίδοντας σὲ θάνατο σταυρικὸ αὐτὸν τὸν μονογενῆ Υἱόν Του, τὸν ἀγαπητόν, καὶ συνεχίζει νὰ μᾶς εὐεργετῆ ἀδιαλείπτως, εἴτε τὸ ἀξιζοῦμε, εἴτε ὄχι.

«Τί ἔχεις ὁ οὐκ ἔλαβες;» ἔρωτᾷ τὸν καθέναν ἀπὸ ἐμᾶς ὁ Ἄπ. Παῦλος στὴν Α' πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολῆ (Α' Κορ. Δ', 7) καὶ μᾶς ὑπενθυμίζει τὸ χρέος τῆς ἀνταποδόσεως καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης καθότι ὁ καθένας μας ἔχει προικιστεῖ μὲ δῶρα τοῦ φιλανθρώπου καὶ πανευεργέτου Θεοῦ.

Ὅταν ἔτσι νιώθει ἡ καρδιά μας, τότε ἄνετα κινεῖται σὲ πράξεις συμπαθείας καὶ σὲ διαθέσεις εὐεργετικῆς διακονίας πρὸς τὸν πλησίον, γιὰτὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἀναδεικνύονται οἱ πνευματικὲς μας σχέσεις πρὸς τοὺς συνανθρώπους μας. Εἶναι οἱ ἄλλοι τότε «οἱ κατὰ Θεὸν ἡμῶν ἀδελφοί μας» καὶ «οἱ συγκληρονόμοι τῆς αἰωνίου ζωῆς». Εἶναι ἐκεῖνοι «μέλη τῆς Ἐκκλησίας» τοῦ μυστικοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, καὶ εἶναι αὐτονόητο, πὼς «εἴτε πάσχει ἐν μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη» (Α' Κορ. ΙΒ' 26). «Ἡ γὰρ ἀκριβὴς ἔνωσις κοινὰς ποιεῖται τὰς συμφορὰς καὶ τὰς εὐδαιμονίας» συμπληρώνει ὁ ἅγιος Θεοφύλακτος.

Στὸ βίο τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, ποὺ χαρακτηρίστηκε «Νεῖλος πνευματικός», σημειώνει ὁ βιογράφος του, «Νεῖλος τις, ἦν ἕτερος δαμιλεῖ τῷ ρεύματι

τῆς ἐλεημοσύνης οὐ τὴν Αἴγυπτον ὡς ἐκεῖνος ἄρδων μόνην, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν σύμπασαν, ὡς εἰπεῖν, περιρρέων. Τίς γὰρ τῶν ἀπανταχόθεν ἐπιδημούντων, βίου σπανίζων καὶ αὐτῷ προσελθὼν... οὐχὶ πλουσίας ἀπήλαυσε τῆς χριστότητος;»

Ἄλλὰ καὶ πὼς νὰ μὴν θυμηθοῦμε τὸ τεράστιο φιλανθρωπικὸ ἔργο τοῦ Μεγάλου Πατρὸς τῆς Ἐκκλησίας μας, τοῦ ἁγίου Βασιλείου, ἔργο ποὺ σηματοδότησε καὶ τὴν ἐποχὴ του καὶ τοὺς μετέπειτα αἰῶνες.

Ἡ παρουσία ὄλων ὑμῶν στὴν Ἡμερίδα αὐτὴ ἔχει διττὸ χαρακτήρα δεδομένων ὄλων ὅσα ἀναφέρθηκαν ἀκροθιγῶς.

Πρῶτον, ὑπογραμμίζει τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν φροντίδα τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὸν πάσχοντα καὶ τὸν ἐν φυλακαῖς ὄντα καὶ τὴν ἔμπρακτη παρουσία Της, ὅπου αὐτὴ καθίσταται ἀναγκαία καὶ

Δεύτερον, ἀποδεικνύει ὅτι ἡ παρουσία αὐτὴ δὲν εἶναι τυχαία, εὐκαιριακὴ ἀλλὰ γίνεται μὲ συγκρότηση, ἐπιμέλεια καὶ μὲ πρόσωπα ἀφοσιωμένα καὶ εἰδικευμένα γιὰ νὰ ἐνεργοποιοῦνται ἀποτελεσματικὰ σὲ χώρους, ὅπου ὁ πόνος, ἡ ἀπελπισία καὶ ἡ ἀνέχεια περισσεύουν.

Χρειάζεται εἰδικὴ ἐπιμόρφωση τῶν Στελεχῶν ἐκείνων τῆς Ἐκκλησίας ποὺ διακονοῦν σὲ Σωφρονιστικὰ Ἰδρύματα καὶ Νοσοκομεῖα, χρειάζεται ξεχωριστὸς μόχθος ὥστε ἡ ἐπαφὴ καὶ ἡ συνάφεια μὲ τοὺς ἀδελφούς μας, ποὺ ἡ ζωὴ τοὺς ὀδήγησε στὰ Ἰδρύματα αὐτά, νὰ εἶναι ἀποτελεσματικὴ, νὰ τοὺς ἀνακουφίζει καὶ νὰ τοὺς ἐνδυναμώνει, ὥστε νὰ ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ ἀνταπεξέλθουν στὰ προβλήματα, στὴ δυστυχία καὶ τὸν πόνο τους.

Γι' αὐτὸ εὐχομαι σὲ ὄλους σας, τοὺς Πατέρες, ποὺ διακονεῖται στὰ φιλανθρωπικὰ Καταστήματα, τὰ Νοσηλευτικὰ καὶ τὰ Σωφρονιστικὰ Ἰδρύματα, τῆς Πατρίδος μας, νὰ στεφθεῖ μὲ ἐπιτυχία ἡ Ἡμερίδα σας καὶ σὰς παρακαλῶ νὰ μὴ λησιμονεῖτε τοὺς λόγους τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, «Ἄς μιμηθοῦμε τὸν Θεόν, ποὺ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἁμαρτωλοὺς, ἀνατέλλει γιὰ ὄλους τὸν ἥλιον καὶ δείχνει τὸν πλοῦτον τῆς χρηστότητός Του μὲ ὅλες Του τίς ἐνέργειες». «Γενοῦ Θεός, συνεχίζει νὰ μᾶς προτρέπει μὲ ἔμφαση ὁ ἱερός Πατήρ, τὸ ἔλεος Θεοῦ μιμησάμενος καὶ μίμησον Θεοῦ φιλανθρωπίαν καὶ μὴ πρόη τὸν καιρὸν τῆς Θεώσεως» μὴ δηλαδὴ χάσουμε τὴν εὐκαιρία τῆς Θεώσεως.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΟΣ

**ΗΜΕΡΙΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ
ΣΥΝΟΔΟΥ
ΓΙΑ ΤΟΝ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ
ΑΓΩΝΑ**

(18.10.2004)

Με ιδιαίτερη έπιτυχία πραγματοποιήθηκε τὴν Δευτέρα 18 Ὀκτωβρίου, ἀπὸ τὴν Ἱερά Σύνοδο, Ἡμερίδα γιὰ τὸν Παῦλο Μελά ἐπ' εὐκαιρία τῆς συμπληρώσεως ἑκατὸ ἐτῶν ἀπὸ τὸν ἥρωικό θάνατό του.

Ἡ Ἡμερίδα ἔλαβε χώρα στὴν αἴθουσα τῆς Φιλεκαπαιδευτικῆς Ἑταιρείας «*Στοῦ τοῦ Βιβλίου*», μὲ κεντρικό θέμα: «*Ὁ Παῦλος Μελάς καὶ ὁ Μακεδονικός Ἀγώνας: Διαχρονικά Μηνύματα*».

Παρέστη ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, ὁ ὁποῖος πραγματοποίησε τὴν ἐναρκτήρια ὁμιλία μὲ θέμα: «*Τὸ Μακεδονικό πρὸ τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγώνα*». Ὁ Μακαριώτατος στὴν ὁμιλία του τόνισε ὅτι: α) Ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ Παιδεία βοήθησαν στὴν ἔκφραση τῆς ἐθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς ταυτότητας τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ δὲν θὰ μπορούσε νὰ γίνει, ἂν δὲν εἶχαν συνείδηση τοῦ ποιῶν ἀπόγονοι εἶναι καὶ ποιὸ εἶναι τὸ Ἔθνος τους... Κατὰ τὴν ἔνοπλη ἀποκορύφωση τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγώνα ἐθναρχοῦσαν οἱ Ἀρχιερεῖς Ἀλέξανδρος Ρηγόπουλος στὴ Θεσσαλονίκη, ὁ Γερμανὸς Καρβαγγέλης στὴν Καστοριά, ὁ Ἰωακείμ Φορόπουλος στὸ Μοναστήρι, ὁ Χρυσόστομος Καλαφάτης, (ὁ ἔθνομάρτυς) στὴν Ἐπισκοπὴ Πέτρα, ὁ Εἰρηναῖος στὴ Χαλκιδική, ὁ Θεοδώρητος στὸ Νευροκόπι, ὁ Κωνσταντῖνος στὶς Σέρρες, ὁ Στέφανος Δανιηλίδης στὴν Ἔδεσσα, ὁ Γρηγόριος (ἔθνομάρτυς Κυδωνιῶν) στὴ Στρώμνιτσα, ὁ Εἰρηναῖος στὸ Μελένικο, ὁ Παρθένιος στὴ Δοϊράνη. Τιμὴ καὶ δόξα ἀρμόζει σὲ ὄλους, ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς καὶ πιστοὺς, μικροὺς καὶ μεγάλους, ποὺ ἀγωνίσθηκαν γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Μακεδονίας. Ὡστόσο, χρειάζεται ἐπαγρύπνηση κατὰ τῶν προπαγανδῶν, ποὺ συνεχίζουν νὰ παραπληροφοροῦν ἀπλοῦς ἀνθρώπους καὶ ἡγέτες χωρῶν. β) Μὲ τὸν Μακεδονικὸ Ἀγώνα, ὅπως καὶ τὸ 1821, ὅπως καὶ τὸ 1940, ὅπως μὲ τὴν Κρήτη καὶ τὴν Κύπρο, οἱ Ἕλληνες, ὅταν πιστεύουμε κάτι βαθιά, τὸ ἐπιτυγχάνουμε μόνοι μας καὶ χωρὶς τὴ βοήθεια ὁποιοδήποτε ἐξωτερικοῦ παράγοντα, ἔστω κι ὅταν ὁ ἀντίπαλος εἶναι ἰσχυρότερος καὶ ἔχει καὶ τὴν ὑποστήριξη ἢ τὴν ἀνοχὴ τῶν δυνατῶν τοῦ κόσμου τούτου. γ) Καὶ σήμερα λίγοι σχετικὰ εἴμαστε ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ὅσοι θέλουμε μιὰ λαμπρὴ καὶ ἔνδοξη Ἑλλάδα, πρωτοπόρα στὴν πορεία τῆς Ἐνωμένης Εὐρώπης πρὸς τὰ πεπρωμένα της, λίγοι εἴμαστε ὅλοι ὅσοι πιστεύουμε στὴν Κληρονομία μας ὡς πηγὴ ζωῆς καὶ δημιουργίας, λίγοι φαινόμεστε ὅτι διατηροῦμε τὴν Πίστη καὶ τὴν Παράδοση ποὺ παραλάβαμε ἀπὸ τοὺς προγόνους μας καὶ θέλουμε ἀλώβητες νὰ παραδώσουμε τίς Ἀξίες τους στοὺς ἐπόμενους ἀπὸ ἐμᾶς. δ) Ἄν ἔχουμε τὴν Πίστη καὶ τὸν ἔνθεο καὶ πατριωτικὸ ζῆλο τοῦ Παύλου Μελά καὶ τῶν ἄλλων ἡρώων τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγώνα, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἀποδειχθοῦμε «πολλῶ ἀρρουνες» τῶν προηγούμενων Ἑλλήνων καὶ θὰ θέσουμε τίς βάσεις γιὰ ἀκόμη λαμπρότερη πορεία τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς Ὀρθοδοξίας κατὰ τὸν 21ο αἰῶνα. Διότι τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἡ 4000ετής μας Παράδοση μᾶς ἔχει διδάξει νὰ ἀγαπᾶμε μέχρι αὐτοθυσίας τὴν Πατρίδα καὶ τὴ Θρησκεία μας, ἀλλὰ ταυτόχρονα νὰ ἀγαπᾶμε καὶ τὸν ὁποιοδήποτε πλησίον μας, ἀνεξάρτητα ἀπὸ φυλὴ ἢ θρησκεία. Γι' αὐτὸ κι ἐπειδὴ εἴμαστε Ἕλληνες καὶ Ὀρθόδοξοι, εἴμαστε καὶ ἄνθρωποι τῆς Εὐρώπης

καὶ τῆς Οἰκουμένης. Τώρα καὶ κυρίως μετὰ τὴν ἐπιτυχὴ καὶ ἄφογη ἀπὸ κάθε πλευρὰ καὶ μὲ τὴν συμμετοχὴ ὅλου τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ διεξαγωγὴ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων, ἀποδείξαμε ὅτι εἴμαστε μιὰ Ἑλλάδα τῆς Παράδοσης ἀλλὰ καὶ τῆς Ἐξέλιξης, τοῦ Πνεύματος ἀλλὰ καὶ τῆς Τεχνολογίας, τῆς Πίστης ἀλλὰ καὶ τῆς Τάξης. Δείξαμε ὅτι εἴμαστε σὲ πολλὰ σημεῖα –κοινωνικά, ἠθικά, πολιτισμικά, πνευματικά, ἀλλὰ καὶ οἰκονομικά καὶ ἐπιχειρηματικά– μπροστὰ ἀπὸ πολλὰς χώρες τῆς Εὐρώπης. Τώρα λοιπὸν εἶναι ἡ εὐκαιρία νὰ προχωρήσουμε χωρὶς συμπλέγματα στὸ μέλλον. Καὶ τὸ λέγω αὐτό, ἐπειδὴ ὀρισμένοι θεωροῦν ὅτι εἴμαστε πίσω ἀπὸ ἄλλες εὐρωπαϊκὰς χώρες, ἐπειδὴ δὲν ἔχουμε τὴν τόσο προηγμένη τεχνολογία τους, ἢ τὴν πρέπουσα ἐξυπηρέτηση ὡς πολῖτες ἀπὸ τὸ Κράτος, ἢ ἐπειδὴ τὸ κατὰ κεφαλὴν ἀκαθάριστο εἰσόδημά μας δὲν εἶναι στὸ ὕψος ἐκείνων. Γιὰ μᾶς αὐτὰ τὰ στοιχεῖα δὲν σημαίνουν ὅτι ὡς λαὸς εἴμαστε χειρότεροί τους, γιατί γιὰ μᾶς δὲν εἶναι τόσο οὐσιώδη. Τί νὰ κάνουμε τὰ χρήματα, τὴν τεχνολογία, τὴν κοινωνικὴ πειθαρχία γιὰ τὴν κρατικὴ ἐξυπηρέτηση, ὅταν ἡ κοινωνία, γιὰ νὰ ὀφείλουμε νὰ διδάξουμε ὅτι «καὶ ταῦτα δεῖ ποιεῖν καὶ κείνα μὴ ἀφιέναι». Ἡ ἰσορροπία ἀνάπτυξη τοῦ πνευματικοῦ καὶ τοῦ τεχνολογικοῦ πολιτισμοῦ πρέπει νὰ εἶναι ὁ σκοπὸς μας καὶ ὄχι ἡ ἀλλοίωση τῶν συνειδήσεων καὶ τῶν ψυχῶν μας ἐν ὀνόματι τῆς οἰκονομικῆς μας ἀνάπτυξης.

Στὴν Ἡμερίδα παρέστησαν ὡς Εἰσηγητὲς καὶ ὡς Σύεδροι εἰδικοί περὶ τὴν Ἱστορία καὶ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα ἐπιστήμονες, οἱ ὁποῖοι καὶ ἀνέπτυξαν τὶς κάτωθι βασικὰς πτυχὲς τοῦ κεντρικοῦ θέματος: α) «Ἡ Ἐκκλησία καὶ ὁ Ἱερός Κληρὸς στὸν Μακεδονικὸ Ἀγώνα» τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γρεβενῶν κ. Σεργίου, ὁ ὁποῖος τόνισε: «Ὅπως ἀναφέρουν διακεκριμένοι μελετητὲς τῆς περιόδου, στὴν ὁποία ἀναφερόμαστε, ἐργάσθηκαν μετὰ περισσοῦς φιλοπατρίας καὶ ἀγίων αἰσθημάτων γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἐθνικῶν ἰδεωδῶν. Καὶ οἱ Ἕλληνες κληρικοὶ κατὰ τὸν Μακεδονικὸ Ἀγώνα «ἀντανεπλήρωσαν τὰ ὑστερήματα τῶν παθημάτων» τοῦ Γένους μας στὴν ἐποχὴ τους. Αὐτοὶ πρῶτοι ἐσυναντῶντο μὲ τοὺς καπεταναίους τῶν ἀνταρτικῶν ὁμάδων, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ πρῶτοι πλήρωναν μὲ αἷμα καὶ βα-

σανιστήρια ἀπὸ τὶς ὀρδὲς τῶν κομιτατζήδων. Οἱ Ἱερεῖς καὶ οἱ Μοναχοί, φύλακες ἄγγελιο τῶν καταδιωγμένων, καλοὶ Σαμαρεῖτες τῶν τραυματιῶν, προμηθευτὲς τροφῶν, ὄπλων, πυρομαχικῶν, μόνιμοι σύνδεσμοι τῶν ἀγωνιστῶν, ψυχὴ ὄλων τῶν ἐπιτροπῶν τοῦ Ἀγώνα, συχνὰ λειτουργοῦσαν μὲ τὸ ὄπλο στὴν ἀγία Τράπεζα πλάι στὸ Εὐαγγέλιο. Στέκονταν ὄρθιοι ἀσπίδα γιὰ τὸ ποίμνιό τους στὶς ἐπιβουλὰς τῶν ποικιλῶν μων ἐχθρῶν καὶ σφράγιζαν τὴ διακονία τους μὲ τὸ αἷμα τους, ὅπως ὁ Κίτρος Νικολάου (Λούσης), ὁ Ἰωακείμ (Φορόπουλος), καθὼς ἐπίσης καὶ ὁ Ἱεράρχης Γερμανὸς Καραβαγγέλης στὴν Μητρόπολη Καστοριάς, καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Πέτρος Αἰμιλιανὸς Λαζαρίδης.

β) «Ἡ γυναίκα στὸν Μακεδονικὸ Ἀγώνα» ἀπὸ τὴν Ἑλλογιμωτάτη κ. Ἀθηνὰ Τζινίκου-Κακούλη, τ. Διευθύντρια τοῦ Μουσείου Μακεδονικοῦ Ἀγώνα.

γ) «Ἀλλόγλωσσοι - Δίγλωσσοι Ἕλληνες στὸν Μακεδονικὸ Ἀγώνα» ἀπὸ τὸν Ἑλλογιμώτατο κ. Ἀχιλλέα Λαζάρου, δρ.α Ρωμανιστῆ, Βαλκανιολόγο.

δ) «Ἡ Χριστιανικὴ Πίστις τοῦ Παύλου Μελά» ἀπὸ τὴν Ἑλλογιμωτάτη κ. Ζωὴ Γκενάκου, Καθηγήτρια Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης.

Ἐπίσης, κατὰ τὴν ἑναρξη τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἡμερίδος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος, Πρόεδρος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητος, ἀνέφερε ὅτι: «Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος τιμᾷ σήμερον τὴ μνήμη τοῦ Παύλου Μελά καὶ ὄλων τῶν ἀγωνισθέντων ὑπὲρ Ὀρθοδοξίας καὶ Μακεδονίας. Ὁ ἀγώνας ἦταν ἐθνικός, ἀπελευθερωτικός, ἀλλὰ ταυτοχρόνως ἦταν καὶ ἀγώνας ἐμμονης στὴν Ὀρθόδοξη Πίστις καὶ στοὺς κανόνες τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος χαρακτήρισε τὸ Μακεδονικὸ Ἀγώνα τοῦ 1904-1908 ὡς «τὸ Εὐαγγέλιο τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς» καὶ τόνισε ὅτι τὰ διδάγματά του πρέπει νὰ μεταδίδονται καὶ στὶς νεώτερες γενεές.

Τέλος, στὸν προθάλαμο τῆς αἰθούσης παρουσιάσθηκε ἱστορικὴ ἔκθεση φωτογραφικοῦ ὑλικοῦ ἀπὸ τὸ ἴδρυμα «Μουσεῖο Μακεδονικοῦ Ἀγώνα», πού ἐδρεύει στὴ Θεσσαλονίκη. Τὴν ὅλη εὐθύνη τῆς διοργανώσεως εἶχε ἡ Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Πολιτιστικῆς Ταυτότητος.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΡΟΛΟ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

(Προκόπι Εύβοίας,
22-24.10.2004)

Με ιδιαίτερη επιτυχία πραγματοποιήθηκαν οι εργασίες της Α' Συνδιασκέψεως Γυναικῶν – Ἐκπροσώπων Ἱερῶν Μητροπόλεων πού διοργάνωσε ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στό Νέο Προκόπιο Εὐβοίας ἀπό 22 ἕως 24 Ὀκτωβρίου, καί εἶχε ὡς κεντρικό θέμα «*Ὁ ρόλος καί ἡ ἐνδυνάμωση τῆς Γυναίκας στήν Μητρόπολη καί στήν Ἑνορία*». Τήν εὐθύνη διοργανώσεως τῆς Συνδιασκέψεως εἶχε ἡ Εἰδική Συνοδική Χαλκίδος, ἡ ὁποία καί φιλοξένησε τήν Συνδιάσκεψη στό Συνεδριακό Κέντρο τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσσου.

Κατά τήν ἐναρκτήρια Συνεδρία καί μετὰ τόν καθιερωμένο ἁγιασμό πού τέλεσε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γλυφάδας κ. Παῦλος, ὁ Ποιμενάρχης τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας καί Πρόεδρος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Γυνακείων Θεμάτων Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλκίδος, Ἰσθιαίας καί Βορείων Σποράδων κ. Χρυσόστομος κήρυξε τήν ἐναρξη τῆς Συνδιασκέψεως μέ ἐμπνευσμένη προσλαλιά ἐξαίροντας τήν σπουδαιότητα τῆς πρωτότυπης πρωτοβουλίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου γιά τήν σύγκληση τῆς Συνδιασκέψεως Γυναικῶν καί ἀναφέρθηκε στήν ἀπό δύο ἐτῶν σύσταση καί λειτουργία τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Γυνακείων Θεμάτων.

Στή συνέχεια, ὁ Γραμματεὺς τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Γυνακείων Θεμάτων Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, ὑπὸ τήν αἰγίδα τοῦ ὁποίου τελοῦσε ἡ Συνδιάσκεψη. Στό μήνυμά του ὁ Μακαριώτατος ἐκτός ἀπὸ τήν ἀναφορά του στήν ἰσότητα τῶν δύο φύλων, ἐξῆρε τήν συμβολή τῆς γυναίκας στό ὄλο ποιμαντικό, κατηχητικό, φιλανθρωπικό καί ἱεραποστολικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας. Τόνισε ὅτι τὸ Διαμητροπολιτικό Δίκτυο Γυναικῶν πού πρόκειται νὰ ἰδρυθεῖ θὰ συμβάλει ὄχι μόνο στήν ἄμεση ἐπικοινωνία, πλήρη ἐνημέρωση καί ἀντιμετώπιση θεμάτων πού ἀπασχολοῦν τήν σύγχρονη γυναίκα στήν Ἑλλάδα καί τήν Εὐρώπη, ἀλλὰ καί στήν κοινωνία. Γιὰ τόν λόγο αὐτὸ ζήτησε τήν ὑποστήριξή του ἀπὸ ὅλες τὶς Ἱερές Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιά νὰ ἀποβεῖ καρποφόρο καί ἀποτελεσματικό.

Σύμφωνα μέ τὸ πρόγραμμα τῆς Συνδιασκέψεως ἀναπτύχθηκαν οἱ ἐξῆς τεκμηριωμένες εἰσηγήσεις:

α) «*Ἡ προσφορά τῆς Χριστιανῆς Γυναίκας στὸν κόσμο μας*» μέ εἰσηγήτρια τὴν κ. Βαρβάρα Καλογεροπούλου-Μεταλληνοῦ, Πρεσβυτέρα, Θεολόγο-Φιλολόγο.

β) «*Ἡ κοινωνικὴ προσφορά τῶν Γυνακείων Ὄργανώσεων στήν Νεώτερη Ἑλλάδα*», μέ εἰσηγήτρια τὴν κ. Εὐγενία Κατούφα, Δημοσιογράφο Κοινωνικὴ Λειτουργό.

γ) «*Θέματα καί ζητήματα πού ἀπασχολοῦν τὴν Γυναίκα στήν Ἑλλάδα καί στήν Εὐρώπη*» μέ εἰσηγήτρια τὴν κ. Αἰκατερίνη Ζορμπά, Θεολόγο Καθηγήτρια Γαλλικῆς Φιλολογίας.

δ) «Ἡ ἀποστολή ἑνὸς Διαμητροπολιτικοῦ Δικτύου Γυναικῶν» μὲ εἰσηγήτρια τὴν κ. Χριστίνα Βάγια, Καθηγήτρια Κοινωνικῆς Ἑργασίας.

Μετὰ τὸ τέλος τῶν εἰσηγήσεων οἱ Γυναῖκες Ἐκπρόσωποι τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων χωρίσθηκαν σὲ ἕξι Ὅμαδες Ἑργασίας καὶ συζήτησαν θέματα καὶ προβλήματα ποὺ ἀπασχολοῦν σήμερα τὴν Γυναίκα μέσα στὴν οἰκογένεια καὶ τὴν κοινωνία. Τὰ κυριότερα ἀπ' αὐτὰ εἶναι: Ἡ βία στὴν οἰκογένεια καὶ στὸν ἐργασιακὸ χῶρο, ἡ ἐγκατάλειψη καὶ ἡ παραμέληση παιδιῶν, οἱ δυσκολίες τῶν ἀγάμων μητέρων ἢ διαζευγμένων γυναικῶν, (οἱ ὁποῖες στὴν συντριπτικὴ τους πλειονότητα δὲν λαμβάνουν τὴν ἐπιδικασθεῖσα διατροφή γιὰ τὰ παιδιά τους), τὰ πολλὰ διαζύγια, ὁ ἀπροσανατολισμὸς τῶν νέων, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀνάγκες τῶν ἡλικιωμένων μοναχικῶν γυναικῶν, ἡ ἀνεπάρκεια ὑπηρεσιῶν πρόνοιας καὶ ἄλλων μέτρων κοινωνικῆς πολιτικῆς. Σοβαρὰ ἐπίσης εἶναι τὰ εἰδικὰ προβλήματα ὑγείας ποὺ ἀφοροῦν στὸ κορίτσι καὶ τὴν γυναίκα, γιὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ὑπάρξει μέριμνα ἐνημέρωσης καὶ πρόβλεψης. Μεγάλη προσοχὴ πρέπει νὰ δοθεῖ στὴ διαστρέβλωση καὶ τὸν εὐτελισμὸ τῆς εἰκόνας τῆς γυναίκας καὶ τῆς οἰκογένειας ἀπὸ τὰ μέσα Ἑπικοινωνίας καὶ στὴν προβολὴ τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας ἀπὸ αὐτά.

Συζήτησαν ἐπίσης τὰ πλεονεκτήματα τοῦ Διαμητροπολιτικοῦ Δικτύου Γυναικῶν ποὺ εἶναι ἐμφανῆ, ἀφοῦ ἐπιτυγχάνεται ἡ ἀξιοποίησις τοῦ γυναικεῖου δυναμικοῦ τῶν ἐνοριῶν καὶ ἡ εὐαισθητοποίησις ὄλων τῶν ἐνοριτῶν στὰ καθημερινὰ προβλήματα τοῦ συνανθρώπου. Ἡ καλύτερη ὀργάνωσις τῆς ἐνοριακῆς ζωῆς θὰ δώσει τὴν εὐκαιρία νὰ λαμβάνονται οἱ σωστὲς ἀποφάσεις ἀπὸ τὰ ποι-

μαντικά καὶ διοικητικά ὄργανα, σὲ ζητήματα ποὺ ἀφοροῦν στὸ μισὸ πληθυσμὸ τῆς χώρας ἀλλὰ καὶ τῆς Εὐρώπης. Τέλος, τὸ δίκτυο στοχεύει στὴν ἀξιοποίησις καὶ προβολὴ τῆς ὀρθόδοξης χριστιανικῆς ἀντίληψης γιὰ τὴν ἰσότητα - ἰσοτιμία τῶν φύλων, τὴν καταπολέμησις τῶν διακρίσεων καὶ τὴν κάθε μορφῆς ἐκμετάλλευσιν τῆς γυναίκας. Γιὰ τὴν μελέτη, προσέγγισις καὶ ἐνημέρωσις γιὰ τὰ γυναικεῖα θέματα ἔχει ὀργανωθεῖ ἐβδομαδιαία ἐκπομπὴ στὸν Ραδιοφωνικὸ Σταθμὸ τῆς Ἐκκλησίας 89,5 FM, ποὺ μεταδίδεται κάθε Τετάρτη στίς 16.00.

Ἰδιαιτέρα ἐντυπωσιακὴ ὑπῆρξε ἡ ἐνεργὸς συμμετοχὴ τῶν ἐνενήντα καὶ πλέον γυναικῶν συνέδρων, οἱ ὁποῖες μὲ τίς ἐρωτήσεις, τίς παρατηρήσεις τους καὶ τίς πληροφορίες ποὺ μετέφεραν ἀπὸ τίς κατὰ τόπους ἐπαρχίες τους ἐμπλούτισαν τὴν προβληματικὴ τῆς Συνδιασκέψεως καὶ συνέβαλαν στὴν ἐπιτυχία τῆς. Ἀναγνωρίζοντας τὰ πολλαπλὰ ὀφέλη ποὺ θὰ προέλθουν ἀπὸ τὴ λειτουργία τοῦ Δικτύου Γυναικῶν στὸ χῶρο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπέγραψαν τὴν ἴδρυσή του.

Τὸ κλείσιμο τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνδιασκέψεως ἐγένετο ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Γλυφάδας κ. Παῦλο, Ἀναπληρωτὴ Πρόεδρο τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Γυναικείων Θεμάτων, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ εὐχαρίστησε καὶ συνεχάρη τὴν ὀργανωτικὴ ἐπιτροπὴ καὶ τίς εἰσηγήτριες, προέτρεψε τίς ἐκπροσώπους τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων νὰ συνεχίσουν νὰ προσφέρουν τίς πολύτιμες ἐθελοντικὰς ὑπηρεσίες τους στὸ χῶρο τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ ἐργασθοῦν φιλότιμα καὶ ἀποδοτικὰ ὡς πρῶτα μέλη γιὰ τὴν στήριξις καὶ λειτουργία τοῦ νέου Διαμητροπολιτικοῦ Δικτύου Γυναικῶν.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ

ΙΣΤ'
ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΣ
ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΣ
ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΩΝ
ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ
ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ
ΚΑΙ ΙΕΡΩΝ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ
ΔΙΑ ΘΕΜΑΤΑ
ΑΙΡΕΣΕΩΝ
ΚΑΙ
ΠΑΡΑΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

(Προκόπι Εύβοίας,
1-4.11.2004)

1. Ανακοινωθέν

Ἡ ΙΣΤ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱερῶν Μητροπόλεων γιὰ θέματα αἱρέσεων καὶ παραθρησκείας πραγματοποιήθηκε ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὸ Ἱερό Προσκύνημα τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσου στὸ Προκόπι Εὐβοίας, ἀπὸ 1 μέχρι 4.11.2004, μὲ τὴν φιλόξενη φροντίδα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χαλκίδος κ. Χρυσοστόμου καὶ ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελετίου, Προέδρου τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Αἱρέσεων, μὲ θέμα: «*Ἡ Αἵρεση στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας*».

Σύμφωνα μὲ τὴν μέχρι τώρα ἐμπειρία στὴν ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων διαπιστώθηκαν καὶ καταγράφηκαν ποιμαντικὲς καὶ ἐξωποιμαντικὲς δυσκολίες, ὅπως ἡ μὴ ἐπαρκὴς ἐνημέρωση ποιμένων καὶ πιστῶν, ἡ χρῆση ποικίλων προσωπειῶν ἐκ μέρους τῶν αἱρέσεων καὶ ὁ κίνδυνος ἐκκοσμικεύσεως τῆς ποιμαντικῆς μας ἀπὸ μὴ Ὁρθόδοξα πρότυπα.

Ἡ κάθε αἱρετικὴ διδασκαλία ἀπομιμείται τὴν Ἀλήθεια τῆς πίστεως στὸ Χριστό. Γι' αὐτὸ χρειάζεται νὰ ἐνημερώνονται οἱ ποιμένες καὶ οἱ πιστοί, γιὰ τὴν ὀρθὴ ἀντιμετώπιση τῶν θυμάτων τῆς πλάνης.

Διαπιστώθηκε, ὅτι οἱ ἐκπρόσωποι τῶν αἱρέσεων καὶ τῶν παραθρησκευτικῶν ὁμάδων ἐπικαλοῦνται τὸ δικαίωμα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, πολλὲς φορὲς ὅμως ἔξω καὶ καθ' ὑπέρβαση τῶν ὁρίων, τὰ ὁποῖα θέτει ἡ σύγχρονη νομοθεσία (Σύνταγμα, Εὐρωπαϊκὴ Σύμβαση Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων).

Μὲ ἱκανοποίηση διαπιστώνεται, ὅτι ὁ Ὁρθόδοξος πιστὸς λαός, παρὰ τὶς ὑπάρχουσες δυσκολίες, ἀντιστέκεται στὴν ποικιλία τῶν μεθοδεύσεων τῶν αἱρέσεων καὶ γενικὰ τῶν παραθρησκευτικῶν ὁμάδων, ἐπιβεβαιώνοντας τὴν Ὁρθόδοξη αὐτοσυνειδησία του, ποὺ τὸν θέλει φύλακα τῆς Ὁρθόδοξου πίστεως.

2. Πορίσματα

Μὲ βάση τὶς εἰσηγήσεις, συζητήσεις καὶ προτάσεις τῶν συνέδρων, ἡ Συνδιάσκεψη κατέληξε στὰ ἑξῆς:

1. Αἵρεση εἶναι τὸ «ἕτερον εὐαγγέλιον» (Γαλ. α' 6), ποὺ ἐκφράζεται ὡς ἀπόκλιση, νόθευση καὶ παραχάραξη τῆς «ἅπαξ παραδοθείσης τοῖς ἁγίοις πίστεως» (Ἰουδ. στ. 3), τῆς ὁποίας φορέας καὶ ἐκφραστὴς εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Ἡ αἵρεση ἐπιφέρει ἔξοδο ἀπὸ τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ διακοπὴ τῆς θεραπευτικῆς τῆς ἀγωγῆς ποὺ ἀποσκοπεῖ στὸν ἁγιασμό καὶ στὴν κατὰ Χριστὸν θέωση τοῦ ἀνθρώπου.

2. Ἐπισημάνθηκε, ὅτι κύριες αἰτίες ἔξοδου ἀπὸ τὸ Ἐκκλησιαστικὸ σῶμα καὶ παγιδεύσεως στὶς αἱρέσεις εἶναι ἡ οἴηση, ἡ ματαιοδοξία, ἡ ἄγνοια τῶν Ἀγ. Γραφῶν, ἡ ἀνεπαρκὴς ὀρθόδοξη κατὴρηση, γι' αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ μὴν ἀφήνουμε νὰ δημιουργοῦνται ποιμαντικὰ κενά.

3. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ παράδοση βλέπει τοὺς αἱρετικούς ὡς πνευματικῶς νο-

σοῦντες καὶ θύματα τοῦ «πνεύματος τῆς πλάνης», πού χρήζουν θεραπείας.

4. Στόχος τῆς ποιμαντικῆς μέριμνας τῶν ἐκκλησιαστικῶν ποιμένων δὲν εἶναι καμμία καὶ κανενὸς εἴδους ὑποτίμηση τοῦ αἵρετικοῦ, ἀλλὰ ἡ σ' αὐτὸν ὑπόδειξη τῆς πλάνης του καὶ ἡ μὲ σύνεση, διάκριση καὶ ἀγάπη ἐπανένταξή του στὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας.

5. Χρειάζεται ἐπομένως προσοχὴ ἐκ μέρους τῶν ποιμένων, ὥστε ὁ κάθε μετανοῶν καὶ ἐπιστρέφων ἀπὸ πλάνη αἵρέσεως νὰ κατανοεῖ καὶ νὰ βιώνει τὴν Ἐκκλησία ὀρθά καὶ ὄχι μὲ τὸν τρόπο πού εἶχε μάθει νὰ τὴν ζῆ καὶ νὰ τὴν ἐκφράζει στὴν «θηρησκευτικότητά» του μέχρι τώρα, μέσα στὴν ὀργάνωση.

6. Σύμφωνα μὲ τὴν μέχρι τώρα ἐμπειρία στὴν ἀντιμετώπιση τῶν αἵρέσεων διαπιστώθηκαν καὶ καταγράφηκαν ποιμαντικὲς καὶ ἐξωποιμαντικὲς δυσκολίες, ὅπως ἡ μὴ ἐπαρκὴς ἐνημέρωση ποιμένων καὶ πιστῶν, ἡ χρῆση ποικίλων προσωπειῶν ἐκ μέρους τῶν αἵρέσεων καὶ ὁ κίνδυνος ἐκκοσμικεύσεως τῆς ποιμαντικῆς μας ἀπὸ μὴ Ὁρθόδοξα πρότυπα.

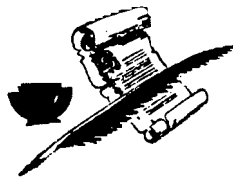
7. Ἡ κάθε αἵρετικὴ διδασκαλία ἀπομμεῖται τὴν Ἀλήθεια τῆς πίστεως στὸ Χριστό. Γι' αὐτὸ χρειάζεται νὰ ἐνη-

μερώνονται οἱ ποιμένες καὶ οἱ πιστοί, γιὰ τὴν ὀρθὴ ἀντιμετώπιση τῶν θυμάτων τῆς πλάνης.

8. Διαπιστώθηκε, ὅτι οἱ ὀπαδοὶ καὶ οἱ ἐκπρόσωποι τῶν αἵρέσεων καὶ γενικὰ τῶν παραθηρησκευτικῶν ὁμάδων ἐπικαλοῦνται κατὰ κόρον τὸ δικαίωμα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, πολλές φορές ὅμως ἔξω καὶ καθ' ὑπέρβαση τῶν ὁρίων, τὰ ὅποια θέτει ἡ σύγχρονη νομοθεσία (Σύνταγμα, Εὐρωπαϊκὴ Σύμβαση Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων).

9. Παρατηρεῖται τὸ φαινόμενο ὅτι ὀπαδοὶ ἢ μέλη αἵρέσεων καὶ παραθηρησκευτικῶν ὁμάδων ἀπαιτοῦν νὰ συμμετέχουν στὰ ἐκκλησιαστικὰ μυστήρια, καὶ γι' αὐτὸ εἶναι ἀνάγκη νὰ καθορίσει ἡ Ἐκκλησία, μὲ βάση τὴν Ἱερά της Παράδοση, τὴ στάση τῆς ἔναντι τῶν ὀπαδῶν αὐτῶν τῶν ὁμάδων, καθὼς καὶ τὸν τρόπο ἐπανεντάξεώς τους στοὺς κόλπους τῆς.

10. Μὲ ἱκανοποίηση διαπιστώνεται, ὅτι ὁ Ὁρθόδοξος πιστὸς λαός, παρὰ τίς ὑπάρχουσες δυσκολίες, ἀντιστέκεται στὴν ποικιλία τῶν μεθοδεύσεων τῶν αἵρέσεων καὶ γενικὰ τῶν παραθηρησκευτικῶν ὁμάδων, ἐπιβεβαιώνοντας τὴν Ὁρθόδοξη αὐτοσυνειδησία του, πού τὸν θέλει φύλακα τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως.

ΕΝΘΡΟΝΙΣΤΗΡΙΟΣ**ΛΟΓΟΣ**

(Άλεξανδρούπολη,
5.11.2004)

«Εὐλογητὸς ὁ Θεός... ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογία πνευματικῇ... καθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς... εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ¹».

«Εὐλογητὸς ὁ Θεός... ὁ τὴν κεφαλὴν ἀποδοὺς τῷ σώματι καὶ τὸν ποιμένα τοῖς προβάτοις, τὸν διδάσκαλον τοῖς μαθηταῖς... τὸν ἀρχιερέα τοῖς ἱερεῦσιν· εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν ὑπὲρ ἐκ περισσοῦ ὧν αἰτούμεθα, ἢ νοοῦμεν²».

Τί ἄλλο θὰ μπορούσε νὰ ἦταν κάθε ἀνθρώπινος λόγος, ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἓνας ἐνθρονιστήριος, ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ ὀλόθυμη εὐχαριστία πρὸς τὸν Τριαδικὸ Θεό, γιὰ ὅσα μᾶς χάρισε μέσῳ τῆς Ἐκκλησίας Του; Γιὰ ὅσα ὁ Προκαθήμενος Ἄρχιεπίσκοπος μὲ τοὺς Ἱεράρχες Μητροπολίτες τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ κανονικὲς ψήφους ἀνέδειξαν, γιὰ ὅσα ἡ πράξη τῆς ἐπισκοπικῆς χειροτονίας ἐπισήμως τελεσιούργησε, γιὰ ὅσα ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία μὲ τὸν διοικητικὸ της μανδύα ἐκάλυψε, γιὰ ὅσα ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς Ἄρχοντές μας καὶ τοὺς Ἐκπροσώπους του ἀποδέχθηκε, σήμερα, μὲ πνευματικὴ χαρὰ καὶ μὲ ἐκδηλώσεις ἐνθουσιασμοῦ· γιὰ ὅλα αὐτά, μόνο δοξολογία ἀρμόζει, μόνο αἴνεσις, μόνο εὐχαριστία.

Τι εἶναι αὐτά, λοιπόν, πού ἔγιναν τὸ τελευταῖο διάστημα σὲ σχέση μὲ τὸν τόπο μας; Πῶς ἔγιναν; Ἀπὸ ποιὸς ἔγιναν; Γιὰ ποιόν;

Ἄς μὴν τὰ ἀφήσουμε νὰ περάσουν ἀνερμήνευτα ἀπὸ τὴν ζωὴ μας κι ἄς ψηλαφίσουμε πίσω ἀπὸ πρόσωπα καὶ γεγονότα τὸ θέλημα τοῦ Τριαδικοῦ μας Θεοῦ πού μένει ξάγρυπνος πάνω στὴν Ἱστορία τῆς Ἁγίας Του Ἐκκλησίας.

Θυμᾶστε ὅτι μᾶς εἶχε καταλάβει θλίψη, μᾶς κατέκλυσε ἀγωνία ὅταν ὁ ἐπὶ τριάντα χρόνια ποιμενάρχης μας Μητροπολίτης Ἄνθιμος μετετέθη στὴν Θεσσαλονίκη μὲ ἀπόφαση τῆς Ἱεραρχίας. Κάποιοι ψελλίσαμε, γιατί; Ἄλλοι χαρήκαμε γιὰ τὴν τιμὴ. Κι ὅλοι διερωτηθήκαμε καὶ τώρα τί; Βρέθηκα τότε στὸ μέσο μιᾶς θάλασσας πού βοοῦσαν τὰ βάρη της καὶ θέριευαν τὰ κύματά της. Ἐνιωθα τόσο ἄβολα, κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ καὶ τόσο ταραγμένος, καθὼς σκεπτόμουν κάθε ἐνδεχόμενο. Ἦταν τὸ ὄνομα; Ἦταν ἡ οἰκειότητα τῶν σχέσεων πού ἀνυποψίαστα οἰδοκομήθηκε ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια μὲ καλὴ συνεργασία σὲ διάφορους τομεῖς, δὲν γνωρίζω.

Ἐκεῖνο πού ξέρω καὶ βλέπω εἶναι ὅτι σήμερα χαίρεσθε καὶ καμαρώνετε.

«Μ' ἔχετε ἀνάμεσά σας ἱερεῖς... μ' ἔχετε ἀνάμεσά σας (ἀδελφοὶ καὶ τέκνα) ποιμνιο ἱερό»· πού πιστεύα ὅτι σᾶς ἀγαπῶ, ἀλλὰ πνίγηκα μέσα στὸ πέλαγος τῆς δικῆς σας ἀγάπης. Μ' ἔχετε μπροστά σας, ἄρχοντες τοῦ τόπου μας πού ξέρετε νὰ ὁμνοεῖτε πάνω στὶς πνευματικὲς ἀγωνίες τοῦ λαοῦ μας, νὰ σφυγμομετρεῖτε τὴν ψυχὴ του καὶ μὲ ζῆλο καὶ ἰκανότητα νὰ προωθεῖτε τὴν φωνὴ του. Μ' ἔχετε μπροστά σας Ἁγιο Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Δαμασκηνῆ, βαθίσκιωτε πλάτανε τῆς Θράκης πού μᾶς χάρισατε, στοὺς πέντε μῆνες τῆς Τοποτηρητείας σας, τὴν διακριτικὴ δροσιὰ τῆς ἐμπιστοσύνης σας καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς ἀγωνιστικῆς σας ἀγάπης.

Μὲ ἔφεραν σὲ σᾶς ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, ὁ Σεπτὸς Πρωθιεράρχης πού ἄκουσε τὴν φωνὴ σας, μέτρησε τὸν παλμὸ σας, ὑπολόγισε τὰ πνευματικά, ἐξήγησε τὰ διοικητικά καὶ σὰν ἠγέτης ἀποφάσισε καὶ προχώρησε. Μ' ἔφεραν σὲ σᾶς ἐκλεκτοὶ Ποιμενάρχες τῆς Ἐκκλησίας τῆς

Τοῦ
Σεβ. Μητροπολίτου
Ἄλεξανδρουπόλεως
κ. Ἄνθιμου

1. Ἐφεσ. 1, 3-6.

2. Ἰω. Χρυσοστ. Ὁμιλία 21η «Εἰς τὴν ἐπάνοδον Φλαβιανοῦ...» ΕΠΕ τ. 32, σελ. 664.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἄνθιμος μετὰ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλου εὐλογοῦν τὸ λαὸ τῆς ἀκριτικῆς Μητροπόλεως.

Ἑλλάδος πού, μετὴν ἐμπειρία τῆς ποιμαντορίας τους, ψηφοδότησαν στὸ θέλημά σας καὶ ἦρθαν ἐπίσημα σήμερα νὰ ὀλοκληρώσουν τὴν Ἱεραρχικὴ εὐθύνη τῆς ἐκλογῆς. Μαζὶ μὲ σᾶς μὲ ὑποδέχτηκαν ἐκπρόσωποι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μας κ. Βαρθολομαίου, ὁ ὁποῖος ἐνσαρκώνει γιὰ μᾶς τὴν πιὸ πλατεῖα οἰκουμενικὴ ἀγκαλιὰ πού μπορεῖ ν' ἀνοίξει ἡ Ἐκκλησία μας στὴν ὑφήλιο. Ἦρθαν ἀπὸ τὴν κοιτίδα τῆς δόξης μας καὶ τοῦ ματωμένου μεγαλείου μας, ἀπὸ τὴν Πόλη καὶ τὸ Σεπτὸ Φανάρι πού ἄρθρωσε τὰ δόγματα τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως καὶ διαμόρφωσε τὴν ψυχροσύνθεση τοῦ νέου ἑλληνισμοῦ. Καὶ ἦρθαν ὅλοι στὴν πόλη μας σήμερα καὶ ἐνθρονίζουσι στὴν Μητρόπολη καὶ ἀνυψώνουσι σ' αὐτὸ τὸ θρόνο, τὴν ταπεινότητά μου.

«Ὁδηγήστε με ἀπὸ τὸ χέρι μὲ τίς εὐχές σας ὅσοι μὲ φέρατε, ὀδηγήστε με μὲ τὸ λόγο, στηρίξτε με μὲ τὸ πνεῦμα, διότι ἡ εὐλογία τοῦ Πατέρα στηρίζει τὰ σπίτια τῶν παιδιῶν³. Κι ἄς στηριχθοῦμε γερὰ ἐγὼ καὶ αὐτὴ ἡ πνευματικὴ οἰκία⁴... πού εὐχομαι νὰ μὲ ἀναπαύει ἡ προκοπὴ τῆς σοῦς

αἰῶνες τῶν αἰώνων⁵, ἀκόμα καὶ ὅταν ἐγὼ θὰ ἔχω φύγει ἀπὸ αὐτὴν ἐδῶ τὴν Ἐκκλησία καὶ θὰ βρισκομαι στὴν οὐράνια μὲ τοὺς καταγεγραμμένους πολίτες⁶ τοῦ οὐρανοῦ».

Μὴ θεωρήσετε ὑπερήφανα τὰ λόγια μου, εἶναι ἡ Ὁρθόδοξη Θεολογία πού θέλει τὸν ἐπίσκοπο φορέα τοῦ πνεύματος τῆς ἐνότητος στὸ ἐκκλησιαστικὸ σῶμα, ἀπαραίτητο ὄρο τῆς ὑπάρξεως τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ ἐπίσκοπος στέλνεται ἀπὸ τὸν Θεὸ γιὰ νὰ «ποιμαίνει τὴν Ἐκκλησία⁷», γιὰ νὰ κάθεται στὸ μέσον τῆς εἰς τύπον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ Ἁγία Γραφή ἐπιμένει ὅτι ὁ ἐπίσκοπος πρέπει νὰ εἶναι «ἀδιάβλητος διαχειριστὴς τὸν οἶκο τοῦ Θεοῦ... νὰ γνωρίζει τὴν σωστὴ διδασκαλία καὶ νὰ τὴν διδάσκει, νὰ ἐλέγχει ὅσους ἀντιλέγουσι». Νὰ εἶναι «προσεκτικὸς, ἐγκρατὴς, σεμνός, φιλόξενος, διδακτικὸς... ἐπιεικής, ἀφιλόνομος, ἀφιλόργυρος». Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ζητοῦν ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπο «περισσότερα νὰ ἐπιτυγχάνει μὲ τὴν σιωπὴ παρὰ μὲ μάταια λόγια». Ἀπέ-

3. Σοφ. Σειράχ. 3, 9.

4. Α' Πετρ. 2, 5.

5. Ψαλμ. 12, 22-23.

6. Ἐβρ. 12, 22-23.

7. Πραξ. 20, 28.

ναντι στους ανθρώπους ὁ ἐπίσκοπος πρέπει νὰ τάσσεται μὲ τὸ μέρος τοῦ Θεοῦ καὶ ἐναντία στοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ παίρνει τὸ μέρος τῶν ἀνθρώπων.

Μ' αὐτὸ τὸ σκοπὸ ἦρθα ὡς ἐπίσκοπος σήμερα σὲ σᾶς. Ἕνας ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος «ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐτούς⁸».

Ἕνας ἄνθρωπος ποὺ σᾶς μιλοῦσε σ' αὐτὸ τὸ Ναὸ ἐδῶ καὶ 15 χρόνια, σιῶπησε τὸ τελευταῖο πεντάμηνο, μὴ τυχὸν βλάβει ἢ σκανδαλίσει καὶ ἔρχεται σήμερα εὐθέως καὶ σᾶς ρωτᾷ:

«Ἐσεῖς ποὺ μοῦ ἀνοίξατε τίς πύλες⁹» τί περιμένετε ἀπὸ μένα ἀγαπητοί; Μὲ γνωρίζετε ἀπὸ τὴν νηπιακὴ μου ηλικία. Περάτησα καὶ ἔπαιξα παιδιὰ στοὺς δρόμους αὐτῆς τῆς πόλεως, ὑπῆρξα συμμαθητὴς σὲ δημοτικὸ καὶ γυμνάσιο. Ὑπῆρξα συσπουδαστὴς καὶ στὴ Ζαρίφειο. Χειροτονήθηκα διάκονος, ἔγινα παπᾶς, ἀνυψώθηκα σὲ πρωτοσύγκελλο.

Τώρα ὁμως, πῶς εἴστε διατεθειμένοι νὰ μὲ ἀποδεχτεῖτε; Μήπως θὰ ἐπαληθευτοῦν τὰ ὅσα περὶ τοῦ προφήτου στὴν πατρίδα του¹⁰;

Γιὰ ὅλους ἐσᾶς ποὺ προσευχηθήκατε, ποὺ ὑπογράψατε ψηφίσματα, ποὺ μὲ προκρίνατε καὶ παρακαλέσατε, ἐγὼ τί πρέπει νὰ κάνω, ἐκτὸς ἀπὸ «δεήσεις, προσευχές, παρακλήσεις καὶ εὐχαριστίες γιὰ ὅλους¹¹» στοῦ Θεοῦ;

Ἄφου τόσο μὲ θέλατε, θὰ συνεχίσετε νὰ μὲ ἀκοῦτε, ὅπως καὶ μέχρι τώρα, «νὰ νουθετῶ τὸν καθένα σας μὲ εὐαγγελικὴ σοφία καὶ σύνεση, μέχρις ὅτου τὸν κάμω νὰ εἶναι τέλειος ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ¹²»;

Ἄπὸ μένα ποὺ μὲ τόση θέρη μὲ ὑποδεχτήκατε, θὰ ἀντέξετε κάθε «λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας¹³» μας, ὅταν αὐτὸ δὲν ταιριάζει μὲ τίς πράξεις σας;

Ἐσεῖς ποὺ ἠχηρὰ μὲ χειροκροτήσατε, ἄραγε θὰ μὲ ἀκολουθήσετε ὅταν σᾶς προσκαλέσω «ὄχι μόνο νὰ πιστεύετε στοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ νὰ πάθετε γιὰ χάρι του¹⁴»;

Βέβαια γιὰ μένα, ὁ προφητικὸς λόγος εἶναι ἐπίμονος ἐντολή: «ἀναστρέψουσιν αὐτοὶ πρὸς σέ· σὺ δὲ οὐκ ἀναστρέψεις πρὸς αὐτούς¹⁵».

Κι αὐτὸ ἐπειδὴ ἐγὼ θὰ δώσω λόγο γιὰ σᾶς, ἐσεῖς δὲν θὰ δώσετε λόγο γιὰ μένα.

Εἶναι καὶ κάτι ἀκόμα, ποὺ δὲν εἶναι σωστὸ νὰ σᾶς τὸ ἀρνηθῶ. Γιὰ νὰ εἶμαι συνεπὴς στὶς ἐπιταγὲς τῆς Γραφῆς, στὴν ἐμπιστοσύνη τῆς Ἱεραρχίας καὶ σὲ ὅσα ὑπαγορεύει ἡ συνειδησή μου, γιὰ νὰ σᾶς ἀνταποδώσω ὅσα προσευχηθήκατε καὶ θελήσατε γιὰ μένα, νά, τί θὰ κάνω: «ἵνα μαρτυρῶμεν τῇ ἀληθείᾳ¹⁶» θὰ σᾶς λέω πάντοτε τὴν ἀλήθεια. Ὅχι μόνο τὴν ἀλήθεια ποὺ εἶναι ὁδὸς καὶ ζωὴ, δηλ. τὸ Χριστό, ἀλλὰ σὲ καθημερινὰ πράγματα μιὰ ἀλήθεια ποὺ δὲν θὰ κολακεύει, δὲν θὰ εἶναι μισή, δὲν θὰ χαϊδεύει, δὲν θὰ ἀποβλέπει σὲ τίποτε παρὰ μόνο στὴν σωτηρία σας. Ἄς μὴ εἶμαι ἀρεστός, ἄς γίνω καὶ κακός, ἂν χρειαστεῖ, ἀρκεῖ ὁ κρυστάλλινος λόγος τοῦ Εὐαγγελίου νὰ φτάνει σὲ σᾶς ἀνόθευτος καὶ ἀνεπιτήδευτος. Τὸ συμφέρον τῆς ψυχῆς σας μὲ ἐνδιαφέρει, ἀδελφοί, ὄχι ἡ ἐπιδίωξη ἐπαίνων οὔτε τὸ κυνήγι τῶν διακρίσεων καὶ τῆς προβολῆς. «Οὐ ζητῶ τὰ ὑμῶν ἀλλ' ὑμᾶς¹⁷». Θὰ ἐπιμένετε νὰ ζήσω πολλὰ ἔτη μά, πιστέψτε με, δὲν μὲ νοιάζει ὁ ἀριθμὸς τους ὅσο τὸ βάρος τους. Θὰ μοῦ φιλάτε τὸ χέρι, μά, αὐτὸ δὲν θὰ διστάσει νὰ σᾶς ταρακουνίσει καὶ νὰ σᾶς κρατήσῃ, ἂν παραπατᾶτε ἢ πέφτετε. Μόνο ἔτσι θὰ ἀνταποκριθῶ στὰ αἰσθήματά σας γιὰ μένα, στὶς θερμὲς προσευχὲς σας καὶ στὴν ἀγάπη σας.

Κληρονομῶ μιὰ σοβαρὴ, πρότυπη καὶ δυναμικὴ ποιμαντορία. Τοῦ μέχρι πρότινος πνευματικοῦ πατέρα μας Μητροπολίτου νῦν Θεσσαλονίκης ὁ ὁποῖος μὲ τὴν γνώριμη σὲ ὅλους μας ἱερὴ του τακτικὴ, οἰκοδόμησε ψυχές, ἔκτισε ναοὺς, ἴδρυσε μονές, λειτούργησε ἰδρύματα, πρωτοστάτησε σὲ κινητοποιήσεις, ἠγήθηκα σὲ λαϊκὰ αἰτήματα, ἔγραψε, συζήτησε, κήρυξε, εὐλόγησε, προσευχήθηκε καὶ ἄφησε ζωντανὸ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου καὶ ζεστὴ τὴ σχέση μας μὲ τὴν Ἐκκλησία Του. Καρποὶ ὄριμοι στὰ βαρυφορτωμένα κλαδιά, τὰ στάχυα μεστωμένα, ἡ γῆ ποτισμένη, οἱ ψυχὲς ἀναπαυμένες, ἡ σοδεὶὰ πλοῦσια ποὺ τὴν κρατῶ στὰ χέρια μου σὰν πολῦτιμο μαργαριτάρη, σὰν ἀκριβὸ θησαυρό.

Ἦμουν δίπλα του ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια. Διδάχθηκα τὰ πάντα, ἐμπλουτίστηκα μὲ ἰδέες, τροφοδοτήθηκα μὲ ποιμαντικὲς μεθόδους, ποτίστηκα μὲ συνετὲς πρακτικὲς. Ἡ πνευματικὴ ὁμορφιὰ τῆς ἡλιοφώτιστης οἰκογενειακῆς μας σχέσεως στὴ Μητρόπολη θὰ μοῦ εἶναι τὸ ζεστὸ κα-

8. «Ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος...» Ἰω. 13, 1.

9. Ψαλμ. ριζ' 19.

10. Ματθ. 13, 57.

11. Α' Τιμ. 2, 1.

12. Κολ. 1, 28.

13. Ἐφεσ. 1, 13.

14. Φίλιπ. 1, 29.

15. Ἰερ. 15, 19.

16. Ἰω. 5, 33.

17. Β' Κορ. 12, 14.

ταφύγιο στὶς παγωμένες κι ὀλομόναχες χειμωνιάτικες νύχτες ποὺ θὰ ῥθουν, στὴν ποιμαντορική διακονία μου, κατὰ πὼς λένε οἱ πολύπαθοι γεροντάδες ἀρχιερεῖς.

Μὲ ἐφαλτήριο τέτοιο, μὲ προπαιδεία τόση, ἀπογαλακτισμένος πιά, καθὼς γυρίζουμε σελίδα στὴ Μητρόπολή μας, πολλὰ θὰ τολμήσω. Δὲν μαστίζομαι ἀπὸ ἐμπνεύσεις. Δὲν ριψοκινδυνεύω ἄλματα. Δὲν ἐπιδιώκω πρωτοτυπίες. Δὲν εἶμαι ἀνακαινιστὴς οὔτε ἀπληστος γιὰ ἀλλαγές. Στηρίζομαι στὴ μαρτυρημένη ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας καὶ θὰ κάνω δειλὰ βήματα πάνω στὰ κύματα κοιτώντας κατὰ πρόσωπο τὸν Ἰησοῦ.

Μήπως προλάβουμε νὰ ἀπολαύσουμε ἐπιτέλους ἐφαρμοσμένη θεολογία πρὶν πεθάνουμε. Δηλαδή·

Μιὰ Ἐκκλησία πού, κατὰ πὼς συστήνει ὁ Μακαριώτατος, θὰ «φορτώνεται τὰ φορτία τῶν ἀνθρώπων», καὶ δὲν θὰ τοὺς δεσμεύει μὲ «βαρέα καὶ δυσβάστακτα»¹⁸.

Ποὺ θὰ «λευκαίνει τὸν σπιλωμένο χιτώνα τους μὲ τὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου»¹⁹ καὶ θὰ «ἐξαλείφει κάθε δάκρυ ἀπὸ τὰ μάτια τους»²⁰ κάνοντας χειροπιαστὸ αὐτὸ ποὺ περισσότερο χρειάζεται ὁ κόσμος μας, τὴν ἐλπίδα.

Μιὰ Ἐκκλησία πού «καθαρὴ καὶ ἀμίαντος», χωρὶς νὰ ξεπέφτει σὲ ὑπηρεσία κοινωνικῆς πρόνοιας, «θὰ ἐπισκέπτεται τοὺς ἀνθρώπους στὴ θλίψη τους»²¹ καὶ θὰ τὴν γεμίζει μὲ τὴν παρουσία τοῦ Σταυρωμένου καὶ Ἄναστημένου Κυρίου Ἰησοῦ.

Ποὺ θὰ πάψει νὰ εἶναι «ἠθικοπλαστικὸς ὀργανισμὸς ἀλλὰ σῶμα σωτηρίας· ὅπου τὰ μέλη τῆς δὲν σώζονται γιὰ τὴν ἐπάρκειά τους ἀλλὰ γιὰ τὴν ἀνεπάρκειά τους»²².

Μιὰ Ἐκκλησία πού δὲν θὰ πολιτικολογεῖ οὔτε θὰ ἐθνικολογεῖ, ἀλλὰ μόνο θὰ θεολογεῖ, ἀφοῦ ὁ θεολογικὸς λόγος εἶναι καὶ πολιτικὸς· τῆς πολιτείας τοῦ Θεοῦ, εἶναι καὶ ἐθνικὸς· τοῦ ἔθνους τῶν χριστιανῶν.

Ἄλλὰ μήτε καὶ θὰ τεχνολογεῖ ἱκανοποιώντας τὶς μωσυκοφιλογικὲς ἀξιώσεις ἀλλὰ μὲ λόγο κατανοητό, μὲ ἀπόδοση δωρικῆ, θὰ ἀγκιστρώνει τὶς ψυχές, ἀφοῦ τὶς περνᾷ ἀπ' τοῦ μυαλοῦ τ' αὐλάκια γιὰ νὰ τὶς ὀδηγήσει σὲ μιὰ ἐνοποίηση «ἥθους καὶ αἰσθητικῆς, σὰν μιὰ διαρκῆ νίκη κατὰ τοῦ κατακερματισμοῦ»²³.

Μιὰ Ἐκκλησία μὲ μορφὴ σεμνή, λιτή, κοντινὴ στὸ σήμερα, οἰκεῖα, μὲ λιγώτερη ἀρματωσιά καὶ στόμφο. Καὶ «ὁ ἔνδοξός μας βυζαντινισμός»; Μόνο γιὰ νὰ μᾶς θυμίζει πὼς, ὅσο ἔχανε σὲ πνεῦμα φόραγε ψιμίθια καὶ ὅσο λιγότευε σὲ βάρους εἰδικό, φορτώνονταν μὲ τίτλους.

Μιὰ Ἐκκλησία πού τώρα πού ἔπαψε ὁ κόσμος νὰ ἐξελισσεται ραγδαῖα καὶ νὰ ἀλλάζει γρήγορα, τώρα πού ὅλα δείχνουν νὰ σταμάτησαν, τώρα πού περνᾷ ἡ στερημένη γενιὰ τῆς κατοχῆς, ὀφείλει νὰ μᾶς στρέψει πρὸς τὰ μέσα. Τέλος στὸ νὰ δείξουμε, ἀλλὰ στὸ νὰ εἴμαστε. Τέλος στὸ τί θὰ ποῦν οἱ ἄλλοι γιὰ μᾶς, ἀλλὰ ὁ Θεὸς κι ἡ συνείδηση.

Μιὰ Ἐκκλησία πού δὲν θὰ δεσμεύεται σὲ ποικίλα σύνορα, ἀλλὰ θὰ ἀπλώνεται στὴν ὑφήλιο γιὰ νὰ τῆς δώσει «ἓνα ποιμένα»²⁴. Καὶ θὰ ὀδηγήσει τὸν ἄνθρωπο στὸ «ἀποκεκρυμμένο κάλλος»· ἐκεῖ ὅπου ὁ ἄνθρωπος ἢ σώζεται ὀλόκληρος ἢ δὲν σώζεται καθόλου.

Ἄκούω κάποιους ἀπὸ σᾶς νὰ σκέφτονται: – Σὰν πολὺ θεωρητικὰ μᾶς τὰ λές!

– Μά, ἡ Ἐκκλησία μας στηρίζει τὴν πράξη τῆς καὶ τὸ βίωμά τῆς στὸν Λόγο.

«Αὐτὸς εἶναι πού ποιμαίνει τοὺς ποιμένες καὶ ὀδηγεῖ τοὺς ὀδηγούς. Ἄς μᾶς πιάσει ἀπὸ τὸ δεξιὸ χέρι κι ἄς μᾶς ὀδηγήσει στὸ θέλημά του... γιὰ νὰ ποιάνουμε τὸ ποιμνιὸ του μὲ σωστὸ τρόπο»²⁵.

Σωστὸς τρόπος τοῦ ἐπισκόπου εἶναι «ἄλλοτε νὰ εὐχαριστεῖ κι ἄλλοτε νὰ κατηγορεῖ... ἄλλους νὰ ἀποκόπτει ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ σ' ἄλλους νὰ δίνει ἀγάπη... ἄλλοτε νὰ θρηνεῖ κι ἄλλοτε νὰ χαίρει... Πότε νὰ ποτίζει μὲ γάλα καὶ πότε νὰ στέλνει στὰ μυστήρια... πότε νὰ ἀπειλεῖ μὲ ράβδο καὶ πότε νὰ εἶναι πρᾶος... πότε νὰ ταπεινώνεται καὶ πότε νὰ ἀννυώνεται... πότε νὰ ἐπιθυμεῖ τὸ θάνατο καὶ πότε ν' ἀποφαίνεται ὅτι εἶναι συμφερότερο νὰ παραμείνει στὴ ζωὴ...»²⁶.

Κι αὐτό, ἐπειδὴ «ἄλλους τοὺς καθοδηγεῖ ὁ λόγος, ἄλλοι συμμορφώνονται μὲ παραδείγματα. Ἄλλοι χρειάζονται κέντρισμα, ἄλλοι χαλινάρι. Ἄλλους τοὺς ὀφελεῖ ὁ ἔπαινος ἄλλους ἡ παρατήρηση. Καὶ τὰ δυὸ ὀφελοῦν, ὅταν γίνονται τὴν κατάλληλη στιγμή. Ἀντίθετα βλάπτουν ὅταν γίνονται παράκαιρα καὶ χωρὶς λογική. Ἄλλους τοὺς διορθώνει ἡ παρηγοριά, ἄλλους ἡ ἐπίπληξη. Καὶ ἡ ἐπίπληξη, ἄλλους τοὺς διορθώνει ὅταν ἐλέγ-

18. Ματθ. 23, 4.

19. Ἄποκ. 6, 14.

20. Ἄποκ. 6, 16, 17.

21. Ἰακώβου Ἀδελφοθέου, 1, 27.

22. Ν. Μανουσίου, Δογματικὴ καὶ Συμβολικὴ Θεολογία Γ', σελ. 305.

23. Χρυσ. Σταμούλη, Ἄσκηση αὐτοσυνειδησίας, σελ. 50, 51.

24. «καὶ γενήσεται μία ποιμνία, εἷς ποιμὴν» Ἰω. 10, 16.

25. Γρηγ. Θεολόγου Λόγος Β' ΕΠΕ τ. 1, σελ. 215.

26. Γρηγ. Θεολόγου Λόγος Β' ΕΠΕ τ. 1, σελ. 143.

χονται δημόσια, ἄλλους ὅταν νουθετοῦνται κρυφά²⁷».

Ὅμως, γιὰ νὰ πετύχω αὐτὴ τὴ διάκριση σὰς ἔχω ἀνάγκη χρειάζομαι τὴ δύναμη τῆς ἰδικῆς σας προσευχῆς, ὥστε γνωρίζοντας ὅτι «*ἡ κρίσις εἶναι τοῦ Θεοῦ*²⁸» νὰ φέρομαι «*ὡς ἂν τροφὸς θάλλη τὰ ἑαυτῆς τέκνα*²⁹» καὶ πάντοτε «*εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν*³⁰».

- Μὲ πρῶτο καθήκον μας νὰ ὀργανώσουμε ἀκόμα περισσότερο, τὴν λατρευτικὴ, κηρυκτικὴ καὶ κατηχητικὴ λειτουργία τῶν ἐνοριῶν μας ἀλλὰ καὶ νὰ διευρύνουμε, ἀκόμα περισσότερο, τὴν κοινωνικὴ καὶ διαπροσωπικὴ φιλανθρωπικὴ ποιμαντικὴ δραστηριότητα σὲ εὐπαθῆ άτομα, νεαρὰ ζευγάρια, μονογονεϊκὲς οἰκογένειες καὶ ἠλικιωμένα πρόσωπα. Μ' ἓνα ἐξασκημένο, ἔμψυχο, ἐθελοντικὸ ὕλικό, πού περιμένει τὴν ἀξιοποίησή του.

- Δεύτερο μέλημά μας· μιὰ ἐξειδικευμένη συνεργασία μὲ τὸ Πανεπιστημιακὸ δυναμικὸ τοῦ Δ.Π.Θ. γιὰ τὴν παροχὴ πνευματικῶν ὑπηρεσιῶν σὲ ὀμάδες τῆς κοινωνίας μας πού θέλουν νὰ ἐπανενταχθοῦν καὶ νὰ ἐνσωματωθοῦν ὕστερα ἀπὸ ἐθνικὲς, θρησκευτικὲς καὶ προσωπικὲς ταραχίες. Ὁ Χριστός, πού ἔλεγε ὅτι ἀκόμα κι ἓνα ποτήρι κρύο νερὸ δοσμένο σ' ὄνομά του, εἶναι δῶρο χαρισμένο σ' Αὐτόν, θὰ μᾶς βοηθήσει νὰ ἀποκαταστήσουμε, κάπως, τὴν εἰρήνη στὶς ψυχὰς αὐτῶν τῶν ἀδελφῶν.

- Μιὰ τρίτη φροντίδα μας· ἡ ἀνάδειξη ἐνὸς πνευματικοῦ πλούτου πού ἐλοχεύει σὲ ἐπαναπατρισθέντες καὶ γείτονες, πού παραπέμπει σ' ἓνα πρόσφατο παρελθὸν πού εἶναι ὁ βαθύριζος καὶ πολυποικίλος πολιτισμὸς τοῦ τόπου μας. Τὸ μνημεῖο τῶν Θρακῶν ὅπως τὸ ὄραματίστηκε ὁ νῦν Θεσσαλονίκης, θὰ ἀποτελέσει προτεραιότητα καὶ ζωντανὸ διαχρονικὸ χάριτὴ τῆς θρακικῆς ἱστορίας. Τὸ δὲ Ἴδρυμα τῶν Θρακῶν στὶς Φέρες φιλοδοξοῦμε νὰ θεμελιώσῃ τὴν πρώτη του μαρτυρία.

Τὸ τρίπτυχο Ἐνορία-Κοινωνία-Παράδοση, θὰ εἶναι ἓνα βουνό, πού θὰ μᾶς φωνάζει στὴν κορυφὴ του, ὅπως τὸν Μωυσῆ γιὰ νὰ μεσιτεύω γιὰ σὰς. Μά, δὲν θὰ ἀνεβαίνω μόνος μου στὸ ὄρος τῆς Ἐρημώσεως. Κουπαστὴ στὸν ἀνήφορο θὰ εἶναι ἡ βιωμένη πνευματικὴ τῆς μοναστικῆς πολιτείας τῆς Μάκρης καὶ ὁ γέροντας π. Πολύκαρπος, ὅπου θὰ ἐπιστρέφω γιὰ νὰ βροῖσκω τὶς ἀρχέγονες μὰ αἰώνιες ἀρετές. Ἔχω καὶ τοὺς ἀδελφούς μου

κληρικούς, νὰ μοῦ κρατοῦν ψηλὰ τὰ χέρια ὅταν θὰ γιγαντώνεται μέσα μου ἡ ἀπελπισία τοῦ κόσμου. Μ' αὐτοὺς τοὺς ἀδελφούς μου, κι ἂν δὲν συμφωνοῦμε πάντοτε σὲ ὅ,τι εἶναι φρόνιμο, τουλάχιστον ἄς συντονίζομαστε στὴν ὑπηρεσία τοῦ ἴδιου Θεοῦ.

Μπορεῖ νὰ φαίνεται ὅτι οἱ κληρικοὶ διαφέρουμε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ καιροῦ μας κι ὅτι ὁ χρόνος μᾶς προσπερνᾷ. Ὅταν ἐμεῖς αὐτάρεσκα πίσω ἀπὸ τὸ πρίσμα τῆς αἰωνιότητος, «*θεώμεθα τὰ τεκταινόμενα*» τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως κάτω ἀπὸ τὴ σκιά τῶν θριάμβων τῆς καὶ τῶν ἁμαρτιῶν μας. Ὅμως, τὸ πραγματικὸ πεδίο μάχης τῆς Ἐκκλησίας δὲν εἶναι στὴν πολιτικὴ, στὴν διπλωματία ἢ στὰ οἰκονομικά. Εἶναι στὸ σιωπηλὸ πεδίο τοῦ ἀτομικοῦ πνεύματος. Γιὰ νὰ εἰσέλθουμε ἐκεῖ, Πατέρες, ὀφείλουμε νὰ παίρνομε τὴν ἀλήθεια σὰν λυχνάρι καὶ νὰ βγαίνομε ὅπως οἱ πρῶτοι Ἀπόστολοι γιὰ νὰ ποῦμε τὸ καλὸ ἄγγελμα, σ' ὅποιον θέλει ν' ἀκούσει. Ἄν ἡ Ἱστορία σταθεῖ στὸ δρόμο μας νὰ τὴν ἀγνοήσουμε. Ἄν μᾶς ἐμποδίσουν τὰ συστήματα νὰ τὰ παραμερίσουμε. Ἄν μᾶς βαραίνουν τὰ ἀξιώματα νὰ τὰ ἀποξέσουμε. Καὶ τότε θὰ συναντήσουμε τὸ μόνον πού δὲν εἶναι νέον κι ἀγνωστο γιὰ μᾶς· τὸν ἄνθρωπο, ὅταν τὸν γνωρίζουμε καὶ ὅταν τὸ ἀγαπᾶμε· δηλαδή, ὅταν ζοῦμε μαζί του μέσα στὴν ἀπλή οἰκειότητα τῆς ἐπιβιώσεως. Ἄς μὴ μᾶς ξαφνιάζει τὸ ὅτι καὶ ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία ὑπάρχει μιὰ ἐνότης, πού τὴν παραμελοῦμε συχνά. Εἶναι ἡ ἐνότητα τῶν ἀνθρώπων πού ὑποφέρουν μαζί τὴν κοινὴ ὑπαρξή, χαίρονται τὶς κοινὲς χαρὲς, καὶ συμερίζονται τὶς ἴδιες λύπες.

Εἶναι αὐτοὶ πού μᾶς ἔχουν περισσότερη ἀνάγκη. Αὐτοὶ πού σκύβουν κάτω ἀπὸ τὸ φορτίο τῆς ὑπάρξεως, τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ εἶναι μιὰ καθημερινὴ πάλη γιὰ τὴν ἀπλή συντήρηση, πού τοὺς λείπει τὸ ταλέντο καὶ οἱ εὐκαιρίες, πού ζοῦν μὲ τὸ φόβο τῶν Ἀρχῶν, τῶν χρεῶν καὶ τῶν φόρων, μὲ τὸ ἄγχος τῶν φροντιστηρίων καὶ τῆς ἀνεργίας, μὲ τὴν ἀτολμία γιὰ γάμο καὶ παιδοποιΐα, τόσο πού δὲν βρίσκουν τὸν καιρὸ οὔτε κἀν τὴν δύναμη νὰ κάνουν τοὺς λογαριασμούς τῆς ψυχῆς τους. Ἐνα κόσμον πού πάντοτε τὸν ἀφουγκραζόμουν καὶ ἤξερα πὼς εἶμαι, ὅ,τι εἶμαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, στὸ βαθμὸ πού τοὺς ὑπηρετῶ. Ἐναν κόσμον πού σήμερα καὶ πάλι τὸν εὐλογῶ καὶ τοῦ ἀνοίγω τὴν ἀγκαλιά μου. Ὅμως, γιὰ μιὰ στιγμὴ βρίσκω νὰ κόβεται τὸ αἷμα μου, καθὼς μοῦ εἶναι πολὺ βαρὺς νὰ τὸν σηκῶσω.

Ἡ δική μου ἀντοχὴ καὶ ἡ κατανόηση θὰ σκοντάφτει συχνά. Ἄλλὰ ἂν ἔχει κατανόηση ὁ Θεός, τότε ὅλοι μας ἐξακολουθοῦμε νὰ ἔχουμε ἐλπίδες. Νὰ εἴστε βέβαιοι πὼς

27. Γρηγ. Θεολόγου Λόγος Β' ΕΠΕ τ. 1, σελ. 111.

28. Δευτερ. 1, 17.

29. Α' Θεσ. 2, 7.

30. Β' Κορ. 13, 10.

κι ἂν κάποτε μοῦ λείπει ἡ κατανόηση δὲν θὰ μοῦ λείπει ποτὲ ἡ ἀγάπη.

Πολλοί, κατὰ τὸ διάστημα αὐτό, μοῦ ζητήσατε νὰ μὴν ἀλλάξω· νὰ παραμείνω ὅπως με̄ ξέρετε. Ὅμως, κι αὐτὸ ἀπὸ σᾶς ἐξαρτᾶται, ἀγαπητοί. Εἰπώθηκε πὼς εἶναι τὸ ἀξίωμα «σαράκι τῶν ὀσπῶν»³¹, μὰ ὀφείλω νὰ περισώσω τὴν ἀκεραιότητά του τόσο ἀπὸ τίς συνέπειες τῆς ἀνεπάρκειας ὅσο καὶ ἀπὸ τὴν ἀναξιοπρεπή οἰκειότητα σ' αὐτό.

Ἄφοῦ, ἀντιστρέφοντας τὸ εὐαγγελικό, θὰ μποροῦσα νὰ πῶ: δὲν σᾶς διάλεξα ἐγώ, ἐσεῖς με̄ διαλέξατε.

Μακάρι ὅσο ἡχηρὸ ἦταν τὸ χειροκρότημά σας τόσο δυνατὴ νὰ εἶναι καὶ ἡ προσευχή σας γιὰ μένα. Ὁ ἀντίλαλος τοῦ χειροκροτήματος θὰ σβύσει σὲ λίγο, νά, ἔσβυσε κιόλας, ὅμως τοὺς γλυκοὺς χυμοὺς τῆς προσευχῆς σας θὰ τοὺς γευθοῦμε ὅλοι.

Προσευχηθεῖτε, παρακαλῶ, νὰ μείνω ἄπρωτος ἀπὸ τὴν περηφάνεια, νὰ μὴ με̄ βάλει σὲ πειρασμὸ ἡ αὐταρχικότητα καὶ ἡ φιλοδοξία. «Διὰ τῆς πραότητος καὶ ἐπιει-

κειας τοῦ Χριστοῦ»³² νὰ βαδίζω ἐνίοτε «ἐν τρόμῳ» καὶ νὰ προσεύχομαι συχνὰ «ἐν τῷ κρυπτῷ».

Προσευχηθεῖτε, παρακαλῶ, νὰ ἀντέχω στὴν ἐξυπηρέτηση τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ πίεση τῶν ὑποθέσεων καὶ οἱ ἀπαιτήσεις τῶν ἀνθρώπων νὰ μοῦ ἀφήσουν χρόνο καὶ θέληση γιὰ νὰ ρυθμίσω κι ἐγώ, σηκώνοντας τὸ σταυρὸ μου, τίς ὑποθέσεις καὶ τῆς δικῆς μου ψυχῆς, ὥστε νὰ μὴ βρεθῶ, κάποτε, κλεισμένος ἔξω ἀπὸ τὴν Εἰρήνη τῶν Ἐκλεκτῶν καὶ τὴν Κοινωνία τῶν Ἁγίων.

«Ὁ δὲ Θεός, ποὺ δωρίζει κάθε χάρισμα», ποὺ μᾶς «κάλεσε με̄ τὸν Ἰησοῦ Χριστό, στὴν αἰώνια δόξα Του... αὐτὸς θὰ σᾶς καταρτίσει, θὰ σᾶς στηρίξει, θὰ σᾶς ἐνδυναμώσει, θὰ σᾶς θεμελιώσει»³³.

Αὐτὸς «ὁ αἰώνιος ἀρχιερεὺς, Θεὸς Ἰησοῦς Χριστός, νὰ δώσει σὲ σᾶς κληρὸ καὶ μερίδα με̄ τοὺς ἁγίους Του· καὶ σὲ μένα μαζί σας, ἀδελφοί»³⁴.

Αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

31. Παροιμ. 14, 30.

32. Β' Κορ. 10, 1.

33. Α' Πετρ. 5, 10-11.

34. «Ὁ αἰώνιος ἀρχιερεὺς, Θεὸς Ἰησοῦς Χριστὸς δώη εἰς ὑμᾶς κληρὸν καὶ μερίδα μετὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ καὶ εἰς ἐμὲ μεθ' ὑμῶν, ἀδελφοί» Πολυκάρπου, πρὸς Φιλαδελφεῖς XII, 2.

ΕΝΘΡΟΝΙΣΤΗΡΙΟΣ**ΛΟΓΟΣ**

(Νεάπολη Θεσσαλονίκης,
7.11.2004))

«Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ Πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ ἀπὸ τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμμένου, καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκὴν, καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ λαμβάνων» (Ἀποκ. β' 17). Δηλαδή: Ἐκεῖνος ποὺ ἔχει πνευματικὸ ἐνδιαφέρον, ἄς ἀκούσει τί λέγει τὸ Ἅγιο Πνεῦμα στὶς Ἐκκλησίες. Σὲ ἐκεῖνον ποὺ θὰ νικήσει θὰ δώσω ἀπὸ τὸ μάννα, ποὺ εἶναι κρυμμένο στοὺς οὐρανοὺς καὶ εἶναι ἄγνωστο στοὺς ἀνθρώπους τοῦ κόσμου· θὰ τοῦ δώσω τὴ ζωηφόρο κοινωνία τοῦ οὐρανοῦ Ἁρτου ποὺ θὰ τοῦ ἐξασφαλίσαι τὴν ἀθάνατο ζωὴ· θὰ τοῦ δώσω καὶ ψῆφο λευκὴ καὶ ἐπάνω στὴν ψῆφο θὰ εἶναι γραμμένο ἓνα νέο ὄνομα, τοῦ πολίτη τῆς αἰωνίου Βασιλείας, τὸ ὁποῖο κανένας δὲν γνωρίζει παρὰ μόνον ἐκεῖνος ποὺ τὸ λαμβάνει.

Καθὼς ταῦτα ἐξαγορεύει ὁ Ἅγγελος Κυρίου μέσα ἀπὸ τὸν γνόφο τῆς Ἀποκάλυψης, στέκομαι ζωσμένος μὲ τὸ λέντιο τῆς διακονίας ἔκθαμβος μπροστὰ στὴν ἄρρητη βουλή τοῦ Θεοῦ καὶ ἀναρωτιέμαι: Πῶς ἐπέβλεψε Κύριος ὁ Θεὸς ἐπὶ «τὸν διακονοῦντα τραπέζας» καὶ μὲ ὕψωσε στὸ ὕψατο τῆς ἐκκλησιαστικῆς πηδαλιουχίας ἀξίωμα; Πῶς βρέθηκα ὁ ἐλάχιστος ἀνάμεσα στοὺς ἀδελφούς μου ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ; Πῶς νὰ πλέξω τὸν λόγο μέσα σ' αὐτὸν τὸν καταιγισμὸ τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἀγάπης;

«Ὡς ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα Κυρίου καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ Αὐτοῦ». «Εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον».

Μακαριώτατε καὶ θεοπρόβλητε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλε,

Σεβασμιώτατε ἐκπρόσωπε τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Παντελεήμονα,

Σεβασμιώτατοι ἐκπρόσωποι τῶν Ὁρθοδόξων Πατριαρχείων καὶ Ἐκκλησιῶν, Πολυσέβαστέ μου Γέροντα καὶ Τοποτηρητὰ τῆς Μητροπόλεως κ.κ. Διονύσιε, Σεβασμία τῶν Ἁγιωτάτων Ἀρχιερέων χορεία,

Ἅγιοι Καθηγούμενοι καὶ ἐκπρόσωποι τῶν Ἱερῶν Μονῶν,

Σεβαστοὶ Πατέρες,

Ἀξιότιμοι κύριοι Ὑπουργοὶ καὶ ἐκπρόσωποι τοῦ ἑλληνικοῦ Κοινοβουλίου, Ἐντιμώτατοι δημοτικοὶ ἄρχοντες,

Σεβαστοὶ μας Διδάσκαλοι,

Ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν τῆς πόλεώς μας,

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Μὲ νοπὴ τὴ μνήμη τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Κυρίου καὶ τὴν ἄκρα ἀγαθοδορία Του στὴ δική μου οὐδενία, σήμερα μὲ τὴν Χάρι Του, μὲ τὶς τίμες εὐχῆς τοῦ Μακαριωτάτου Προκαθημένου τῆς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Παναγιωτάτου καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, τὴν εὐλογία τοῦ πολυσέβαστου Γέροντός μου Τοποτηρητοῦ - Μητροπολίτου κ. Διονυσίου τοῦ Καλοῦ, τὶς φιλάδελφες εὐχῆς τῶν ἀγιωτάτων συνεπισκόπων μου ἀρχιερέων, τὴν ἀγάπη τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ἀνέρχομαι τὶς βαθμίδες τοῦ Ἀρχιερατικοῦ θρόνου τῆς Μητροπόλεως Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως.

Δὲν λησμονῶ ποιὸν διαδέχομαι καὶ ποίου τὴν ἐπισκοπὴ παραλαμβάνω, ὅπως δὲν θὰ λησμονίσω ὅσο ζῶ, τὴν στιγμὴ τῆς εἰς ἐπίσκοπον χειροτονίας μου, κατὰ τὴν ὁποία ὁ Σεβαστός μου Γέροντας ἔβγαλε μὲ τὰ τίμα χέρια του τὴν ἀρχιερατικὴ μίτρα ἀπὸ τὴν λευκανθεῖσα ὡς τοῦ ὑπερηφάνου Ὀλύμπου κορυφῆ του καὶ

Τοῦ
Σεβ. Μητροπολίτου
Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως
κ. **Βαρόβα**

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νεαπόλεως καὶ Στανουπόλεως κ. Βαρνάβας χαιρετᾷ τὸν εὐσεβῆ λαὸ πλαισιούμενος ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο καὶ ἐκπροσώπους τῶν Τοπικῶν Ἀρχῶν.

τὴν ἐναπέθεσε στὴν δική μου κεφαλή. Ἦταν μία πράξη ὑπερβολῆς πατραγαθίας, μία κένωση θεομίμητης ἀγάπης, μία ἀνωτέρα διδαχὴ πράξεως καὶ ζωῆς καὶ ἀλληλοπεριχώρησης τῶν ἐννοιῶν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς θυσίας.

Δὲν ἀσπάζομαι μόνον, Σεβασμιώτατε Γέροντά μου, τὸ ἱλαρὸ σας πρόσωπο, δὲν φιλῶ μόνον τὰ χέρια σας, τὰ κράσπεδα τῶν ἱματίων σας καταφιλῶ, γιατί ὅ,τι εἶμαι καὶ ὅ,τι ἔχω σὲ Σᾶς τὸ ὀφείλω, μνήμων διὰ βίου τῆς ὑπέροχης προσφορᾶς Σας.

Σᾶς ἀναγνωρίζω ὡς «*ἰθύντορα ἱεράρχην ἱκανὸν καὶ πεπειραμένον πολλῶ ἐμοῦ κάρρονα*», γιατί μοῦ διδάξατε δύο μεγάλες ἀξίες.

Πρῶτον: ὅτι ὅλα ἐκπορεύονται ἀπὸ τὴ λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας ποὺ εἶναι ἡ πηγὴ τῶν χαρίτων, σὲ μία πλήρη ἀνατροπὴ τῶν στερεότυπων τῆς λογικῆς ποὺ ὑπολογίζει σὲ ἱκανότητες ἀνθρώπων, ὅταν μάλιστα αὐτὲς δὲν ὑποτάχθηκαν μέσα στὸ λειτουργικὸ γίγνεσθαι, ὅταν δὲν ἀναγεννήθηκαν ἐν Χριστῷ καὶ ὅταν δὲν πρόκριναν τὴν ὑποποιοὶ ταπείνωση.

Δεύτερον: τὴν ἀγάπη. Μοῦ δείχνετε καθημερινά, καὶ ἐν σιωπῇ ὅτι ἓνας ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ περικοσμεῖται ἀπὸ πολλὰ καὶ ἔκτακτα προσόντα, μπορεῖ νὰ κατέχει ἐπιζήλα ἀξιώματα, μπορεῖ νὰ εἶναι πρόσωπο ἔξοχο καὶ διακεκριμένο, χωρὶς τὴν ἀγάπη θὰ εἶναι ὅμως ἓνα μεγάλο μηδενικό. Χωρὶς αὐτὴν, θὰ μοιάζει μὲ σῶμα ὁμορφο ἀλλὰ νεκρό· θὰ μοιάζει μὲ κεφαλὴ ἀγγέλου χωρὶς τὶς πτέρυγές του· «*κύμβαλον ἀλλοτρίον*» μέσα σὲ μία πολὺβουη ἐποχὴ ἀνεορμάτιστη καὶ κενή.

Ἔμαθα νὰ βλέπω κοντὰ Σας τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία σὰν ἀπέραντη θάλασσα, τῆς ὁποίας ἡ ἐπιφάνεια καὶ μόνον μπορεῖ νὰ ταραχθεῖ ἀπὸ τὴν ἀνθρωποαρέσκεια καὶ τὴν λήθη τοῦ Θεοῦ· τὸ βάθος της ὅμως θὰ μένει πάντα ἀκίνητο, ἀπρόσβλητο καὶ ἤρεμο διατηρώντας πάντα τὴν ἀγιαστικὴ δύναμη τοῦ Θεοῦ.

Μέγα ὄντως καὶ δυσβάστακτο τὸ ἱερὸ τῆς Ἀρχιερωσύνης φορτίο, τὸ ὁποῖο καὶ ἀπὸ σήμερον καλοῦμαι νὰ σηκώσω ὑπακούωντας στὴ φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας μας, τῆς σωστικῆς αὐτῆς κιβωτοῦ τῶν ψυχῶν καὶ τοῦ Γένους μας.

Γι' αὐτὸ τὸ βάρος, ἐγχειρίζεται στὸν Ἀρχιερέα στηρικτὰ ἢ ποιμαντορικὴ ράβδος ὡς ἕνας βαθύτερος συμβολισμὸς τιμῆς καὶ εὐθύνης. Θὰ ἤθελα ἡ ράβδος μου νὰ εἶναι μόνον ράβδος ἐλέους καὶ δικαιοσύνης, ράβδος παραμυθίας, εὐθύτητος καὶ ἐλθθείας καὶ στηριζόμενος σ' αὐτὴν νὰ εὐρεθῶ ὅπως ὁ προφητὰναξ Δαβὶδ «*ἐν λέουσι παίζων ὡς ἐν ἐρίφοις, καὶ ἐν ἄρκτοις ὡς ἐν ἄρνεσι προβάτων*».

Κρατώντας τὸν συμβολισμό, θεωρῶ ὅτι ἡ δική μου ζωντανὴ βακτηρία εἶναι οἱ ἄξιοι καὶ ἐργατικοὶ κληρικοὶ τῆς Μητροπόλεώς μου· οἱ συνδιάκονοί μου στὸ χθές, στὸ σήμερα καὶ στὸ αὔριο. Πολλοὺς ἀπὸ αὐτοὺς εἶχα τὴν τιμὴ νὰ διακονήσω στὸ Ἱερὸ Βῆμα καὶ ὄλων ἀνεξαίρετος γνωρίζω τὰ πρόσωπα ποὺ ἀντανακλοῦν τὴν Χάρι τοῦ ἁγιασμοῦ τοῦ θυσιαστηρίου. Εἶναι οἱ ἄνθρωποι ποὺ σηκώνουν τὸ βαρὺ φορτίο τῶν ἐνοριῶν μὲ ὑψηλὸ αἶσθημα πνευματικῆς εὐθύνης, μὲ ἦθος ὑποδειγματικὸ, μὲ σύνεση καὶ συνέπεια στὴν ἱερὴ τους ἀποστολή. Σ' αὐτοὺς προσβλέπω μὲ ἐμπιστοσύνη καὶ τοὺς καλῶ νὰ συνενωθοῦμε «*ποιμαίνοντες καὶ ποιμαινόμενοι τῷ πνεύματι τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης ἐπ' ἀγαθῶ ἀλλήλων καὶ τῆς Ἐκκλησίας*».

Μαζὶ μ' αὐτοὺς προσβλέπω καὶ σὲ ὄλους τοὺς λαϊκοὺς συνεργάτες καὶ σ' ὄλο τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ τῶν ὁποίων ἐπικαλοῦμαι τὶς εὐχές. Γιατί, ἐὰν ὁ ἐπίσκοπος ὠφείλει νὰ εἶναι ὁ λύχνος ποὺ φωτίζει, τότε οἱ εὐχές τοῦ ποιμνίου ὑπὲρ τοῦ ποιμένου εἶναι τὸ καθαρότατο ἔλαιο, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ λύχνος μπορεῖ ἀδιάλειπτα νὰ φωτίζει.

Νοιώθω ὅμως καὶ τὸ χρέος νὰ βαραίνει ἤδη τοὺς ἀσθενεῖς μου ὄμους. Ἀφουγκράζομαι τὶς φωνές τῶν ἐν Ἀγίοις συνεπισκόπων μου νὰ μοῦ λέγουν: «*Τὴν καλὴν παρακαταθήκην φύλαξον διὰ Πνεύματος Ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν*». Καὶ ἡ παρακαταθήκη αὐτὴ περιέχει κάθετι ποὺ ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας ἔχει ἱερὸ καὶ θεῖο: δογμάτων ἀκρίβεια, πολίτευμα ἐκκλησιαστικὸ καὶ θεοδίδακτο, παραδόσεις ἱερές καὶ πάνσεπτες, ἱστορία μακρὰ καὶ ἔνδοξο.

Μέσα στὸ ἴδιο χρέος ἀντιλαμβάνομαι τὴν εὐθύνη μου νὰ κρατήσω ζωντανὴ τὴν ἐλπίδα, νὰ κηρῦξω τὴν Ἀνάσταση, νὰ τελεσιουργῶ τὴ θεία μυσταγωγία, νὰ διατηρῶ ἀπαρασάλευτη τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας, ζωογονώντας τὴν μέσα ἀπὸ τὸ ποτήριο τῆς Ζωῆς, σὲ μία διαρκῆ λατρευτικὴ ζωὴ ποὺ θὰ εἶναι τὸ κύριο μέλημά μου· γιὰ νὰ δυναμώσουν ἀκόμα περισσότερο οἱ ὑφιστάμενοι δεσμοὶ τῆς φιλαδελφίας καὶ τῆς ἐνότητος. «*Ἐν τῇ χάριτι τῆς δοθείσης ἡμῖν ἐπιμελήσαθε Ἐκκλησίας Θεοῦ ζῶντος, ἥτις ἐστὶ στύλος καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας*».

Καὶ διὰ μίαν ἀκόμη φορὰ καταθέτω ἐνώπιον τοῦ φοιτοῦ θυσιαστηρίου τοῦ καθεδρικοῦ αὐτοῦ Ναοῦ, τὴν εὐγνωμοσύνη μου πρὸς τὸν Μακαριώτατο Προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας μας, καθὼς καὶ πρὸς τοὺς Ἀγιωτάτους Ἀδελφούς, ὡς εὐῶδες θυμίαμα καὶ τὴν πρόκρισή τους, ὑποσχόμενος κατὰ τὸ ἀνθρώπινο νὰ φανῶ ἀντάξιος τῆς ἐμπιστοσύνης τους.

Καὶ ἄν, Μακαριώτατε, Σὰς λοιδορεῖ καὶ σὰς διασῶρει ὁ ἀρχαῖος ὄφις γιὰ νὰ δηλητηριάσει τὴ ζηλευτὴ σχέση Ποιμενάρχου καὶ λαοῦ, ὡς ἀντιστρατεύομενος Ἀμαλικ, Ἐσεῖς μείνετε σταθερὰ στὸ ὑψηλὸ ὄρος ποὺ σὰς ἔταξε ἡ Ἐκκλησία. Ἐκτείνετε εὐλογητικά, ὅπως ὁ Μωϋσῆς, τὰ χέρια σας κὶ ἄν, πρὸς στιγμὴ βαρυνθοῦν, ἐγὼ σὰν τὸν Ἀαρὼν θὰ Σὰς συντρέξω, θὰ Σὰς στηρίξω, παραστάτης θὰ βρεθῶ στὸν σηματοφόρο μου γιὰ νὰ μὴν σβήσει ἡ ἐλπίδα, γιὰ νὰ κρατήσουμε ψηλὰ τὸ ὄραμα.

Ἀποδείξατε τὴ γενναιότητα τῆς ψυχῆς σας. Γι' αὐτὸ μὴν δειλιάσετε ἀπὸ τὸν σπῖλο τοῦ σταχτιοῦ φωτὸς τῆς ἀποθάρρυνσης ποὺ προσπαθοῦν μάταια νὰ ρίξουν πάνω στὸ τίμιο ράσο σας. Ἴδου ἐγὼ, Βενιαμὴν συγκυρηναῖος, συνέκδημος στὴν πορεία ποὺ συνειδητὰ διαλέξαμε σὰν ἀποστολὴ στὸν κόσμον καὶ στὸν ἄνθρωπο.

Εὐλογῶ μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά μου τὸ λογικὸ ποίμνιο ποὺ ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ μοῦ ἐμπιστεύθηκε· τοὺς κατοίκους τῆς Δυτικῆς Θεσσαλονίκης· ἐργάτες οἱ περισσότεροι, ἀγωνίζονται τὸν ἀγῶνα τῆς καθημερινότητος γιὰ τὶς οἰκογένειές τους, μὲ τιμότητα, εὐσυνειδησία καὶ σεμνότητα. Ἐξῆσα καὶ ἐργάσθηκα κοντὰ τους, γι' αὐτὸ καὶ γνωρίζω τοὺς κόπους τους καὶ τιμῶ τὸν ἀγῶνα τους. Ὅλοι τους χρυσοὶ Ὀλυμπιονίκες. Μέσα σ' αὐτὸ τὸ πλῆθος μνημόσυνο ἡ ἀναφορὰ μου γιὰ τὸν κ. Εὐάγγελο Παπαδόπουλο, ἄνθρωπο συνετό, φίλεργο καὶ εὐπροσήγορο, ὑπόδειγμα σοβαρότητος καὶ ἠθους.

Εὐλογῶ τοὺς τοπικοὺς μας Ἀρχόντες, τοὺς δημάρχους καὶ κοινοτάρχες τῆς Ἐπαρχίας μας, τὶς Πολιτικές, Διοικητικές, Ἀστυνομικῆς, Στρατιωτικῆς καὶ λοιπῆς Ἀρχῆς τῆς πόλεώς μας τιμώντας τὸ ἔργο τους καὶ ζητώντας τὴ συμπαράστασή τους στὸν κοινὸ, ὑπὲρ τοῦ λαοῦ μας, καλὸν ἀγῶνα.

Εὐλογῶ πρὸ πάντων τοὺς συνεργοὺς μου ἱερεῖς τῆς Μητροπόλεως μας μαζὶ μὲ τὶς οἰκογένειές τους, καθὼς καὶ τοὺς ἱεροψάλτες μας, τοὺς νεωκόρους μας, τοὺς λαϊκοὺς συνεργάτες τῶν ἐνοριῶν καὶ τῆς Μητροπόλεως, τοὺς διακονοῦντας καὶ ἐλεοῦντας ἡμᾶς, καθὼς καὶ τὶς στρατιῆς τῶν ἐθελοντῶν, σὶς ὁποῖες κατὰ βάσιν στηρί-

ζεται ἡ εὐρυθμὴ λειτουργία ὅλου τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ὀργανισμοῦ, μὲ συντονιστή, ἀλλὰ κυρίως μὲ πνευματικὸ πατέρα, τὸν Ἐπίσκοπό τους.

Δὲν ξεχνῶ τὴ διακονία καὶ τὴν προσφορὰ τῶν συνεργατῶν μας στὸ κατηχητικὸ καὶ ἱεραποστολικὸ ἔργο τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοὺς καλῶ, πάντα κάτω ἀπὸ τὸ ὁμοφύριο τοῦ Ἐπισκόπου τους, νὰ συνεχίσουν τὴν προσπάθεια.

Εὐλογῶ τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Λύκειο τῆς Νεαπόλεως, τοὺς καθηγητές, τοὺς σπουδαστές καὶ τὸ προσωπικὸ, θεωρώντάς το ὡς μία ἀπὸ τίς προτεραιότητες τῆς Ἀρχιερατικῆς μου διακονίας, ἀφοῦ ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἡ Παιδεία εἶναι τὸ φῶς καὶ τὸ παράθυρο στὸν κόσμο, καὶ ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐκπαίδευση τὸ φυτώριο τοῦ μέλλοντος τῆς Ἐκκλησίας μας. Παράλληλα, εὐλογῶ ὅλους τοὺς ἐκπαιδευτικούς ὅλων τῶν βαθμίδων τῆς ἐκπαίδευσης, τιμώντας τὸ σημαντικὸ παιδαγωγικὸ τους ἔργο, καθὼς καὶ ὅλη τὴν νεολαία τῆς Μητροπόλεώς μας ποὺ ἀπὸ αὐτὴ τὴν στιγμή γίνεται τὸ κύριο μέλημά μου.

Εὐλογῶ τοὺς μοναχοὺς καὶ τίς μοναχές τῆς Ἐπαρχίας μας καὶ τιμῶ τὸν πλησιόχωρο Ἀγιορειτικὸ μοναχισμό ποὺ μὲ τὴν εὐλογία τῆς Παναγίας καὶ τῶν Ἁγίων ἦταν πάντα καὶ εἶναι ἓνα ἀνοιχτὸ παράθυρο στὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἡ παρουσία του λειτουργεῖ λυτρωτικὰ στὴν ἀγωνία τοῦ κόσμου. Καὶ στὸν ἐν τῷ κόσμῳ ὑγιὴ μοναχισμό ποὺ ὑπάρχει ὡς πνεύμονας πνευματικὸς θὰ βρεθῶ ἀρωγὸς πάση δυνάμει.

Εὐλογῶ καὶ ἀγκαλιάζω μὲ ἀγάπη τὰ μεγάλα νοσοκομειακὰ ἰδρύματα τῆς ἐπαρχίας μας, καθὼς καὶ ὅλο τὸ ἐπιστημονικὸ, διοικητικὸ, νοσηλευτικὸ καὶ τεχνικὸ προσωπικὸ. Ἡ προσευχή μου ἀγαπητικὴ ἐπίσκεψη καὶ στηριγμὸς στὴ δοκιμασία τῆς ἀσθένειας καὶ τοῦ πόνου. Ἀγωνιῶ ταυτόχρονα γιὰ τὰ παιδιά μας ποὺ βρίσκονται στίς ἐξαρτησιογόνες οὐσίες, καὶ προσεύχομαι γιὰ τίς οἰκογένειές τους, ποὺ σηκώνουν βουβὰ τὸν σταυρὸ τῆς δοκιμασίας.

Προσευχητικὰ συμμετέχω, στὴν ἀγωνία καὶ τὸν ἐφιάλτη τοῦ προβλήματος τῆς ἀνεργίας ποὺ βασανίζει τοὺς νέους μας.

Εὐλογῶ τοὺς παλλινოსτοῦντες ἀδελφοὺς καὶ τοὺς Ἀθιγγάνους ποὺ ρίζωσαν στὰ χῶματα τῆς Ἐπαρχίας μας, ποὺ ζοῦν καὶ κινοῦνται μὲ φίλεργο καὶ δημιουργικὸ πνεῦμα, καθὼς καὶ τοὺς «ἐν φιλακαῖς ἀδελφούς», γιὰ τοὺς ὁποίους ἡ προσευχή καὶ ἡ σκέψη μας ἄς εἶναι ἡ σημερινή μας ἐπίσκεψη. Γνωρίζουμε τὰ προβλήματα τῶν διαφόρων κοινωνικῶν ομάδων καὶ τίς ἰδιαιτερότητες

προσαρμογῆς τους. Γίναμε συγκοινωνοὶ τους, μοιραστήκαμε τὴν ἀγωνία τους, σεβαστήκαμε τὸ δικαίωμα στὴ διαφορὰ ὡς δικαίωμα στὴν ἀγάπη. Ἀπλώσαμε τὰ χέρια καὶ ἀνοιξαμε τίς καρδιές μας, ὄχι γιὰ τὸ ἐπιβάλλει ἡ κοινωνικὴ εὐαισθησία καὶ ὁ καθωσπρεπισμὸς μας, ἀλλὰ γιὰ τὸ ἀπλὰ εἶναι τὸ ποιμνιὸ μας· σάρκα ἀπὸ τὴ σάρκα μας, πρόσωπα τοῦ Θεοῦ, συμμετοχοὶ τοῦ ἰδίου Σώματος καὶ Αἵματος καὶ ὡς ἐκ τούτου, ὄχι ἑτεροθαλεῖς ἀλλὰ γνήσιοι ἀδελφοί, ἰσότιμοι, χωρὶς διακρίσεις καὶ κοινωνικοὺς ἢ οικονομικοὺς ἀποκλεισμούς. Παιδιά τοῦ ἴδιου Πατέρα, τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης.

Εὐλογῶ τὸ φυσικὸ περιβάλλον παρὰ τὴ θολότητα τῆς πλεονεξίας τῶν ὑπαιτίων δημιουργῶν του, γιὰ τὴ μέσα σ' αὐτὸ ζοῦν οἱ ἄνθρωποι αὐτῆς τῆς Ἐπαρχίας. Προσεύχομαι ν' ἀλλάξει ἡ ὀπτικὴ γωνία τοῦ κερδοφόρου ὄμματος καὶ νὰ γίνει καθολικὴ συνείδηση ὅτι στὴν προσκαιρότητα τῆς διαδρομῆς μας ἀπὸ τὸν κόσμο αὐτὸ, εἴμαστε ἀπλὰ διαχειριστές τῆς κτίσης καὶ τοῦ μέλλοντος τῶν παιδιῶν μας καὶ ὄχι θυσιασῶτες μᾶς κοντόφθαλμης ἀντίληψης, ποὺ μπροστὰ στὸ κέρδος θυσιάζει τὴν εὐλογία τῆς δημιουργίας, δηλητηριάζει καὶ δηλητηριάζεται μέσα ἀπὸ τὴν χρηστικὴ ἀντίληψη τοῦ κόσμου καὶ τὸν κάνει ἄκοσμο.

Εὐλογῶ τοὺς ἀνθρώπους τῆς τέχνης καὶ τοῦ πολιτισμοῦ γιὰ τὴν προσφορὰ τους, θεωρώντας τους ὡς ἄτομα μὲ εὐαισθησίες καὶ ὀραματισμούς, ἐλπίζοντας στὴ σύμπραξή τους γιὰ τὴν προβολὴ καὶ ἀνάδειξη τῶν πνευματικῶν θησαυρῶν τῆς Μητροπόλεώς μας.

Κι ἂν μέσα στὴ συγκίνηση καὶ τὴν χαρὰ μου κάποιον ἐλησμόνισα ἀκούσια, ἄς θεωρήσει τὸν ἑαυτό του παρόντα στὴν ἀγάπη καὶ στὴν καρδιά τοῦ ἐπισκόπου του. Γιατὶ ὅλους σὰς ἀγαπῶ, ὅλους σὰς χρειάζομαι, ὅλους σὰς εὐλογῶ καὶ ὅλους σὰς ὑπολογίζω στὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως καὶ τῆς πνευματικῆς προκοπῆς.

Εὐχηθῆτε Μακαριώτατε, Σεβαστέ μου Γέροντα, Σεβασμιώτατοι ἅγιοι ἀδελφοί, Σεβαστοὶ Πατέρες, Λαὸ τοῦ Θεοῦ, νὰ παραμείνω ὅπως μὲ γνωρίσατε SERVUS SERVORUM DEI.

Παρακαλῶ τὴ μάνα μου, νὰ συνεχίσει ν' ἀνάβει τὸ καντύλι στὸ πατρικὸ μας σπίτι καὶ νὰ καίει τὸ λιβάνι τῆς προσευχῆς τῆς στὴν Παναγία μας, ποὺ εἶναι ἡ μάνα τοῦ κόσμου, γιὰ μένα τὸν ἐλάχιστο· γιὰ νὰ σκεπάζει καὶ νὰ διαφυλάττει ἀπὸ κάθε κακὸ ὀλάκερο τὸν κόσμο κι ἐμένα τὸν ἀνάξιο.

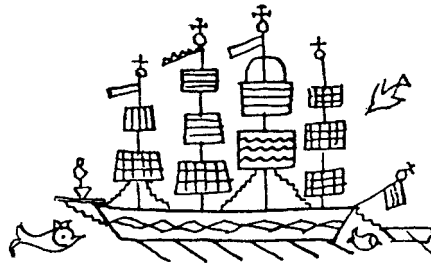
Λοιπὸν ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ καὶ πε-

ριπότητα, επικαλεσθήτε τὴν ἕξ ὕψους θεία δύναμη καὶ τὶς πρεσβεῖες τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου, τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, τοῦ Ἁγίου νέου ἱερομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Νεαπολίτου, τῶν Ἁγίων νεομαρτύρων Ἀθανασίου τοῦ Κουλακιώτου καὶ Ἀκακίου τοῦ Ἀσβεστοχωρίτου, τῆς Ὁσίας Μητρὸς ἡμῶν Ὑπομονῆς, γιὰ τὴν μετριότητά μου· κι' ἐγὼ ταπεινὰ θὰ εὐχομαι ὅπως «ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ, ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν, φρουρή-

σει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ἡμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ».

Ἀπὸ τὴν πρώτη μου αὐτὴ ἐπικοινωνία μαζί σας ὡς Ἐπίσκοπός σας καὶ μέχρι τὴν τελευταία ἰκμάδα τῆς ζωῆς μου γιὰ ἓνα μόνο θὰ σὰς παρακαλῶ, σὲ ἓνα μόνο θὰ σὰς προτρέπω, ἓνα μόνο θὰ νουθετῶ· τὸν λόγο τοῦ ἡγαπημένου Θεολόγου:

«Τεκνία ἀγαπᾶτε ἀλλήλους».

ΤΑ ΠΡΕΣΒΥΤΕΝΗ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΑ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Κατώδυνος σύμπασις ὁ Ὁρθόδοξος κόσμος ἐπληροφορήθη τὸν Σεπτέμβριο τὸν ἀδόκητο θάνατο τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας Πέτρου Ζ' καὶ τῶν συνεργατῶν του, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. Λίγες ἐβδομάδες ἀργότερα τὰ συναισθήματα ἦσαν διαφορετικὰ στὸν Πατριαρχικὸ Ναὸ τῆς Ἀλεξανδρείας. Μὲ χαρὰ καὶ μὲ ἐλπίδα οἱ ἐπικεφαλῆς Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὁ κληρὸς καὶ ὁ λαὸς παρίσταντο στὴν ἐνθρόνιση τοῦ νέου Πατριάρχου Θεοδώρου τοῦ ἀπὸ Ζιμπάμπουε καὶ τοῦ ἠύχοντο παρὰ Θεοῦ εὐδώσιν στὸ δύσκολο ἔργο του. Τὸ κενὸ τοῦ μακαριστοῦ Πέτρου εἶναι ὄντως δυσαναπλήρωτο καὶ τὸ ἔργο ποὺ ἀφήνει ἀξιοθαύμαστο. Εἶναι εὐχάριστο ὅτι ὁ νεοεκλεγείς Πατριάρχης Θεόδωρος ἔχει τὰ προσόντα, τὴν ἐμπειρία καὶ τὸν ἥπιο χαρακτήρα ὥστε νὰ θεωρεῖται βεβαία ἡ ἐπιτυχία του. Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ ἡ σκέψη μας στρέφεται στὰ τρία πρεσβυγενῆ Ἑλληνορθόδοξα Πατριαρχεῖα τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, τὰ ὁποῖα ἀγωνίζονται νὰ διαδώσουν τὴν Ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου μέσα σὲ ἓνα περιβάλλον ὅπου ἐπικρατοῦν ἔντονες ἐθνικὲς, θρησκευτικὲς καὶ κοινωνικὲς ἀντιθέσεις. Τὰ παλαίφατα αὐτὰ Πατριαρχεῖα εἶναι τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας μετὰ νέου ἡγέτη τὸν Μακαριώτατο κ. Θεόδωρο, τὸ Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας μετὰ Πατριάρχην τὸν Μακαριώτατο κ. Ἰγνάτιο καὶ τὸ Πατριαρχεῖο Ἱεροσολύμων μετὰ Πατριάρχην τὸν Μακαριώτατο κ. Εἰρηναῖο.

Τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας περιλαμβάνει στὴν πνευματικὴ του δικαιοδοσία ὅλη τὴν Ἀφρικανικὴ Ἠπειρο. Ἔχει ἐνώπιόν του μεγάλο πεδίο Εὐαγγελισμοῦ καὶ ἱεραποστολικῆς δραστηριότητος δεδομένου τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ Χριστιανοὶ δὲν ἀποτελοῦν τὴν πλειοψηφία στὴν μαύρη Ἠπειρο. Ὑπάρχουν ἑκατομμύρια ἀνθρώπων ποὺ διψοῦν γιὰ νὰ ἀκούσουν τὸν Λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ δυστυχῶς οἱ περισσότεροί ἀπὸ αὐτοὺς στεροῦνται τῶν στοιχειωδῶν στὸν τομέα τῆς τροφῆς καὶ τῆς υγείας. Τὸ Πατριαρχεῖο μας ἤδη ἔχει ἐπιδοθεῖ σὲ μία πολὺπλευρη προσπάθεια προσεγγίσεως τῶν γηγενῶν Ἀφρικανῶν καὶ ἐργάζεται συστηματικὰ καὶ στὸν πνευματικὸ καὶ στὸν κοινωνικὸ τομέα. Ἐν ἀντιθέσει μὲ ἄλλους λαοὺς καὶ μὲ ἄλλες Χριστιανικὲς Ὁμολογίες οἱ Ὁρθόδοξοι Ἕλληνες δὲν ἔχουμε ἀποικιοκρατικὸ παρελθὸν στὴν Ἀφρική καὶ ἔτσι γινόμαστε ἀποδεκτοὶ χωρὶς ἰδιαίτερες ἐπιφυλάξεις ἀπὸ τοὺς ἰθαγενεῖς. Ἡ σημερινὴ σύνθεση τοῦ ποιμνίου τοῦ Πατριαρχείου ἔχει διαφοροποιηθεῖ σημαντικὰ σὲ σύγκριση μὲ προηγούμενες δεκαετίες. Οἱ ἑλληνικὲς κοινότητες τῆς Αἰγύπτου, τοῦ Σουδάν, τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς καὶ πολλῶν ἄλλων χωρῶν ἔχουν συρρικνωθεῖ πληθυσμιακά, συνεχίζουν ὁμως νὰ ἀποτελοῦν ἓνα ἀπὸ τὰ κύρια ἐρεῖσματα τοῦ Πατριαρχείου. Ἡ προσέλευση Ἀφρικανῶν στὴν Ὁρθοδοξία γίνεται μὲ ἀργὰ ἀλλὰ σταθερὰ βήματα, τὸ δὲ ἱεραποστολικὸ ἔργο τοῦ Πατριαρχείου ἔχει τὴν ὀλόθερμη ἠθικὴ καὶ ὕλική συμπαράσταση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

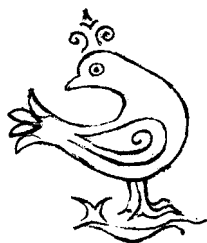
Τὸ Ἑλληνορθόδοξο –ὅπως ἐπισήμως ἀποκαλεῖται– Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας ἔχει ἕδρα τὴν Δαμασκὸ τῆς Συρίας, διότι ἡ ἀρχικὴ του ἕδρα, ἡ ἱστορικὴ Ἀντιόχεια, βρίσκεται σήμερα σὲ τουρκικὸ ἔδαφος. Δραστηριοποιεῖται στὴν Συρία, στὸν Λίβανο καὶ σὲ ἄλλες ἀραβικὲς χῶρες, τὸ δὲ ποιμνίό του εἶναι ἀραβόφωνο. Οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ ἀποτελοῦν τὸ 8% τοῦ συριακοῦ πληθυσμοῦ καὶ τὸ 12% τοῦ λιβανικοῦ πληθυσμοῦ διακρίνονται δὲ στίς χῶρες αὐτὲς γιὰ τὸ ὑψηλὸ μορφωτικὸ τους ἐπίπεδο. Τὸ Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας ἔχει ἰδρύσει ἓνα ὀλόκληρο πανεπιστημιακὸ συγκρότημα στὸ Μπαλαμάν τοῦ Λιβάνου (Μπελεμέντειος Σχολή), μὲ πολλὰ σχολὰ καὶ τμήματα. Ἐκεῖ μεταξὺ ἄλλων διδάσκεται ἡ Ὁρθόδοξη Θεο-

ολογία και οἱ Ἑλληνικές Σπουδές με τήν συμμετοχή ἐπισκεπτῶν καθηγητῶν ἀπό τις Θεολογικές Σχολές Ἀθηνῶν και Θεσσαλονίκης. Τὸ Πατριαρχεῖο θεωρεῖται παράγων σταθερότητας και καταλλαγῆς σὲ μία περιοχή με συντριπτική πλειοψηφία μουσουλμανικοῦ πληθυσμοῦ και ἐργάζεται για τήν διάδοση τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς διδασκαλίας και τήν διαφύλαξη τῆς Βυζαντινῆς κληρονομιάς. Ἡ βοήθεια τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶναι διαρκῆς και ἐμφανῆς. Ἀναφέρουμε χαρακτηριστικά τήν ἀνοικοδόμηση σχολείου στό Χαλέπι τῆς Συρίας ἀπό τήν Μ.Κ.Ο. ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐπίσης πολλοὶ κληρικοὶ τοῦ Πατριαρχείου σπουδάζουν στίς Θεολογικές Σχολές τῆς Ἑλλάδος ὡς ὑπότροφοὶ τῆς Ἐκκλησίας μας.

Τὸ Πατριαρχεῖο Ἱεροσολύμων ἔχει τὸ μεγάλο προνόμιο νὰ φυλάττει τοὺς Ἁγίους Τόπους και τὸν Πανάγιον Τάφον. Παρὰ τήν ἀναστάτωση και τις πολεμικὲς συγκρούσεις, οἱ ὁποῖες κατὰ τις τελευταῖες δεκαετίες ταλαιπωροῦν τήν περιοχή τῆς πνευματικῆς δικαιοδοσίας του, διατηρεῖ ἀγαθὲς σχέσεις με τις κυβερνήσεις τοῦ Ἰσραήλ, τῆς Ἰορδανίας και τῶν Παλαιστινίων. Ὁ Ὁρθόδοξος πληθυσμὸς τῶν χωρῶν αὐτῶν ἔχει μειωθεῖ κατὰ πολὺ λόγω τῆς ταραγμένης καταστάσεως, κατορθώνει πάντως νὰ συμβιοῖ χωρὶς ἰδιαίτερα προβλήματα με Ἑβραίους, Μουσουλμάνους, Ρωμαιοκαθολικοὺς κ.ἄ. Τὸ μεγάλο πρόβλημα τοῦ παλαιφάτου αὐτοῦ Πατριαρχείου εἶναι ἡ ἔλλιπής στελέχωσή του και ἡ δυσκολία προσελκύσεως νέων μοναχῶν και κληρικῶν ἀπό τήν Ἑλλάδα, τήν Κύπρο και τὸν εὐρύτερο Ἑλληνισμό. Ἡ πλειοψηφία τοῦ ποιμνίου εἶναι ἀραβόφωνη, διατηροῦνται ὁμως και μικρὲς ἑλληνικὲς κοινότητες στὰ Ἱεροσόλυμα και στό Ἀμμάν. Ἡ πολιτικὴ ρευστότητα τῆς περιοχῆς δίνει τροφή

σὲ ὀρισμένους νὰ προωθοῦν σενάρια για ἀλλαγὴ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ νομικοῦ καθεστώτος τῶν Ἁγίων Τόπων. Ἡ θέση τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων και ἡ ταυτόσημη θέση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶναι ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τῆς σημερινῆς καταστάσεως, τοῦ *status quo*, ὅπως λέγεται στήν διεθνή ὀρολογία. Ὅποιαδήποτε ἀλλαγὴ τοῦ καθεστώτος θὰ ἐπιφέρει ἐπιζήμιες ἀλλοιώσεις στὰ ἱστορικά προνόμια τοῦ Ἑλληνορθοδόξου Πατριαρχείου.

Ὁ ρόλος τῶν τριῶν προεβυγενῶν Πατριαρχείων τῆς Μέσης Ἀνατολῆς και ἡ δημιουργικὴ παρέμβασή τους στὰ ἐκκλησιαστικά, πολιτιστικά και κοινωνικά δρώμενα τῆς πυρκαυστῆς Μέσης Ἀνατολῆς προσλαμβάνει εὐρύτερες διαστάσεις δια τῆς συμμετοχῆς τους στό Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν Μέσης Ἀνατολῆς, γνωστὸ με τὰ ἀγγλικά ὀρχικά Μ.Ε.С.С. Τὰ Ἑλληνορθόδοξα Πατριαρχεῖα διδάσκουν τήν Ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου μέσα σὲ ἓνα πολὺ δύσκολο περιβάλλον και ὑπὸ ἀντίξοες συνθῆκες και ταυτοχρόνως συμβάλλουν στό βαθμὸ τῶν δυνατοτήτων τους στήν εἰρηνικὴ συνύπαρξη τῶν λαῶν και στὸν διάλογο μεταξὺ θρησκειῶν και πολιτισμῶν. Οἱ ὀρθόδοξες κοινότητες στήν Ἀφρική και στὴ Μέση Ἀνατολὴ ἔχουν συνυπάρξει ἐπὶ αἰῶνες με τὸ Ἰσλάμ και με πολλὲς ἄλλες ἐθνικοθρησκευτικὲς ὀμάδες και συνεχίζουν νὰ ἐργάζονται πρὸς τήν κατεύθυνση αὐτὴ στήν σημερινὴ ἐποχὴ ποὺ χαρακτηρίζεται ἀπὸ τήν ἀξαναῶμενη δυσπιστία μεταξὺ Δύσεως και Ἰσλάμ. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εὐχεται τὰ τρία Πατριαρχεῖα μας στὴ Μέση Ἀνατολὴ νὰ συνεχίσουν ἀπρόσκοπτα τὸ πνευματικὸ τους ἔργο και νὰ βοηθοῦν στήν γεφύρωση τῶν διαφορῶν ὥστε νὰ διαφεύσουμε τὸν Σάμουελ Χάντιγκτον και νὰ ἀποφύγουμε τήν «σύγκρουση τῶν Πολιτισμῶν».

**Η ΕΚΛΟΓΗ
ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΑΠΑ
ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ
ΑΦΡΙΚΗΣ
κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

Τὸ Σάββατο, 9 Ὀκτωβρίου τ.ἔ., συνήλθε σὲ Συνεδρία ἡ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας γιὰ τὴν ἐκλογή νέου Πατριάρχου.

Κατὰ τὴν πρώτη ψηφοφορία γιὰ τὸ τριπρόσωπο ἐξελέγησαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες:

- α) Ζιμπάμπουε κ. Θεόδωρος.
- β) Λεοντοπόλεως κ. Διονύσιος.
- γ) Ἀξώμης κ. Πέτρος.

Στὴ συνέχεια ἔγινε ἡ δεύτερη ψηφοφορία, κατὰ τὴν ὁποία ἐξελέγη παμψηφεί ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ζιμπάμπουε κ. Θεόδωρος Χορευτάκης.

Ὁ νέος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Θεόδωρος ὁ Β' γεννήθηκε στὸ Ἡράκλειο τῆς Κρήτης τὸ 1954. Εἶναι ἀπόφοιτος τοῦ Φροντιστηρίου τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς καὶ πτυχιούχος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Τὸ 1975 χειροτονήθηκε Διάκονος καὶ τὸ 1978 Πρεσβύτερος. Ὑπηρέτησε ὡς Ἀρχιδιάκονος καὶ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Λάμπης καὶ Σφακίων.

Τὸ 1985 τοποθετήθηκε Ἐξαρχος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας στὴν Ὀδησσό. Τὸ 1990 ἐξελέγη ἐπίσκοπος Κυρήνης καὶ διορίσθηκε ἐκπρόσωπος τοῦ μακαριστοῦ Πατριάρχου Παρθενίου στὴν Ἀθήνα. Τὸν Μάρτιο τοῦ 1997 καὶ ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκλογή τοῦ μακαριστοῦ προκατόχου του Πέτρου τοῦ Ζ' διορίσθηκε Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος στὴν Ἀλεξάνδρεια. Στὶς 23 Σεπτεμβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους ἐξελέγη Μητροπολίτης Καμερόν καὶ τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 2002 Μητροπολίτης Ζιμπάμπουε.

**ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ
ΕΠΙ Τῆ
ΕΝΘΡΟΝΙΣΕΙ
ΤΟΥ
ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ
ΠΑΠΑ
ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ
κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

(23.10.2004)

«Ψήφω» τῆς Ἱεραρχίας ἀπάσης «ἀποστολικῶς τε καὶ πνευματικῶς, ἐπὶ τὸν Μάρκου θρόνον ἀνάγεται, οὐχ ἦττον τῆς εὐσεβείας, ἢ τῆς προεδρίας διάδοχος» (Γρηγ. Θεολ. Λόγος ΚΑ', «Εἰς τὸν Μ. Ἀθανασιον, Ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας» Α', P.G. 35, 1089b).

Μακαριώτατε καὶ Θειώτατε Πάπα καὶ Πατριάρχα τῆς Μεγάλης Πόλεως Ἀλεξανδρείας καὶ Πάσης Ἀφρικῆς, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, κύριε Θεοδώρε.

Εὐχαριστοῦμεν καὶ μεγάλως δοξάζομεν τὸν φιλόνητρον Θεόν, τὸν ἐνισχύσαντά Σε ἐν τῇ παρουσίᾳ ὥρα, καὶ ἔτι εὐχόμεθα, ὅπως ἰσχυρότερος καθ' ἐκάστην φαίνη ἐν πειρασμοῖς καὶ ἀκράδαντος, ἵνα πάντες οἱ ἑρασταὶ τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως ἔχωσίν Σε ἄγκυραν καὶ καταφυγὴν καὶ προσφύγιον.

Ἐμπλεω χαρᾶς, εἰρήνης καὶ μυχιαιτάτης συγκινήσεως, μετέχομεν εἰς τὴν μακαρίαν ταύτην σύναξιν, ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ εὐφημοῦντες καὶ εὐχόμενοι ὑπὲρ ὑγείας, μακροήμερεύσεως καὶ εὐδωσέως τοῦ ἔργου Σου, πρὸς δὲ καὶ ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς, «ὁ τοὺς Αἰγυπτίους ἐν βυθῷ καταποντίσας νεφέλῃ καθήμενος καὶ ἐπιδημήσας παρθενικῇ τοῖς Αἰγυπτίοις ὕστερον, διὰ τοῦ Μάρκου αὐτοὺς τῆς πλάνης ῥυσάμενος» (Κανὼν εἰς τὸν Εὐαγγ. Μάρκον), εὐλογῇ καὶ πραγματοποιῇ τὰ ὄραματά Σου καὶ διανοίγῃ εὐρεῖς ὁρίζοντας φωτεινοὺς διὰ τὴν ὑπὸ τὴν ἄγρυνον ἐποπτεῖαν Σου, ὡς δεξιοῦ καὶ καλλιγαλήνου κυβερνήτου, χάριτι θεία καὶ πνεύματι ἀγίῳ, ἀσφαλῆ πλοίγησιν τῆς θεηδόχου ὀγκάδος τῆς τῶν Ἀλεξανδρέων Ἐκκλησίας, ὑπὲρ ἧς μετὰ συνέσεως πνευματικῆς, θεία ἐπιπνοία, ὀτρυνῶς ἐργάζει.

Πεπλησμένοι ἀφθίτου εὐφροσύνης θεωροῦμεν ἐπὶ τοῦ παλαιφάτου καὶ περιπίστου Θρόνου τοῦ ἀγίου ἐνδόξου πανευφήμου ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Μάρκου, τῶν ἐν Ἁγίοις Πατέρων ἡμῶν Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου, Κυρίλλου, Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος καὶ Θεοδώρου, τὸν εὐκλεᾶ γόνον τῆς ἀμφιρρύτης μεγαλονήσουν Κρήτης, τὸν οὐ παυόμενον τὴν λογικὴν ποιίμνην νοθετοῦντα καὶ διδάσκοντα, τὸν ταῖς θείαις γραφαῖς καὶ παραδόσεσι στοιχοῦντα, τὸν ἦθει τε καὶ κοσμιότητι τρόπων διακρινόμενον, τὸν ἐν παντὶ περισσεύοντα, ἅτε καὶ «πίστει καὶ λόγῳ καὶ γνώσει καὶ σπουδῇ καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ» (Β' Κορ. 8, 7) ἐντελῶς ἔχοντα καὶ τὴν θεοφιλεῖ «μετριοφροσύνην, ἥντινα καὶ ὁ Χριστός... ἐνεδείξατο..., οὐ μόνον διδάσκοντα, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ ἀπαρεγκλίτως τηροῦντα» (πρβ. Νείλου Ἀγκ. P.G. 79,200).

Α. Ἑλληνισμὸς

Ἡ χαρὰ αὕτη ἢ μεγάλη (Λουκ. 2, 10) πληροῦται ἐν ἡμῖν, οἵτινες ἔχομεν δι' ἐλπίδος ὅτι ἡ Πρωθιεραρχικὴ Διακονία Σου ἐν τῇ ἀποστολικῇ *cathedris Marci* θέλει ἀποδειχθῆ φρυκτωρὸς τῆς ἀπὸ αἰώνων ὑπαρχούσης, ἐν τῇ περιωνύμῳ καὶ περιακούστῳ Ἑλληνίδι πόλει, τῇ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου κτίσει, ἀρρηκτοῦ ξυνωρίδος τῆς τε Χριστιανικῆς Πίστεως καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχοντικῆς παραδόσεως. Τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν ἠκολούθησαν οἱ Ἀλεξανδρινοὶ θεολόγοι τοῦ τρίτου αἰῶνος. Ἡ γνώμη αὐτῶν διὰ τὴν ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν ὑπῆρξε κατὰ βάσιν

Τοῦ
Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

θετική, καθ' ὅσον ἐθεώρουν αὐτὴν ὡς ἓν εἶδος προετοιμασίας διὰ τὴν προσοικειώσιν τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἀντελήφθη τὴν ἱστορίαν ὡς μίαν ἀδιάσπαστον ὁλότητα: «Μία μὲν οὖν ἡ τῆς ἀληθείας ὁδός, ἀλλ' εἰς αὐτὴν εἰς ἀέναον ποταμὸν ἐκρέουσι τὰ ρεῖθρα ἀλλὰ ἄλλοθεν». Ὁ Ὠριγένης, πλεόν βιβλικός, εἰς τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ ἐκτιμᾷ τὴν θύραθεν σκέψιν.

Ἡ αὐτὴ ταυτότης ἀποτυπῶται σήμερον εἰς τὴν Τοσιτσαίαν Σχολήν, τὸ Ἀβερώφειον καὶ τὸ Ἀχιλλοπούλειον Παρθεναγωγεῖον, τὴν Σαλβάγειον, τὴν Φαμηλιάδειον, τὴν Ἀριστοφρόνειον, τὴν Ζερβουδάκειον, τὴν Ἀμπέτειον, ὡς καὶ τὸ Μπενάκειον, τὸ Σπετσεροπούλειον, τὸ Κανισκέριον καὶ τὸ «*Ἐλεῆμον χέρι*» τῶν Ἑλλήνων καὶ Ἀράβων Ὁρθοδόξων.

Ἀλλὰ καὶ σύ, ἐκ τῆς εὐάνδρου Κρήτης ὀριώμενος καὶ ἐκ μητρὸς τὴν ἀνύστακτον ἐκ Θράκης ἐθνικὴν μέριμνα ἐγκολπωσάμενος, πέπεισμαι ὅτι στηρίζεις –πέρα τῶν λαῶν τοῦ ποιμνίου Σου– τὴν ἑλληνικὴν ἐν Αἰγύπτῳ παροικίαν τὴν πολλαχῶς δοκιμασθεῖσαν.

B. Ἱεραποστολή

Πρὸς τούτοις, πεποίθαμεν ὅτι ἡ Πατριαρχία Σου θέλει ἀποβῆ τηλεκλυτὴ ἐκ τῆς ἱεραποστολικῆς αὐτῆς δράσεως, ἣν ἐπέδειξας ἐν μέσῳ Ἀφρικανῶν, ὡς Ποιμὴν καὶ Πατὴρ αὐτῶν πεμφθεῖς. Ἀφορμὴ τῆς ἱεραποστολῆς ἀποτελεῖ ἡ ἀπελπιστικὴ κατάστασις εἰς τὴν ὁποίαν περιῆλθε ὁ ἄνθρωπος, ἔνεκα τῆς ἀπομακρύνσεως αὐτοῦ ἀπὸ τὸν Θεόν. Οὕτω ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ Κύριος τῆς φύσεως ἐγένετο δοῦλος τῶν παθῶν καὶ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου τούτου (Γαλ. 4, 3), τοῦ ὁποίου ἄρχων εἶναι ὁ πονηρός. Ὁ ἄνθρωπος μακρὰν τοῦ Θεοῦ εἶναι, κατὰ τὴν Ἁγίαν Γραφήν, «*ἀσεβής*» (Ρωμ. 5, 6), «*ἄπιστος*» (Β' Κορ. 4, 4), «*ἁμαρτωλός*» (Ρωμ. 3, 23) καὶ ὡς ἐκ τούτου «*ἀπηλοτριωμένος τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ*» (Ἐφεσ. 4, 18), ἄξιος θανάτου (Ρωμ. 1, 32), νεκρός (Ἐφεσ. 2, 1, Κολ. 2, 13).

Τὸ θέμα τῆς Ἐνσαρκώσεως τοῦ Λόγου –ἐντὸς τῆς τριαδολογικῆς, λυτρωτικῆς, ἐκκλησιολογικῆς καὶ ἐσχατολογικῆς προοπτικῆς– εἶναι τὸ μέγα νέον διὰ τὴν ἀνελλισομένην θρησκευτικὴν συνείδησιν τῶν Ἀφρικανῶν. Τὸ χαροποδὸν μῆνυμα, ὅτι ὁ αἰώνιος Δημιουργὸς καὶ Κύριος τοῦ κόσμου ἀπεκάλυψεν ἑαυτὸν ἐν χρόνῳ διὰ νὰ καταστήσῃ δυνατὴν τὴν ἀμεσωτέραν σχέσιν ἀνθρώ-

πων καὶ Θεοῦ, διὰ νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ εἰς «*κοινωνίαν*» καὶ «*μετοχὴν εἰς τὴν δόξαν Του*», εἶναι τὸ ἐκπληκτικῶς εὐφρόσυνον νέον, τὸ «*Εὐαγγέλιον*», τὸ ὁποῖον δεόν ἵνα κηρῦσσῃται εἰς Ἀφρικὴν (Ἀναστασίου Ἀλβανίας «*Κύριος τῆς λαμπρότητος*», σελ. 222). Εἰς τὴν προσπάθειάν Σου ταύτην ἡ Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος θὰ συνεχίσῃ νὰ ἐπιστηρίζῃ τὸ ἔργον τῶν ἱεραποστολῶν ἐν πλησιονῇ ἀγάπῃ ἐν Χριστῷ.

Γ. Διάλογος μεθ' ἑτεροδόξων καὶ ἀλλοθρήσκων

Ὡσαύτως, προσδοκῶμεν ὅτι ἡ παρουσία Σου ἐν μέσῳ ἀνθρώπων πολλὰ πιστεύματα ἐχόντων θέλει ἔλθει ἀρωγὸς εἰς τὴν ἐν ἀγάπῃ καὶ ὁμόνοια διαβίωσιν αὐτῶν.

Ἀναντίρρητον ἄλλωστε τυγχάνει ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀποβλέπει εἰς τὴν δημιουργίαν ἐνὸς πνεύματος καταλλαγῆς, συνεννοήσεως, πειθοῦς καὶ διαλόγου ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἄρσεως τῆς μισαλλοδοξίας, τῶν παθῶν, τῆς παρεξηγήσεως καὶ τῶν κακοβούλων ἐνεργειῶν καὶ τῆς ἐπικρατήσεως πνεύματος θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, φιλανθρωπίας, ἀλληλοσεβασμοῦ, πορείας πρὸς τὴν ἐνότητα ἐν διαλόγῳ ἀγάπης καὶ ἀληθείας, εἰς τὸ πλαίσιον ἐνὸς κόσμου ἰδεολογικῶς ἀνερματίστου καὶ θρησκευτικῶς παραπαίοντος.

Μακαριώτατε καὶ λίαν περιπόθητε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ.

Ἐκ προσώπου τῆς Ἀγιωτάτης Παυλείου Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐκφράζομεν τὰς ἐκ μέσης ἀγαπώσης καρδίας εὐχὰς ἡμῶν, ὅπως ἡ Πατριαρχία Σου ἦ μακρὰ καὶ γαληνιώσα, ἄληστον τοῖς ἐπιγιγνομένοις μνήμην καταλιμπάνουσα, «*ἔστ' ἂν ὕδωρ τε ῥέῃ καὶ δένδρεα μακρὰ τεθῆλῃ*» (Φιλοθ. Κοκκίνου, Ἐπιστολαί), ὥστε ἐργαζόμενοι ὠκύπους νὰ σαλπίζῃς τὸ μῆνυμα τοῦ ἀπαστράπτοντος Ἀγγέλου εἰς τὰς λευκὰς χώρας τῶν καρδιῶν τῶν κατοίκων τῆς Ἡπείρου Σου.

Ἀναμιμνησκόμενοι δὲ τὸν λόγον Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, δεόμεθα τοῦ Κυρίου, ὅπως βλέπωμεν διὰ παντὸς «*τὴν μὲν ἄμπελον εὐθουνοῦσαν ἐπ' ἀγαθοῖς ἔργοις, Σὲ δὲ ὡς σοφὸν γεωργὸν καὶ ἀγαθὸν δοῦλον, ἐν καιρῷ διδόντα τοῖς ὁμοδούλοις τὸ σιτομέτριον, πιστὸν καὶ φρόνιμον οἰκονόμον τὸν μισθὸν κομιζόμενον... καὶ εὐθυμὸς ἐν Κυρίῳ εἶης, εὐδοκίμων ἐν χαρίσμασι πνεύματος καὶ σοφίας φυλαχθείης*».

**«ΟΙΚΟΔΟΜΟΥΜΕ
ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ
ΔΙΑ ΤΗΣ
ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΕΩΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ»**

(Χαιρετισμός στο Συνέδριο
του Ευρωπαϊκού Λαϊκού
Κόμματος, Θεσσαλονίκη, 21
και 22 Οκτωβρίου 2004)

Του
Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΧΡΗΣΤΟΥ ΔΟΥΛΟΥ

Ἡ διοργάνωση τοῦ Συνεδρίου αὐτοῦ με θέμα «*Οἰκοδομοῦμε τὴν Εὐρώπη διὰ τῆς συμφιλίωσης καὶ τῆς συνεργασίας*» ἔρχεται σὲ μία πολὺ κατάλληλη καὶ κρίσιμη στιγμή. Πρῶτον, διότι ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση –μετὰ καὶ τὴν πρόσφατη διεύρυνσή της– ἀναζητεῖ τοὺς νέους δρόμους ποὺ πρέπει νὰ ἀκολουθήσει καὶ θεσμοθετῆ τὶς διαδικασίες τῆς συνεργασίας τῶν μελῶν της με βάση τὸ Σχέδιο Συνταγματικῆς Συνθήκης, τὸ ὁποῖο εὐρίσκεται στὸ ἐπίκεντρο πολλῶν συζητήσεων. Δεύτερον, διότι σὲ ἄλλες περιοχὲς γειτονικῆς ἢ μακρινῆς πρὸς τὴν Εὐρώπη μαίνονται οἱ συγκρούσεις καὶ οἱ αἱματοχυσίες καὶ εἶναι καθήκον καὶ διαρκῆς μέριμνα τῆς Εὐρώπης νὰ ἀποτελέσει μία νησίδα ἡρεμίας καὶ γαλήνης μέσα στὸ ἀσταθὲς καὶ ἐπικίνδυνο παγκόσμιο περιβάλλον τῶν ἀρχῶν τοῦ 21ου αἰῶνος.

Στὸ πλαίσιο αὐτὸ τὸ νέο εὐρωπαϊκὸ οἰκοδόμημα πρέπει νὰ στηριχθῆ σὲ σταθερὰ θεμέλια καὶ ἐδραῖες ἀξίες. Πιστεύω ἀκράδαντα καὶ με ὁδηγὸ τὴν ἱστορικὴ ἐμπειρία τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης ὅτι τέτοια σταθερὰ καὶ ἀξιοπιστα θεμέλια μποροῦν νὰ ἀναζητηθοῦν κυρίως καὶ πρωτίστως στοὺς τρεῖς πυλῶνες τοῦ Ευρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Δηλαδή στὴν Ἀρχαιοελληνικὴ κλασσικὴ γραμματεία, στὸ ρωμαϊκὸ ἢ ὀρθότερον βυζαντινορωμαϊκὸ Δίκαιο καὶ στὴν Χριστιανικὴ κληρονομιά. Τοῦτο βεβαίως δὲν ἀποκλείει τὴν ἀξιολόγηση καὶ ἀξιοποίηση καὶ ἄλλων πολιτιστικῶν στοιχείων ἢ ἄλλων ἰδεολογικῶν ρευμάτων. Ὅμως ἡ ἐπιμονή μας στὶς Χριστιανικῆς ρίζες τῆς Εὐρώπης πιστεύουμε ὅτι βοηθεῖ τὴν οὐσιαστικὴ συζήτηση γιὰ τὴν καλλιέργεια πνεύματος συμφιλίωσης καὶ συνεργασίας.

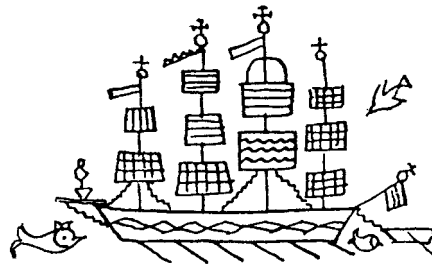
Ἐνθουσιώμενη ἡ Εὐρώπη τὴν Χριστιανικὴ τῆς κληρονομιά θὰ συνειδητοποιῆσει ὅτι στὸ ἐπίκεντρο τοῦ ἐνδιαφέροντός μας πρέπει νὰ εὐρίσκεται ὁ ἄνθρωπος. Κάθε ὑλικό, ἐπιστημονικὸ ἢ τεχνολογικὸ ἐπίτευγμα ὀφείλει νὰ ὑποτάσσεται στὴν ἀξιοπρέπεια καὶ στὴ μοναδικότητα τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, ἀλλιῶς ὀδηγοῦμεθα σὲ σκολιάς ἀτραπούς. Ὁ Χριστιανισμὸς ὀδήγησε τὴν Εὐρώπη στὴν ἴδρυση Νοσοκομείων καὶ Πτωχοκομείων καὶ γενικὰ εἰσήγαγε τὸ πνεῦμα τῆς φιλανθρωπίας σὲ δύσκολες ἐποχές. Τὰ κείμενα τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας διδάσκουν τὰ πραγματικὰ Δικαιώματα τοῦ Ἀνθρώπου πολλοὺς αἰῶνες πρὶν ἀπὸ τὴν ἐμφάνιση τοῦ Διαφωτισμοῦ. Στὴν Χριστιανικὴ Γραμματεία βρῖσκονται τὰ θεμέλια τῆς ἀλληλεγγύης, τῆς κατανοήσεως, τῆς καταλλαγῆς καὶ τοῦ ἀλληλοσεβασμοῦ τῶν ἀνθρώπων. Ἐκεῖ θὰ βρεῖ ἡ σημερινὴ Εὐρώπη τὶς πιὸ ζωντανῆς ἀναφορῆς στὴν ἀδελφοσύνη τῶν ἀνθρώπων, ποὺ εἶναι ὅλοι πλάσματα τοῦ Θεοῦ. «*Ἐποίησέ τε ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ πρῶσωπον τῆς γῆς, ὁρίσας προστεταγμένους καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν*» διδάσκει ὁ Ἅπ. Παῦλος στοὺς Ἀθηναίους (Πράξ. ιζ' 26).

Ἰδιαιτέραν σημασίαν ἔχει τὸ γεγονός ὅτι τὸ Συνέδριο τοῦτο διοργανοῦται στὴν Θεσσαλονίκη. Τὴν πόλη τὴν ὁποία εὐλόγησε με τὸ πέρασμά του ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν καὶ ἰδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ Παῦλος. Με τὴν διδασκαλία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στὴν Ἑλλάδα ἀκούσθηκε γιὰ πρώτη φορὰ σὲ εὐρωπαϊκὸ ἔδαφος ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ. Ἡ Μακεδονία ὑπῆρξε ἡ πύλη γιὰ τὸν εὐαγγελισμό ὅλου τοῦ εὐρωπαϊκοῦ χώρου. Ὁ Ἅγιος Δημήτριος ὁ Μυροβλήτης καὶ Πολιοῦχος τῆς Θεσσαλονίκης συνέβαλε καὶ αὐτὸς μετὰ τὸ μαρτυρικὸ του θάνατο στὴν καλλιέργεια τῆς πανευρωπαϊκῆς συνειδήσεως. Ὅπως καταγράφεται στὰ Χρονικὰ τῆς βυζαντινῆς περιόδου κατὰ τὴν περίοδο τῶν Δημητρίων προσήρχοντο στὸν τάφο τοῦ Ἁγίου στὴν Θεσσαλονίκη προσκυνητῆς ἅπ'

ὄλον τὸν τότε γνωστὸ εὐρωπαϊκὸ κόσμο. «*Λυσιτανοί, Ἰβηρες καὶ Σκῦθαι καὶ Κέλται*» καὶ ἀπεκόμιζαν μαζί τους τὰ Κουτρούβια, τὰ φιαλίδια μὲ τὸ μῦρο τοῦ Ἁγίου. Τὰ Κουτρούβια αὐτὰ ἔφθαναν ἔτσι σὲ κάθε γωνία τῆς Εὐρώπης μεταφέροντας τὴν Χάρη τοῦ Ἁγίου καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἐν Χριστῷ πανευρωπαϊκῆς ἐνότητας. Καὶ βεβαίως δὲν μπορῶ νὰ λησμονήσω τοὺς Θεσσαλονικεῖς ἀδελφούς, τοὺς Ἁγίους Κύριλλο καὶ Μεθόδιο, οἱ ὅποιοι συνέβαλαν τὰ μέγιστα στὸν ἐκσυγχριστιανισμὸ τῶν Σλαβικῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης καὶ βοήθησαν ἓνα μεγάλο μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Εὐρώπης νὰ δημιουργήσῃ τὴν γλῶσσα του, τὴν τέχνη του, τὸν πολιτισμὸ του. Πρόκει-

ται γιὰ τοὺς Ὁρθοδόξους λαοὺς τῶν Βαλκανίων καὶ τῆς Ἰνδατίας. Εὐρώπης, τοὺς κληρονόμους τῆς Κυριλλικῆς γραφῆς καὶ τῆς βυζαντινῆς παραδόσεως, οἱ ὅποιοι δικαιούνται νὰ ἔχουν λόγον καὶ ρόλον στὸ νέο εὐρωπαϊκὸ γίγνεσθαι.

Μὲ τίς σκέψεις αὐτὲς εὐχόμεθα καλὴ ἐπιτυχία στὸ Συνέδριον καὶ προσεύχομαι μαζί σας, ὥστε ἡ συμφιλίωσις καὶ ἡ συνεργασία τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν νὰ προχωρεῖ ἀπρόσκοπτα καὶ μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅπως γράφει ὁ Παῦλος πρὸς τοὺς Θεσσαλονικεῖς: «*Αὐτὸς δὲ ὁ Κύριος τῆς εἰρήνης δώῃ ὑμῖν τὴν εἰρήνην διὰ παντός ἐν παντί τρόπῳ. Ὁ Κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν*». (Β' Θεσ. γ' 16).

**ΠΕΡΙ ΤΗΣ
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΣ Ἡ
ΜΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ
ΥΠΟ ΦΥΣΙΚΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΔΙΟΙΚΟΥΝΤΩΝ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ
ΝΟΜΙΚΑ
ΠΡΟΣΩΠΑ,
ΔΗΛΩΣΕΩΝ
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΗΣ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ
ΑΥΤΩΝ**

Τοῦ
κ. Ἀναστασίου Μαρίνου, Δρος Ν.
Ἐπιτίμου Ἀντιπροέδρου
τοῦ Σ.τ.Ε.

Ἐκ τῶν ἔχει θεσπισθεῖ ἐν Ἑλλάδι διὰ νόμου ἢ ὑποχρέωσις τῶν πολιτικῶν καὶ μεγάλων κατηγοριῶν κρατικῶν λειτουργῶν νὰ δηλώνουν τὴν ἐνεστῶσαν ἐκάστοτε περιουσιακὴν τῶν κατάστασιν ὥστε νὰ ὑπάρχει διαφάνεια καὶ νὰ μὴ δίδεται ἀφορμὴ διὰ τὴν δημιουργίαν δυσμενῶν εἰς βᾶρος τῶν σχολίων π.χ. δωροδοκίας κ.λπ., ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀποτροπὴν τυχόν προθέσεως τινῶν ἐξ αὐτῶν νὰ χρησιμοποιήσουν τὴν ιδιότητα αὐτῶν ὡς κρατικῶν λειτουργῶν καὶ τὴν ὑπ' αὐτῶν ἀσκουμένην κρατικὴν ἐξουσίαν διὰ νὰ ἀποκτήσουν ἀθεμίτως οἰκονομικὰ ὠφέλη.

Ἐκ τῆς ἐκτεθείσας ἔννοιας οἱ σχετικὲς περὶ δηλώσεως περιουσιακῆς καταστάσεως διατάξεις (Πόθεν ἔσχε) ἀφοροῦν τοὺς πολιτικούς καὶ τοὺς ἀσκούντας κρατικὴν ἐξουσίαν λειτουργοὺς, εἴτε τοὺς ἐν στενῇ ἐννοίᾳ «κρατικούς» λειτουργοὺς, εἴτε τὰ ὄργανα νομικῶν προσώπων ἀσκούντων κατὰ παραχώρησιν τοῦ Κράτους, κρατικὴν ἐξουσίαν διὰ τῆς καθ' ἕλη αὐτοδιοικήσεως καὶ ὑπὸ τὴν μορφήν νομικῶν προσώπων δημοσίου δικαίου καὶ δὴ ἐξουσίαν ἢ ὅποια, ἐὰν δὲν εἶχε ἀνατεθῆ διὰ νόμου εἰς τὸ χαρακτηρισζόμενον ὡς «δημοσίου δικαίου» νομικὸν πρόσωπον, θὰ ἦσκειτο ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ Κράτους, τὸ ὅποιο δύνανται ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν νὰ ἀναλάβῃ διὰ νόμου τὴν παραχωρηθεῖσαν εἰς τὸ νομικὸν πρόσωπον δημοσίαν ἐξουσίαν, ἐὰν τοῦτο δὲν ἀποκλείεται ὑπὸ τοῦ Συντάγματος π.χ. Δήμοι - Κοινότητες. Ἡ ἐρμηνεία αὕτη ἐνισχύεται καὶ ἐκ τῶν τίτλων τῶν σχετικῶν νομοθετημάτων. Οὕτω ὁ Νόμος 2429/1996 ἐπιγράφεται: «*Δήλωσις περιουσιακῆς καταστάσεως πολιτικῶν, κρατικῶν λειτουργῶν καὶ ὑπαλλήλων, ἰδιοκτητῶν μέσων μαζικῆς ἐνημέρωσης καὶ ἐντύπων καὶ ἄλλων κατηγοριῶν προσώπων*», ὁ δὲ Νόμος 3213/2003 ἐπιγράφεται: «*Δήλωσις καὶ ἔλεγχος περιουσιακῆς καταστάσεως βουλευτῶν δημοσίων λειτουργῶν καὶ ὑπαλλήλων, ἰδιοκτητῶν μέσων μαζικῆς ἐνημέρωσης καὶ ἄλλων κατηγοριῶν προσώπων*».

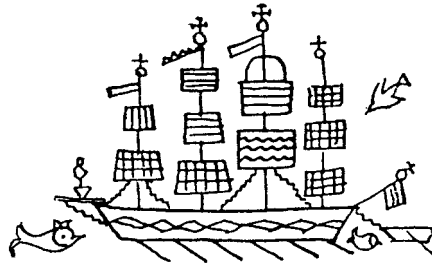
Ἐκ τῆς ὡς ἄνω περιεχόμενον τῶν μνημονευθεισῶν διατάξεων θὰ πρέπει νὰ δεχθεῖ τις ὅτι τὰ ἐκκλησιαστικὰ νομικὰ πρόσωπα τὰ ὅποια χαρακτηρισζονται ὡς νομικὰ πρόσωπα «δημοσίου δικαίου» δὲν ἐμπίπτουν εἰς τὰς ἐν λόγῳ διατάξεις καὶ συνεπῶς οἱ διοικηταὶ καὶ τὰ λοιπὰ ὄργανα αὐτῶν δὲν ὑπέχουν ὑποχρέωσιν ὑποβολῆς δηλώσεων διὰ τὴν περιουσιακὴν τῶν κατάστασιν, διότι δὲν ἀσκοῦν δημοσίαν τοῦτέστιν κρατικὴν ἐξουσίαν τὴν δὲ ἐξουσίαν τῶν αὐτῶν δὲν δύνανται νὰ ἀναλάβῃ τὸ Κράτος ὅχι μόνον διότι αὐτὸ ἀποκλείεται ὑπὸ τοῦ Συντάγματος (ἄρθρα 3 καὶ 13), ἀλλὰ καὶ διότι ἡ ἐξουσία (ἀρμοδιότης) αὐτῶν δὲν εἶναι κρατικὴ καὶ προέρχεται ἀπὸ τὴν ἐκτὸς τοῦ κράτους περιοχὴν, ὡς δέχεται παγίως ἡ θεωρία καὶ ἡ νομολογία τῶν γερμανικῶν δικαστηρίων (Βλ. τὴν σχετικὴν μελέτην μου εἰς τὸ βιβλίον μου Ἑκκλησία καὶ Δίκαιον, ἔκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας 2000, σελ. 562 ἐπ., ἰδίως σελ. 578 καὶ τοὺς αὐτόθι μνημονευομένους).

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι τὰ μνημονευθέντα ὡς ἄνω νομοθετήματα ἐφαρμόζονται, κατὰ τὰ εἰς τοὺς τίτλους αὐτῶν ὀριζόμενα, καὶ ἐπὶ «ἄλλων κατηγοριῶν προσώπων» πλὴν εἰς οὐδεμίαν τῶν ἀναφερομένων εἰς αὐτὰ «ἄλλων κατηγοριῶν προσώπων» περιλαμβάνονται καὶ Κληρικοὶ ἢ ἄλλα ἐκκλησιαστικὰ ὄργανα. Ζήτημα θὰ ἦτο δυνατόν νὰ γεννηθῇ ὅσον ἀφορᾷ τοὺς διοικούντας ραδιοφωνικοὺς σταθμοὺς τῆς Ἑκκλησίας ἢ τοὺς ἐκδίδοντας «ἐντυπα» ἐκκλησιαστικοὺς λειτουργοὺς. Ἡ ἀποψή μου ὁμως εἶναι ὅτι οὐδὲ οἱ κατηγορίες τῶν ἐν λόγῳ ἐκκλησιαστικῶν ὀργάνων ἐμπίπτουν εἰς τὰς προδιαληφθείσας διατάξεις, διότι καὶ τὰ

ὄργανα αὐτὰ λειτουργοῦν στὸ πλαίσιο τῆς «ἐκκλησιαστικῆς» ἀρμοδιότητος τῆς Ἐκκλησίας καὶ οὐδεμίαν σχέσηιν ἔχουν μὲ τὰ λοιπὰ μέσα μαζικῆς ἐνημερώσεως καὶ τὸν τύπον ἥτοι φορεῖς οἱ ὅποιοι ἀσκοῦν δημοσιογραφίαν καὶ ἐπηρεάζουν.

Συμπέρασμα: Τὰ ὄργανα διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας,

τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων, τῶν Ἱερῶν Ναῶν, τῶν Ἱερῶν Μονῶν (ἡγούμενοι, μοναχοί, μέλη ἡγουμενοσυμβουλίων), Ἱερεῖς, Ἀρχιερεῖς κ.λπ. δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς ὑποβολὴν δηλώσεως περιουσιακῆς καταστάσεως κατ' ἐφαρμογὴν τῶν προμνησθεισῶν διατάξεων.

Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ, ΒΑΣΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

Τοῦ
Ἰαναστασίου Μαρίνου, Δρος Ν.
Ἐπιτίμου Ἀντιπροέδρου
τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας

Δὲν εἶναι λίγες οἱ περιπτώσεις στὴν ἱστορία τοῦ ἀνθρώπινου γένους ποὺ ὀρισμένα γεγονότα ἐπηρέασαν τὴν πορεία του μέσα στοὺς αἰῶνες κατὰ τρόπο ἀποφασιστικό καί, θὰ ἔλεγα, μοιραῖο. Χαρακτηριστικό ἄλλωστε γνώρισμα τῆς ἱστορίας εἶναι ἡ διαίρεσή της σὲ χρονικὲς περιόδους, οἱ ὁποῖες σηματοδοτοῦνται τόσο ἔντονα ἀπὸ ὀρισμένα γεγονότα ἢ συγκεκριμένα πρόσωπα, ὥστε κάθε μία ἀπὸ τὶς περιόδους αὐτὲς νὰ ἐμφανίζει χρονική, πολιτιστική καὶ κοινωνική γενικότερα αὐτοτέλεια καὶ νὰ ἀποτελεῖ ἀντικείμενο ἰδιαίτερου κλάδου τῆς ἀντίστοιχης ἐπιστήμης.

Θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ ἀπαριθμήσει σειρὰ ὅλη τέτοιων γεγονότων ἢ προσώπων. Ἐνα ἀπὸ αὐτὰ τὰ γεγονότα εἶναι καὶ ἡ συνάντηση τοῦ Ἑλληνισμοῦ μὲ τὸν Χριστιανισμό ἀπὸ τὴν ὁποία προέκυψε αὐτὸ ποὺ ὀνομάσθηκε «ἑλληνοχριστιανικὸς πολιτισμός» καὶ ἡ ὁποία εἶχε ἰδιαίτερη σημασία γιὰ τοὺς λαοὺς ποὺ ἔζησαν στὴν Εὐρώπη καὶ γιὰ τὴ δημιουργία τῆς λεγομένης εὐρωπαϊκῆς ταυτότητας.

Ὅταν ἔγινε ἡ συνάντηση αὐτὴ ὁ ἑλληνισμὸς ἔφερε μαζί του τὴν σοφία πολλῶν αἰῶνων ὅπως τὴν εἶχαν διδάξει μεγάλες προσωπικότητες. Ὁ Χριστιανισμὸς, νέος καὶ σφριγηλός, ἔφερε, ἂν ὄχι νέα μηνύματα, πάντως πολλὰ ἀπὸ τὰ μηνύματα τοῦ Ἑλληνισμοῦ μὲ νέο περιεχόμενο καὶ πάνω ἀπ' ὅλα ἔφερε τὸ κήρυγμα ποὺ στηρίζεται σ' ἕνα γεγονὸς ἱστορικό καὶ τεκμηριωμένο τὴν Ἀνάσταση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, μετὰ τὸν ἐπίσης βεβαιωμένο θάνατό του πάνω στὸ Σταυρό, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο ἀποτελεῖ «*Ἰουδαίους μὲν σκάνδαλο, Ἕλλησι δὲ μωρία*»¹.

Γιὰ τὴν ἀξιολόγηση τοῦ γεγονότος τῆς συνάντησης ἑλληνισμοῦ καὶ χριστιανισμοῦ πρέπει νὰ σημειωθεῖ ὅτι ἡ συνάντηση αὐτὴ οὔτε ἀπότομα ἔγινε, οὔτε ὑπῆρξε γεγονὸς στιγμιαῖο, πέραν δὲ ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι εἶχε νὰ ὑπερπηδήσει τὶς διαφορὲς ποὺ ὑπῆρχαν, πολλὰς φορὲς οὐσιώδεις, μεταξὺ τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς φιλοσοφίας καὶ τοῦ χριστιανισμοῦ, ἡ συνάντηση αὐτὴ δὲν ἦταν ἄμεση. Ὁ χριστιανισμὸς δὲν ἦλθε σὲ ἐπαφή μὲ τὸν ἑλληνισμό ἀπ' εὐθείας, ἀλλὰ διὰ μέσου τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, ὁ ὁποῖος ἐμβολιασμένος μὲ τὸν χριστιανισμό, προσέγγισε τὸν ἑλληνισμό.²

Ὁ χριστιανισμὸς γεννήθηκε μέσα στὴν καρδιά τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, στὴν Παλαιστίνη γι' αὐτὸ καὶ δὲν ἦταν λίγοι ἐκεῖνοι ποὺ πίστευαν ὅτι ὁ χριστιανισμὸς δὲν ἦταν τίποτε ἄλλο παρὰ μία Ἰουδαϊκὴ αἵρεση. Σιγὰ σιγὰ ὅμως ἡ κατάσταση μεταβλήθηκε. Ἡ κίνηση ἄρχισε ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ ἑλληνισμοῦ ποὺ εἶχε ἐπηρέασει τὸν Ἰουδαϊσμό τῆς ἑλληνιστικῆς περιόδου ἰδίως τὶς ἀνώτερες τάξεις ὅπου μὲ τὴ βαθμιαία διείσδυση τοῦ ἑλληνισμοῦ παρουσιάσθηκαν οἱ λεγόμενοι «*δίγλωσσοι*» αὐτοὶ δηλαδὴ ποὺ ὀμιλοῦσαν τὸ ἑβραϊκὸ ἀραμαϊκὸ καὶ ἑλληνικὸ γλωσσικὸ ἰδίωμα, οἱ λεγόμενοι καὶ ἑλληνοπαλαιστίνιοι. Ἀκολούθησε ἡ μετάφραση τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης στὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἡ γνωστὴ ὡς μετάφραση τῶν Ἑβδομήκοντα. Ἡ μετάφραση αὐτὴ ναὶ μὲν δὲν εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα νὰ ἐπηρασθεῖ ἡ Πα-

1. Α' Κορινθ. Α', 23.

2. Τὸ ὅλο ζήτημα ἀναπτύσσει κατὰ τρόπο χαρακτηριστικό, ὁ καθηγητὴς Ἰωάννης Ζηζιούλας (Μητροπολίτης Περγάμου) στὸ ἄρθρο του μὲ τὸν τίτλο: «*Ἑλληνισμὸς καὶ Χριστιανισμὸς - Ἡ συνάντηση τῶν δύο κόσμων*», ποὺ δημοσιεύεται στὸ συλλογικὸ ἔργο Ἱστορία τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν, σελ. 519 ἔπομ.

λαιά Διαθήκη ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ σκέψη, πάντως ὁμως ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ποὺ χρησιμοποιήθηκε ἔδωσε σὲ πολλὲς περιπτώσεις νέο περιεχόμενο σὲ ὀρισμένους ὅρους ὅπως π.χ. στοὺς ὅρους πίστη, νόμος, δικαιοσύνη. Ἄλλὰ καὶ ἡ ἑλληνικὴ φιλοσοφία ἐπηρέασε τὸν ἰουδαϊσμό, εἶναι δὲ γνωστὸν αὐτὸ ποὺ ἔγραφε ὁ Ἰερώνυμος γιὰ τὸν Ἰουδαῖο φιλόσοφο Φίλωνα, σὲ σχέση μετὰ τὸν Πλάτωνα, λόγω τῆς στενῆς σχέσεως ἑλληνικῆς φιλοσοφίας καὶ ἰουδαϊσμοῦ: «*Εἴτε Πλάτων φιλωνίζει εἴτε Φίλων πλατωνίζει*». Ἀπὸ τὴν ἄλλη πάλι πλευρὰ ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ἰδιαίτερα τὸ γεγονός τῆς Ἀναστάσεως εἶχε ἐπηρεάσει τοὺς Ἰουδαίους ἀφοῦ ἔτσι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ προφήτης τοῦ Θεοῦ ποὺ θὰ κρίνει τὴν ἱστορία μετὰ θεία αὐθεντία ὡς ὁ ἔσχατολογικὸς υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου τῆς Ἀποκαλυπτικῆς ἰουδαϊκῆς προσδοκίας. Καὶ τὸ μήνυμα αὐτὸ μεταφέρεται γρήγορα στοὺς ἰουδαίους ποὺ εἶχαν ἑλληνικὴ παιδεία, τοὺς λεγόμενους «*ἑλληνιστῆς*». Μέχρι τοῦ σημείου αὐτοῦ ὁ χριστιανισμὸς ἦταν μία κίνηση ποὺ δὲν ξέφευγε ἀπὸ τὰ στενὰ ὅρια τῆς ἰουδαϊκῆς κοινότητος καὶ ἐπομένως ἡ ἐμβέλειά της ἦταν περιορισμένη. Ἡ κατάσταση μεταβάλλεται ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ παίρνει συγκεκριμένη μορφή ἡ κίνηση τῶν «*ἑλληνιστῶν*» ἰουδαίων, οἱ ὁποῖοι εἶχαν προσχωρήσει στὸ χριστιανισμό, νὰ ἀπελευθερωθοῦν ἀπὸ τὴν αὐστηρότητα τοῦ νόμου. Τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Ἔτσι ἔχουμε τὸ κήρυγμα τοῦ Στεφάνου ποὺ διεκήρυξε ὅτι δὲν πρέπει νὰ λατρεύουμε τὸν Ναὸν γιατί ὁ Θεὸς «*οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ*»³ καὶ τὸ κήρυγμα τοῦ Φιλίππου πρὸς τοὺς Σαμαρείτας, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἐχθρικοὶ πρὸς τοὺς ἰουδαίους. Μετὰ τὸ κήρυγμα αὐτὸ τοῦ Φιλίππου ἀρχίζει τὸ ἀνοιγμα τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ πρὸς τοὺς μὴ ἰουδαίους. Τότε πλέον ἐδημιουργήθη τὸ γνωστὸ ζήτημα τῆς «*περιτομῆς*», ἐγεννήθη δηλαδή τὸ ζήτημα ἐὰν εἶναι δυνατὸ νὰ γίνουν δεκτὰ στὸ χριστιανισμό, ποὺ εἶχε ἀναπηδήσει μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά τοῦ ἰουδαϊσμοῦ, πρόσωπα τὰ ὁποῖα δὲν εἶχαν ὑποστεί, ἀφοῦ δὲν ἦσαν ἰουδαῖοι, τὴν περιτομήν. Τὸ ζήτημα ἦταν σοβαρὸ διότι δὲν ἐτίθετο ἐπὶ βάσεως πρακτικῆς, δὲν ἐτίθετο δηλαδή ὡς τρόπος εὐχερέστερης προσελκύσεως μὴ ἰουδαίων στὸ χριστιανισμό, ἀλλὰ ὡς ἀρχὴ καὶ ὡς ὁδὸς ἀπελευθερώσεως ἀπὸ τὴν αὐστηρότητα καὶ τὴν «*κατάρρα*» τοῦ νόμου. Ὅπως κήρυγμα ἀπελευθερώσεως ἀπὸ τὸ νόμο ἦταν καὶ ἡ προτροπὴ τοῦ Στεφάνου νὰ μὴ λατρεύουν τὸ Ναό.

Τὸ ζήτημα τῆς περιτομῆς ἔλυσε τελικῶς ἡ γνωστὴ Ἀπο-

στολικὴ Σύνοδος καὶ ἀπὸ τότε ἀνοίξε ὁ δρόμος στὸ χριστιανισμό νὰ προσεγγίσει καὶ τοὺς μὴ ἰουδαίους δηλαδή τοὺς ἐθνικοὺς ἄρα καὶ τοὺς Ἕλληνες. Στήνονται λοιπὸν οἱ πρῶτες γέφυρες. Ὁ χριστιανισμὸς ξεφεύγει ἀπὸ τὰ στενὰ ὅρια τῆς Παλαιστίνης, ἀπευθύνεται καὶ στὸν ἔξω κόσμον, παύει νὰ εἶναι τοπικὴ θρησκευτικὴ κίνηση καὶ παίρνει μία παγκοσμιοῦσα χάρη στοὺς ἀποστόλους, γνωστοὺς καὶ ἀγνωστοὺς καὶ κυρίως χάρη στὸν Ἀπόστολο Παῦλο ποὺ ἀποκλήθηκε Ἀπόστολος τῶν Ἐθνῶν. Ὁ ἑλληνισμὸς ὁμως εἶχε ἐπηρεάσει τὸν ἰουδαϊσμό καὶ συνεπῶς ἦταν τώρα πολὺ πιὸ εὐκόλο γιὰ τὸν χριστιανισμό νὰ πλησιάσει τὸν ἑλληνισμό μέσω τῶν ἐκχριστιανισθέντων ἰουδαίων ποὺ εἶχαν ἐπηρεασθεῖ ἀπὸ τὸν ἑλληνισμό. Εἶναι ἀλήθεια βέβαια ὅτι αὐτὴ ἡ προσέγγιση δὲν ἐγινε ἀπὸ τὴ μία ἡμέρα στὴν ἄλλη. Χρειάστηκε κάποιος χρόνος καὶ ὑπῆρξαν ἀσφαλῶς καὶ περίοδοι κρίσεως. Ἡ ἀλήθεια ὁμως εἶναι ὅτι ἡ προσέγγιση πραγματοποιήθηκε καὶ τὸ μήνυμα τοῦ χριστιανισμοῦ διαπότισε τὴ σκέψη καὶ τὴν ψυχὴ τῶν Ἑλλήνων χάρη στὸν Παῦλο, ὁ ὁποῖος ἦταν κύριος μοχλὸς μεταβιβάσεως τοῦ χριστιανισμοῦ ἀπὸ τὸν ἰουδαϊσμό στὸν ἑλληνισμό, μετὰ ἀλλήλην προσπάθεια νὰ τοὺς συμβιάσει. Ἀπὸ τὴν ἄποψη αὐτὴ εἶναι χαρακτηριστικὸ αὐτὸ ποὺ ἀναφέρεται στὴν Α΄ πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολή: Ἡ θεώρηση δηλαδή τοῦ κόσμου καὶ τῆς ἱστορίας ἀπὸ τὴ σκοπιὰ τοῦ Χριστοῦ, ὁδηγεῖ τὸν Παῦλο σὲ μία ἄρνηση τῆς «*σοφίας τοῦ κόσμου*» τούτου, ποὺ εἶναι, οὐσιαστικά, ἄρνηση τῆς ἑλληνικῆς προσεγγίσεως τοῦ κόσμου. Ἔτσι ὁ Παῦλος φαίνεται νὰ κόβει τὶς γέφυρες μεταξὺ χριστιανισμοῦ καὶ ἑλληνισμοῦ, ἀφοῦ κατὰ τὴν ἑλληνικὴ σκέψη ὁ κόσμος δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξει χωρὶς σοφίαν. Οἱ Ἕλληνες «*σοφίαν ζητοῦσι*» καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς δὲν ἀνέχονται τὴν «*μωρίαν τοῦ Σταυροῦ*». Πλὴν ὁμως ὁ Παῦλος δὲν περιορίζεται σ' αὐτό. Προσπαθεῖ, καταστρέφοντας τὶς παλιὰς γέφυρες νὰ ἐδραιώσει ἓνα νέο δεσμό, νὰ κτίσει μία καινούργια γέφυρα μεταξὺ τῶν δύο κόσμων καὶ γι' αὐτὸ λέγει: «*ἡμεῖς κηρύσσωμεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον*», ὁ ὁποῖος εἶναι μὲν «*Ἰουδαίους σκάνδαλον Ἕλλησι δὲ μωρία*» ἀλλὰ καὶ γιὰ τὶς δύο αὐτὲς κατηγορίες, δηλαδή τόσο τοὺς Ἰουδαίους ὅσο καὶ τοὺς Ἕλληνες εἶναι «*Θεοῦ δύναμις καὶ Θεοῦ σοφία*». Τὴν «*σοφίαν*» τὴν ὁποῖαν ζητοῦσαν οἱ Ἕλληνες τὴν εἶχαν καὶ πάλι. Οἱ γέφυρες ξανακτίζονται ἢ μάλλον ἐξωραΐζονται, παίρνουν καινούργια μορφή καὶ καινούργια ἀντοχή.⁴

3. Πράξεις Ζ', 48.

4. Ζηζιούλας, ἐνθ. ἄνωτ. σελ. 536.

Ἄλλα ὡς ἔλθουμε καὶ εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον. Παρὰ τὸ ὅτι ὀρισμένοι ἐρευνητὲς ἔχουν ἀντίθετες ἀπόψεις, γεγονός ἐστὶν ὅτι ὁ ἑλληνισμὸς συνδέεται μὲ τὴν ὄλη προοπτικὴ τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιου. Ἐν πρώτοις γίνεται σ' αὐτὸ μνεῖα τῶν Ἑλλήνων. Στὸ στίχο Ζ,35 οἱ Ἰουδαῖοι ἐμφανίζονται νὰ προλέγουν ἀσυνειδήτητα ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ κηρυχθῆι στοὺς Ἕλληνας: «*ποὺ οὗτος μέλλει πορεύεσθαι ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὐρίσκομεν αὐτόν; μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν Ἑλλήνων μέλλει πορεύεσθαι καὶ διδάσκειν τοὺς Ἕλληνας;*». Ἐπὶ πλέον, κατὰ τὸν Ἰωάννην, τὴν συνάντησίν του μὲ τοὺς Ἕλληνας ὁ Ἰησοῦς τὴν θεωρεῖ ὡς τὴν «*ῥαῖαν*» δηλαδὴ τὸν προκαθορισμένον ἀπὸ τὸ σχέδιον τοῦ θεοῦ «*καιρὸν*» ποὺ θὰ «*δοξασθῆι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου*».

Μία ἄλλη ὁδὸς προσεγγίσεως τοῦ ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τὸν χριστιανισμό καὶ συναντήσεώς τους ἦταν ἡ ὁδὸς τῆς ὄντολογικῆς χριστολογίας.⁵ Ἡ ἑλληνικὴ σκέψη ἔδινε πρωτεύουσα σημασίαν στὴν ἔννοια τοῦ «κόσμου», στὸ κοσμολογικὸ στοιχεῖο, ποὺ ἦταν ὑπαρκτὸ καὶ εἶχε ἄρα ὄντολογικὸ χαρακτῆρα. Ὁ χριστιανισμὸς λοιπὸν γιὰ νὰ προσεγγίσει τὸν ἑλληνισμό καὶ νὰ γίνῃ οἰκετὸς μὲ αὐτὸν ἔπρεπε νὰ δώσει στὴ θεϊκὴ ταυτότητα τοῦ Χριστοῦ ὄντολογικὸ περιεχόμενον. Ἔτσι, σιγά σιγά, ὁ Χριστὸς δὲν θεωρεῖται μόνον Θεὸς ἀπὸ ἐσχατολογικὴ ἄποψη, ἀπὸ τὴν ἄποψη δηλαδὴ ὅτι θὰ κρίνει τελικὰ τὴν ἱστορίαν, ἀλλὰ συνδέεται μὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ κόσμου καὶ συντηρεῖ ἢ ἐρμηνεύει τὸν κόσμον. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ὄρος «*υἱὸς τοῦ Θεοῦ*», ποὺ ἦταν δηλωτικὸς τῆς θείας φύσεως αὐτοῦ. Ἔτσι ἔχουμε τὶς βάσεις μιᾶς ὄντολογικῆς χριστολογίας. Πέραν αὐτοῦ ὁ Χριστὸς συνδέεται μὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ κόσμου: «*πρωτότοκος πάσης κτίσεως ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα, τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὄρατα καὶ τὰ ἀόρατα... τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἐκτίσται*»⁶ ἢ ὅπως ἐκφράζεται ὁ Ἰωάννης «*πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν*».⁷

Ὁ Χριστὸς ὁμοίως δὲν εἶναι μόνον ἡ ἀρχὴ τοῦ κόσμου, ἀλλὰ καὶ ἡ δύναμις ποὺ συνέχει καὶ συγκροτεῖ σὲ ἐνότητα τὸν κόσμον: «*τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστημεν*»⁸ ἢ «*φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ*».⁹ Τίποτε ἴσως δὲν εἶναι ἑλληνικότερον γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἀπὸ τὸ

νὰ γίνῃ λόγος γιὰ μιὰ δύναμη ποὺ συγκροτεῖ τὸν κόσμον σὲ ἄρμονία. Ἔτσι ἱκανοποιεῖ τὴν ἀρχικὴ χριστολογία, τὴν δίψαν τῶν Ἑλλήνων γιὰ τὴν ἐρμηνείαν τοῦ κόσμου. Ὡς ἀρχὴ ὄχι μόνον τῆς ἐμφανίσεως ἀλλὰ καὶ τῆς ἐνότητος καὶ τάξεως τοῦ κόσμου, ὁ Χριστὸς ἐρμηνεύει τὸν κόσμον. Ὁ Χριστὸς εἶναι καὶ ὁ ἐξηγητὴς τῆς ἀλήθειας, ὄχι μόνον Θεὸς ἀλλὰ καὶ ἀποκάλυψη τοῦ Θεοῦ στὸν κόσμον. Ἡ ἑλληνικὴ σκέψη περνάει ἀπὸ μιὰ δημιουργικὴ συνάντησιν μὲ τὸν χριστιανισμό καὶ ἐκεῖ ὑφίσταται βασικὰς μεταμορφώσεις ποὺ ἐνῶ δὲν ἐξαφανίζονται τὴν ἑλληνικότητά της, τὴν κάνουν ὁμοίως νὰ ἀλλάξῃ προσανατολισμό, νὰ ἀποκτήσῃ στοιχεῖα ποὺ δὲν τὰ εἶχε προηγουμένως.¹⁰

Θὰ ἀναφέρω ἀκόμη τὴ σκέψη τοῦ Ἰγνατίου Ἀντιοχείας σχετικὰ μὲ τὴν ἔννοια τῆς «*ἀλήθειας*» σὲ σχέση μὲ τὴν ἔννοια τῆς «*ζωῆς*». Γιὰ τὴν ἑλληνικὴ σκέψη ἡ «*ἀλήθεια*» ταυτίζεται μὲ τὸ «*εἶναι*» τοῦ κόσμου ἢ τῶν ὄντων, ἐνῶ ἡ «*ζωή*» εἶναι κάτι ποὺ προστίθεται στὴν «*ἀλήθεια*», κάτι δηλαδὴ ποὺ τὰ ὄντα ἔχουν ἢ δὲν ἔχουν. Ἔτσι, γιὰ τὴν ἑλληνικὴ σκέψη ἓνα ἄψυχο ἀντικείμενον, π.χ. μία πέτρα ὑπάρχει, ἔχει ὄντολογικὸ περιεχόμενον, εἶναι ἀλήθεια, ἀλλὰ δὲν ἔχει ζωὴ. Τὸ ἀντίθετον συμβαίνει μὲ ἓνα ζῶον ἢ ἓνα ἄνθρωπον ποὺ ὑπάρχουν ἐπίσης καὶ τὰ δύο ὅπως ὑπάρχει καὶ ἡ πέτρα, ἔχουν ὁμοίως ζωὴν ποὺ ἡ πέτρα δὲν ἔχει! Ἄρα ἡ «*ἀλήθεια*», κατὰ τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ σκέψη, εἶναι κάτι ξεχωριστὸ ἀπὸ τὴ ζωὴ.

Ὁ Ἰγνατίος ἐπεμβαίνει μὲ τὴ σκέψη του στὸ σημεῖον αὐτό, ὑπογραμμίζοντας τὴν ἰδιαίτη σημασίαν τοῦ μυστηρίου τῆς Θεῆς Εὐχαριστίας. Τὴν Θεῖαν Εὐχαριστίαν χαρακτηρίζει «*φάρμακον ἀθανασίας*», δηλαδὴ ζωὴ. Αὐτὸ δὲ ποὺ ὀρίζει τὴν Θεῖαν Εὐχαριστίαν στὴ σκέψη τοῦ Ἰγνατίου εἶναι ἡ κοινότης ποὺ προϋποθέτει «*σύναξιν ἐπὶ τὸ αὐτό*», δηλαδὴ τὸ ὄντολογικὸ γεγονός τῆς κοινότητος. Ἐφ' ὅσον δὲ ἡ Εὐχαριστία δίδει «*ἀθανασίαν*», δηλαδὴ ζωὴν, ἡ ζωὴ αὐτὴ συνίσταται, σὲ τελικὴ ἀνάληψιν, στὴν κοινωνίαν ποὺ ἐξασφαλίζει τὸ πραγματικὸν γεγονός τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος. Ἡ Εὐχαριστία δὲν εἶναι ζωὴ ἀπὸ τὴ φύσιν της, ἡ ζωὴ δὲν εἶναι μία ιδιότης ποὺ ἔχει τὸ ἀντικείμενον τῆς Εὐχαριστίας, ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ γεγονός τῆς κοινωνίας ὑπὸ τὸν ἐπίσκοπον, ἢ ὅποιον κάνει καὶ αὐτὴ τὴ φύσιν τῆς Εὐχαριστίας¹¹ δηλ. τὰ στοιχεῖα της, ζωὴ. Ἔτσι πλέον γίνονται κατανοητὰ

5. Ζηζιούλας, ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 538.

6. Κολοσσαεῖς, Α', 15-16.

7. Ἰωάν. Α', 3.

8. Κολοσσαεῖς, Α', 17.

9. Ἐβραίους, Α', 17.

10. Ζηζιούλας, ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 539.

11. Ζηζιούλας, ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 556.

στὸν ἑλληνικὸ χῶρο τὰ λόγια τοῦ Ἰησοῦ: «*Ἐγὼ εἰμὶ ἡ ὁδός, ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή*». Τελικά, αὐτὸ σημαίνει ὅτι ζωὴ καὶ ἀλήθεια ταυτίζονται μὲ τὴν προσωπικὴ κοινωνία. Ἔτσι ὁ Ἰγνάτιος θέτει τὸ πρῶτο σπέρμα γιὰ τὸν ἐκχριστιανισμὸ τοῦ ἑλληνισμοῦ, ἐκχριστιανισμὸ πού θά ἐπιτύχουν μερικῆς γενεῆς ἀργότερα οἱ Καππαδόκες Πατέρες.

Θά μποροῦσε κανεὶς νὰ ἀναφέρει καὶ ἄλλα πολλὰ παραδείγματα ἀπὸ τὴν μακρὰ διεργασία προσεγγίσεως χριστιανισμοῦ καὶ ἑλληνισμοῦ, αὐτὸ ὅμως θά ξέφευγε ἀπὸ τὸ σκοπὸ τῆς σημερινῆς ἀνακοινώσεώς μου. Ἐκεῖνο πού πρέπει νὰ σημειώσω ὡς συμπέρασμα εἶναι ὅτι ἀπὸ τὴ συνάντηση τῶν δύο αὐτῶν κόσμων γεννήθηκε ἕνας κόσμος νέος. Οἱ Ἕλληνες, χάρι στοὺς Μεγάλους Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, διδάχθηκαν ὅτι ὁ Θεὸς δὲν εἶναι δεμένος μὲ τὸν κόσμο, δὲν προϋποθέτει τὸν κόσμο ἀλλὰ προϋπάρχει αὐτοῦ, εἶναι δηλαδὴ τελείως ἐλεύθερος ἀπὸ τὸν κόσμο. Εἶναι τόσο ἐλεύθερος ὥστε ἡ ἐλευθερία του, ἡ θέληση καὶ ἡ ἐνέργειά του νὰ δημιουργοῦν ὄντα, δημιούργησαν τὸν κόσμο. Ὁ κόσμος, δηλαδὴ τὸ «εἶναι», προῆλθεν ἀπὸ τὴν ἐλευθερία τοῦ Θεοῦ, ἄρα εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἐλευθερίας. Ἔτσι ἔγινε τὸ θαῦμα. Γιὰ πρώτη φορὰ στὴν ἱστορία, ὁ ἑλληνισμὸς ἔμαθε νὰ ταυτίζει τὸ «εἶναι» μὲ τὴν «ἐλευθερία» καὶ μὲ τὴν πράξη καὶ νὰ κάνει τὴν προσωπικὴ σχέση καὶ τὴν ἀγάπη, ὅχι ἀποτέλεσμα του «εἶναι» ἀλλὰ ταυτόσημη μὲ αὐτό.¹² Πέρα δὲ ἀπὸ αὐτό, ἀφοῦ ἡ «ζωή» εἶχε ταυτισθεῖ μὲ τὸ «εἶναι» πού εἶναι «ἀλήθεια», τὸ δὲ «εἶναι» εἶχε ταυτισθεῖ μὲ τὴν «ἐλευθερία», ἀναγκαῖο ἐπακόλουθο ἦταν καὶ ἡ «ἀλήθεια» νὰ ταυτισθεῖ μὲ τὴν «ἐλευθερία». Αὐτὴ εἶναι ἡ ἐξήγηση τῆς γνωστῆς εὐαγγελικῆς περικοπῆς «*γνώσεσθε τὴν ἀλήθεια καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς*».

Θεωρώντας ὅμως τὸ ζήτημα καὶ ἀπὸ τὴν ἀντίθετη πλευρὰ, διαπιστώνουμε ὅτι ὁ χριστιανισμὸς ὅχι μόνον ἔδωσε, ἀλλὰ καὶ πῆρε στοιχεῖα ἀπὸ τὸν ἑλληνισμὸ. Ἄρκοῦμαι νὰ ἀναφέρω τὴν πρὸς Φιλιππησίους Ἐπιστολὴ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στὴν ὁποία παρατίθεται κατάλογος ἀρετῶν οἱ ὁποῖες θυμίζουσαν ἰδεώδη τοῦ ἑλληνισμοῦ. Λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος χαρακτηριστικά: «*Ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά, ὅσα προσφιλή, ὅσα εὐφημα, εἰ τις ἀρετὴ καὶ εἰ τις ἔπαινος, ταῦτα λογίζεσθαι*». Κατὰ τὸν ἐρμηνευτὰ τῆς Ἐπιστολῆς αὐτῆς ὁ Παῦλος ἀναγνωρίζει ὅτι ὑπάρχουν ἠθικῆς

ἀξίες στὸν εἰδωλολατρικὸ ἑλληνισμὸ πού δὲν πρέπει νὰ τίς ἀγνοήσουν οἱ χριστιανοί.¹³

Ἔτσι, λοιπόν, γιὰ νὰ κλείσω τὸ τμῆμα αὐτὸ τῶν σκέψεων μου, ἐπῆλθε ἡ συνάντηση τοῦ χριστιανισμοῦ μὲ τὸν ἑλληνισμὸ καὶ ὁ ἀμοιβαῖος ἐπηρεασμὸς τοὺς κυρίως χάρι στοὺς Ἕλληνες Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ γεγονός αὐτὸ ἐσφράγισε τὴν πορεία ὅχι μόνον τῆς ἑλληνικῆς ἀλλὰ καὶ τῆς παγκόσμιας ἱστορίας, ἄρα καὶ τῆς ἱστορίας τῆς Εὐρώπης. Γιατὶ ἀπὸ τὴ στιγμὴ αὐτῆς τῆς δημιουργικῆς συνάντησης ἀρχίζει μία νέα περίοδος, καταπληκτικὴ καὶ μεγαλειώδης. Ὁ χριστιανισμὸς τῆς Ἀνατολῆς κινεῖται ἀποφασιστικά πρὸς τὴ Δύση. Πλημμυρίζει τὴν εὐρωπαϊκὴ ἥπειρο καὶ τὴν τροφοδοτεῖ μὲ τίς νέες, ζωντανές καὶ δυνατές ἰδέες πού ἔχουν ἐμπλουτισθεῖ καὶ μὲ στοιχεῖα ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ σκέψη, στοιχεῖα ὅμως πού διαπλάσσονται μέσα στὸ πλαίσιο τῆς «*ἐν Χριστῷ ζωῆς*» καὶ ἔτσι ἀποκτοῦν νέα διάσταση καὶ νέο σκοπὸ. Τὸ ἀρχαῖο ἑλληνικὸ πνεῦμα ἔδωσε στὸ νεώτερο δυτικὸ κόσμο τὰ ἀντικειμενικὰ μέτρα τοῦ ὠραίου, τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τῆς ἀλήθειας. Ὁ χριστιανισμὸς πῆρε τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν τοποθέτησε στὴν πραγματικὴ τῆς διάσταση, ταυτίζοντάς τὴν μὲ τὴν ἐλευθερία. Κυρίως ὅμως ὁ χριστιανισμὸς προσέφερε στὸ δυτικὸν κόσμον τὴν ἀγάπη: «*νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη*», ὅπως λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. Ἐμφανίζονται οἱ μεγάλες μορφές τοῦ Αὐγουστίνου, τὸν ὁποῖον ὀρθῶς ἀπεκάλεσαν ὡς τὸν «*πρῶτον Εὐρωπαῖον*»,¹⁴ τοῦ Ὁριγένους, τοῦ Εἰρηναίου τῆς Λυών, τῶν Καππαδοκῶν Πατέρων καὶ τῶν ἄλλων μεγάλων Πατέρων καὶ Διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Εὐρώπη ἐκχριστιανίζεται. Καὶ δὲν εἶναι μόνον ἡ προφορικὴ διδασκαλία καὶ ἡ παράδοση πού συμβάλλουν στὴ διαμόρφωση τῆς εὐρωπαϊκῆς ταυτότητας. Εἶναι καὶ ἡ ἐκκλησιαστικὴ τέχνη πού βοηθαίει πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτή. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ, ἡ ἀγιογραφία καὶ ἡ χριστιανικὴ γλυπτικὴ καὶ ἀρχιτεκτονικὴ συντελοῦν καὶ αὐτὲς σὲ σημαντικὸ βαθμὸ. Οἱ μεγάλες καθεντρῶλες τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης παράλληλα μὲ τίς βυζαντινὲς ἐκκλησίες τῶν ὀρθοδόξων εὐρωπαϊκῶν χωρῶν ἔδιναν μέχρι σήμερα τὸ χαρακτηριστικὸ γνώρισμα τοῦ εὐρωπαϊκοῦ χώρου. Ἐδῶ ὅμως, δηλαδὴ στὶς λέξεις «*μέχρι σήμερα*», θά ἤθελα νὰ σταματήσω γιὰ λίγο.

13. Ζηζιούλας, ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 541-542.

14. Π. Κανελλόπουλος, Ἱστορία τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Πνεύματος, τ. Α' σελ. 20.

12. Ζηζιούλας, ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 559.

Ἐπὶ ἀρχαίαι ἀραγε σήμερα συνείδηση τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν ὅσον ἀφορᾷ τὸ περιεχόμενο τῆς ταυτότητάς τους ἢ μήπως τυχὸν ὅλα αὐτὰ ἔχουν λησμονηθεῖ, ἔχουν περάσει στὸ περιθώριο καὶ ἀποτελοῦν ἐννοιες καὶ ἰδέες μυστακοῦ χαρακτήρα; Μήπως ἡ ἀνοδος τοῦ οἰκονομικοῦ ἐπιπέδου τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν, πού δημιούργησε τὴ σύγχρονη καταναλωτικὴ κοινωνία καὶ ἡ ραγδαία ἐξέλιξη τῆς σύγχρονης τεχνολογίας, ἰδίως δὲ αὐτῆς τῶν ἠλεκτρονικῶν ὑπολογιστῶν¹⁵ ἀποδεικνύουν πλέον ὅτι ἐκεῖνο πού ἔχει σημασία δὲν εἶναι οἱ ἰδέες καὶ οἱ ἠθικὲς ἀξίες, ἀλλὰ ὁ οἰκονομικὸς καὶ μόνον παράγων, δηλαδὴ τὸ κεφάλαιο καὶ ἡ ἐργασία, στοιχεῖα ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐξαρτᾶται ἡ ἀνοδος τοῦ οἰκονομικοῦ ἐπιπέδου, δηλαδὴ ὁ πλοῦτος, ὁ μόνος πού ἔχει σημασία, ὁ μόνος πού ἐξασφαλίζει κύρος καὶ δύναμη; Τὸ ἐρώτημα αὐτὸ τὸ εἶχα θέσει καὶ κατὰ τὸν Νοέμβριο τοῦ ἔτους 1990 ὅταν γιὰ πρώτη φορὰ εἰσηγήθηκα σὲ διεθνὲς συνέδριον¹⁶ τὸ θέμα στὸ ὁποῖον ἀναφέρεται τὸ δημοσιευόμενον εἰς τὸ ἀνά χειρὸς τεύχος τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία», κείμενό μου. Ἐν ὄψει τῶν δεδομένων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶχα δώσει τότε σ' αὐτὸ τὸ ἐρώτημα τὴν ἀκόλουθη ἀπάντησι: «Ἐχω τὴ γνώμη ὅτι ἡ μορφή καὶ τὸ περιεχόμενο τῆς εὐρωπαϊκῆς ταυτότητος δὲν πρόκειται νὰ μεταβληθεῖ. Τώρα πλέον ἀρχίζει ἡ οὐσιαστικὴ διεργασία γιὰ τὴ δημιουργία μιᾶς νέας Εὐρώπης πού θὰ ἀρχίζει ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸ καὶ θὰ καταλήγει στὰ Οὐράλια. Αὐτὴ θὰ εἶναι ἡ φυσιολογικὴ κατάληξι τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἰδέας. Καί, βεβαίως, δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ ἰσχύσουν σ' αὐτὴ τὴ Νέα Εὐρώπη οἱ ἀρχὲς τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, οἱ ἀρχὲς τῆς ἰσότητος, τῆς ἐλευθερίας, τοῦ σεβασμοῦ τῆς προσωπικότητος κάθε ἀνθρώπου, ὅπως γίνονται ἀντιληπτές στὸ πλαίσιο τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος καὶ τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης, πού ἐπίσης προασπίζει τὰ ἀτομικὰ δικαιώματα. Σημαντικὸς δὲ παράγων ἐνισχύσεως τῆς προσπάθειας αὐτῆς εἶναι καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν Ὁρθόδοξων Εὐρωπαίων θὰ αὐξηθεῖ σημαντικὰ, ὅταν στὴν Κοινότητα, προσχωρήσουν καὶ οἱ ὀρθόδοξοι ἀνατολικὲς χώρες, ἰδίως δὲ ἡ Ρωσία. Ἀπὸ τὴν ἄποψη αὐτῆ, ἡ Ἑλλάδα θὰ παύσει νὰ θεωρεῖται μιὰ μικρὴ καὶ μακρινὴ χώρα τῆς περιφέρειας. Ὁ ἑλληνικὸς λα-

ός, πού ἀνήκει στὴ συντριπτικὴ του πλειοψηφία στὴν ὀρθόδοξη Ἐκκλησία, θὰ ἀποτελεῖ πλέον ἓνα ποσοστὸ τοῦ ὀρθόδοξου τμήματος τοῦ ἐνιαίου εὐρωπαϊκοῦ λαοῦ καὶ θὰ σημάνει πλέον ἡ μεγάλη εὐκαιρία γιὰ τὴν ὀρθοδοξία. Ποιά; Τούτη: Ἡ εὐκαιρία δηλ. νὰ συμβάλλει ὥστε ἡ ἐνοποίηση τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν νὰ μὴ θίξει τὴν ἐθνικὴ τους ταυτότητα. Νὰ συμβάλλει δηλαδὴ στὴ δημιουργία μιᾶς «Εὐρώπης τῶν πατριδῶν», μιᾶς Εὐρώπης πού θὰ εἶναι μὲν ἐνοποιημένη, ἀλλὰ οἱ λαοὶ τῆς θὰ διατηρήσουν τὰ δικὰ τους χαρακτηριστικὰ, τὴ δική τους προσωπικότητα, σύμφωνα μὲ τὸ πρότυπο τῆς σύναξης πού πραγματοποιεῖται κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, τῆς σύναξης αὐτῆς κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὁποίας οἱ πάντες ἐνοῦνται ὑπὸ τὸν ἐπίσκοπον στὴν προσπάθειά τους νὰ ἔλθουν εἰς κοινωνίαν μετὰ τοῦ Θεοῦ, διατηρώντας ὅμως τὴν αὐτοτέλειάν τους καὶ τὴν ταυτότητά τους, ἐξακολουθώντας δηλαδὴ νὰ εἶναι «πρόσωπα». Αὐτὸ εἶναι τὸ μεγαλεῖον τῆς ὀρθοδοξίας καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ καλύτερο πρότυπο γιὰ τὴ δημιουργία τῆς «Εὐρώπης τῶν πατριδῶν».

Αὐτὰ ἔλεγα τότε. Σήμερα ὅμως ἀναρωτιέμαι: Αὐτὰ πού τότε ἔλεγα, ὅσον ἀφορᾷ τὴν διατήρησι ἢ μὴ τῆς ταυτότητος τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν, θὰ τὰ ἐπαναλάβανα καὶ σήμερα ἢ μήπως τυχὸν τὰ γεγονότα πού ἔχουν ἔκτοτε καὶ μέχρι σήμερα μεσολαβήσει μὲ ἀναγκάζουν νὰ ἀλλάξω γνώμη;

Δὲν θὰ ἤμουν εἰλικρινὴς ἐὰν ἔλεγα ὅτι ἐξακολουθῶ νὰ ἔχω τὴν ἴδια γνώμη. Μᾶλλον θὰ πρέπει νὰ πῶ ὅτι ἄρχισα νὰ προβληματίζομαι καὶ νὰ ἀμφιβάλλω. Καὶ τοῦτο διότι βλέπω νὰ ὑπάρχουν ἀντιδράσεις πού προέρχονται ἀπὸ ὄργανα τῆς ἴδιας τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνοσχῆς. Καὶ ἐξηγοῦμαι.

Πρῶτον: Σ' αὐτὸ τὸ πολυδιαφημισμένο εὐρωπαϊκὸ «Σύνταγμα» ἀπέφυγαν ἐπιμελῶς, παρὰ τὴν διατυπωθεῖσαν ἀπὸ πολλὰς πλευρὰς ἀπαίτησι νὰ κάνουν μνεῖα, ἔστω καὶ ἀφηγηματικῶς, τῆς χριστιανικῆς ἱστορίας, τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν.

Δεύτερον: ὄχι μόνον ἀρνήθησαν νὰ κάνουν τὴν πιὸ πάνω μνεῖα ἀλλὰ καὶ τὸ Εὐρωπαϊκὸ Κοινοβούλιο ἐνόθευσε τὴν ἱστορία τῆς Εὐρώπης κατὰ τρόπο ἀπαράδεκτο διότι μὲ τὸ ὑπὸ στοιχεῖα P5 TAPPOV (2002) 0110 ψήφισμά του διακήρυξε *urbi et orbi* ὅτι ὁ πολιτισμὸς τῆς Εὐρώπης στηρίζεται ὄχι μόνον στὸν χριστιανισμὸ ἀλλὰ καὶ στὸ... Ἰσλάμ(!!!) Κατὰ τῆς διακηρύξεως αὐτῆς διαμαρτυρήθηκε ἐγγράφως ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἢ ἀρ-

15. Γιὰ τὴν ἐπίδρασι τῶν ἠλεκτρονικῶν ὑπολογιστῶν στὸ κοινωνικὸ βίον, βλ. Τάσου Ν. Μαρίνου, Οἱ ἠλεκτρονικοὶ ὑπολογιστὲς καὶ τὸ δίκαιο, ἐκδ. Ἄφοι Σάκουλα, Ἀθῆναι, 1991.

16. Στὸ Εὐρωπαϊκὸ Πολιτιστικὸ Κέντρο Δελφῶν.

μόδια ὅμως Ἐπιτροπὴ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου καίτοι ἔχουν παρέλθει δύο καὶ πλέον ἔτη ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς διαμαρτυρίας οὐδεμία ἔδωσε ἐπὶ τῆς οὐσίας ἀπάντηση.

Τρίτο: Σήμερα ποὺ ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση δὲν εἶναι μόνον Ἐνωση οἰκονομικὴ ἀλλὰ καὶ πολιτιστικὴ συζητοῦν νὰ κάνουν μέλος αὐτῆς τὴν Τουρκία, ἕνα κράτος δηλαδὴ ποὺ οὔτε γεωγραφικὰ οὔτε, πολὺ περισσότερο, πολιτιστικὰ εἶναι εὐρωπαϊκὸ καὶ ἐπὶ πλέον πολέμησε στὸ παρελθὸν τοὺς εὐρωπαϊκοὺς λαοὺς.

Τέταρτο: Ἀποφεύγεται συστηματικὰ ἔστω καὶ ἀπλὴ συζήτηση περὶ ἀποδοχῆς ὡς μέλους τῆς Ἐ. Ἐνώσεως τῆς Ρωσίας, ἡ ὁποία εἶναι χώρα χριστιανικὴ. Ἐν ὄψει ὅλων αὐτῶν τῶν δεδομένων ἐγὼ διαβλέπω τὴν βραδεῖαν ἀλλὰ σταθερὴ ἐξέλιξη μιᾶς προσπάθειας νὰ ἀπογαλακτισθοῦν οἱ εὐρωπαϊκοὶ λαοὶ ἀπὸ τὶς χριστιανικὲς (δὲν λέω ὀρθόδοξες) καταβολές τους, οἱ ὁποῖες μετὰ ἀπὸ λίγα χρόνια θὰ ἀποτελοῦν παρελθόν, τὸ ὁποῖον θὰ λησμονήσουν γρήγορα οἱ νέες γενιές. Καὶ πρὸς τὴν ἐπιτυχία αὐτῆς τῆς ἐξέλιξης συμβάλλει καὶ τὸ κύμα τῆς μετανάστευσης ἀπὸ τὶς χῶρες τοῦ πτωχοῦ Νότου πρὸς τὶς χῶρες τοῦ πλούσιου Βορῆ, ποὺ ἔχουν ἤδη κακλυθεῖ ἀπὸ ἑκατομμύρια μουσουλμάνους οἱ ὁποῖοι, λόγῳ τῆς αὐξημένης τεκνοποιίας τῶν γυναικῶν τους, θὰ ἐπηρεάσουν ἀποφασιστικὰ τὴν δημογραφικὴ κατάσταση τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐθνικότητα τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν λόγῳ ἐπιμειξιών καὶ μικτῶν γάμων. Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴ συμβάλλουν καὶ οἱ ἐνέργειες διαφόρων εὐρωπαϊκῶν κυβερνήσεων, ὅπως τῶν κυβερνήσεων τοῦ ΠΑΣΟΚ στὴν Ἑλλάδα ποὺ ἀπεφάσισαν τὴν δημιουργίαν ὑπερμεγέθους τεμένους στὴν Παιανία μὲ Κέντρο Ἰσλαμικῶν Σπουδῶν. Τζαμιὰ νὰ γίνουν καὶ ἕνα καὶ δύο καὶ περισσότερα, ὅπου ὑπάρχουν στὸν ἑλλαδικὸ χῶρο μουσουλμάνοι, ἀλλὰ γιατί νὰ γίνῃ ὑπερμέγεθες τέμενος καὶ Κέντρον Ἰσλαμικῶν Σπουδῶν στὴν Παιανία ὅπου σημειωτέον δὲν ὑπάρχουν

μουσουλμάνοι: Ποιοὶ εἶναι αὐτοὶ ποὺ οὐσιαστικὰ ἀπεφάσισαν καὶ ἐπέβαλαν τὴν κατασκευὴ τοῦ Τεμένους καὶ τοῦ Κέντρον Ἰσλαμικῶν Σπουδῶν; Καὶ γιατί;

Ὅλα αὐτὰ τὰ στοιχεῖα εἶναι γιὰ μένα ἀνησυχητικὰ ὅσον ἀφορᾷ τὴν προοπτικὴ διατηρήσεως τῆς ταυτότητος τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν. Ἄλλοι ὅμως πιθανὸν νὰ μὴν ἀνησυχοῦν καὶ νὰ πιστεύουν ὅτι ἡ χριστιανικὴ ταυτότητα τῆς Εὐρώπης δὲν κινδυνεύει. Αὐτοὺς θὰ τοὺς χαρακτηρίζα ὑπερβολικὰ αισιόδοξους ἢ καὶ ἄσχετους ἢ ἀφελεῖς. Καὶ τέλος ὑπάρχει καὶ ἡ κατηγορία ἐκείνων ποὺ δὲν ἐνδιαφέρονται γιὰ τὸ ζήτημα αὐτό, ποὺ εἶναι ἀδιάφοροι ἢ ἀκόμα ποὺ κουράστηκαν ὅπως λένε νὰ χαρακτηρίζονται χριστιανοί. Καὶ θέλουν κάτι ἄλλο, κάτι ποὺ θὰ εἶναι πιὸ... δημοκρατικὸ. Στὴν κατηγορία αὐτὴ ἀνήκουν ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ παριστάνουν τοὺς ἀντιρατσιστὲς καὶ τοὺς λίαν «προοδευτικὸς δημοκράτες», ὅλοι ἐκεῖνοι δηλαδὴ ποὺ θέλουν, ὅπως λένε, νὰ διακόψουν κάθε δεσμὸ μὲ τὸ παρελθόν καὶ μάλιστα κάθε δεσμὸ θρησκευτικὸ καὶ κυρίως χριστιανικὸ γιὰ νὰ ἀπελευθερωθοῦν ἀπὸ καταστάσεις «ἀπληρχαιωμένες» ποὺ δημιουργοῦν κοινωνικὰ ταμποῦ μὴ συμβατὰ μὲ τὸ δημοκρατικὸ πολίτευμα. Ἐὰν τοὺς ρωτήσεις βέβαια ποιά εἶναι αὐτὰ τὰ «ταμποῦ» ποὺ θέλουν νὰ καταργήσουν καὶ μὲ τί θὰ τὰ ἀντικαταστήσουν δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ ἀπαντήσουν γιατί δὲν ἐκπροσωποῦν μίαν θέσιν ἀλλὰ μόνο μίαν ἄρνησιν καὶ γι' αὐτὸ δὲν γνωρίζουν, οἱ δυστυχεῖς, τί θέλουν καὶ τί ἐπιζητοῦν ὅπως ἀδυνατοῦν νὰ ἀπαντήσουν καὶ στὸ ἐρώτημα ποιά στάση θὰ τηρήσουν οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ Εὐρωπαῖοι ἐὰν ἡ χριστιανικὴ ταυτότητα τῶν εὐρωπαϊκῶν ἀλλοιωθεῖ καὶ ἀνοίξει ἔτσι ὁ δρόμος γιὰ νὰ ἐπικρατήσουν σ' αὐτὴ τὴν ἡπειρὸ ποὺ λέγεται Εὐρώπη οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἰσλάμ ἢ κάποιοι ἄλλοι ποὺ πιθανὸν νὰ βρισκονται πίσω ἀπὸ ὅλη αὐτὴ τὴν ἱστορία καὶ ποὺ ἐνεργοῦν ἀσφαλῶς ἀπὸ τώρα πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση. Εὐτυχῶς ὅμως ὅταν καὶ ἐὰν αὐτὸ συμβεῖ ἐγὼ καὶ ἡ γενιά μου θὰ ἔχουμε φύγει ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτό.

**ΣΥΓΧΡΟΝΑ ΤΙΝΑ
 ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ
 ΖΗΤΗΜΑΤΑ
 ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ
 ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΑ ΚΑΙ
 ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

Στήν Τουρκία παρατηρείται ανέκαθεν ισχυρή επίδραση τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος στήν κοινωνική καί πολιτική ζωή¹. Τό παγκοίνως γνωστό, ἄλλωστε, συμπέρασμα τῆς θρησκευτολογίας, ὅτι ἡ θρησκεία διεκδικεῖ ἕνα μεγάλο μέρος τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, ἐπηρεάζει τίς κοινωνικές ἐκδηλώσεις καί κυριαρχεῖ σ' αὐτές ἐπιδρώνοντας στήν ἐξέλιξη τῶν γραμμάτων, τῆς τέχνης καί τῆς πολιτικῆς, δέν διαφεύγει τῆς προσοχῆς τῶν εἰδικῶν ἐπὶ τοῦ θέματος ἐπιστημόνων². Αὐτό συμβαίνει καί στήν Τουρκία, ὅπου τό 97% τοῦ πληθυσμοῦ τῆς εἶναι μουσουλμάνοι καί ὅπου στή λαϊκή συνείδηση Τοῦρκος σημαίνει καί μουσουλμάνος.

Μολονότι στίς 3 Μαρτίου 1924 παραμερίσθησαν μέ εἰδικό νόμο οἱ οὐλεμάδες, τόν Ἀπρίλιο τοῦ 1928 ἀπαλείφθηκε τό Ἰσλάμ ἀπό τό Σύνταγμα καί μολονότι ὁ λαϊκισμός (Iayklik) ἀναγνωρίσθηκε ἐπίσημα καί περιλήφθηκε σ' αὐτό τό 1938 καί συσχετίσθηκε μέ τίς μεταρρυθμίσεις ἐξευρωπαϊσμοῦ πού ἔγιναν τήν ἐποχή ἐκείνη, ἡ τουρκική λαϊκή μάζα παραμένει κατεξοχῆν ἰσλαμική, ἐνώ τό μάθημα τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰσλάμ ἐπανῆλθε μέ τό Σύνταγμα τοῦ 1982 καί πάλι στά σχολεῖα μετά ἀπό μία περίοδο κατάργησής του. Σήμερα ἀπό τίς ὑπάρχουσες ἐκεῖ 60.480 Ἐνώσεις οἱ 14.102 εἶναι θρησκευτικές³, ἐνώ ὁ νῦν πρωθυπουργός κ. Erdoğan εἶχε τολμήσει, πρὶν ἀνέλθει στό ἀξίωμα αὐτό τό 1998 καί πρὸ τοῦ κινδύνου νά φυλακισθεῖ ἀπό τοὺς στρατιωτικούς, νά ἀπαγγεῖλει δημόσια στίχους ἀπό τό ποίημα τοῦ πολιτικοῦ καί λογοτέχνη Ziya Gökalp, ὅπως: «*τὰ τεμένη εἶναι τὰ στρατόπεδά μας, οἱ μινναρέδες οἱ ξιφολόγχοι μας*». Γι' αὐτό, τὰ ὑπάρχοντα 75.000 τεμένη στήν Τουρκία τυγχάνουν ἰδιαίτερης φροντίδας μέ τὸν διορισμό 88.000 ἐμμίσθων ἱμάμηδων καί μουεζινῶν σέ αὐτὰ καί μέ τήν πρόσφατη ἀναδιοργάνωση τῆς «*Προεδρίας Θρησκευτικῶν Ὑποθέσεων*» (Diyanet İşleri Başkanlığı) ὑπὸ τήν διοίκηση τοῦ διακριθέντος μέ τήν εὐρεία συγγραφική δράση, τίς σπουδές καί τήν διδακτορική του διατριβή στό Ἰσλαμικό Δίκαιο στό Ἐξωτερικό (Ἀγγλία, ΗΠΑ) θεολόγου Ali Bartakoğlu⁴. Καί γι' αὐτούς καί γιά ἄλλους κατωτέρω λόγους ἐξακολουθεῖ νά ἐμφανίζεται ἡ σημερινή Τουρκία μέ τό ἰσλαμικό τῆς ἔνδυμα καί μέ τὰ ἀνεξίτηλα σημάδια τοῦ μὴ δυναμένου νά ἀλλοιωθεῖ θρησκευτικοῦ παρελθόντος, ὅπως τό ἐκφράζει ἡ ἐθνική τῆς ἱστορία αἰῶνων μέ τοὺς ἑκατοντάδες ὀθωμανικούς τόμους καί τὰ πολιτιστικά μνημεῖα, τὰ δημιουργημένα ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἰσλάμ. Ἀκόμη καί οἱ παροιμίες στή χώρα αὐτὴ συνθέτουν μία μορφή ἀπὸ τὴν θρησκευτικὴ παρακαταθήκη⁵, πού θεωροῦνται ἱερές, σχεδὸν ὅπως καί τό Κοράνιο, ἐπηρεάζουν τὸν καθορισμὸ τῶν σχέσεων μέ τοὺς γείτονες λαούς, ὅπως ἐκείνες οἱ ἄκρως ὑποτιμητικὲς περὶ Ἑλλήνων, τῶν κληρικῶν καί τοῦ πατριαρχείου.

1. Βλ. ἐφ. *Frankfurter Allgemeine Zeitung (F.A.Z.)* τῆς 14-9-2004, ὅπου ἡ καταγραφή, ὅτι περισσότεροι ἀπὸ τὰ 2/3 τῶν Τοῦρκων πιστεύουν σήμερα ὅτι ἡ θρησκεία ἐπηρεάζει τὴν πολιτική.

2. Πρβλ. Gustav Mensching, *Soziologie der Religion*, Bonn, 1947, σσ. 15-24. Ν.Β. Τομαδάκη, *Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης ἐπὶ Τουρκοκρατίας (1645-1898)*, Αἰ πηγαί, Ἀθήνα, 1975, σσ. 28-29.

3. Βλ. ἐφ. *Hürriyet* τῆς 12ης Αὐγ. 1997.

4. Βλ. βιογραφικά του στοιχεῖα στήν *F.A.Z.* τῆς 1ης Μαρτίου 2004.

5. Βλ. σχετικῶς τὸ ἔργο τοῦ γράφοντος *Ἐθνολογικοὶ προβληματισμοὶ ἀπὸ τὴν τουρκικὴ καὶ τὴν ἑλληνικὴ παροιμιολογία*, ἔκδ. τῆς Ἑλληνικῆς Λαογραφικῆς Ἑταιρείας, Ἀθήνα 1987, σσ. 45-52.

Μὲ ἔντονα τὰ χαρακτηριστικά της αὐτὰ ἡ Τουρκία κτύπησε θορυβωδῶς τὴν πόρτα τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἑλλάδος εἰδικότερα γιὰ νὰ εἰσέλθει σ' ἓνα ὁμόφρονα εὐρωπαϊκὸ ἠώρο, ὅπου οἱ σχέσεις καὶ οἱ συμπεριφορὲς τῶν κατοίκων του εἶναι ξένες πρὸς ἐκεῖνες τῶν Τούρκων πολιτῶν. Καὶ ἐννοοῦμε πῶς συγκεκριμένα τὰ ἐξῆς: Στὴ συνείδηση τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ π.χ. ὁ κλῆρος ἀποτελεῖ τὸν ἕψιστο καὶ ἱερὸ φορέα τῆς Ἐκκλησίας του, συνδεδεμένο ἄρρηκτα μὲ τὸν Χριστιανισμό, πὺ προκαλεῖ σεβασμὸ σὲ ὄλο τὸν κόσμο. Ὑπῆρξε, πέραν αὐτοῦ, ὁ ἑλληνικὸς κλῆρος ἔθνικῃ κίβωτος στὶς κρίσιμες περιόδους τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας. Εἶναι συνεπῶς ἀδιανόητο νὰ γίνεται ἀντικείμενο εἰρωνικῶν σχολίων καὶ συκοφάντησης ἀκόμη καὶ στὰ σχολικὰ ἐγχειρίδια Ἱστορίας, ὅπως ἐκεῖνο τοῦ Γυμνασίου: *Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük*, Ortaokul, σσ. 35-36, 64, 156. Πολὺ περισσότερο εἶναι ἀκατανόητο νὰ διατυπώνονται ἰσχυρισμοὶ πὺ μειώνουν τὸν Χριστιανισμό, ὅπως: «Οἱ Τούρκοι ἦσαν ἀνώτεροι ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς. Ἀπόδειξη ὅτι τὸ δρόμο πὺ διένυαν οἱ Χριστιανοὶ σὲ τρεῖς ἡμέρες, διένυαν οἱ Τούρκοι σὲ μία νύκτα». «Ἐκατὸ Χριστιανοὶ προκαλοῦν περισσότερο θόρυβο ἀπ' ὅ,τι χίλιοι Ὅθωμανοί», ὅπως περιλαμβάνεται στὴν Ἱστορία Γ' Λυκείου (*Tarih*, σσ. 25-26, 30-31).

Καὶ σὰν νὰ μὴν ἔφταναν αὐτὰ προστίθεται καὶ μία ἄλλη, ἀπίστευτη γιὰ εὐρωπαϊκὰ δεδομένα, διάσταση στὰ σχολικὰ ἐγχειρίδια, ὅπως στὸ βιβλίο *Θρησκευτικῶν καὶ Ἡθικῆς*, ΣΤ' Δημοτικοῦ (*Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi 5*, İnkokullar için, 1988). Ἀπὸ τὶς 132 σελίδες του, οἱ σελίδες 79-84, 104, 122-126 ἀναφέρονται στὶς θρησκευτικὲς ἀντιλήψεις καὶ πεποιθήσεις τοῦ Atatürk, πὺ προβάλλουν τὸ λαϊκισμό. Κεφάλαιο, πὺ περιέχεται στὴ σελίδα 111, βασισμένο σὲ ἐδάφιο τοῦ Κορανίου, δικαιολογεῖ τὴν ἀνάγκη τοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς Τουρκίας καὶ προτρέπει γιὰ τὸν ὅσο τὸ δυνατὸν ἀρτιότερο ἐκσυγχρονισμό του, δηλαδὴ γίνεται εὐρὺς λόγος στὶς 40 σελίδες τοῦ ἐγχειριδίου αὐτοῦ τῶν θρησκευτικῶν ὅσον ἀφορᾶ σὲ πολιτικὰ καὶ στρατιωτικὰ θέματα, ἐνῶ ἡ σελίδα 132, ἡ τελευταία τῶν περιεχομένων τοῦ ἐγχειριδίου, περιέχει εἰκόνα ὀπλοφόρου καβαλάρη μὲ ἐπιθετικὲς διαθέσεις καὶ μὲ στίχους, ὅπως:

« Ἀρχισε τῶρα ὁ μεγάλος μας ἀγώνας
Γιὰ νὰ φθάσουμε μὲ πρῶτο στόχο στὴ Μεσόγειο
Μανιασμένοι εἴμαστε, ἄς τὸ ἀκούσουν ἡ γῆ καὶ οἱ οὐρανοὶ
Σὰν ἡφαίστειο πὺ δὲν χωράει στὸν τόπο του...
Allah Allah Allah Allah»

Θὰ εἶναι ἀδιανόητο, παράλληλα μὲ τὶς ἀντιχριστιανικὲς αὐτὲς ἐνέργειες τῆς Τουρκίας, νὰ δεχθεῖ ἡ Χριστιανικὴ Εὐρώπη στοὺς κόλπους της μίαν ἰσλαμικὴ χώρα, στῆς ὁποίας τὰ τεμῆνη ἐντὸς καὶ ἐκτὸς αὐτῆς (μόνο ἡ Γερμανία ἀναγκάσθηκε νὰ ἔχει γιὰ τοὺς μουσουλμάνους ἐργάτες τῆς 2300 Τζαμιὰ)⁶ εἶναι ἀναρτημένα Ἡμερολόγια (ὅπως τὸ *Ἡμερολόγιο 2004* τῆς Προεδρίας Ἱθρησκευτικῶν Ὑποθέσεων τῆς Τουρκίας), στὶς σελίδες τῶν ὁποίων ἀναγράφονται ἀνθελληνικὰ συνθήματα, ὅπως:

«Δ. Θράκη. Ἐκεῖ ζοῦν 150.000 Τούρκοι. Ἡ περιοχή ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ βιλαέτια *Iskære* (Ξάνθη) καὶ *Gümülçine* (Κομοτηνὴ). Μολονότι ἡ Συνθήκη τῆς Λωζάνης ἐξασφαλίζει τὴ δυνατότητα χρήσης τῆς τουρκικῆς γλώσσας (ἄρθ. 39), στὰ ἐπίσημα κυβερνητικὰ γραφεῖα οἱ Τούρκοι δὲν μποροῦν νὰ μιλοῦν Τουρκικά. Κλείνονται τὰ ἰδρύματα τους, τὰ τεμῆνη τους κρημνίζονται, τὰ χωράφια τους ἀπαλλοτριώνονται, δὲν δίδονται ἄδειες ἐπισκευῆς καὶ ἀνέγερσης καὶ ἀγορᾶς ἀκίνητης περιουσίας» (βλ. τὸ φ. τῆς 31 Ὀκτ. 2004).

Ἀνεξαρτήτως ὅμως τῶν ἀνωτέρω καὶ τῶν ὁποίων ἄλλων προβληματισμῶν ἔχουν στὰ ἰσλαμικὰ ζητήματα οἱ Εὐρωπαῖοι καὶ οἱ Ἕλληνες, ἡ ἀπόφαση τῆς Ἱδρυσης Ἱσλαμικοῦ Τεμένους καὶ Κέντρου στὴν Ἀττικὴ χωρὶς προηγηθεῖσα σάφρονα μελέτη τοῦ θέματος ἐγείρει νέο πρόβλημα. Θὰ εἶναι βαθυστόχαστο καὶ ἐθνοφελὲς ἂν οἱ φέροντες τὴν εὐθύνη τῆς συγκρότησής του, Ἕλληνες πολιτικοὶ καὶ κληρικοὶ, λάβουν ὑπόψη καὶ τὶς ἐξῆς, πέραν τῶν ὅσων ἄλλων διατυπωθεισῶν ἐπὶ τούτου ἐπιστημῶν, παρατηρήσεις:

α) Ἐνα περιβλεπτο ἰσλαμικὸ Ἱδρυμα, ὅπως τὸ προβλεπόμενο, θὰ ἔχει, οὔτε λίγο οὔτε πολὺ, τὴ θέση ἐνὸς πανεπιστημιακοῦ χώρου, θὰ δέχεται προσωπικότητες ἀπὸ μουσουλμανικὲς χώρες, καί, πέραν τοῦ τεμένους, θὰ διαθέτει αἵθουσες διαλέξεων καὶ διδασκαλίας, βιβλιοθήκες, ἀναπαυτήρια, σχεδὸν ὅπως εἶναι τὰ παρόμοια τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐνῶ θὰ εἰσρέουν γιὰ τὴ συντήρηση καὶ προβολὴ του σημαντικὰ κονδύλια προθύμων γιὰ τὴ διάδοση καὶ ἐδραῖωση τοῦ Ἱσλαμικοῦ ἀνὰ τὸν κόσμον, ὅπως εἶναι γνωστὸ, πλουσιῶν μουσουλμάνων ἡγετῶν. Ἐνα τέτοιο λοιπὸν Ἱδρυμα, στὴν καρδιά τῆς ἑλληνικῆς πρωτεύουσας, μπορεῖ νὰ καταστῆ μὴ ἐλεγχόμενο κέντρο τῆς τουρκικῆς προπαγάνδας, στὸ βαθμὸ πὺ ἡ μουσουλμανικὴ Τουρκία θὰ ἐπιδιώκει, ὡς εἶθισται, νὰ προβάλλει

6. Βλ. F.A.Z. τῆς 6-6-2002.

καί σέ τέτοιους χώρους τήν συνεχιζόμενη ἐπεκτατική της πολιτική. β) Πολύ πιό ἐπιζήμιος θά εἶναι ὁ ρόλος τῆς χώρας αὐτῆς, ἂν τὸ δυνάμενο νά ἀλλάξει ἐκάστοτε καταστατικό τοῦ Ἰδρύματος αὐτοῦ ἐπιτρέψει τήν ἀναρρίχηση στίς διοικητικές θέσεις του ἀτόμων μέ τή δῆθεν μουσουλμανική τους ἰδιαιτερότητα καί τή νομική ἰσχύ πού θά τοὺς παρέχει ἡ ἑλληνική ὑπηκοότητα. γ) Ἡ ὑπόθεση τοῦ Ἰσλάμ εἶναι, ὅπως γνωρίζομε ἀπὸ τὴν ἱστορία, πρωτίστως ὑπόθεση τῶν Ἀράβων, μέ τοὺς ὁποίους ὁ Ἕλληνισμός εἶχε καί ἔχει ἀγαθές σχέσεις καί τὸ ἰσλαμικὸ δικαίωμα τῆς σουννιτικῆς χώρας, ὅπως ἡ Τουρκία, πρέπει νά μὴν ἰσχύσει ἐντὸς τῆς ἐπικράτειας τῆς Ἑλλάδος, ἀφοῦ εἶναι γνωστὸ ὅτι θά ἐπιφέρει τὴ δημιουργία πολυάριθμων προβλημάτων σ' αὐτήν, βλαπτικῶν καί τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ.

Ἄλλ' ὅμως τὸ ὑπὸ συζήτηση αὐτὸ Ἰδρυμα φέρει κατὰ νοῦν ἓνα ἄλλο, ἐκεῖνο τῆς κλειστῆς ἀπὸ τὸ 1971 Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης. Προβλεπτικός ἦταν ἐπὶ τούτου ὁ τότε Μητροπολίτης Βόλου καί νῦν Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος ὅταν τόνιζε στὸ ἄρθρο του ὑπὸ τὸν τίτλο «Τὸ Πατριαρχεῖο καί τὸ ἀληθινὸ πολιτικὸ συμφέρον τῆς Τουρκίας»⁷, χαρακτηρίζοντάς το ὡς ἐνοποιητικὴ δύναμη ὄλου τοῦ ὄγκου τῶν ὀρθοδόξων λαῶν, μεταξὺ ἄλλων καί τὰ ἑξῆς:

«Εἶναι ἀπορίας ἄξιον πῶς ἡ τουρκικὴ διπλωματία, ἔχει ἐγκλωβιστεῖ αὐτὴ τὴν κρίσιμη γιὰ τὸ μέλλον τῆς Τουρκίας ὥρα σὲ μία στείρα ἀντιπαράθεση μέ τὸ Φανάρι, πού προδίδει στρουθοκαμηλισμὸ καθὼς καί βάνανση καταπάτηση τῶν βασικῶν πολιτισμικῶν ἀρχῶν, ἐνῶ οἱ καλπάζουσες διεθνεῖς καί ἄλλες πολιτικὲς κυρίως ἐξελίξεις εἶναι φυσικὸ νά διαθέτουν δυσμενῶς τὴ διεθνή κοινὴ γνώμη καί νά φέρουν πολὺ πιὸ κοντὰ τὴν ἄρση κάθε μέτρου πού ἀντιστρατεύεται τὴν ἐλευθερία τῶν μειονοτήτων καί μάλιστα τῶν θρησκευτικῶν.

Ἡ Τουρκία εἶναι καταδικασμένη, ὅσο καιρὸ θά ἀρνεῖται τὴν ἐπαναλειτουργία τῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης καί ὅσο θά ἐπιμένει νά ἐφαρμόζει εἰς βάρος τοῦ Πατριαρχείου τὸ ἀδικαιολόγητο καί ἀπληρωμένο μέτρο τῆς ἀναδείξεως στὸ ὑπατο πατριαρχικὸ ἀξίωμα μόνο ὅσων διαθέτουν τὴν τουρκικὴ ὑπηκοότητα, νά αἶρει τίς βαρύτερες γιὰ τὴν πρός τὰ ἔξω εἰκόνα τῆς συνέπειες ἐνὸς διεθνοῦς διασυρμού της...».

Θά ἔκανα κατάχρηση τοῦ χώρου τούτου ἂν προσέθε-

τα στὰ παραπάνω, καί κατὰ χρονολογικὴ σειρά, τὰ ὀλέθρια πλήγματα πού ἐπέφερε στὴν πολιτισμικὴ κληρονομιά καί ἰδιαιτέρως σὲ ἐκείνην τῆς Ἐκκλησίας ἡ ἰσλαμικὴ Τουρκία ἀπὸ τὴν περίοδο τῆς ἀπελάσεως τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντίνου ΣΤ' (1925) ὡς σήμερ⁸, παρὰ τὸ γεγονός τῆς ἐκδόσεως σχετικῶν ἀπαγορευτικῶν ἀποφάσεων τοῦ ΟΗΕ, ὅπως ἐκείνη τῆς 27ης Νοε. 1981 πού κάνει λόγο γιὰ τὴν ἐπιστροφή τῶν πάσης φύσεως πολιτισμικῶν θησαυρῶν στοὺς κατόχους τους⁹.

Ἄντὶ αὐτῆς τῆς προσθήκης ἄξιον νά προβληθεῖ ἐδῶ εἶναι ἴσως ἓνα ἐλπιδοφόρο μήνυμα πού προέρχεται ἀπὸ ἓνα Τοῦρκο καθηγητὴ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἀγκυρας, τοῦ κ. Cihad Tunç (συνέτεσε νά εἴμαστε συμφοιτητὲς στὴ Σχολὴ Ἀνατολικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου Βόννης), ὁ ὁποῖος τόλμησε καί συνέγραψε τὸ σχολικὸ ἐγχειρίδιο Β' Γυμνασίου «Θρησκευτικῆς καί Ἠθικῆς Ἀγωγῆς» (*Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi*, II, Istanbul, 1991, σσ. 117), ὅπου δι' αὐτοῦ διδάσκονται τὰ τουρκόπαιδα τὰ ἑξῆς σὲ σχέση μέ τοὺς κληρικούς: «Υπάρχει διαφορὰ ἀπὸ τὸν χριστιανικὸ κόσμον στὸ ὅτι στοὺς Μουσουλμάνους δὲν ὑφίστανται ἱερατικὲς βαθμίδες. Αὐτοὺς πού ἐμεῖς θεωροῦμε ἐντολοδόχους τῆς θρησκείας στὸν ἰσλαμικὸν κόσμον, δηλαδὴ τοὺς ἀνθρώπους τῆς πίστεως, ὅπως τὸν μουφτὴ, ἱεροκήρυκα, μονεζίνη καί ἱμάμη, δὲν πρέπει νά τοὺς συγκρίνομε μέ τοὺς βαθμοφόρους κληρικούς τοῦ χριστιανισμοῦ, διότι οἱ βαθμοφόροι κληρικοὶ ἔχουν κάποιες ξεχωριστὲς ιδιότητες, κάποια προνόμια καί κάποιο ἀνώτερο ἐπίπεδο μεταξὺ τῶν συνανθρώπων τους. Αὐτοὶ ἀποτελοῦν τὸν μόνον μεσολαβητὴ μεταξὺ Θεοῦ καί ἀνθρώπων, χωρὶς αὐτοὺς ὄχι μόνον ἱεροτελεστίες, ἀλλ' οὔτε ἀκολουθίες προσευχῶν καί μετανοίας μποροῦν νά γίνουν δεκτές, ἐνῶ στὸν ἰσλαμικὸν κόσμον οἱ ἐντολοδόχοι τῆς θρησκείας δὲν ἔχουν κατ' οὐδένα τρόπο θρησκευτικὴ ἀνωτερότητα ἢ πνευματικὴ ιδιότητα».

Παρ' ὅλα αὐτὰ, ὑπάρχει τὸ ἀγεφύρωτο χάσμα μεταξὺ τῶν δύο θρησκείων, πού προέρχεται ἀπὸ τὴν δογματικὴ θέση τοῦ Κορανίου περὶ τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ. Διαβάζομε λοιπὸν ἐπ' αὐτοῦ τὴν Σούρα 5, 76 πού λέει: «Πράγματι

8. Βλ. ἐκτενέστερη παράθεση τῶν σχετιζομένων μέ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία πληγμάτων αὐτῶν στὸ ἔργο: Παῦλος Χιδίρογλου, *Ταυτότητα καί ἐτερότητα στὸν Τουρκικὸ πληθυσμὸ*, Ἀθήνα 2002, σσ. 160-161, 169.

9. Βλ. τὴν ἀπόφ. Α/RES/36/64/27-11-1981: «Return of Restitution of Cultural properties to the countries of origin».

7. Βλ. ἐφ. *Τὸ Βῆμα*, 18-9-1994, σ. Α15.

βλαστήμησαν ὅποιοι εἶπαν: ὁ Θεὸς εἶν' ἓνας ἀπὸ τοὺς τρεῖς τῆς Τριάδας, γιατί δὲν ὑπάρχει ἄλλος Θεὸς ἀπὸ Αὐτόν. Καὶ ἂν δὲν παραιτηθοῦν ἀπ' τὸν λόγο τους αὐτό, τότε πλησιάζουν στὰ σίγουρα πρὸς τοὺς ἄπιστους, καὶ φοβερὰ βασανιστήρια περιμένουν τοὺς βλάσφημους»¹⁰.

Αὐτὴ βέβαια εἶναι ἡ πίστη καὶ ὄλων τῶν μουσουλμάνων τῆς Τουρκίας σήμερα. Καὶ ἂν τὰ ἀνωτέρω ὀριοθετοῦν ἀδιαφιλονίκητο θρησκευτικὸ χάσμα μεταξὺ τῶν δύο θρησκειῶν, ὑπάρχουν καὶ συγκεκριμένες κοινωνικὲς καὶ ἠθικὲς διαφοροποιήσεις πού ἀποστασιοποιοῦν τοὺς μουσουλμάνους ἀπὸ τὸν χριστιανικὸ κόσμο σὲ πολλοὺς τομείς τῆς καθημερινῆς ζωῆς πού καθορίζονται ἀπὸ τὸ Κοράνιο. Παράδειγμα ἀποτελεῖ τὸ κεφάλαιο «Τὸ Στάδιο τῶν Γυναικῶν» τοῦ Κορανίου πού λέει: «... Ὅσο γιὰ τίς γυναῖκες ἐκείνες, πού γιὰ λογαριασμό τους φοβᾶστε γιὰ ἀπιστία καὶ κακὴ διαγωγή, συμβουλευτέτε τες πρῶτα, ἔπειτα ἀρνηθεῖτε νὰ μοιραστεῖτε μαζί τους τὸ κρεβάτι τους καὶ τέλος νὰ τίς δείρετε...»¹¹.

Σήμερα, μετὰ τὴν σχετικὴ μὲ τὰ ὡς ἄνω ἔρευνα πού ἐνήργησε τὸ «Ίδρυμα προστασίας τοῦ παιδιοῦ» ὑπὲρ τῆς προστασίας τῆς γυναίκας στὴν Τουρκία, ἀποδεικνύεται ἡ ἄσχετη πρὸς τὰ οἰκογενειακὰ εὐρωπαϊκὰ δεδομένα πίστη καὶ προσήλωση τῶν Τούρκων πρὸς τὴν ὡς ἄνω ἐντολὴ τοῦ Κορανίου, ἐφόσον μόνο τὸ 3% τῶν γυναικῶν στὴ χώρα αὐτὴ δὲν ἐνίωσαν βία ἀπὸ τοὺς ἄνδρες τους¹². Εὐκόλως λοιπὸν συμπεραίνει ὁ οἰοσδήποτε ὅτι ἡ ἀποδοχὴ καὶ ἐφαρμογὴ εὐρωπαϊκῶν κανόνων ζωῆς ἀπὸ τοὺς Τούρκους σημαίνει, ὅπως τὸ ἰσχυρίζονται ἡδη οἱ ἴδιοι, ὑποταγὴ τῆς Εὐρώπης στὸν τρόπο ζωῆς πού ὑπαγορεύει τὸ Κοράνιο.

Ρίχνοντας μία ματιά, μετὰ ἀπὸ ὅσα σημειώθηκαν ὡς ἐδῶ, καὶ στὴν ἱστορία τῆς ἰσλαμικῆς Τουρκίας εἰδικότερα καὶ ἀναζητώντας τρόπους ἐφαρμογῆς τῶν ἠθικῶν κανόνων καὶ ἀρχῶν τοῦ Ἰσλάμ στὴ χώρα αὐτή, προσκρούομε σὲ μία ὀδυνηρὴ γιὰ μᾶς τοὺς χριστιανούς Ἑλληνες διαπίστωση:

Ἡ κυριαρχοῦσα μέχρι σήμερα συμπεριφορὰ τῶν Τούρκων σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὸν μεγαλύτερο ἀρχιτέκτονα τῶν ἰσλαμικῶν μνημείων τους, τὸν Σινάν, εἶναι σκανδαλώδης. Πουθενὰ στὴν τουρκικὴ βιβλιογραφία δὲν ἀναφέρε-

ται ἡ καταφανὴς ἑλληνικὴ του καταγωγὴ. Προβάλλεται ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ὁ ἴδιος μποροῦσε (ὡς Τοῦρκος) νὰ δημιουργήσει περισσότερα ἀπ' ὅ,τι οἱ Ἑλληνες. Ἀκόμη καὶ σὲ πολύτομες ἰσλαμικὲς ἐγκυκλοπαίδειες, ὅπως εἶναι ἡ *Islam Ansikopedisi*, ἀντιπαρέχονται τὴν ἑλληνικὴ του καταγωγὴ στὶς ἐκτενεῖς ἀναφορὲς τους γιὰ τὸ μεγάλο ἔργο του.

Ἄλλὰ τὸ πιὸ συνταρακτικὸ στοιχεῖο, πού σχετίζεται μὲ τὸν Σινάν καὶ τοὺς Τουρκοκύπριους, καὶ πρέπει νὰ τὸ γνωρίζουν οἱ Ἑλληνες, περιέχεται σὲ δύο κυρίως φερμάνια, τῆς 10ης Ἰανουαρίου 1574 καὶ τῆς 13ης τοῦ ἴδιου μηνός, ὅπου ὁ ἴδιος ὁ σουλτάνος ὁμολογεῖ ὅτι, μὲ τὴν πρόθεσή του νὰ ἐποικίσει ἄδεια χωριὰ καὶ πόλεις τῆς Κύπρου, ἀποφάσισε νὰ στείλει ἐκεῖ χριστιανούς ἐποίκους ἀπὸ τὴν Καισάρεια, πού ἦσαν ὁμοχώριοι καὶ συγγενεῖς τοῦ ἀρχιτέκτονα Σινάν, ἀπὸ τὸ χωριὸ Ἄγιονάς, ἀπ' ὅπου κατήγετο, γιὰ ὀρισμένους ἀπὸ τοὺς ὁποίους εἶχε παρακαλέσει ὁ μεγάλης ἐπιτροπῆς ἀρχιτέκτονας τὸν σουλτάνο νὰ τοὺς ἐξαιρέσει ἀπὸ τίς ταλαιπωρίες τοῦ ξεριζωμοῦ καὶ τὴ μεταφορὰ τους στὸ νησί. Μὲ ἄλλα λόγια, οἱ Τουρκοκύπριοι ἔχουν ἑλληνικὴ καταγωγὴ, τουρκοποιήθηκαν καὶ ἰσλαμοποιήθηκαν μὲ τὴ βία. Πρόκειται ἐδῶ γιὰ ἓνα μεγάλης σημασίας πολιτισμικὸ πρόβλημα πού ἦλθε στὸ φῶς σὲ ἀνύποπτο χρόνο καὶ ἀποκαλύφθηκε ἀρχικὰ ἀπὸ τοὺς Τούρκους ἱστορικούς μὲ προεξάρχοντες τοὺς Ibrahim Hakki Konyali καὶ Ahmet Refik. Γνωστοὶ καὶ ἐγκυροὶ ἱστορικοὶ τῆς Τουρκίας εἶχαν ἐπισημάνει σουλτανικὲς διαταγὲς (φερμάνια) τοῦ ἰστ' αἰῶνα, σύμφωνα μὲ τίς ὁποῖες «οἱ φιλέριδες, ἀμετανόητοι κακοποιοὶ καὶ ἐπιβλαβεῖς τύποι τῆς Ἀνατολῆς ὡς καὶ οἱ χριστιανοὶ τῆς Σατραπείας ἢ Γενικῆς Διοίκησης τῆς Καραμανίας ἔπρεπε νὰ ἐξορισθοῦν στὴν κατακτηθεῖσα Μεγαλόνησο (τὴν Κύπρο)», ἀπ' ὅπου συμπεραίνεται ὅτι ἓνα μεγάλο μέρος τῶν Τουρκοκυπρίων δὲν εἶναι Τοῦρκοι, ἀλλ' ἐξισλαμισθέντες Ἑλληνες χριστιανοί¹³.

Ἡ ἰσλαμικὴ Τουρκία δὲν παύει νὰ ἀποτελεῖ ἓνα σημαντικό μέρος ὀλόκληρου τοῦ μουσουλμανικοῦ κόσμου, ὁ ὁποῖος ἐξαπλοῦται μὲ ταχεῖς ρυθμούς σὲ βαθμὸ πού προβληματίζει ἔντονα γιὰ πρώτη φορὰ τοὺς λαοὺς τῆς Εὐρώπης. Τὸ φαινόμενο αὐτὸ ἐπαναφέρει τὴ σκέψη στὰ ἔτη 1526 καὶ 1683, ὅποτε μὲ τὴ βία τῶν ὄπλων εἶχε πο-

10. Βλ. *Τὸ Ἰερὸ Κοράνιο*, Ἀθήνα 1976, ἐκδ. Ἰωάννου Σ. Λάτση.

11. Αὐτόθι, σούρα 4,34.

12. Βλ. ἐφ. *Milliyet* τῆς 1ης Σεπτ. 2004. Βλ. καὶ *F.A.Z.* τῆς 20-9-2004, σ. 10.

13. Βλ. τὴν πλήρη σχετικὴ βιβλιογραφικὴ τεκμηρίωση στὸ ἔργο: *Ταυτότητα καὶ ἑτερότητα στὸν Τουρκικὸ πολιτισμὸ*, ὁ.π. σσ. 68-70.

λιορηθεῖ ἓνα τμήμα της (ἡ Βιέννη) ἀπὸ τοὺς μουσουλμάνους Τούρκους. Σήμερα, σύμφωνα μὲ τὰ δημογραφικὰ καὶ μεταναστευτικὰ δεδομένα, ἡ ἐπέλαση τῶν μουσουλμάνων δὲν εἶναι ἀπαραίτητο νὰ γίνεται μὲ ὄπλα, ἀν σκεφθεῖ κανεὶς, ὅτι μόνον στὴ Γαλλία προσηλυτίζονται ἐτησίως 50 χιλιάδες χριστιανοὶ στὸ Ἰσλάμ, ἐνῶ στὴ Γερμανία ἀπὸ τὰ 3 ἑκατομμύρια μουσουλμάνων τὰ 2 καὶ πλέον ἀπὸ αὐτὰ εἶναι Τούρκοι¹⁴. Ἡ σκιά αὐτῆ τοῦ Ἰσλάμ, ποὺ τείνει νὰ καλύψει ταχύρρυθμα τὸν πλανήτη, ὑποχρεώνει τὸν καθηγητὴ τῶν Ἀνατολικῶν Σπουδῶν στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Princeton Bernard Lewis νὰ δηλώσει στὴν ἐφ. *Die Welt* ὅτι στὴν Εὐρώπη στὰ τέλη τοῦ 21ου αἰῶνα θὰ ὑπερισχύουν οἱ μουσουλμάνοι μὲ βάση τὰ σημερινὰ μεταναστευτικὰ στοιχεῖα¹⁵.

Καὶ ἐνῶ ὑψηλόβαθμοι Εὐρωπαῖοι κληρικοί, ὅπως π.χ. ὁ προεδρεύων τοῦ Συμβουλίου Ἐπισκόπων τῆς Γερμανίας Καρδινάλιος Lehman, καταγγέλλουν ἐνόψει τῆς σημερινῆς μουσουλμανικῆς ἐπέλασης τὸν περιορισμὸ κάθε θρησκευτικῆς ἐλευθερίας τῶν χριστιανῶν στὴν Τουρκία¹⁶, ἐνῶ οἱ χριστιανοὶ ἐκεῖ κατῆλθαν καὶ ἀποτελοῦν μόνον τὸ 0,1% τοῦ συνολικοῦ πληθυσμοῦ τῆς¹⁷ (τὸ 1890 ἀποτελοῦσαν τὸ 30%) καὶ ὁ τ. Γάλλος πρόεδρος Valery Giscard D'Estaing εἶχε τονίσει ὅτι μὲ τὴν ἔνταξη τῆς Τουρκίας στὴν Ε.Ε. θὰ ἐπέλθει τὸ τέλος τῆς¹⁸, καὶ πέραν ἐπίσης τῶν συχνῶν σχετικῶν δηλώσεων ἄλλων ὑψηλῶν παραγόντων, ὅπως π.χ. τῆς Frane Pallone στὴ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων τῶν ΗΠΑ τὴν 15η Ἰουλίου 2004 ὅτι «εἶναι καιρὸς τὸ Σῶμα αὐτὸ νὰ σταματήσει νὰ ὑπερασπίζεται μία χώρα ποὺ διεξάγει γενοκτονίες... καὶ ἀπαγορεύει τὰ δικαιώματα τῶν χριστιανῶν στὴ λατρεία»¹⁹ κ.λπ., ἐν τούτοις παρατηροῦνται καὶ τὰ φαινόμενα ἐγκαθίδρυσης στὸν εὐρωπαϊκὸ χῶρο εὐρείας ἐμβέλειας ἰσλαμικῶν ἰδρυμάτων, τοῦ σχεδιασμοῦ «ἰσλαμικῆς χάρτας» γιὰ τοὺς μουσουλμάνους εὐρωπαϊκῶν ἰδρυμάτων²⁰, τῆς ἀνέγερσης τῆς Ἰσλαμικῆς Βασιλικῆς Ἀκαδημίας, πλαισιωμένης μὲ τέμενος καὶ σχολεῖο, στὴν Κολωνία ἀντὶ 14 ἑκατομμυ-

ρίων Εὐρῶ ἀπὸ τὸν μονάρχην τῆς Σ. Ἀραβίας Fahd²¹, τῆς ἀναρρίχησης σὲ κυβερνητικὰ ἀξιώματα (ἤδη ἐκλέγονται ἀπὸ καιροῦ Τούρκοι βουλευτὲς στὴν Γερμανικὴ Βουλὴ), ὅπως π.χ. τοῦ Τούρκου μουσουλμάνου κληρικοῦ Cemal Cawdarli στὴ Βουλὴ τοῦ Βελγίου²², τοῦ διορισμοῦ μουσουλμάνων καθηγητῶν γιὰ τὴ διδασκαλία τοῦ Ἰσλάμ, ὅπως π.χ. τοῦ Muhammad Sven Kalisch στὸ Πανεπιστήμιο Münster²³ κ.ἄ. Ἐὰν ἀναλογισθοῦμε, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, τὰ ἄπειρα δυσεπίλυτα προβλήματα ποὺ συνεπιφέρει ἡ συνύπαρξη μὲ τὸ μουσουλμανικὸ στοιχεῖο σὲ καιρῖους τομεῖς τῆς καθημερινῆς ἐκπαιδευτικῆς, θρησκευτικῆς, οἰκονομικῆς, κοινωνικῆς καὶ πολιτιστικῆς ζωῆς, τότε ὁ προερχόμενος ἀπὸ τὴ ραγδαία αὐτὴν ἐξάπλωση τοῦ Μουσουλμανισμοῦ ἀνὰ τὸν κόσμον εὐρωπαϊκὸς προβληματισμὸς προκαλεῖ τρόμο καὶ πολλαπλασιάζει τὰ ἐρωτηματικὰ γιὰ τὴν τύχη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἡπείρου. Διότι, πέραν τοῦ προβλήματος τῆς τρομοκρατίας, τῶν βασανιστηρίων καὶ τῆς γνωστῆς μανδήλας ποὺ διχάζει ἀκόμη καὶ τὸ ἐσωτερικὸ τῆς Τουρκίας, ὁ εὐρωπαϊκὸς τύπος ἀπαριθμεῖ ἐπὶ καθημερινῆς βάσεως ζητήματα, ὅπως π.χ. οἱ ἀγεφύρωτες δυσκολίες ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ τὴ συνεργασία μὲ τὴς ἰσλαμικῆς Τράπεζες κατὰ τὸν εἰδικὸ ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ γερμανὸ καθηγητὴ Volker Neinhaus²⁴, ἡ δυνατότητα νὰ παντρεύονται οἱ ἄνδρες πέραν τῆς μιᾶς συζύγου, γεγονός ποὺ ἰσχύει καὶ στὶς ἐπαρχίες τῆς Τουρκίας²⁵, τῶν ἐπαναλαμβανομένων στὴ Γερμανία δικῶν γιὰ

21. Αὐτόθι, 13-10-2003 (εἶναι ὑπὸ παρακολούθηση ἀπὸ τὴν Γερμανικὴ Ἀστυνομία γιὰ ἐνδεχόμενες παράνομες πράξεις).

22. Αὐτόθι, 15-7-2003.

23. Αὐτόθι, 23-7-2004.

24. Βλ. τὸ εἰδικὸ τεῦχος *Euro - Islamischer Kultur - Dialog*, ἐκδ. τῆς «Γερμανικῆς Ὑπηρεσίας Ἀκαδημαϊκῶν Ἀνταλλαγῶν», 2 Αὐγούστου 2004, σ. 11.

25. Ὅπως εἶναι γνωστὸ, ὁ Προφήτης Μωάμεθ βρέθηκε, ὅταν ἔγινε 60 ἐτῶν νὰ ἔχει 9 συζύγους καὶ 2 παλλακίδες (βλ. περ. Ἀκτίνες, Ἰούλιος - Σεπτέμβριος 2004, σ. 244). Μία πρόσφατη σχετικὴ μὲ τὸ θέμα αὐτὸ γερμανικὴ ἀνάλυση, μὲ ἀφορμὴ τὴν ἀνάγκη ἀλλαγῆς τοῦ Τουρκικοῦ Ποινικοῦ Κώδικα, περιλαμβάνει τὰ ἑξῆς: «Κατὰ τὰ ἰσχύοντα ἔπρεπε μίᾳ γυναίκα νὰ δικαιούται νὰ καταγγεῖλει τὸν ἄνδρα τῆς ποὺ θὰ παντρευόταν μίᾳ δεύτερῃ γυναίκα. Αὐτὸ βέβαια ἀπαγορεύεται μὲ τὸ ἰσχύον Δίκαιο. Στὶς ἐπαρχίες ὅμως προκίπτον σιχνὰ τέτοιες περιπτώσεις ποὺ ἓνας ἄνδρας ἔχει μίᾳ παλλακίδα ὡς δεύτερη σύζυγο. Γι' αὐτὴν δὲν συγκατατίθεται ἡ Δημοτικὴ Ἀρχή, τὴν ἐνλογεῖ ὅμως ὁ ἰμάμης στὸ Τζαμί. Τὰ παιδιὰ τῆς παλλακίδας δὲν ἀναγνωρίζονται μετὰ ἐπισημῶς, ὅπως ὅμως συμβαίνει σιχνὰ ἐγγράφονται ἀπὸ τὶς Δημοτικὲς Ἀρχὲς μὲ διάφορα τεχνάσματα στοὺς Δημοτικὸς Καταλόγους ὡς τέκνα τῆς πρώτης συζύγου» (βλ. *F.A.Z.*, 15-9-2004).

14. Βλ. *The Spectator* τῆς 24ης Ἰουλίου 2004 (ἀπὸ ἐφ. Α1 τῆς 31-7-2004) καὶ *F.A.Z.* τῆς 7ης Ὀκτ. 2002.

15. Βλ. ἐφ. *Metrorama* τῆς 29ης Ἰουλ. 2004.

16. Βλ. σχετικῶς *F.A.Z.*, 27-9-2003.

17. Αὐτόθι, 7-1-2003.

18. Αὐτόθι, 9-11-2002.

19. Βλ. ἐφ. Ἀντιφωνητῆς τῆς 21-7-2004.

20. Βλ. *F.A.Z.* τῆς 21-2-2003.

τὴν τύχη τοῦ αὐτοανακηρυχθέντος «χαλίφη» τῆς Τουρκίας Metin Kaplan καὶ τῆς συνεχιζομένης πολιτικῆς του δίωξης, πρόβλημα πὸν ἀπασχολεῖ ἐπὶ μῆνες τὸν γερμανικὸν τύπο, τῶν ἐθνικοθρησκευτικῶν ὀργανώσεων, ὅπως ἡ «Milli Görüş» (Ἐθνικὴ ᾽Αποψη) πὸν ἀποτελεῖται ἀπὸ πολυάριθμες ριζοσπαστικὲς Ἐνώσεις στὴ Γερμανία²⁶, γεγονότα πὸν ὀδήγησαν τὴ χώρα αὐτὴ ὡς τὸ βαθμὸν νὰ ἀπαγορεύσει τὴ σύγκληση τοῦ προγραμματισμένου Ἰσλαμικοῦ Συνεδρίου ἀπὸ 1-3 Ὀκτωβρίου 2004 στὸ Βερολίνο²⁷.

Ἐνόψει τῶν ἐξελίξεων αὐτῶν ἐξυπακούεται ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία εὐρίσκεται σὲ ἐγρήγορση. Εὐχῆς ἔργο θὰ εἶναι νὰ προστατεύσουν καὶ οἱ πολιτικοὶ ἐπίσης τὴν ἐθνικὴ κληρονομιά πὸν διεφύλαξαν ἀναλλοίωτη οἱ χριστιανοὶ γονεῖς τους, χωρὶς νὰ ἔχουν καλλιεργήσει ποτὲ τὸν ρατσισμό καὶ χωρὶς νὰ ἔχουν ὑπαχθεῖ σὲ φτιαχτοὺς κανόνες γιὰ τὴ δῆθεν προστασία τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ τὴν ἐξυπηρέτηση τῆς νέας τάξης πραγμάτων, ὅπως συμβαίνει σήμερα. Πίστευσαν καὶ πιστεύουν ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς καὶ ἡ Ὀρθόδοξία εἰδικότερα προϋποθέτουν τὸ σεβασμὸ κάθε ἀνθρώπου,

ἀνεξαρτήτως φυλῆς καὶ θρησκείας, καὶ ὅτι ἡ ἀνάγκη τῆς προστασίας τῆς ἐμπορεύεται αὐτομάτως ἀπὸ τοὺς κανόνες τῆς πίστεώς τους αὐτῆς. Εἶναι ἐπίσης εὐχῆς ἔργο νὰ θυμηθοῦν οἱ φιλόπατριες Ἑλληνες πολιτικοὶ αὐτὰ τὰ λόγια πὸν τόνιζε πρὸ αἰῶνων ὁ πρόγονός μας Δημοσθένης, ὅτι: «*αἰσχρὸν ἐστὶ τὸ σιγᾶν τῆς Ἑλλάδος πάσης ἀδικουμένης*». Εἶναι ἐν τούτοις ἀξιοσημεῖωτο ἐν προκειμένῳ, ὅτι καὶ τὸ ἀνόθευτο ἀραβικὸ Ἰσλάμ, ἀνεξαρτήτως τῶν ὄσων ἀσυμβιβάστων θέσεων του πὸν περιέχει, καὶ σὲ ἀντίθεση μὲ τὸ τουρκικὸ, εἶχε καὶ ἔχει καλὲς σχέσεις μὲ τὸν Ἑλληνισμό, ἀφοῦ στοὺς χώρους του ἐρμηνεύθηκαν ἑλληνικὰ κλασικὰ ἔργα πὸν γνῶρισε μετὰ ἡ Δύση (ὁ Ἄβερροῦς δὲν ἀποτελεῖ ἀρνητικὸ ὄνομα γιὰ τὸν Ἑλληνισμό, λόγῳ καὶ τῆς σχέσεώς του μὲ τὸν Ἀριστοτέλη). Καὶ τὸ 30ὸ κεφάλαιο τοῦ Κορανίου περὶ Ἑλλήνων (ἀρ-Ρούμ, οἱ Ρωμιοὶ) εὐνοεῖ ἐν προκειμένῳ τὸν Ἑλληνισμό καὶ δεικνύει σ' αὐτὸν ἀνάλογο σεβασμὸ πὸν ἐκπέμπεται ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὰ ἐδάφια 2-3, ὅπου εἶναι γραμμένες οἱ προτάσεις «*Νικήθησαν οἱ Ρωμιοί. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἦττα τους σύντομα θὰ ξανανικήσουν...*».

26. Βλ. *F.A.Z.* τῆς 9-4-2003.

27. Αὐτόθι, 21-9-2004.

Ὁ Μακαριώτατος καὶ οἱ νέοι δημοσιογράφοι

Τὴν παραμονὴ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος ἐπεσκέφθη τὴν δημοσιογραφικὴν σχολὴν τοῦ τηλεοπτικοῦ σταθμοῦ ANTENNA καὶ ἀφοῦ ἐτέλεσε τὸν Ἅγιασμό μίλησε στοὺς σπουδαστὲς τῆς σχολῆς. Ὁ γνωστὸς δημοσιογράφος Χρῆστος Πασαλάρης, ὁ ὁποῖος παρίστατο στὴν ἐκδήλωση, κατέγραψε τὰ κυριώτερα σημεῖα ἀπὸ τὶς παραινέσεις τοῦ Μακαριωτάτου στὴν ἐφημερίδα «Ἐλεύθερος Τύπος» τῆς 29/10/2004. Παραθέτουμε ἓνα χαρακτηριστικὸ ἀπόσπασμα: «Προσὸν πρῶτο, εἶναι τὸ ἦθος. Νὰ εἶναι ὁ δημοσιογράφος ἔντιμος, δίκαιος, καθαρὸς, ἀντικειμενικὸς. Νὰ μὴν τὰ «πιάνει», νὰ μὴν ἐξαγοράζεται, νὰ μὴν λασπολογεῖ... Προσὸν δεῦτερο, εἶναι ἡ γνώση. Νὰ εἶναι καλλιεργημένος, διαβασμένος, παντογνώστης, ὅπως ἦσαν οἱ παλαιοὶ δάσκαλοι, ὁ Χουρμούζιος, ὁ Καραντζας, ὁ Σπανόπουλος καὶ τόσοι ἄλλοι... Προσὸν τρίτο, εἶναι ἡ γλῶσσα. Νὰ χειρίζεται ὁ δημοσιογράφος σωστά τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα, ὅχι μὲ 500 λέξεις, ἐκ τῶν ὁποίων πολλὰς ξένες, ἀλλὰ εἰ δυνατόν, μὲ ὅλες τὶς λέξεις τοῦ Μπαμπινιώτη. Προσὸν τέταρτο, ὁ πατριωτισμός. Νὰ εἶναι καλὸς πατριώτης, νὰ ἀγωνίζεται γιὰ τὶς ἐθνικὲς ὑποθέσεις, ὅπως οἱ παλιοὶ δάσκαλοι τῆς δημοσιογραφίας, ὁ Καλαποθάκης, ὁ Κύρου, ὁ Βλάχος καὶ τόσοι ἄλλοι. Καλὸς γνώστης τῆς ἱστορίας τοῦ Τύπου ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος θύμισε στοὺς σπουδαστὲς τὸ ξεκίνημα τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνα ἀπὸ τὰ γραφεῖα τῆς ἐφημερίδας «Ἐμπρός», μὲ πρωταγωνιστὲς τοὺς ἐκδότες Καλαποθάκη καὶ Κανελλίδη καὶ μὲ μπροστάρηδες τὸν Ἴωνα Δραγοῦμη καὶ τὸν Παῦλο Μελά, πού σκοτώθηκε ἐδῶ καὶ 100 χρόνια τέτοιες μέρες...». Μακάρι νὰ εἰσακουσθοῦν οἱ παραινέσεις τοῦ Μακαριωτάτου, ἀπὸ τοὺς φερέλπιδες νεαροὺς συντάκτες, οἱ ὁποῖοι συντόμως θὰ ἔχουν στὰ χέρια τους τὴν λεγόμενη Τετάρτη Ἐξουσία καὶ θὰ ἐπηρεάζουν, ἐλπίζουμε θετικά, τὴν Κοινὴ Γνώμη.

Κ.Χ.

Ὁ Μακαριώτατος καὶ οἱ νέοι δημοσιογράφοι**Τὸ δικαίωμα τοῦ ἱατροῦ νὰ ἀρνηθεῖ τὴν ἀμβλωση****Ἀγῶνας γιὰ τὸ ὄνομα
«Μακεδονία»****Θὰ ἀλλάξουμε τὴν Ἁγία
Γραφή;****Ἡ προσχώρηση
τῆς Τουρκίας
στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση
εἶναι ζήτημα ἀξιῶν
καὶ ὄχι θρησκευτικὸ****Δήλωση τοῦ Πάπα
γιὰ τὴν συμβολὴ
τοῦ Χριστιανισμοῦ****Τὸ δικαίωμα τοῦ ἱατροῦ νὰ ἀρνηθεῖ τὴν ἀμβλωση**

Μὲ ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον πληροφοροῦμεθα τὸ σχέδιο τοῦ νέου Κώδικος Ἠθικῆς καὶ Δεοντολογίας τοῦ Ἱατρικοῦ Ἐπαγγέλματος, τὸν ὁποῖο πρόκειται νὰ καταθέσει ὁ Ὑπουργὸς Ὑγείας καὶ Κοινωνικῆς Ἀλληλεγγύης εἴτε ὡς νομοσχέδιο εἴτε ὡς προεδρικὸ διάταγμα. Ἀπὸ τὰ πολλὰ ἄρθρα τοῦ Κώδικος ἐπισημαίνουμε κυρίως δύο. Συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρο 28 «ὁ γιατρός μπορεῖ νὰ ἐπικαλεσθεῖ τοὺς κανόνες καὶ τὶς ἀρχές τῆς ἠθικῆς συναίνεσής τους καὶ νὰ ἀρνηθεῖ νὰ ἐφαρμόσει ἢ νὰ συμπράξει στὴ διαδικασία τεχνητῆς διακοπῆς ἐγκυμοσύνης», δηλαδή οὐδεὶς δύναται νὰ ὑποχρεώσει τὸν ἱατρὸ νὰ μετάσχει σὲ ἀμβλωση (ἐκτροπή) ὅταν ἐκεῖνος δὲν τὸ θέλει καὶ ὅταν ἐπικαλεῖται σχετικὰ συνειδησιακοὺς λόγους ἢ τὶς Χριστιανικὲς του ἀρχές. Ἐπίσης, ὑπογραμμίζουμε τὸ ἄρθρο 16, διὰ τοῦ ὁποίου κατατίθεται ἡ πρόταση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱεροθέου, συμφώνως πρὸς τὴν ὁποία «ὁ γιατρός δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψιν παράκληση ἢ αἴτηση τοῦ ἀσθενοῦς γιὰ εὐθανασία», δηλαδή ὁ ἱατρός καλεῖται νὰ ἀγνοεῖ τυχὸν αἴτημα τοῦ ἀσθενοῦς ἢ/καὶ τῶν συγ-

γενῶν γιὰ τεχνητὴ διακοπὴ τῆς ζωῆς ὥστε νὰ σταματή-
σει ἡ ταλαιπωρία ἀπὸ τὸν πόνο. Ἐξ ἄλλου, σὲ τηλεοπτι-
κῆ του συνέντευξιν ὁ Ὑπουργὸς Ὑγείας κ. Νικήτας Κα-
κλαμάνης παρεδέχθη ὅτι γιὰ τὴν σύνταξιν τοῦ νέου Νό-
μου περὶ τεχνητῆς γονιμοποιήσεως συνεργάσθηκε στενὰ
μὲ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς
κ. Νικόλαο, Πρόεδρο τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς Βιοηθικῆς
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι εὐχάριστο νὰ βλέ-
πουμε ὅτι ἡ Πολιτεία καὶ ὁ ἐπιστημονικὸς κόσμος λαμ-
βάνουν ὑπ' ὄψιν καὶ τὶς ἀπόψεις τῆς Ἐκκλησίας μας δε-
δομένων καὶ τῶν ραγδαίων ἐξελιξέων στὸν τομέα τῆς Ἰα-
τρικῆς καὶ τῆς Γενετικῆς Ἐπιστήμης. Ἡ Ἐκκλησία τῆς
Ἑλλάδος παρακολουθεῖ τὰ θέματα τῆς Βιοηθικῆς μέσῳ
Εἰδικῶν Ἐπιτρόπων, μελετῶν, ἐρευνῶν, συνεδρίων καὶ
διαλόγου μὲ τοὺς ἐνδιαφερομένους φορεῖς. Ἡ ἐργασία
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸν τομέα αὐτὸ χαίρει
ἐκτιμῆσεως καὶ ἐκτὸς συνόρων, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ
σχετικὲς δηλώσεις Ὁρθοδόξων ἢ ἑτεροδόξων ἐκκλησια-
στικῶν καὶ πολιτικῶν προσωπικοτήτων. Εὐχόμεθα νὰ
παραμείνει πάντοτε ζωντανὸς καὶ δημιουργικὸς ὁ διά-
λογος τῆς Ἐκκλησίας μας μὲ τοὺς ἐπιστήμονες τῶν Βι-
οϊατρικῶν Ἐπιστημῶν, οἱ ὅποιοι στὴν συντριπτικὴ τους
πλειοψηφία θέτουν τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸ χρέος ὑπερά-
νω ταπεινῶν συμφερόντων καὶ ἀλλοτρίων ἐπιδιώξεων.
Οἱ ἐξαιρέσεις ἐπιβεβαιώνουν τὸν κανόνα.

K.X.

Ἄγῳνας γιὰ τὸ ὄνομα «Μακεδονία»

Δυσάρεστη ἐκπληξὴ ἐπεφύλαξε ἡ ἀμερικανικὴ κυβέ-
ρηση μία μὲν ἡμέρα μετὰ τὴν ἐπανεκλογὴ τοῦ Προέ-
δρου Τζῶρτζ Μπούς. Ἡ ἀναγνώριση τοῦ κράτους τῶν
Σκοπίων μὲ τὸ ὄνομα «Δημοκρατία τῆς Μακεδονίας»
προκαλεῖ θλίψη καὶ ἀνησυχία στὸν ἀπανταχοῦ Ἑλληνι-
σμό. Προκαλεῖ ἐντύπωση ὅτι οἱ νῦν διοικοῦντες τὴν ὑπε-
ρατλαντικὴ ὑπερδύναμη λησιμόνησαν τὴν δήλωσιν τοῦ
Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν τῶν ΗΠΑ Στετίνιους, ὁ ὁποῖος
τὸ 1944 εἶχε διακηρύξει ὅτι ἡ τεχνητὴ κατασκευὴ Μακε-
δονικοῦ ἔθνους ἀπὸ τὴν τότε Γιουγκοσλαβία τοῦ Τίτο
ἀποτελοῦσε κίνηση στρεφόμενη ἐναντίον τῶν ἑλληνικῶν
συμφερόντων καὶ γι' αὐτὸ καταδικάσθη ἀπὸ τὴν ἀμε-
ρικανικὴ ἡγεσία. Προκαλεῖ ἐπίσης ἐντύπωση τὸ γεγονὸς
ὅτι μία ἰσχυρὴ χώρα ὅπως οἱ ΗΠΑ ἐπιβραβεύει ἕναν τα-
ραξία τῶν Βαλκανίων. Διότι τὸ κράτος τῶν Σκοπίων

—καίτοι ἀδύναμο οἰκονομικὰ καὶ πληθυσμιακὰ— προκα-
λεῖ συνεχεῖς τριβές μὲ ὄλους τοὺς γείτονες. Ἀπὸ τὴν
Ἑλλάδα διεκδικεῖ τὸ ὄνομα, τὴν ἱστορία καὶ τὸν πολιτι-
σμὸ τῆς Μακεδονίας καὶ μία ἀνύπαρκτη μειονότητα
«Μακεδόνων». Μὲ τὴν Σερβία εὐρίσκεται σὲ συνεχῆ ἔντα-
ση γιὰ θέματα ἐκκλησιαστικῶν καὶ συνοριακῶν διευθε-
τήσεων. Μόλις πρὸ μηνὸς οἱ ἀστυνομικοὶ τῶν Σκοπίων
ἐμπόδισαν τὸν Σέρβο Ἐπίσκοπο Μπάτσκα κ. Εἰρηναῖο
Μπούλοβιτς νὰ διασχίσει τὴν χώρα τους γιὰ νὰ φθάσει
σὲ διεθνὲς συνέδριον στὴ Θεσσαλονίκη. Μὲ τὴν Βουλγα-
ρία τὰ Σκόπια συγκρούονται ὡς πρὸς τὴν ἐθνικὴ ταυτό-
τητα τοῦ σλαβικοῦ πληθυσμοῦ τους, ὡς πρὸς τὴν γλῶσσα
τους καὶ ὡς πρὸς ὀρισμένους ἐθνικοὺς ἥρωες ποὺ διεκ-
δικοῦνται καὶ ἀπὸ τὶς δύο πλευρές. Καὶ μὲ τὴν Οἰκου-
μενικὴ Ὁρθοδοξία τὸ κράτος αὐτὸ εὐρίσκεται σὲ διαρ-
κῆ σύγκρουση διότι ὑποθάλλει μία Σχισματικὴ ἐθνικι-
στικὴ δῆθεν Ἐκκλησία καὶ διώκει ἀπηνῶς τὸν κανονικὸ
Μητροπολίτη Βελεσῶν Ἰωάννη, τὸν ὁποῖο ἀναγνωρίζει
τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, τὸ Πατριαρχεῖο Σερβίας,
ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος κ.ἄ. Ἡ Ἐκκλησία μας ἤδη ἀπὸ
τὴν πρώτη στιγμὴ ἀντέδρασε στὴν πρόκλησιν αὐτὴ καὶ
διὰ στόματος τοῦ ἐκπροσώπου Τύπου τῆς Δ.Ι.Σ. Σεβ. Μη-
τροπολίτου Σύρου κ. Δωροθέου Β' τόνισε ὅτι ἐμμένει
στὴν ἀρχικὴ θέσιν τῆς τὴν πολλάκις διατυπωθεῖσα καὶ
διακηρυχθεῖσα. Δὲν χαρίζουμε σὲ κανένα τὸ ὄνομα Μα-
κεδονία. Τὸ θνησιγενὲς κράτος τῶν Σκοπίων ἂς ἀναζη-
τήσῃ ἄλλο ὄνομα καὶ ἂς ἐπιδιώξῃ τὴν βελτίωσιν τῶν σχέ-
σεων μὲ τὴν Ἑλλάδα καὶ μὲ τὴν ἀνὰ τὸν κόσμον Ὁρθο-
δοξία. Ἐμεῖς ἐπιθυμοῦμε τὴν εἰρήνην στὰ Βαλκάνια καὶ
στὸν κόσμον ὅλο. Ἀλλὰ δὲν εἴμαστε διατεθειμένοι νὰ δια-
γράψουμε τὴν ἐθνικὴ μας μνήμη καὶ νὰ ἐκχωρήσουμε σὲ
πλαστογράφους τὸ ἱστορικὸ μας παρελθὸν ἢ τὴν ἐθνικὴ
μας ἀξιοπρέπεια.

K.X.

Θὰ ἀλλάξουμε τὴν Ἁγία Γραφή;

Ἐκπληξὴ προκαλεῖ ἡ ἐπιμονὴ ὀρισμένων συμπολιτῶν
μας ποὺ αὐτοαποκαλοῦνται «προοδευτικοί» καὶ οἱ
ὅποιοι ἔχουν τὴν ἀπαίτησιν νὰ ἀποστῇ ἡ Ἐκκλησία μας
ἀπὸ τὴν διδασκαλία τῆς Ἁγίας Γραφῆς γιὰ νὰ γίνῃ πιὸ
«μοντέρνα» κατὰ τὶς δικῆς τους ἀπόψεις καὶ ἀντιλήψεις.
Χαρακτηριστικὴ ἦταν ἡ στάσις αὐτῶν τῶν ἐπικριτῶν τῆς
Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὅταν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιε-

πίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος ὑπενθύμισε ὅτι ἡ ὁμοφυλοφιλία εἶναι ἀμάρτημα. Αὕτη εἶναι ἡ διδασκαλία τῶν θεοπνεύστων Γραφῶν, ὅπως τὴν βλέπουμε καθαρὰ στὸ Α' Κεφάλαιο τῆς Πρὸς Ρωμαίους Ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καὶ σὲ αὐτὲς τίς ἀρχές πρέπει νὰ μένουμε πιστοὶ ὅλοι οἱ Χριστιανοί. Ἀγία Γραφή πού νὰ ἀλλάζει κάθε ἡμέρα κατὰ παραγγελίαν δὲν γίνεται. Πρὸς ἀποφυγὴν, ὅμως, παρεξηγήσεων καλὸν εἶναι νὰ ὑπενθυμίσουμε καὶ τὴν διευκρίνιση τοῦ Ἀρχιμ. Ἐπιφανίου Οἰκονόμου, ἐκπροσώπου Τύπου τοῦ Μακαριωτάτου, ὅτι δηλαδή ἡ Ἐκκλησία μας στηλιτεύει τὴν ἀμαρτία, περιβάλλει ὅμως μὲ ἀγάπη τὸν ἀμαρτωλό. Ὅταν μιλοῦμε γιὰ ἀμαρτία δὲν σημαίνει ὅτι αὕτη ἡ πράξη πρέπει νὰ διώκεται ποινικῶς ἢ μὲ ἄλλο τρόπο. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει τοὺς δικούς της Ἱερὸς Κανόνες καὶ συνιστᾷ πνευματικὴ ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων. Ἡ Πολιτεία ἔχει ἀπὸ τὴν πλευρὰ της τοὺς δικούς της νόμους καὶ αὐτοὺς πρέπει νὰ σεβόμεθα ὅλοι μὲ ἰδιαιτέρη ἔμφραση στὰ Ἀνθρώπινα Δικαιώματα

K.X.

Ἡ προσχώρηση τῆς Τουρκίας στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση εἶναι ζήτημα ἀξιῶν καὶ ὄχι θρησκευτικὸ

«Γιὰ τὸ Συμβούλιο Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν (Κ.Ε.Κ.) ἡ προσχώρηση τῆς Τουρκίας στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση δὲν ἐγείρει / συνιστᾷ θέμα θρησκευτικῶν μόνον διαφορῶν ἀλλὰ καὶ κοινῶν ἀξιῶν ὅπως αὐτῶν γιὰ παράδειγμα: τῆς δικαιοσύνης, τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἐλευθερίας».

Αὐτὸς εἶναι ὁ θεματικὸς πυρήνας τῆς δημόσιας τοποθέτησης ἀπὸ πλευρᾶς Κ.Ε.Κ. γιὰ τὶς σχέσεις Ε.Ε. καὶ Τουρκίας, στὴν ὁποία κατέληξε ἡ ὑποεπιτροπὴ τοῦ Συμβουλίου τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν γιὰ τὴν Κοινωνία καὶ τὴν Ἐκκλησία.

«Ἡ σχέση τῆς Ε.Ε. μὲ τὴν Τουρκία», ἐπισημαίνει τὸ σχετικὸ κείμενο, «συνιστᾷ ζήτημα ἐξαιρετικῆς σημασίας γιὰ τὴν Ἐνωση. Ἡ πιθανὴ ἔνταξη τῆς Τουρκίας θὰ ἐπηρεάσει ὄχι μόνον τὴν πολιτικὴ δομὴ καὶ φυσιογνωμία τοῦ συνόλου τῆς Ἐνωσης, ἀλλὰ καὶ τὶς συνθήκες ζωῆς πάρα πολλῶν Εὐρωπαίων πολιτῶν καὶ ἀνθρώπων πού διαβιοῦν στὴν ἤπειρο».

Μετὰ ἀπὸ σχετικὲς καὶ μακρὲς διαβουλεύσεις μὲ τὶς Χριστιανικὲς Ἐκκλησίες μέλη τῆς Κ.Ε.Κ., ἡ Ἐπιτροπὴ γιὰ τὴν Κοινωνία καὶ τὴν Ἐκκλησία δηλώνει ὅτι «γιὰ τὶς

Χριστιανικὲς Ἐκκλησίες τῆς Εὐρώπης τὸ θέμα τῶν θρησκευτικῶν διαφορῶν δὲν θὰ πρέπει νὰ ἀποτελεῖ ἐμπόδιο γιὰ τὴ διαρκῶς βελτιούμενη σχέση μεταξὺ Ε.Ε. καὶ Τουρκίας. Μὲ ἄλλα λόγια δὲν ἐγείρεται θέμα θρησκευτικῶν διαφορῶν. Ἡ παρούσα ὑποψηφιότητα τῆς Τουρκίας μπορεῖ ἴσως καὶ νὰ ἔχει θετικὰ ἀποτελέσματα στὴν σχέση θρησκευτικῶν καὶ πολιτισμῶν στὴν Εὐρώπη, καθὼς καὶ νὰ θέσει ἓνα θεμέλιο λίθο τῆς ἐπικοινωνίας μεταξὺ τοῦ Χριστιανικοῦ καὶ Μουσουλμανικοῦ κόσμου».

Γιὰ τὴ Κ.Ε.Κ., ἡ Ε.Ε. θὰ πρέπει νὰ εἶναι «ἓνα πεδίο ὅπου θὰ συναντῶνται καὶ θὰ συνδιαλέγονται ἄνθρωποι διαφορετικῶν ἐθνῶν, φυλῶν καὶ θρησκειῶν. Χριστιανοί, Μουσουλμάνοι, Ἰουδαῖοι θὰ συνυπάρχουν ἐπίσης σὲ ἓνα περιβάλλον ἀνοχῆς τοῦ ἐνὸς ἀπὸ τὸν ἄλλο. Οἱ δὲ Χριστιανικὲς Ἐκκλησίες θὰ προωθοῦν τὸ διαθρησκευτικὸ διάλογο. Ὡστόσο, ἡ Ε.Ε. εἶναι ἐπίσης καὶ μιὰ κοινότητα Κρατῶν καὶ Ἐθνῶν βασισιμένη «στὶς ἀξίες τῆς δικαιοσύνης, τῆς εἰρήνης, τῆς ἀλληλεγγύης, τῆς πολυφωνίας, τῆς συμφιλίωσης καὶ τῆς ἀνοχῆς, τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου καὶ τοῦ ἀμοιβαίου σεβασμοῦ».

Ἔτσι τὸ πρόβλημα τῆς ἐντάξεως τῆς Τουρκίας στὴν Ε.Ε. ἐστιάζεται κατὰ τὴ συνέχεια τῆς δηλώσεως τῆς Συνόδου τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν (Κ.Ε.Κ.) «στὸ ὅτι στὴν παρούσα φάση, δὲν διαπιστώνουμε τὴν ἔκφραση αὐτῶν τῶν ἀξιῶν στὴν Τουρκία», «Ὑπάρχουν ἀκόμα ἀναφορὲς γιὰ βασανιστήρια στὶς φυλακές, προβλήματα στὴν ἐλεύθερη ἔκφραση ἀλλὰ καὶ καταπίεση τῶν δικαιωμάτων τῶν μειονοτήτων. Μιὰ ἀντικειμενικὴ θεώρηση τῆς ἱστορίας, ἰδιαιτέρως δὲ τῶν σχέσεων τῆς Τουρκίας μὲ τὶς γειτονικὲς χώρες, τῶν πληγῶν καὶ τῶν προσβολῶν πού αὐτὲς προκάλεσαν συνιστᾷ τὴν προϋπόθεση γιὰ μιὰ δημιουργικὴ καταλλαγή καὶ συμφιλίωση στὴν κοινωνία. Αὐτὸ πάντως μέχρι σήμερα δὲν ἔχει γίνει».

Ἐπισημαίνεται ὅτι «ὑπάρχουν σημαντικότερες ἀποκλίσεις ἀπὸ μέρους τῆς Τουρκίας, ὅσον ἀφορᾷ στὴν ἐφαρμογὴ τῶν συμφωνηθέντων κανόνων. Γι' αὐτὸ ἡ Ε.Ε. πρέπει νὰ εἶναι συνεπὴς καὶ νὰ ἀποφύγει τὴν ἀξιολόγηση ὅλων τῶν ὑποψηφίων κρατῶν μὲ τὴ θέσπιση διπλῶν κριτηρίων».

Ἡ Κ.Ε.Κ. ἐγείρει ἐπίσης τὶς ἐνστάσεις τῆς ὡς πρὸς τοὺς περιορισμοὺς τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας στὴ Τουρκία καὶ εἰδικὰ ὡς πρὸς τὴν κατάσταση τῶν Χριστιανικῶν μειονοτήτων. Παρὰ τὶς ὑποσχέσεις πού ἔχουν ἀναληφθεῖ ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς Τουρκίας, οἱ Χριστιανικὲς κοινότητες στὴ χώρα αὕτη ἔχουν ἀκόμα νὰ ἀντι-

μετωπίσουν πολλά προβλήματα αναφορικά με τὴ νομική τους ἀναγνώριση, τὰ περιοριστικά τους δικαιώματα καὶ τὴν ἀνάπτυξη τῶν ἐκπαιδευτικῶν προγραμμάτων τους. Ἡ διευρυμένη Ε.Ε. ἔχει νὰ διαπραγματευτεῖ τὴν πρόκληση τῆς σταθερότητας καὶ τῆς συνοχῆς πού περιλαμβάνει τὴν κοινωνική, πολιτική καὶ πολιτιστική ἐνσωμάτωση τῶν κοινοτήτων τῶν μεταναστῶν πού ζοῦν στὴν ἐπικράτειά της.

«Ἡ ἀπόφαση γιὰ τὴν ἔναρξη τῶν ἐνταξιακῶν συζητήσεων γιὰ τὴν Τουρκία», καταλήγει ἡ δήλωση, «θὰ ἔχει μακροπρόθεσμες συνέπειες γιὰ τὸ μέλλον τῆς Ἑνώσεως. Ὁ κίνδυνος νὰ ληφθεῖ μιὰ πολιτική παράτολμη ἀπόφαση χωρὶς ἐπαρκῆ στήριξη ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους πολίτες συνίσταται στὴ διεύρυνση τοῦ χάσματος μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς Ε.Ε. Ἐνθαρρύνουμε, καταλήγει ἡ δήλωση, τὴν Ε.Ε. γιὰ μιὰ ἔντονη, καὶ σὲ εὐρεία ἔκταση, εἰλικρινῆ συζήτηση γιὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴ ταυτότητα. Ἐθνολογικοί, πολιτιστικοὶ καὶ θρησκευτικοὶ παράγοντες, πάνω στοὺς ὁποίους οἰκοδομοῦνται οἱ ἀνθρώπινες σχέσεις, ἀναδεικνύονται σὲ βασικά προσδιοριστικὰ στοιχεῖα τῆς Ε.Ε. Οἱ Χριστιανικὲς Ἐκκλησίες τῆς Εὐρώπης εἶναι σήμερα ἕτοιμες καὶ ὑποχρεωμένες νὰ λάβουν μέρος καὶ σὲ αὐτὴ τὴ συζήτηση.

(Ἀπὸ τὴν Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ
Παρακολουθήσεως Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων)

Δήλωση τοῦ Πάπα γιὰ τὴν συμβολὴ τοῦ Χριστιανισμοῦ

Πρὶν ἀπὸ λίγες μέρες ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος ΙΙ δέχθηκε τὸν ἀπερχόμενο Πρόεδρο τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπι-

τροπῆς *Romano Prodi*, ὁ ὁποῖος βρέθηκε στὴ Ρώμη μετὰ τὴν εὐκαιρία τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Συντάγματος τὴν 29ῆ Ὀκτωβρίου ἀπὸ τὶς 25 χώρες-μέλη τῆς Ἑνώσεως.

Ὁ Πάπας τόνισε ὅτι «ἡ Ἁγία Ἐδρα προώθησε καὶ ἐνθάρρυνε τὸ ἐγχείρημα τῆς διαμόρφωσης τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως πρὶν αὐτὴ λάβει θεσμικὴ ὑπόσταση, ἀλλὰ καὶ παρακολούθησε μετὰ ἔντονο ἐνδιαφέρον ὅλες τὶς φάσεις μετεξέλιξής της. Ἡ Ἁγία Ἐδρα πάντα ἔνωθε τὴν ἀνάγκη νὰ ἐκφράζει δημόσια τὶς ἀπόψεις της διερμηνεύοντας τὰ αἰσθήματα τοῦ ποιμνίου της. Γι' αὐτὸ ὑπενθυμίζει γιὰ μιὰ ἀκόμα φορὰ ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς, στὶς διαφορὲς ἐκφάνσεις καὶ ὁμολογίες του, συνεισέφερε στὴ διαμόρφωση μιᾶς κοινῆς συνείδησης τῶν Εὐρωπαίων καὶ στὴν καταλυτικὴ σχηματοποίηση τῶν πολιτισμῶν. Εἴτε αὐτὸ ἀναγνωρίζεται, εἴτε ἀγνοεῖται στὰ ἐπίσημα κείμενα, συνιστᾷ ἕνα ἀδιαμφισβήτητο καὶ ἱστορικὰ ἐξακριβομένο γεγονός».

Συνεχάρη τὸν κ. *Prodi* γιὰ τὴν ἐργασία του στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐπιτροπὴ καὶ ἐξέφρασε τὴν εὐχή του «οἱ δυσκολίες πού προκύπτουν νὰ τύχουν τῆς ἀνάλογης προσοχῆς ἀπὸ τὴ νέα ἐπιτροπὴ, ὥστε νὰ βρεθοῦν λύσεις σὲ πνεῦμα ὁμονοίας μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν.

Ἐς εὐχρηθοῦμε, δήλωσε, ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωσις νὰ ἐκφράζει πάντα τὶς καλύτερες παραδόσεις τῶν κρατῶν-μελῶν καὶ νὰ ἐργάζεται ἐνεργῶς σὲ παγκόσμιο ἐπίπεδο γιὰ τὴν εἰρήνη μεταξὺ τῶν λαῶν, προσφέροντας παράλληλα γενναϊὸν βοήθεια σὲ κράτη πού τὴ χρειάζονται».

Ἀκολούθως ὁ κ. *Prodi* συνάντησε τὸν Καρδινάλιο *Angelo Sodano*, πρωθυπουργὸ τοῦ Κράτους καθὼς καὶ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο *Giovanni Lajolo*, ὑπουργὸ ἐξωτερικῶν.

(Ἀπὸ τὴν Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ
Παρακολουθήσεως Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων)

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Οι Έργασίες τής Δ.Ι.Σ. μηνός Νοεμβρίου

Συνήλθε από 2 έως 4 Νοεμβρίου ε.ε., η Διαρκής Ίερά Σύνοδος τής 148ης Συνοδικής Περιόδου υπό τήν Προεδρία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστοδούλου.

Κατά τήν διάρκεια τών Συνεδριών:

Α'

Ο Μακαριώτατος ενημέρωσε τήν Διαρκή Ίερά Σύνοδο:

1. Για τήν ένθρόνιση του νέου Πατριάρχου Αλεξανδρείας κ. Θεοδώρου, τήν παρουσία τής Εκκλησίας τής Ελλάδος σέ αὐτήν με τήν συμμετοχή του ιδίου και τών Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Ἐλασσῶνος κ. Βασιλείου, Σάμου κ. Εὐσεβίου, Σύρου κ. Δωροθέου και Κερκύρας κ. Νεκταρίου και τίς εὐχαριστίες του Πατριάρχου πρὸς τήν Εκκλησία μας για τήν βοήθειά Της σέ θέματα Ἱεραποστολῆς.

2. Για τήν επίσκεψή του στην Σόφια ὅπου παρέστη στις ἐκδηλώσεις για τήν 90ή ἐπέτειο τῶν γενεθλιῶν του Μακαριωτάτου Πατριάρχου Βουλγαρίας κ. Μαξίμου, προσκεκλημένος τής Εκκλησίας τής Βουλγαρίας, μετὰ του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Ἐλασσῶνος κ. Βασιλείου.

3. Για τίς λαμπρές και συγκινητικές ἐκδηλώσεις με τήν εὐκαιρία τῆς συμπληρώσεως ἑκατὸν ἐτῶν ἀπὸ τὸν ἡρωικὸ θάνατο του Μακεδονομάχου Παύλου Μελά που ἔλαβαν χώρα στις Ίερές Μητροπόλεις Καστορίας και Φλωρίνης. Οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Καστορίας κ. Σεραφεὶμ και Φλωρίνης κ. Θεόκλητος ἐξέφρασαν τίς εὐχαριστίες και τήν εὐγνωμοσύνη τους για τήν παρουσία του Μακαριωτάτου στις ἐκδηλώσεις αὐτές, μεταφέροντας τήν ἀποψη τῶν τοπικῶν παραγόντων και του λαοῦ τῶν Ἐπαρχιῶν τους, ὅτι οἱ ἐκδηλώσεις που διοργάνωσε ἡ Εκκλησία ἐστέφθησαν με πλήρη ἐπιτυχία.

4. Για τίς πληροφορίες ἀπὸ τὸ Ἀθηναϊκὸ Πρακτορεῖο Εἰδήσεων ὅτι «ἐπίκειται ἀναγνώριση τῆς Πρώην Γιουγκοσλαβικῆς Δημοκρατίας τῆς Μακεδονίας μετὰ τὸ συνταγματικὸ της ὄνομα ἀπὸ τίς Η.Π.Α.». Ὁ Μακαριώτατος, ἐνῶ συνεδρίαζε ἡ Δ.Ι.Σ., ἐπικοινωνῆσε με τὸν Ὑπουργὸ Ἐξωτερικῶν κ. Πέτρο Μολυβιάτη, ὁ ὁποῖος και τὸν ενημέρωσε σχετικά. Ἡ Δ.Ι.Σ. παρακολουθεῖ τίς ἐξελίξεις με αὐξημένη προσοχή και παραμένει ἀμετακίνητη στις θέσεις Της για τὸ θέμα αὐτό.

Β'

Ἡ Διαρκής Ίερά Σύνοδος ενημερώθηκε:

1. Για τὸ Διεθνὲς Συμπόσιο που διοργάνωσε στὸ Βόλο ἡ Ίερά Μητρόπολη Δημητριάδος και Ἀλμυροῦ, ἀπὸ 14 ἕως 17 Ὀκτωβρίου 2004 με θέμα: «Ἡ Ἁγία Γραφή στην Ὁρθόδοξη Παράδοση», ἀπὸ τήν Ἐκθεση του Σεβασμιωτάτου Μη-

Ίερά Σύνοδος τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

«Ἀλληλεγγύη»

Ίερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

Ίεραὶ Μητροπόλεις

Νικαίας

Χαλκίδος

Ἀττικῆς

Σύρου

Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία

τροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ, ὁ ὁποῖος ἐξεπροσώπησε τὴν Ἱερά Σύνοδο σὲ αὐτό. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἀποφάσισε νὰ συγχαρεῖ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δημητριάδος καὶ Ἄλμου κ. Ἰγνάτιο γιὰ τὴν διοργάνωση τοῦ Διεθνoῦς αὐτοῦ Συμποσίου καὶ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ γιὰ τὴν ἐκπροσώπηση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου σὲ αὐτό.

2. Γιὰ τὸν «Ἡ Διάλογον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ὁμάδος Εὐρωβουλευτῶν τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος», ποὺ πραγματοποιήθηκε στὴν Θεσσαλονίκη, ἀπὸ τὴν Ἐκθεση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ, ὁ ὁποῖος ἐξεπροσώπησε μαζί μὲ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κ. Ἄνθιμο τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος σὲ αὐτόν.

3. Γιὰ τὴν ἀποστολὴ δύο ἐπιστολῶν ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο Πατριάρχη Μόσχας κ. Ἀλέξιο (28.9.2004, 1.10.2004), μὲ τίς ὁποῖες εὐχαριστεῖ τὸν Μακαριώτατο καὶ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος γιὰ τίς εὐχές συμπαραστάσεως γιὰ τὰ θλιβερά γεγονότα ποὺ συνέβησαν στὸ σχολεῖο τῆς πόλεως τοῦ Μπεσλάν μὲ θύματα ἀθῶα παιδιά. Σχετικὰ μὲ τὸ θέμα αὐτὸ ἐνημερώθηκε ἡ Ἐκκλησία μας ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν κυβέρνησι τῆς Ρωσίας ὅτι μεταξὺ τῶν πολλῶν προτάσεων γιὰ βοήθεια πρὸς ἀποκατάστασι τῶν ζημιῶν, οἱ ὁποῖες προκλήθηκαν στὸ σχολεῖο αὐτὸ τῆς Βορείου Ὀσετίας, ἐπελέγη ἐκείνη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν παράλληλη ἀνέγερσι στὸ σχολεῖο καὶ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Στυλιανοῦ, προστάτου τῶν παιδιῶν.

4. Γιὰ τὸ ἔργο τῆς Μὴ Κυβερνητικῆς Ὁργάνωσης «Ἀλληλεγγύη» κατὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριο καὶ ἐξέφρασε τὴν ικανοποίησίν Της γιὰ τὸ ἔργο τὸ ὁποῖο ἔχει ἐπιτελεσθεῖ.

5. Γιὰ τὴν Ἡμερίδα ποὺ πραγματοποιήθηκε μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς συμπληρώσεως ἑκατὸν ἐτῶν ἀπὸ τὸν ἡρωικό θάνατο τοῦ Μακεδονομάχου Παύλου Μελά ἀπὸ τὴν Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Πολιτιστικῆς Ταυτότητος καὶ ἀποφάσισε τὴν ἀποστολὴ εὐχαριστηρίων ἐπιστολῶν στοὺς διοργανωτὲς καὶ τοὺς εἰσηγητὲς τῆς.

6. Ἀπὸ τὴν Ἐκθεση τῶν ἀποσταλέντων ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος στελεχῶν Της γιὰ τελειοποίησι τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσας στὸ Δουβλίνο, μὲ ὑποτροφία τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας.

Γ'

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ἀποφάσισε:

1. Νὰ συστήσει Εἰδικὲς Ἐπιτροπὲς γιὰ τὴν ἐπεξεργασία τῶν θεμάτων ποὺ συζητήθηκαν ἀπὸ τὴν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας, τοῦ παρελθόντος μηνὸς Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ., ὅπως:

α) Γιὰ τὸν ποιμαντικὸ τρόπο ἐξασφαλίσεως καὶ προετοιμασίας ὑποψηφίων Πρεσβυτερῶν.

β) Γιὰ τὴν κανονικὴ θεώρησι τοῦ ἐνδεχομένου τῆς τελέσεως Γάμου χηρευσάντων Κληρικῶν.

γ) Γιὰ τὴν δυνατότητα χειροτονίας ὑποψηφίων Κληρικῶν μὲ παράλληλη συνέχισι τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματός τους.

δ) Περί τῶν ἐν τῷ κόσμῳ ἀγάμων Κληρικῶν.

ε) Γιὰ τὴν ἀξιολόγησι, ἐξ ἐπόψεως ἐκκλησιαστικῆς, τοῦ δικαιώματος ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὴ στράτευσι ὑποψηφίων Κληρικῶν.

2. Νὰ ζητήσι ἀρμοδίως ὅπως ἀναρτηθοῦν πινακίδες σὲ ὅλα τὰ Δημόσια Κτίρια τῶν Ἀθηνῶν, ποὺ κτίσθηκαν σὲ οἰκόπεδα τὰ ὁποῖα παραχωρήθηκαν δωρεάν ἀπὸ τὴν Ἱερά Μονὴ Πετράκη, ὅπου θὰ ἀναγράφεται ἡ δωρεὰ αὐτή.

3. Νὰ ἀνανεώσι τίς ὑφιστάμενες ὑποτροφίες σὲ φοιτητὲς καὶ νὰ χορηγήσι νέες γιὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸ ἔτος 2004-2005. Συνολικὰ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος γιὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸ ἔτος 2004-2005 ἀνανέωσε 9 ὑποτροφίες σὲ Ἑλληνες Θεολόγους γιὰ μεταπτυχιακὲς σπουδὲς στὸ Ἐξωτερικὸ καὶ 14 ὑποτροφίες σὲ Ἑλληνες νεαροὺς ἐπιστήμονες γιὰ σπουδὲς μὴ Θεολογικὲς στὸ Ἐξωτερικὸ καὶ 8 ὑποτροφίες γιὰ σπουδὲς μὴ Θεολογικὲς. Ἐπίσης ἀνανέωσε 50 ὑποτροφίες σὲ ξένους γιὰ Θεολογικὲς ἢ μεταπτυχιακὲς σπουδὲς στὴν Ἑλλάδα καὶ χορήγησε 13 νέες ὑποτροφίες σὲ ἄλλοδαποὺς φοιτητὲς.

4. Νὰ ὀρίσι τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ἐλασσῶνος κ. Βασίλειο ἐκπρόσωπο Αὐτῆς στὶς Ἐκδηλώσεις ποὺ θὰ ὀργανώσι τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο γιὰ τὴν ὑποδοχὴ τῶν Ἱερῶν Λειψάνων τῶν Ἁγίων Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου στὴν Κωνσταντινούπολι ἀπὸ 29.11.2004 ἕως 1.12.2004.

5. Νὰ εὐχαριστήσι καὶ νὰ συγχαρεῖ τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες:

α) Καστορίας κ. Σεραφεῖμ καὶ Φλωρίνης κ. Θεόκλητο γιὰ τὴν ἀριστη διοργάνωσι τῶν Ἐκδηλώσεων στὶς Ἐπαρχίες τους γιὰ τὴ συμπλήρωσι ἑκατὸν ἐτῶν ἀπὸ τὸν ἡρω-

ικό θάνατο τοῦ Μακεδονομάχου Παύλου Μελά.

β) Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Θεόκλητο γιὰ τὴν προσφορὰ στὴν Ἱερὰ Σύνοδο δώδεκα ἐξαιρετικῆς τέχνης Εἰκόνων γιὰ λειτουργικὴ χρήση κατὰ τὴν Συνοδικὴ Λειτουργία τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας.

6. Νὰ διοργανωθεῖ:

α) Ἀπὸ τὴν Ὑπηρεσία Ἐκκλησιαστικῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιθεωρήσεως Σεμινάριο ἐνημερώσεως Κληρικῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων σχετικὰ μὲ θέματα Ἐκκλησιαστικῶν διαχειρίσεων.

β) Ἀπὸ τὴν Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Ἀκαδημίας Ἐκκλησιαστικῶν Τεχνῶν Συνέδριο Ναοδομίας.

7. Νὰ ἐγκρίνει τὸ πρόγραμμα τῆς Διημερίδος μὲ κεντρικὸ θέμα: «Οἱ μετανάστες στὴν ὑπὸ διαμόρφωση πολυπολιτισμικὴ ἑλληνικὴ Κοινωνία, μία πρόκληση γιὰ τὴν Ἐκκλησία», τὴν ὁποία διοργανώνει ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικοῦ Ἔργου.

Δ'

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀσχολήθηκε ἐπίσης καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἡμερὶς Ἐπιμορφώσεως Κληρικῶν Διακονούντων εἰς Σωφρονιστικὰ Ἰδρύματα καὶ Νοσοκομεῖα

Μὲ θέμα: «Ἡ Φιλανθρωπία τῆς Ἐκκλησίας Φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ» καὶ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου πραγματοποιήθηκε στίς 29/10 στὴν Αἴθουσα Συνεδριάσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Ἡμερίδα Ἐπιμορφώσεως Κληρικῶν διακονούντων εἰς Σωφρονιστικὰ Ἰδρύματα καὶ Νοσοκομεῖα». Φορεὺς τῆς ἐκδηλώσεως ἦταν ἡ Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ Εἰδικῶν Ποιμαντικῶν Θεμάτων καὶ Καταστάσεων.

Προσφωνώντας τοὺς Συνέδρους, ὁ Σεβασμώτατος Μητροπολίτης Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐστάθιος, Πρόεδρος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ Εἰδικῶν Ποιμαντικῶν Θεμάτων καὶ Καταστάσεων, σημείωσε ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτὴ ἀποτελεῖ καρπὸ τῆς ποιμαντικῆς ἀγω-

νίας τοῦ Μακαριωτάτου, ὑπογραμμίζοντας ὅτι σκοπὸς τῆς Ἡμερίδος εἶναι ὁ ἀνεφοδιασμὸς καὶ ἡ ἐπιμόρφωση τῶν Κληρικῶν, οἱ ὁποῖοι μετέχουν σ' αὐτὸ τὸ πρόγραμμα.

Στὸ μῆνυμά του πρὸς τοὺς συμμετασχόντες στὴν Ἡμερίδα ὁ Μακαριώτατος τόνισε ὅτι ἡ παρουσία τους σ' αὐτὴν ἔχει διττὸ χαρακτῆρα, γιὰτὶ «*πρῶτον ὑπογραμμίζει τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν φροντίδα τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὸν πάσχοντα καὶ τὸν ἐν φυλακαῖς ὄντα, καθὼς καὶ τὴν ἔμπρακτὴ παρουσία Της, ὅπου αὐτὴ καθίσταται ἀναγκαῖα καὶ δεῦτερον ἀποδεικνύει ὅτι ἡ παρουσία αὐτὴ δὲν εἶναι τυχαία, εὐκαιριακὴ, ἀλλὰ γίνεται μὲ συγκρότηση, ἐπιμέλεια καὶ μὲ πρόσωπα ἀφοσιωμένα καὶ εἰδικευμένα γιὰ νὰ ἐνεργοποιοῦνται ἀποτελεσματικὰ σὲ χώρους ὅπου ὁ πόνος, ἡ ἀπελπισία καὶ ἡ ἀνέχεια περισσεύουν. Χρειάζεται εἰδικὴ ἐπιμόρφωση τῶν Στελεχῶν ἐκείνων τῆς Ἐκκλησίας ποὺ διακονοῦν σὲ Σωφρονιστικὰ Ἰδρύματα καὶ Νοσοκομεῖα, χρειάζεται ξεχωριστὸς μόχθος, ὥστε ἡ ἐπαφὴ καὶ ἡ συνάφεια μὲ τοὺς ἀδελφούς μας, ποὺ ἡ ζωὴ τοὺς ὁδήγησε στὰ Ἰδρύματα αὐτά, νὰ εἶναι ἀποτελεσματικὴ, νὰ τοὺς ἀνακουφίζει καὶ νὰ τοὺς ἐνδυναμῶνει, ὥστε νὰ ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ ἀνταπεξέλθουν στὰ προβλήματα, στὴ δυστυχία καὶ τὸν πόνο τους».*

Καταλήγοντας τὸ μῆνυμά του ὁ Μακαριώτατος τόνισε: «*Γι' αὐτὸ εὐχομαι σὲ ὅλους Σᾶς, τοὺς Πατέρες, ποὺ διακονεῖτε στὰ φιλανθρωπικὰ Καταστήματα, τὰ Νοσηλευτικὰ καὶ τὰ Σωφρονιστικὰ Ἰδρύματα τῆς Πατρίδος μας, νὰ στεφθεῖ μὲ ἐπιτυχία ἡ Ἡμερίδα σας καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴ λησμονεῖτε τοὺς λόγους τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου: “Ἄς μμηθοῦμε τὸν Θεόν, ποὺ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἁμαρτωλοὺς, ἀνατέλλει γιὰ ὅλους τὸν ἥλιον καὶ δείχνει τὸν πλοῦτον τῆς χρηστότητός Του μὲ ὅλες Του τίς ἐνέργειες”. “Γενοῦ Θεός, συνεχίζει νὰ μᾶς προτρέπει μὲ ἔμφαση ὁ ἱερὸς Πατὴρ, τὸ ἔλεος Θεοῦ μμησάμενος καὶ μίμησον Θεοῦ φιλανθρωπίαν καὶ μὴ πρόη τὸν καιρὸν τῆς Θεώσεως” μὴ δηλαδὴ χάσουμε τὴν εὐκαιρία τῆς Θεώσεως».*

Στὴν προσφώνησή του πρὸς τοὺς Συνέδρους ὁ Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης κ. Ἀναστάσιος Παπαληγούρας ἀναφέρθηκε στὴν προσφορὰ τῆς Ἐκκλησίας στὸν τομέα αὐτὸ λέγοντας: «*Ἐκτιμῶ ιδιαίτερα τὴ συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν ἠθικὴ στήριξη καὶ ἀνάταξη τῶν κρατουμένων. Προσδίδω μεγάλη σημασία ἐπίσης στὸ παρηγορητικὸ ἔργο τῶν Ἱερῶν στίς φυλακές, καθὼς συμβάλλει στὴ διατήρηση τοῦ ἠθικοῦ τῶν κρα-*

τουμένων, τοὺς δίδει ἐλπίδα καὶ δύναμη, καὶ κάνει πράξη τὸ εὐαγγελικὸ παράδειγμα συμπεριφορᾶς πρὸς τὸν πλησίον: «Ἐν φυλακῇ ἤμην καὶ μὲ ἐπεσκέφθης...». Ἡ ἐπιμόρφωση τῶν Ἱερέων, τῶν ἐπιφορτισμένων μὲ τὸ καίριο καὶ μεστὸ ἔργο τῶν ἐπισκέψεων σὲ φυλακὲς, ἐπιβιβάζει τὴ σημασία ποὺ ἀποδίδει καὶ ἡ Ἐκκλησία στὸ ἔργο αὐτό, τὸ τόσο δημιουργικὸ καὶ ἐλπιδοφόρο».

Ὁ Ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργοῦ Δημοσίας Τάξεως, Ταξίαρχος κ. Νικόλαος Ζωγράφος, μετέφερε τὶς εὐχὲς τοῦ Ὑπουργοῦ κ. Βουλγαράκη καί, ἀναφερόμενος στὸ κοινωνικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, εἶπε ὅτι ὅπως ἡ Παναγία εἶναι ταυτισμένη μὲ τὴν Μάνα, ἔτσι ἡ Ἐκκλησία εἶναι σύμφυτη μὲ τὴ φιλανθρωπία.

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου τῆς Ἀντιπροσωπείας τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου κ. Γεώργιος Κασμάτης ὑπογράμμισε τὸν σημαντικὸ ρόλο ποὺ μπορεῖ νὰ διαδραματίσει ἡ Ἐκκλησία μέσα στὸ εὐρωπαϊκὸ γίνεσθαι.

Ἡ Ὁμότιμη Καθηγήτρια Ἐγκληματολογίας τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Καλλιόπη Σπινέλη, ἀναφέρθηκε στὴν κατάσταση ποὺ ἀντιμετωπίζουν οἱ Ἱερεῖς στὰ σωφρονιστικὰ καταστήματα, καὶ πρότεινε τρόπους ἀντιμετώπισης τῶν προβλημάτων ποὺ παρουσιάζονται.

Ὁ Ἐπίκουρος Καθηγητὴς τῆς Ἱστορίας τῆς Ἱατρικῆς στὴν Ἱατρικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν κ. Ἀριστοτέλης Εὐτυχιάδης ἔκανε μίαν ἀναδρομὴ τοῦ θεσμοῦ τοῦ νοσοκομειακοῦ Ἐφημερίου, σημειώνοντας ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Ναοῦ καὶ τοῦ Ἐφημερίου Ἱερέως μέσα στὸ νοσοκομεῖο ὑπῆρξε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ συνδεδεμένη μὲ τὴν ἀνάγκη περιθάλψεως τῶν ἀρρώστων.

Ὁ Ἐφημέριος τοῦ Νοσηλευτικοῦ Ἰδρύματος «Ἅγιος Σάββας» Ἀρχιμανδρίτης κ. Νεκτᾶριος Μηλιώνης ἔκανε μίαν ἱστορικὴ ἀναδρομὴ τῆς διακονίας τῶν Ἱερέων στὰ νοσοκομεῖα τὸν τελευταῖο αἰῶνα, σημειώνοντας ὅτι μὲ τὴν ἀνοδο τοῦ Μακαριωτάτου στὸν Ἀρχιεπισκοπικὸ Θρόνο ξεκίνησε μίαν προσπάθεια ἀνανεώσεως τῆς Ποιμαντικῆς Διακονίας.

Τέλος, ὁ Πρωτοπρεσβύτερος, Θεολόγος-Ψυχολόγος π. Σταῦρος Κοφινᾶς, ἀνέλυσε τὶς προϋποθέσεις τῆς φιλανθρωπίας, καθὼς καὶ τὸν τρόπο προσφορᾶς της. (29.10.2004) (Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Μ.Κ.Ο. ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

Ἀνθρωπιστικὴ Βοήθεια στὴν Οὐκρανία

Μὲ πρωτοβουλία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου κλιμάκιο τῆς Μ.Κ.Ο. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Ἀλληλεγγύη» μετέφερε στὴ χώρα τῆς Οὐκρανίας ἀνθρωπιστικὴ βοήθεια γιὰ τὴν κάλυψη τῶν αὐξημένων ἀναγκῶν τῶν κατοίκων τῆς χώρας.

Τὴν ἐπισιτιστικὴ βοήθεια, ἡ ὁποία ἀποτελεῖτο ἀπὸ 1.200 τόνους νωπὰ ἀγροτικὰ προϊόντα παρέδωσε ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὄργανισμοῦ κ. Δημ. Φουρλεμάδης σὲ φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα καὶ κοινωνικοὺς φορεῖς τῆς χώρας. Ἡ ὡς ἄνω ἀποστολὴ πραγματοποιήθηκε στὸ πλαίσιο εἰδικοῦ προγράμματος ποὺ ἔχει ἀναπτύξει ἡ «Ἀλληλεγγύη» σὲ συνεργασία μὲ τὸ ἐλληνικὸ Ὑπουργεῖο Ἀγροτικῆς Ἀνάπτυξης καὶ Τροφίμων, στοχεύοντας στὴν κάλυψη τῶν αὐξημένων ἀναγκῶν τῶν κατοίκων τῆς Οὐκρανίας, ἀλλὰ καὶ στὴν ἐνίσχυση τῶν Ἑλλήνων παραγωγῶν ἀπὸ τοὺς ὁποίους προέρχονται τὰ γεωργικὰ προϊόντα. (19.10.2004) (Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Τιμητικὴ Ἐκδήλωση γιὰ τὰ 45 χρόνια διακονίας τοῦ Μακαριωτάτου στὴν Ἐκκλησία

Χαριστήριος Τόμος μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς συμπλήρωσης 30 χρόνων Ἀρχιερατείας του (1974-2004) καὶ 45 χρόνων συνολικῆς διακονίας του στὴν Ἐκκλησία ἐπιδόθηκε στὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο στὸ πλαίσιο τιμητικῆς ἐκδήλωσης ποὺ πραγματοποιήθηκε στὴν αἴθουσα τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου «Παρνασσός», στίς 19/10/2004, παρουσία πολλῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, ἐκπροσώπων τῶν πρεσβυγενῶν Πατριαρχείων, ἐκπροσώπου τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, βουλευτῶν, Καθηγητῶν Πανεπιστημίου, κληρικῶν καὶ πλήθους κόσμου.

Τὴν ἐκδήλωση προλόγισε ὁ Καθηγητὴς Πανεπιστημίου καὶ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐκδόσεως τοῦ Τόμου «Διακονία καὶ Λόγος» κ. Στ. Πάνου, ἐνῶ ἀκολούθησαν

χαιρετισμοί ἐκ μέρους ἐκπροσώπων τῶν πρεσβυγενῶν Πατριαρχείων.

Στὴ συνέχεια, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Ἄνθιμος, σὲ ὁμιλία του, ἐξῆρε τὸ ἰδιαίτερο σημαντικό καὶ πλούσιο πνευματικό, ποιμαντικό, φιλανθρωπικό καὶ κοινωνικό ἔργο τοῦ Μακαριωτάτου, στὸ πλευρὸ τοῦ ὁποῖου, ὅπως εἶπε, στέκεται, γιατί, μεταξύ ἄλλων, τοὺς συνδέει τὸ ἴδιο φρόνημα καὶ ἡ ἴδια ἀγάπη γιὰ τὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν πατρίδα. Ἀπὸ τὴν πλευρά του, ὁ Ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου τῆς Νομικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν κ. Σπ. Τρωϊάνος παρουσίασε ἀναλυτικὰ τὸ μεγάλο καὶ πολυδιάστατο νομοκανονικό ἔργο τοῦ Μακαριωτάτου.

Τὴν ἐκδήλωση ἔκλεισε ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας μὲ ὁμιλία του γιὰ τὶς ἐμπειρίες ἀπὸ τὴ ζωὴ του ὡς Ἐπίσκοπος. Ὁ Μακαριώτατος, ἀφοῦ εὐχαρίστησε τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ποῦ ἀνέλαβαν τὴν πρωτοβουλία γιὰ τὴν ἐκδοση τοῦ Χαριστηρίου Τόμου, τοὺς ὁμιλητὲς καὶ ὅλους ὅσοι τὸν τίμησαν μὲ τὴν παρουσία τους, ἐπισήμανε ὅτι ἀποδέχθηκε αὐτὴ τὴν φορὰ τὴν τιμὴ, ποῦ δὲν εἶχε ἀποδεχθεῖ γιὰ τὴ συμπλήρωση τῶν 10 καὶ τῶν 20 χρόνων τῆς ἀρχιερατικῆς διακονίας του, αἰσθανόμενος ὅτι αὐτὴ ἀποδίδεται διὰ τοῦ προσώπου του στὸν ἱερὸ κληρο, σὲ ὅλους τοὺς ἐπὶ δεκαετίες ἀγωνιζόμενους ἱεράρχες καὶ πάνω ἀπ' ὅλα σὲ κάθε παπὰ ποῦ ἀναλώνεται στὴ διακονία, τρέχοντας γιὰ τοὺς ἐνορίτες του πολὺ πιὸ γρήγορα ἀπ' ὅσο γιὰ τὰ παιδιά του. Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ὑπογράμμισε ὅτι ὁ μέγας ἐχθρὸς, ἡ μεγάλη νίκη τοῦ πονηροῦ πάνω στὸν ἱερωμένο δὲν εἶναι νὰ τὸν σπρώξει σὲ κάποια ἀμαρτία, σὲ μία κακὴ πράξη, ἀλλὰ νὰ τὸν σπρώξει στὴ συνήθεια, νὰ τὸν κλείσει μέσα στὴ φυλακὴ τῆς ρουτίνας. *Εἶναι δῶρο Κυρίου, εἶπε, εὐλογία πρὸς τὸν ὑπηρέτη Του ἀνεκτίμητη, νὰ μὴν τὸν ἀφήσει νὰ νιώσει ποτὲ ὡς «δουλειὰ» τὴν ἐτοιμασίαν τῆς Θεῆς Εὐχαριστίας, ποῦ θρέφει ὅλους μας. Εἶναι πολλές φορές, συνέχισε, ποῦ αἰσθάνομαι ὅτι δὲν ἔχει ἀπομακρυνθεῖ ὁ κόσμος ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, ἀλλὰ ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τὸν κόσμον. Συχνά, εἶπε, μὲ συνέχει ὁ φόβος ὅτι δὲν κρατᾶμε τὶς πύλες τῆς Ἐκκλησίας ἀνοιχτές, ὅτι καταδικάζουμε μᾶλλον παρά κατανοοῦμε τὸν κόσμον, ὅτι ὑπερασπίζοντας τὴν ἠθικὴ ποινικοποιοῦμε τὴ ζωὴ, ὅτι ἐπικαλούμαστε τὸν σεβασμὸ στὴν παράδοση γιὰ νὰ δικαιολογήσουμε τὴν ἀπραξία καὶ τὴν ἀτολμία μας. Πρέπει, τόνισε, νὰ φορτωνόμαστε τὸ φορτίο αὐτῶν ποῦ μεταλαμβάνουν, μπαίνοντας στὶς ψυχές τους καὶ βλέποντας τὸν κόσμον τους μὲ τὰ δικά τους*

μάτια, καταλαβαίνοντας πὼς δὲν εἶναι τὰ λόγια μας, ἀλλὰ ἡ ἀγάπη τῆς καρδιᾶς μας αὐτὴ ποῦ πείθει.

Μετὰ τὴ χειροτονία μου σὲ Ἐπίσκοπο, συνέχισε, δὲν ἄργησα καθόλου νὰ συνειδητοποιήσω ὅτι ὅσο βαρύτερος καὶ νὰ φαίνεται ὁ σάκος τοῦ Ἐπισκόπου, δὲν ντύνει ἀλλὰ ξεγυμνώνει. Ἄλλωστε, εἶπε, ὁ κακόπιστος καὶ ὁ ἀρνητὴς ἔχουν ἀνάγκη νὰ σὲ διασύρουν γιὰ νὰ βροῦν στὴ δική σου μείωση τὴ δική τους δικαιολόγηση. Ἀφοῦ χαρακτήρισε δῶρο τοῦ Κυρίου τὸ ὅτι εἶχε πνευματικό του πατέρα τὸν νῦν Μητροπολίτη Πειραιῶς κ. Καλλινίκου, ποῦ τοῦ δίδαξε νὰ ἀναλώνεται στὴ διακονία τοῦ πλησίον, ὑπογράμμισε ὅτι πολλές φορές εἶδε τὸν εαυτό του νὰ δίνει σκληρὸ καὶ ψυχικῶς ἐπώδυνο ἀγῶνα γιὰ νὰ μὴν ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ αὐτὸ ποῦ πίστευε ὅτι πρέπει νὰ εἶναι ὁ Ἐπίσκοπος. Ὁ χώρος τῆς διακονίας γιὰ τὸν Ἐπίσκοπο, εἶπε, δὲν εἶναι μόνο ὁ δῶρο προσφορᾶς, ἀλλὰ καὶ ἔρημος δοκιμασίας. Ὅσο βαδίζεις, ἐπισήμανε, τόσο θέλεις νὰ στηρίξεις καὶ νὰ προστατεύσεις τὸ ποίμνιο καὶ τότε βλέπεις νὰ πληθαίνουν γύρω σου τὰ στόματα τὰ ὅμοια μὲ ἀνοικτοὺς τάφους. Καὶ συνέχισε: «Βλέπεις ὅτι αὐτὸ ποῦ πάνω σου ἀμφισβητεῖται περισσότερο, εἶναι ὁ λόγος σου. Σὲ λοιδορεῖ καὶ σὲ διασύρει ὁ ἀρχαῖος ὄφις, ὄχι μόνο γιὰ νὰ κάμψει ἐσένα, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ κλείσει τὰ αὐτιά ὅσων σὲ ἀκοῦν. Νὰ τοὺς κερδίσει καὶ νὰ τοὺς πετάξει στὰ μαχαίρια τῆς ἀπιστίας ἢ τῆς ἀμφιβολίας. Νὰ ρίξει πάνω στὸ μαῦρο ράσο σου τὸ σταχτὶ φῶς τῆς ἀποθάρρυνσης». Ὅπως τόνισε, ἡ πραγματικότητα τοῦ Ἐπισκόπου εἶναι διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν φαινομένη πραγματικότητα ποῦ ἔχει ἐμπρὸς του ἕνας ἱκανὸς μάνατζερ ἢ ἕνας πολιτικὸς ἡγέτης. Ὁ Ἐπίσκοπος, σημείωσε, δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ βλέπει τὸν κόσμον μέσα ἀπὸ τὰ μάτια του, ἀλλὰ μέσα ἀπὸ τὴν ὀπτικὴ γωνία ποῦ τοῦ δίνει τὸ ἐγκόλπιο του. Αὐτὸ σημαίνει, εἶπε, ὅτι θὰ πρέπει νὰ προσεύχεται κάθε στιγμὴ καὶ νὰ παρακαλεῖ τὸν Κύριον νὰ τὸν βοηθᾷ νὰ βλέπει τὸν κόσμον μὲ τὸ ἀναστάσιμο φῶς καὶ ὄχι μὲ τὸ φῶς τοῦ παρόντος κόσμου. Καὶ κατέληξε: «Ὁ Ἐπίσκοπος δὲν γίνεται Ποιμὴν διατάσσοντας τοὺς κληρικούς καὶ ἐπιβάλλοντας τὴ θέλησή του, ἀλλὰ ὅταν καὶ ὅσο βλέπει τὸ ποίμνιο καὶ τὸν κληρὸ ὄχι ὡς φορεῖς ἀδυναμίας, ἀλλὰ ὡς φορεῖς ὑψίστης δυνάμεως ποῦ ἔχουν ἐκ τῆς ἀγάπης τοῦ Κυρίου, ὅταν ἔχει τὴν εὐλογία νὰ βλέπει πίσω καὶ μέσα ἀπὸ τὴν ἀδυναμία καὶ τὴν ἀμαρτία τὴν ἀξία καὶ τὴν μοναδικότητα, ὅταν βλέπει καθαρὰ μέσα του καὶ μπροστά του ὅτι μία καὶ μόνη εἶναι ἡ ἀμαρτία, ἡ ἀδυναμία μας

νά νιώσουμε τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ νά ζήσουμε ἔτσι ὅπως αὐτὴ μᾶς ἐπιτρέπει».

(20.10.2004)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἡ Ἑορτὴ τοῦ Μακαριώτατου

Πολυαρχιερατικὸ Συλλεϊτουργο τελήσθηκε στὶς 21 Ὀκτωβρίου στὸν Καθεδρικό Ἱ. Ναὸ Ἀθηνῶν προεξάρχοντος τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, ὁ ὁποῖος ἦγε τὰ ὀνομαστήριά του.

Τὸν θεῖο Λόγο κήρυξε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου κ. Παντελεήμων, ὁ ὁποῖος κάλεσε τὸν Μακαριώτατο «νά ἐξακολουθήσει νά κρατᾶ σταθερὰ τὸ πηδάλιο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ὑπογραμμίζοντας ὅτι «σὲ αὐτὴ τὴν πορεία εἴμαστε ὅλοι οἱ ἱεράρχες συνοδοιπόροι καὶ Κυρηναῖοι». «Ἔστω καὶ ἂν κάποιοι θέλουν ἢ Ἐκκλησία νά σιωπᾷ καὶ νά περιορίζεται στὰ λειτουργικά Της καθήκοντα, ἢ Ἐκκλησία θὰ συνεχίσει τὴν ἀποστολή Της, διακηρύττοντας, ὅπως ἔχει δικαίωμα, τίς δοκιμασμένες ἀξίες μέσα στὸν χρόνο. Αὐτὰ τὰ μηνύματα, Μακαριώτατε, πρέπει νά ἐξακολουθήσετε νά τὰ δίνετε στὸν λαὸ» σημείωσε χαρακτηριστικά.

Ἀπὸ τὴν πλευρά του, ὁ Μακαριώτατος, ἐξέφρασε τὴν χαρὰ καὶ τὴν ικανοποίηση γιὰ τὴν εὐρεία λατρευτικὴ συναξή, κατὰ τὴν ὁποία συλλειτουργήσαν πολλοὶ Ἀρχιερεῖς. «Αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νά εὐχαριστήσω ὅλους ὅσοι εἶναι παρόντες, τοὺς Μητροπολίτες καὶ τοὺς Ἐπισκόπους τῆς Ἐκκλησίας μας, τοὺς ἐκπροσώπους τῶν παλαιφάτων Πατριαρχείων μας, τοὺς Ὑπουργούς, οἱ ὁποῖοι, μὲ τὴν παρουσία τους, ἐπιβεβαιώνουν τοὺς δεσμούς καὶ τίς σχέσεις ἀλληλεγγύης καὶ ἀλληλουχίας μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας στὴ χώρα μας καὶ ἰδιαίτερα τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν ἀγάπη του πρὸς τὸν Χριστό, τὴν Ἐκκλησία καὶ τὸ πρόσωπό μου» σημείωσε. Καὶ συνέχισε: «Αὐτὰ τὰ αἰσθήματα μὲ στηρίζουν σὲ ἕναν ἀγῶνα γιὰ τὴ διάσωση τῶν ὑπαρκτικῶν στοιχείων τῆς χώρας, γιὰ νά εἴμαστε ἰσχυροὶ πνευματικῶς. Ὁ ἑλληνορθόδοξος πολιτισμὸς πέρασε ἀπὸ πολλὰς δοκιμασίες, ἀλλὰ διεσώθη ἀλώβητος. Ἄν εἶχε μόνο ὑλικά καὶ ὄχι πνευματικὰ στοιχεῖα θὰ εἶχε λησμονηθεῖ. Ὅμως ὁ ἀγῶνας αὐτὸς δὲν ἀρέσει σὲ μερικοὺς ποὺ ἔχουν ἐκστρατεύσει ἐναντίον μας καὶ χύνουν τὸ δηλητήριό τους. Ὅσο μὲ πολεμοῦν, τόσο περισσότερο θὰ ἀγωνίζομαι. Αὐτὸ τὸ μήνυμα τὸ στέλ-

νω στοὺς δηλητηριώδεις καλάμους. Προσπαθοῦν νά διασύρουν τὸν Ἀρχιεπίσκοπο, ἀλλὰ ὁ λαὸς μας δὲν παραμυθιάζεται μὲ τέτοιες μεθοδεύσεις. Μὲ στηρίζει μὲ τὴν ἀγάπη του καὶ δὲν πρόκειται νά τὸν προδώσω».

Ἐξερχόμενος τοῦ Καθεδρικοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀθηνῶν, ὁ Μακαριώτατος, ἀπαντώντας σὲ ἐρώτηση δημοσιογράφου σχετικὰ μὲ τὸ ποιοὶ εἶναι αὐτοὶ ποὺ τὸν πολεμοῦν, δήλωσε: «Αὐτὸ ποὺ ἐννοῶ εἶναι ὅτι φοβᾶμαι μόνον τὸν Θεό. Δὲν φοβᾶμαι τίποτε. Εἶμαι ἐλεύθερος».

Μετὰ τὸ πέρας τῆς θείας Λειτουργίας, ὁ Μακαριώτατος δέχθηκε τίς εὐχὲς Κλήρου καὶ λαοῦ στὴν Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν.

(21.10.2004)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ὁ Χριστιανὸς πρέπει νά εἶναι ἀγωνιστής

«Ἀπαιτεῖ ἀντιστασιακὸ καὶ ἀγωνιστικὸ φρόνημα ἢ ἰδιότητα τοῦ Χριστιανοῦ. Δὲν νοεῖται Χριστιανός, ὁ ὁποῖος νά μὴν εἶναι ἀγωνιστής». Τὴν ἐπισήμανση αὐτὴ ἔκανε μεταξὺ ἄλλων, ἀπὸ τὸν Πανηγυρίζοντα Ἱερό Ναὸ Ἀγίου Δημητρίου τοῦ ὁμωνύμου Δήμου, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος. Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ὑπογράμμισε ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι τὸ Φῶς τοῦ κόσμου, ἢ σκέπη καὶ ἢ καταφυγὴ τῶν ἀνθρώπων. Παράλληλα σημείωσε ὅτι «στὴν λατρεία τῆς Ἐκκλησίας βρισκόμαστε ἐαυτοὺς μας, ἀλλὰ καὶ τὸ στήριγμα ποὺ χρειαζόμαστε ἀπέναντι στὰ ρεύματα τῆς “νέας ἐποχῆς” ποὺ φυσοῦν ἀνατρεπτικά καὶ εἰκονοκλαστικά, ὑπονομεύοντας τὴν Ὁρθόδοξη Πίστη μας καὶ ἀπειλώντας τὴν ταυτότητα καὶ τὴν ὑπόστασή μας». «Γι’ αὐτό», συνέχισε, «ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ ἕνα σταθερὸ σημεῖο, τὸν Ἰησοῦ Χριστό, ὁ ὁποῖος ἔφερε τὴ σωτηρία μας μὲ τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα Του». «Ἡ πίστη στὸν Χριστό», τόνισε ὁ Μακαριώτατος, «μᾶς κάνει ἀνθρώπους μὲ ἀντιστασιακὸ φρόνημα». «Ταυτόχρονα ὁμως», εἶπε, «μᾶς χρειάζεται καὶ τὸ ἀγωνιστικὸ φρόνημα γιὰ νά ἀντιμετωπίσουμε τὸν διάβολο, ὁ ὁποῖος θέλει νά ματαιώσει τὸ σχέδιο τῆς Θεῆς Οἰκονομίας». Ἀναφερόμενος στὸν Ἅγιο Δημήτριο, ὁ Μακαριώτατος κάλεσε ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς νά τὸν μιμηθοῦν, «γιατὶ ἦταν ἀγωνιστής, ὅπως ἄλλωστε καὶ ὅλοι οἱ Μάρτυρες καὶ Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας». «Αὐτὸ τὸ φρόνημα», ἐπισήμανε, «δὲν εἶναι χρήσιμο μόνο στὶς δύσκολες ὥρες». «Πρέπει ἀνά πάσα στιγμή», κατέληξε, «νά εἴμαστε ἔτοι-

μοι γὰ τὸν πνευματικὸ πόλεμο».

Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐξήρῃ τὸ ἔργο ποῦ ἐπιτελεῖται στὴν Ἐνορία τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, καθὼς, ὅπως σημείωσε, «οἱ ἐφημέριοι τοῦ Ναοῦ ἔχουν καταρτίσει πνευματικὰ τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ, ὥστε νὰ συμμετέχει στὰ Μυστήρια καὶ νὰ θεωρεῖ τὴν Ἐνορία ὡς κύτταρο τῆς ζωῆς του». Εὐχήθηκε δὲ νὰ γίνῃ κάθε Ἐνορία ἓνα δεῦτερο σπίτι γιὰ κάθε ἄνθρωπο, τὸ σπίτι τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖο θὰ ἀποτελεῖ μία πνευματικὴ ὄαση.
(26.10.2004) (Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Διευκρίνιση γιὰ τὴν τοποθέτηση περὶ ὁμοφυλοφίλων

Ἀπαντώντας σὲ ἐρωτήσεις δημοσιογράφων σχετικὰ μὲ τὴν τοποθέτηση τοῦ Μακαριωτάτου πρὸς τὸ ζήτημα τῶν ὁμοφυλοφίλων, ὁ Ἐκπρόσωπός του ἐπὶ τοῦ Τύπου, Ἀρχιμ. Ἐπιφάνιος Οἰκονόμου, δήλωσε τὰ ἑξῆς:

«Ὁ Μακαριώτατος δὲν ἔκανε τίποτα παραπάνω ἀπὸ τὸ νὰ ἐπισημάνῃ τὴ σαφὴ καὶ διαχρονικὴ θέση τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅπως αὐτὴ καταγράφεται στὴν Ἁγία Γραφή καὶ τόνισε ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν, στὸ ὄνομα τοῦ ὁποιοῦ ἐσκυγχρονισμοῦ, νὰ κόβουμε καὶ νὰ ράβουμε τὸν Χριστὸ στὰ μέτρα τῆς δικῆς μας ἀδυναμίας. Ἡ Ἐκκλησία μας στηλιτεύει τὴν ἁμαρτία, ἀλλὰ ἀγκαλιάζει τοὺς ἁμαρτωλοὺς. Αὐτὴ εἶναι θεμελιώδης ἀρχὴ ἀπὸ τὴν ὁποία δὲν πρόκειται ν' ἀποστῆ».
(1.11.2004) (Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ὁ Μακαριώτατος στὸ 4ο Γυμνάσιο Ἀλεξανδρουπόλεως

Γιὰ τὴ σημασία τῆς ἀντίστασης στὶς δυνάμεις τῆς παγκοσμιοποίησης ποῦ ἐπιδιώκουν τὴν ἰσοπέδωση τῶν πάντων καὶ στὶς προσπάθειες ἀμφισβήτησης τῶν ὑπαρκτικῶν στοιχείων τῆς ταυτότητάς μας ἔκανε λόγο ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος κατὰ τὴ διάρκεια ἐπίσκεψής του στὸ 4ο Γυμνάσιο Ἀλεξανδρούπολης.

Ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς μαθητὲς τοῦ σχολείου, ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, τοὺς κάλεσε «νὰ ἀντισταθοῦν μὲ ἐπαναστατικὴ ὁρμὴ σὲ καθέναν ποῦ ἐπιδιώκει νὰ μᾶς μετατρέψῃ σὲ λαὸ μὲ παχυλὴ ἄγνοια τῆς ἱστορίας καὶ τῆς προέλευσής του». «Πολλοὶ μᾶς ἐπιβου-

λεύονται καὶ θέλουν νὰ μᾶς ἀλλάξουν καὶ νὰ μᾶς βάλουν νὰ ξεχάσουμε τὴν ἱστορία μας» εἶπε χαρακτηριστικά. Προέτρεψε δὲ τοὺς νέους νὰ θεμελιώσουν τὴ ζωὴ τους σὲ γερὰς καὶ σταθερὰς βάσεις, δηλαδὴ τὴν παράδοση, τὴν ἱστορία, τὴν Ὁρθόδοξη Πίστη καὶ τὴν οἰκογένεια.
(5.11.2004) (Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἐπίσκεψη Μακαριωτάτου στὴν Ἡμαθία

Ἐπίσκεψη στὴν Ἡμαθία πραγματοποιοῖσε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς συμπλήρωσης 100 χρόνων ἀπὸ τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου, Πολιούχου τῆς Βέροιας.

Ἀπὸ τὸν Ἱ. Ναὸ τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου, ὁ Μακαριώτατος, κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ κηρύγματός του, ἀναφέρθηκε, μεταξὺ ἄλλων, στὸ ἐπίκαιρο θέμα τῆς ὀνομασίας τοῦ κράτους τῶν Σκοπίων. Ἐπισήμανε δὲ σχετικὰ: «Βεβαιώνουμε τὴν ἐμπιστοσύνη μὲ τὴν ὁποία ἀνέκαθεν περιβάλλουμε τὴν πολιτειακὴ καὶ πολιτικὴ ἡγεσία τῆς χώρας. Παραμερίζοντας μικροκομματικὰ συμφέροντα, ὅλη ἡ Ἑλλάδα ἐνωμένη, ἀπὸ τὴ λαϊκὴ βάση μέχρι τὸν ἀνώτατο ἄρχοντα, θὰ ξεπεράσῃ καὶ αὐτὴ τὴν κρίση. Δὲν ἔχει σημασία, ἔπειτα ἀπὸ τραγικὰς ἐθνικὰς περιπέτειες, νὰ κάνουμε τὴν αὐτοκριτικὴ μας καὶ νὰ λέμε ὅτι ἦταν διχασμένος ὁ Ἑλληνισμός. Ἡ ἐνότητά μας εἶναι ἡ δύναμή μας καὶ τὴν ιδιότητα τῆς χώρας μας, ὡς ἰσοτίμου μέλους τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης, πιστεύω ὅτι θὰ τὴν ἀξιοποιήσουμε γιὰ νὰ μὴν ὑπάρξῃ φαλκίδευση τοῦ ὀνόματος τῆς Μακεδονίας μας, ποῦ δὲν εἴμαστε διατεθειμένοι νὰ ξεπουλήσουμε». Καὶ συνέχισε: «Τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι ὑπὲρ τῆς ἀδικίας καὶ τῆς ἐκμετάλλευσης τοῦ ἀσθενέστερου ἀπὸ τὸν ἰσχυρότερο. Δὲν εἶναι νὰ κυριαρχήσουν τὰ μίσση καὶ τὰ πάθη, ἀλλὰ ἡ ἀγάπη, ἡ εἰρήνη καὶ ἡ ἀνεκτικότητα. Μὴν πτοεῖσθε. Ἐὰν ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας, δὲν ἔχουμε νὰ φοβηθοῦμε τίποτε. Ἄμποτε νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ εἰρήνη, ἡ γαλήνη, ἡ ὁμόνοια, ἡ ἀδελφοσύνη καὶ ἡ πρόοδος. Πρέπει ὅμως ὅλοι νὰ ξέρουν ὅτι ἐμᾶς τοὺς Ἕλληνες, ὁποῖος μᾶς πατήσῃ στὸν κάλο θὰ μαρτυρήσῃ τὴν ὥρα καὶ τὴ στιγμὴ ποῦ τὸ ἔκανε».

Ἐξάλλου, ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ κηρύγματός του ἀπὸ τὸν Ἱ. Ναὸ τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου ὅπου τέλεσε τὸν Πανηγυρικὸ Ἑσπερινό, ὁμιλώντας γιὰ τὸ ἴδιο θέμα, τόνισε, μεταξὺ

ἄλλων, τὰ ἀκόλουθα: «*Παρ' ὅλα ὅσα συμβαίνουν, ἡ Ἑλλάδα εἶναι ἰσχυρή, εἶναι δυνατὴ καὶ ἂν θέλει μπορεῖ νὰ ὑπερασπιστεῖ τὰ δίκαιά της μὲ κάθε νόμιμο καὶ θεμιτὸ τρόπο. Ὅλοι εἴμαστε σύμφωνοι ὅτι πρέπει νὰ ἀσκήσει τὰ δικαιώματά της, ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὴν ιδιότητά της ὡς ἰσότημου μέλους τῆς Ε.Ε., προκειμένου νὰ ἐξαναγκάσει κι αὐτοὺς ποὺ δὲν θέλουν νὰ ὑποταχθοῦν στὸ δίκαιο καὶ τὴν ἠθική, τελικὰ νὰ τὰ ἀναγνωρίσουν ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχουν*». Καὶ κατέληξε: «*Δὲν φοβοῦμαι ἀπὸ τίς ἐξελίξεις, ἀρκεῖ νὰ βρισκόμαστε στὴν ἐπαγρύπνηση ποὺ ἀπαιτεῖται καὶ νὰ κάνουμε ἐγκαίρως χρῆση τῶν νόμιμων μέσων ποὺ ἔχουμε στὴ διάθεσή μας, προκειμένου νὰ ὑπερασπιστοῦμε τὰ ἐθνικά μας δίκαια. Ἔστω κι ἂν ἡ κυβέρνηση τῶν ΗΠΑ μᾶς φέρθηκε μὲ τρόπο ποὺ μᾶς ἔχει πικράνει, ταπεινώσει καὶ πονέσει, μὲ τρόπο ποὺ μᾶς ἔχει δημιουργήσει μία αἴσθηση ἀφόρητης ἀδικίας, τὴν ὁποία*

ὁ λαὸς μας πολὺ δύσκολα πρόκειται νὰ ἀποδεχθεῖ». (7.11.2004) (Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

ΙΕΡΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Νικαίας

Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς Ἐθνικῆς Ἐπετείου τοῦ ΟΧΙ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νικαίας κ. Ἀλέξιος προέστη τῆς Δοξολογίας στὸν Καθεδρικό Ναὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου Νικαίας.

Ἀκολουθῶς, μετέβη στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἐσταυρωμένου Αἰγάλεω καὶ χοροστάτησε στὴν Δοξολογία καὶ στὴν Ἐπιμνημόσυνη Δέηση γιὰ τοὺς πεσόντες κατὰ τὴν διάρκεια

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νικαίας κ. Ἀλέξιος πλαισιωμένος ἀπὸ τοὺς τιμηθέντες νέους καὶ νέες.

του ἔπους του '40. Ἄς σημειωθεῖ ὅτι ἡ παρουσία τῶν τοπικῶν, πολιτικῶν, δημοτικῶν, νομαρχιακῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀρχῶν καὶ στὶς δύο Δοξολογίες ἦταν σύσσωμη.

Τέλος, στὰ πλαίσια μνήμης καὶ τιμῆς τῆς Ἐθνικῆς ἐπετείου ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις διοργάνωσε καὶ φέτος πανηγυρική ἐορτὴ στὸ κατάμεστο ἀπὸ πιστὸ λαὸ πνευματικὸ τῆς κέντρο. Στὴν ἐορτὴ συμμετεῖχαν μὲ ἐνθουσιασμὸ καὶ ἔθνικὸ παλμὸ οἱ πολυάριθμοι χορωδίες τῶν ἐνοριῶν τῆς Μητροπόλεως Νικαίας.

Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἐκδηλώσεως ὁ Σεβασμιώτατος ἐτίμησε τοὺς νέους καὶ τὶς νέες ποὺ εἰσήχθησαν στὰ Ἀνώτατα καὶ Ἀνώτερα Ἐκπαιδευτικὰ Ἰδρύματα, κατὰ τὶς πρόσφατες Πανελλήνιες Ἐξετάσεις.

Ὁ Σεβασμιώτατος χαιρέτισε μὲ θερμὰ λόγια τὰ παιδιά μας, ποὺ κατέκλυσαν τὸ Πνευματικὸ Κέντρο, τοὺς βράβευσε τὸν καθένα προσωπικὰ καὶ συνεχάρη τοὺς Κληρικοὺς τῆς Μητροπόλεως ποὺ ἐπιτελοῦν μὲ ιδιαίτερη ἐπιτυχία ἓνα πολὺπλευρο ἔργο στὸν εὐαίσθητο τομέα τῆς νεότητος.

(29.10.2004) (Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

Ἱερὰ Μητρόπολις Χαλκίδος

Λήξη IB' Δημητρίων – Περιοδεία Μητροπολίτου στὰ νησιά τῶν Βορείων Σποράδων

Μὲ ιδιαίτερη κατάνυξη καὶ λαμπρότητα, τὴν Πέμπτη 28ῆ Ὀκτωβρίου 2004 ἔληξαν οἱ ἐορταστικὲς ἐκδηλώσεις τῶν IB' ΔΗΜΗΤΡΙΩΝ, οἱ ὁποῖες ἔλαβαν χώρα ἐπὶ δεκαήμερον στὴ Χαλκίδα, μὲ ἀφορμὴ τὴν ἐορτὴ τοῦ Προστάτου τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Δημητρίου Χαλκίδος.

Οἱ ἐκδηλώσεις ἔληξαν μὲ τὴν ἐπιστροφή τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνας τῆς Παναγίας Ὁδηγητρίας στὸν Ἱερὸ Ναὸ Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου Σκιάθου, ὅπου καὶ φυλάσσεται, ἀπὸ 150 περίπου Χαλκιδεῖς, ἀλλὰ καὶ κατοίκους τῆς Ἰστιαίας, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸ Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Χαλκίδος, Ἰστιαίας καὶ Βορείων Σποράδων κ. Χρυσόστομο καὶ δεκάδα Κληρικῶν ἐκ Χαλκίδος.

Τὴν Ἱερὰ Εἰκόνα, ἡ ὁποία ἀφίχθηκε στὴ Σκιάθο μὲ εἰδικὸ δρομολόγιο «ἰπτάμενου δελφινιοῦ» ἀπὸ τὸ Πευκί, ὑποδέχθηκαν στὸ Λιμάνι τῆς Σκιάθου ὁ ἱερός Κληρὸς τῆς νήσου, ὁ Δήμαρχος Σκιάθου κ. Νικόλαος Πλωμαρίτης, ὁ τ. Δήμαρχος κ. Δημήτριος Πρεβεζάνος, ὁ Λιμε-

νάρχης Σκιάθου, ὁ Διοικητὴς τῆς Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας καὶ πλῆθος κόσμου, οἱ ὁποῖοι ἀκολούθησαν τὴν Λιτάνευση τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνας ὡς τὸν Ἱερὸ Ναὸ, ὅπου ἀναπέμφθηκε Εὐχαριστήριος Δέηση ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη κ. Χρυσόστομο καὶ τὸν ἱερὸ Κληρὸ.

Ὁ Μητροπολίτης, στὴ σύντομη ὁμιλία του, ἐξέφρασε τὶς εὐχαριστίες του σὲ ὅλους ὅσοι συνετέλεσαν, ὥστε οἱ Ἐκδηλώσεις τῶν IB' ΔΗΜΗΤΡΙΩΝ νὰ στεφθοῦν ἀπὸ τὴν ἀπόλυτη ἐπιτυχία, ἰδιαίτερος δὲ στὸν Παν/το Ἀρχιμ. Αἰμιλιανὸ Χρήστου, Προϊστάμενο τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ, ὁ ὁποῖος ἐργάσθηκε μὲ τοὺς Ἐφημερίους, ἀλλὰ καὶ τοὺς λαϊκοὺς συνεργάτες του γιὰ τὴν ἀριστη διεξαγωγή τῶν Ἐκδηλώσεων.

Στὴ συνέχεια, τὸ Ἐκκλησιαστικὸ Συμβούλιο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν δραστήριο Ἐφημέριό του π. Ἰωάννη Κωσταρᾶ, παρέθεσε μικρὴ δεξίωση στοὺς ἐξ Εὐβοίας προσκυνητὲς στὸ προαύλιο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, μετὰ τὸ πέρασ τῆς ὁποίας οἱ προσκυνητὲς τῆς Εὐβοίας ἐπέστρεψαν στὴν ἔδρα τους.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης, παρέμεινε στὴ Σκιάθο, ὅπου τὴν ἐπομένη ἡμέρα συνοδευόμενος ἀπὸ τοὺς Παν. Ἀρχιμ. Νικόδημο Εὐσταθίου, Γεν. Ἀρχιερατικὸ Ἐπίτροπο-Ἱεροκήρυκα, Παν. Ἀρχιμ. Αἰμιλιανὸ Χρήστου, Ἱερολ. Ἀρχιδιάκονο Φιλόθεο Θεοχάρη καὶ κ. Χρήστο Φεφέκο, Λογιστὴ, ἐπισκέφθηκαν τὴν ἱστορικὴ Ἱερὰ Μονὴ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Σκιάθου.

Ἐκεῖ, εἶχαν τὴν εὐκαιρία νὰ θαυμάσουν τὰ ἀνακαινιστικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα μὲ τὴν ἀνύστατη φροντίδα τοῦ Παν/του Καθηγουμένου Ἀρχιμ. Ἀγγέλου Λύσσαρη πραγματοποιοῦνται, σὲ σημεῖο ὥστε τὸ Μοναστήρι νὰ ἀποκτᾶ τὴν παλαιὰ αἴγλη καὶ λαμπρότητα, τὴν ὁποία εἶχε κατὰ τὶς ἡμέρες τῆς ἰδρύσεώς του, τὸν 18ο αἰῶνα, ἀπὸ τὸν Ἱερομόναχο Ὅσιο Νήφωνα τὸν Χίο.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας, ὁ Σεβασμιώτατος καὶ ἡ συνοδεία του ἀναχώρησαν γιὰ τὴν Ἀλόνησσο, ὅπου τὸ Σάββατο 30 Ὀκτωβρίου, λειτούργησε στὸν Ἱ.Ν. Ἀγίας Παρασκευῆς καὶ κήρυξε τὸ θεῖο λόγο στοὺς χριστιανοὺς ποὺ προσήλθαν στὴ θεία Λειτουργία.

Τὸ ἀπόγευμα μετέβη στὴ Σκόπελο, ὅπου παρέστη καὶ μίλησε σὲ ἐκδήλωση τοῦ Δήμου Σκοπέλου γιὰ τὸ ζήτημα τῶν Ναρκωτικῶν, στὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο Σκοπέλου.

Στὴ συνέχεια χοροστάτησε καὶ κήρυξε τὸ θεῖο λόγο στὸν Ἑσπερινό, στὸν Ἱ.Ν. Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου (Πα-

ναγία Παπαμελετίου) Σκοπέλου.

Τὴν Κυριακὴ τὸ πρωὶ λειτούργησε καὶ κήρυξε τὸ θεῖο λόγο ἐνώπιον πολυπληθοῦς ἐκκλησιάσματος στὸν Ἱ.Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου Γλώσσης Σκοπέλου. Στὸ τέλος τῆς θείας Λειτουργίας, ὁ Ἐφημέριος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ὁσιολογιώτατος Ἱερομόναχος π. Ἀλέξιος Παπασταμούλος (ἀδελφός τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Δαβὶδ Γέροντος Εὐβοίας, ὁ ὁποῖος ἐξυπηρετεῖ μὲ ζῆλο πολὺ τὰ τελευταῖα δύο χρόνια τὴν Ἑνορία αὐτὴ) προσεφώνησε τὸν Σεβασμιώτατο ἐκ μέρους τῆς Ἑνορίας. Στὴν ἀντιφώνησή του ὁ Σεβασμιώτατος, ἐπαίνεσε τὸν π. Ἀλέξιο γιὰ τὴν προσφορά του, ἐπιπλέον δὲ συνεχάρη καὶ τοὺς κατοίκους τῆς Γλώσσας οἱ ὁποῖοι πρόθυμα ἀνταποκρίνονται στὶς Ἀκολουθίες τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ ἀναπτύσσουν ἀξιόμιμητη ἐνοριακὴ δραστηριότητα. Ἀκόμη, τίμησε τὸν ἐπὶ πεντηκονταετία καὶ πλέον Πρωτοψάλτη τῆς Ἑνορίας κ. Δημήτριο Κωνσταντάκη, ὁ ὁποῖος μὲ ἀκμαῖο φρόνημα διακονεῖ τὸ Ἱερὸ Ἀναλόγιο.

Μετὰ τὴ θεία Λειτουργία, ἐπισκέφθηκε τὶς δύο Ἱερὲς Μονὲς τῆς Σκοπέλου, τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου καὶ τοῦ Τιμίου Προδρόμου καὶ τὸ ἀπόγευμα ἀναχώρησε γιὰ τὴ Βόρειο Εὐβοία.

Τὴν ἐπομένη ἡμέρα, 1η Νοεμβρίου, λειτούργησε καὶ κήρυξε τὸ θεῖο λόγο στὴν πανηγυρίζουσα Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Ὁσίου Δαβὶδ τοῦ Γέροντος στὴ Βόρειο Εὐβοία.

(2.11.2004)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἀττικῆς

Ἐγκαίνια Σχολείων στὸ Ἰδρυμα Κράτησης Ἀνηλίκων

Μὲ ἰδιαίτερη ἐπισημότητα ἐγίναν ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸ Δικαιοσύνης κ. Ἀναστάσιο Παπαληγοῦρα τὰ Ἐγκαίνια τῶν Σχολείων (Δημοτικοῦ, Γυμνασίου καὶ Λυκείου) στὸ Εἰδικὸ Κατάστημα Κράτησης Ἀνηλίκων Αὐλῶνος. Τὸν Ἀγιασμό τῶν Ἐγκαίνιων ἐτέλεσε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀττικῆς κ. Παντελεήμων καὶ ὠμίλησε ἐπικαίρως. Καταλλήλως ὠμίλησαν ἐπίσης οἱ Διευθυντὲς τοῦ Δημοτικοῦ καὶ τοῦ Γυμνασίου, ὁ Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης, ὁ ὑπεύθυνος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως γιὰ τὰ Ἰδρύματα Κράτησης Νέων, καθὼς καὶ ἐκπρόσωπος τῶν κρατουμένων τοῦ Ἰδρύματος.

Τὴν τελετὴ τῶν Ἐγκαίνιων ἐτίμησαν ἐπίσης μὲ τὴν παρουσία τους οἱ Ἐφημέριοι τοῦ Αὐλῶνος, ποὺ ἐξυπηρετοῦν μαζὶ μὲ ἄλλους καταλλήλους Κληρικούς τῆς εἰδικῆς Ὀμάδος, ποὺ ἔχει συγκροτήσει ὁ Σεβασμιώτατος, τὶς θρησκευτικὲς καὶ λατρευτικὲς ἀνάγκες τῶν κρατουμένων νέων, ὁ Νομάρχης Ἀνατολικῆς Ἀττικῆς, ὁ Δήμαρχος Αὐλῶνος, ὁ Βουλευτὴς καὶ τέως Ὑπουργὸς κ. Θ. Ἀναγνωστόπουλος, ἡ Εἰσαγγελεὺς Ἀνηλίκων, ὁ Διευθυντὴς τοῦ Καταστήματος, καθὼς καὶ Ὑπηρεσιακοὶ παράγοντες τῶν Ὑπουργείων Δικαιοσύνης καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας. Ἀκολούθησε περιήγηση στοὺς ὠραίους καὶ μὲ ὅλες τὶς σύγχρονες ἐκπαιδευτικὲς ἀπαιτήσεις χώρους τῶν Σχολείων.

Τέλεση Ἀγιασμοῦ στὰ Ἐγκαίνια τῶν Σχολείων τοῦ Καταστήματος Κρατουμένων Νέων στὸν Αὐλῶνα ἀπὸ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονα.

Ἱερὰ Μητρόπολις Σύρου

Τὴν Κυριακή, 17ῆ Ὀκτωβρίου ἐ.ε., ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης κ. Δωρόθεος Β' ἐτέλεσε Ἁγιασμό, ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν Κύκλων Μελέτης Ἁγίας Γραφῆς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Ἑρμουπόλεως. Στὴν Ἑρμούπολη, κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, θὰ λειτουργοῦν Ἁγιογραφικοὶ Κύκλοι στοὺς Ἱεροὺς Ἐνοριακοὺς Ναοὺς Ἁγίου Νικολάου, Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, Ἁγίου Γεωργίου, Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν καὶ Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, ὑπὸ τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Ἀλεξάνδρου Τσιουχάρη, τῆς κας Ἀλεξάνδρας Φετουρη καὶ τοῦ κ. Ἰωάννου Κωλέττη.

Τὴν Πέμπτη, 21 Ὀκτωβρίου, ἑορτὴ τοῦ Ὁσίου Χριστοδούλου τοῦ ἐν Πάτμῳ, ὁ Σεβασμιώτατος συμμετεῖχε στὴν Πολυαρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία, ἡ ὁποία ἐτελέσθη στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ τῶν Ἀθηνῶν, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, ὁ ὁποῖος ἐόρταζε τὰ σεπτὰ Του ὀνομαστήρια.

Τὸ Σάββατο, 23ῆ Ὀκτωβρίου, ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Παντελεήμων Ἀράθυμος, ἐκπροσωπῶν τὸν Σεβ. Μητροπολίτη μας, ὁποῖος εὑρίσκετο στὴν Ἀθήνα, ἐτέλεσε τὸν Ἁγιασμόν τῆς ἐνάρξεως, γιὰ τρίτο συνεχῆς ἔτος, τοῦ Κέντρου Μέριμνας Οἰκογενείας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, στὴν κατάμεστη αἴθουσα τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τοῦ Δήμου Ἑρμουπόλεως. Ἡ ἀθρόα συμμετοχὴ τοῦ κόσμου ἀπέδειξε, γιὰ ἄλλη μιὰ φορά, τὸ εὐστοχόν, ἀφενὸς τῆς ἀποφάσεως τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχου, γιὰ τὴν ἴδρυση ἐνὸς προτύπου εἰδικοῦ Κέντρου γιὰ τὴν οἰκογένεια, καὶ ἀφετέρου τὴν πραγματικὴ ἀνάγκη, τὴν ὁποία εἶχε ἡ τοπικὴ μας κοινωνία, ἀπὸ ἓναν τέτοιο φορέα, ποὺ νὰ ἀσχολεῖται θεραπευτικά, μὲ τρόπο ἐπιστημονικὸ καὶ οὐσιαστικὸ, μὲ τὴν οἰκογένεια καὶ τὰ προβλήματά της.

Στὴν συνέχεια ὁ Συντονιστὴς τοῦ Κ.Μ.Ο. Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Μελέτιος Ζαχαρόπουλος καὶ τὰ στελέχη κ.κ. Γεώργιος Κίσσας, Λεωνίδα Κωλέτης καὶ Κυριάκος Βλασσόπουλος, Οἰκογενειακοὶ Ψυχοθεραπευτές, ἀνέπτυξαν τὸ θέμα: «*Ἀπλὰ μαθήματα ἐπικοινωνίας*». Οἱ ἐρωτήσεις καὶ ἡ συζήτηση ποὺ ἐπακολούθησε, διεφώτισε τὸ θέμα σὲ βάθος καὶ σὲ προσωπικὲς παραμέτρους τῶν ἀκροατῶν.

Τὴν Τετάρτη, 27ῆ Ὀκτωβρίου, ὁ Σεβασμιώτατος ἐτέλεσε Ἁγιασμό, ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῶν ἐργασιῶν, γιὰ τρίτη συ-

νεχῆ χρονιά, τοῦ Ἐργαστηρίου Βυζαντινῆς Ἀγιογραφίας, στὴν Ἑρμούπολη. Ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς σπουδαστὲς τοῦ Ἐργαστηρίου, ἐπεσήμανε τὴν σημασίαν τῆς διατηρήσεως καὶ διαδόσεως τῶν πατρῶων ἐκκλησιαστικῶν τεχνῶν. Τὸ Ἐργαστήριον λειτουργεῖ ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῶν καταξιωμένων Τηνίων μαϊστόρων κ.κ. Παναγιώτη καὶ Νικολάου Μεταξά, κάθε Δευτέρα καὶ ὥρα 17.00-21.00 μ.μ.

Κατόπιν ἐπακολούθησε στὸ Ἀρχονταρῖκι τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος, Ἱερατικὴ Σύναξις τῶν Κληρικῶν τῆς Σύρου, μὲ θέματα ἀφορῶντα στὴν ποιμαντικὴ διακονία τους.

Ἀκόμη, τὴν Πέμπτη, 28ῆ Ὀκτωβρίου, ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Δωρόθεος Β' ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν ἐπίσημη Δοξολογία τῆς Ἐθνικῆς μας Ἑορτῆς, στὸν Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, Πολιούχου Ἑρμουπόλεως, μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας παρακολούθησε τὴν μαθητικὴν παρέλαση, στὴν πλατεία τοῦ Δημαρχείου, μετὰ τοῦ ἐκπροσώπου τῆς Κυβερνήσεως, Ὑφυπουργοῦ Ἀπασχολήσεως κ. Γεράσιμου Γιακουμάτου, τοῦ Γεν. Γραμματέα τῆς Περιφέρειας Ν. Αἰγαίου κ. Κόκκινου, τοῦ Νομάρχου Κυκλάδων κ. Μπαίλα καὶ τῶν λοιπῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀρχῶν τοῦ Νομοῦ καὶ τῆς νήσου.

Τὴν Κυριακή, 31ῆ Ὀκτωβρίου, ἐτέλεσε ἐν πληθούσῃ Ἐκκλησίᾳ, στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Ἑρμουπόλεως, τὴν Θεία Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου, τοῦ Ἀδελφοθέου, μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας ἐπισκέφθηκε τὴν Χριστιανικὴ Ὁμάδα Προσχολικῆς ἡλικίας, ὑπὸ τὴν ἐπιμενυμία: «*Νὰ μαθαίνω γράμματα, τοῦ Θεοῦ τὰ πράγματα*», ὡς καὶ τὴν Ἐνοριακὴ Χριστιανικὴ Ὁμάδα τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ, ὅπου συνωμίλησε μὲ τὰ μικρὰ παιδιὰ καὶ προσέφερε γλυκίσματα. Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας χοροστάτησε κατὰ τὸν Μ. Ἑσπερινὸ στὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸ Ναὸ τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων Μάνα Σύρου καὶ ἐν συνεχείᾳ μετέβη στὴν Ἀθήνα, προκειμένου νὰ συμμετάσχη τῶν ἐργασιῶν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀπὸ 1ης ἕως 5ης ὁδεύοντος μηνὸς Νοεμβρίου.

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολη, κατόπιν ὑποβολῆς σχετικῶν παρακλητικῶν αἰτημάτων, προσφάτως ἐπιχορήγησε οἰκονομικῶς τοὺς ὡς κάτωθι Συλλόγους:

- α) Σύλλογο παροχῆς φροντίδος καὶ κατ' οἶκον νοσηλείας Σύρου, διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν 500 εὐρώ,
- β) Θεατρικὸ Ὅμιλον Ἄνδρου, διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν 465 εὐρώ, γιὰ τὴν ἀγορὰ ἡχητικῶν συστημάτων καὶ

γ) Ἀθλητικό Ὅμιλο Σύρου, διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν 800 εὐρώ.

(3.11.2004) (Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Τὸ Βατικανὸ θλίβεται γιὰ τὴν ἔλλειψη ἀναφορῶν στὸν Χριστιανισμὸ στὴ Συνταγματικὴ Συνθήκη

Ὁ Καρδινάλιος Giovanni Lajolo, ὑπεύθυνος τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ Βατικανοῦ, ἐξέφρασε γιὰ μίᾶ ἀκόμη φορὰ τὴν θλίψη του γιὰ τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν γίνε-ται ἀναφορὰ στὶς χριστιανικὲς ρίζες μέσα στὰ πλαίσια τῆς Συνταγματικῆς Συνθήκης, ὅπως ἀναφέρεται σὲ τηλεγράφημα τοῦ Γαλλικοῦ Πρακτορείου Εἰδήσεων (AFP) τῆς 29/10/2004.

«Ἡ ἀναφορὰ τῶν χριστιανικῶν ριζῶν τὰ Εὐρώπης ἀποτελοῦσε ἐπιθυμία πολλῶν κατοίκων τῆς ἠπείρου μας, Καθολικῶν, Ὀρθοδόξων καὶ Προτεσταντῶν», ἀναφέρει σὲ δήλωσή του στὴν ἐφημερίδα *La Stampa*. «Αὐτὸ δὲν θὰ μπορούσε σὲ καμία περίπτωση, νὰ πειράξει ἢ νὰ ἀλλοιώσει, ὅπως ὀρισμένοι ἐδειξαν πὼς τάχα φοβόντουσαν, τὸν “λογικὸ” λαϊκὸ χαρακτήρα!— τῆς δομῆς τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτεύματος».

«Πέρα ἀπὸ τὴν σκανδαλώδη καὶ ἀνεπίτρεπτη προκατάληψη κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἡ ὁποία δὲν προκαλεῖ ὅμως ἐντύπωση, ὑπάρχει ἡ πολιτιστικὴ μυωπία ποὺ μᾶς ξαφνιάζει. Ὁ λόγος εἶναι ὅτι ἡ ἀναφορὰ στὶς χριστιανικὲς παραδόσεις δὲν ἀποτελεῖ ἓνα ἰδεολογικὸ ὄριο, ἀλλὰ τὴ μνήμη τῶν ζυμώσεων μέσα στὴν ἱστορία τῶν χριστιανικῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης καὶ μὲ ἀφετηρία τὴν χριστιανικὴ Εὐρώπη, σὲ ὅλο τὸν κόσμο».

Στὸ θέμα τῆς ἔνταξης τῆς Τουρκίας στὴν Ε.Ε., ὁ Καρδινάλιος ἀπάντησε ὅτι τὸ Βατικανὸ δὲν ἔχει λάβει ὡς τώρα θέση.

«Σὲ περίπτωσι εἰσοδοχῆς, ἡ Τουρκία θὰ πρέπει νὰ ἀνταποκριθεῖ σὲ ὅλα τὰ κριτήρια τῆς Συνόδου τῆς Κοπεγχάγης τοῦ Δεκεμβρίου 2002. Τὸ Βατικανὸ ἐκτιμᾷ ὅτι ἡ θρησκευτικὴ ἐλευθερία στὴ χώρα αὐτὴ δὲν θὰ πρέπει μόνον νὰ ἐγγυᾶται μόνον στὸ Σύνταγμα καὶ στὴν νομοθεσία της, ἀλλὰ νὰ προστατεύεται στὸ κοινωνικὸ πλαίσιο. Τὸ Βατικανὸ δὲν φοβᾶται τὴν ἐπέκτασι τῆς Εὐρώπης:

Ὁ Πάπας Ἰωάννης-Παῦλος ὁ Β΄ ἔχει δηλώσει σὲ διάφορες περιστάσεις ὅτι εἶναι ὑπὲρ μίας Εὐρώπης ποὺ θὰ ξεκινᾷ ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸ καὶ θὰ φτάνει μέχρι τὰ Οὐράλια. Ἀποφασιστικὸ ρόλο θὰ παίξει στὴν ἐπιτυχία τοῦ ἐγγχειρήματος ἡ ἰσχυρὴ ἐσωτερικὴ ἐνότητα τῆς Εὐρώπης».

Ὑποδείξεις γιὰ τὴν πολιτικὴ τῆς Μετανάστευσης καὶ τοῦ Ἄσυλου στὴν Ε.Ε. ἐκ μέρους 6 Ρωμαιοκαθολικῶν Ὄργανισμῶν

Ἐξι (6) Χριστιανικοὶ Εὐρωπαϊκοὶ Ὄργανισμοὶ παρουσίασαν δώδεκα (12) ὑποδείξεις γιὰ μιὰ σωστὴ καὶ συστηματικὴ πολιτικὴ τῆς Μετανάστευσης καὶ τοῦ Ἄσυλου στὴν Ε.Ε. καὶ στοὺς Ὑπουργοὺς τοῦ Συμβουλίου Δικαιοσύνης καὶ Ἐσωτερικῶν Ὑποθέσεων στὸ Λουξεμβούργο στὰ τέλη τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου (25-29 Ὀκτωβρίου) 2004.

Οἱ Ὄργανισμοὶ αὐτοὶ (GARITAS EUROPA, CCME, COMECE, JRS, JESUIT, QUAKER COUNCIL) ὑποστηρίζουν ὅτι οἱ δώδεκα (12) αὐτὲς ὑποδείξεις θὰ πρέπει νὰ ἐνσωματωθοῦν στὴν ὅλη πολιτικὴ γιὰ τὸ Ἄσυλο καὶ τὴ Μετανάστευσι στὴν Ε.Ε. μὲ σκοπὸ νὰ προστατεύσουν τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα τῶν μεταναστῶν καὶ προσφύγων.

Προτείνουν ὅπως, ἡ πολιτικὴ Μετανάστευσης καὶ Ἄσυλου τῆς Ε.Ε. θὰ πρέπει νὰ παρέχει μιὰ ὀργάνωσι γιὰ τὴν τακτοποίηση τῶν λαθρομεταναστῶν, τὴν ἀναγνώρισι τῆς ἀνάγκης ἐπανενώσεως τῆς οἰκογένειας, ὡς βασικὸ μάλιστα δικαίωμα, τὴν κοινὴ προσέγγισι στὴν πολιτικὴ ὀλοκλήρωσι καὶ μιὰ πολιτικὴ τροποποιημένης ἐπιστροφῆς καὶ ἐπανεισόδου στὴν Ε.Ε. Προτρέπουν μάλιστα στὰ κράτη-μέλη νὰ ἐπικυρώσουν, αὐτὰ, τὴ Διεθνή Σύμβασι ποὺ ἰσχύει πάνω στὰ δικαιώματα τῶν μεταναστῶν, ὅπως αὐτὰ υἱοθετήθηκαν στὰ Ἡνωμένα Ἔθνη ἀπὸ τὸ 1990 καὶ ἐξῆς. Κοινὸ καὶ συνδεδεμένο σύστημα Ἄσυλου θὰ πρέπει νὰ ἐγγυᾶται ὑψηλὰ ἐπίπεδα γιὰ τοὺς πρόσφυγες.

Ὅσοι ζητοῦν Ἄσυλο καὶ εἶναι Πρόσφυγες πρέπει νὰ ἔχουν πρόσβασι σὲ μιὰ ὀλοκληρωμένη διαδικασία καθορισμοῦ Ἄσυλου ἀπὸ τὴν Ε.Ε., ἡ ὁποία ὅμως θὰ πρέπει νὰ εἶναι προσαρμοσμένη καὶ σύννομη καὶ μὲ τοὺς ἐθνικοὺς νόμους καὶ τὶς ἰδιαιτερότητες κάθε μέλους κράτους.

Πρέπει νὰ ἐξασφαλιζέται στοὺς πρόσφυγες μιὰ προστατευτικὴ κατάσταση κατὰ τὴν διάρκεια τῆς αἰτήσεως

Ἄσουλου καὶ νὰ γίνονται ἀποδεκτοὶ καὶ στὴν ἀγορὰ ἐργασίας.

Οἱ ἕξι αὐτοὶ Ὄργανισμοὶ καλοῦν τοὺς Ὑπουργοὺς τῆς Ε.Ε. ὅσο αὐτοὶ θὰ προετοιμάζουν τὸ ἐπόμενο πολυετὲς πρόγραμμα γιὰ τὴν δικαιοσύνη καὶ τὶς Ἐξωτερικὲς θέσεις τῆς Ε.Ε. νὰ ἐξετάσουν παράλληλα καὶ νὰ λάβουν σοβαρὰ ὑπόψιν τοὺς καὶ τὶς δώδεκα (12) προτάσεις τοὺς γιὰ τὴ μετανάστευση. Αὐτὲς οἱ προτάσεις βασιζοῦνται πάνω στὴν βασικὴ ἀξιοπρέπεια ὅλων τῶν ἀνθρωπίνων ὄντων. Σκοπεύουν ἐπίσης νὰ τονίσουν τὰ οἰκονομικά, τὰ κοινωνικά καὶ πολιτιστικά ὀφέλη τῆς μετανάστευσης. Οἱ κίνδυνοὶ ἀσφάλειας δὲν πρέπει νὰ ἀντικρούουν τὴν κρίσιμη ἀρχὴ ἢ ὅποια ἐνισχύει αὐτὴ τὴν περιοχὴ τῆς πολιτικῆς στὰ Κράτη-Μέλη τῆς Ε.Ε.

Οἱ Δώδεκα Προτάσεις τῆς COMECE πρὸς τὴν Ε.Ε. γιὰ τὴν προσέγγιση στὴν πολιτικὴ Μετανάστευσης καὶ Ἄσουλου

1. Ἡ πολιτικὴ τῆς Μετανάστευσης καὶ τοῦ Ἄσουλου θὰ πρέπει νὰ σέβεται τὴν ἀξιοπρέπεια κάθε ἀνθρώπινης ὑπαρξης. Συνεπῶς ἀπαιτεῖται ὁ σεβασμὸς στὰ κεκτημένα ἀνθρώπινα δικαιώματα ποὺ μὲ ἀγῶνες πολλοὺς ἔχουν καταχωρηθεῖ στὶς πολιτισμένες χώρες. Οἱ ἀνησυχίες τῆς ἀσφάλειας πρέπει νὰ ὑποστηρίζουν τὶς ἀνθρώπινες ἀξίες καὶ ἀρχές, μάλιστα ὅπως διδάσκονται ἀπὸ τὸν χριστιανισμὸ καὶ τὶς ἀντιλήψεις τοῦ περὶ τοῦ ἀνθρώπου καὶ δὴ τοῦ μετανάστη καὶ δὲν μποροῦν νὰ τὶς ὑπονομεύουν. Τὰ κοινωνικά, οἰκονομικά καὶ πολιτιστικά ὀφέλη τῆς Μετανάστευσης πρέπει νὰ ἀναγνωρισθοῦν ἀπὸ ὅλα τὰ Μέλη-Κράτη τῆς Ε.Ε. καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς θρησκευτικούς καὶ λοιποὺς Ὄργανισμούς.

2. Μιὰ πιὸ προσεκτικὴ ἀπὸ κοντὰ παρακολούθηση τῆς μετατόπισης τοῦ Κοινοτικοῦ Δικαίου σὲ Ἐθνικὴ Νομοθεσία εἶναι βασικὴ γιὰ νὰ ἐγγυηθοῦμε μιὰ συνεπῆ καὶ σωστὴ αἴτηση τῶν μεταναστευομένων. Σὲ αὐτὸ τὸ χρονικὸ διάστημα, ἐμεῖς προτρέπουμε τὰ Κράτη-Μέλη νὰ ἐπικυρώσουν τὴν Διεθνή Σύμβαση πάνω στὰ δικαιώματα ὅλων τῶν Μεταναστῶν - ἐργαζομένων καὶ τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν τοὺς.

3. Οἱ στόχοι τῆς Συνθήκης τῆς Νίκαιας καὶ τῆς Καταστατικῆς Συνθήκης ποὺ ὑπογράφηκε ἐκεῖ θὰ πρέπει νὰ εἰσαχθοῦν ὅσο γίνεται γρηγορότερα στὴν Κοινοτικὴ Εὐρωπαϊκὴ Νομοθεσία μὲ σκοπὸ νὰ ἐπιτύχουμε τὴ δια-

δικασία τῆς συν-ἀπόφασης καὶ τῆς περιορισμένης ψηφοφορίας τῆς πλειονοψηφίας στὸ Συμβούλιο τῶν Ὑπουργῶν τῆς Ε.Ε.

4. Ἡ πραγματικότητα τῆς παράνομης μετανάστευσης πρέπει νὰ ἀναπτύσσει ἀπὸ πλευρᾶς τῶν Μελῶν Κρατῶν τῆς Ε.Ε., μιὰ πολιτικὴ μετανάστευσης καὶ ἀπασχόλησης καὶ συμμετοχῆς στὴν ἐργασία καὶ ὄχι ἀπλᾶ νὰ ἐντοπίζει τὸ φαινόμενο-γεγονός. Τὰ σχέδια ρυθμίσεως γιὰ τοὺς παράνομους μετανάστες θὰ πρέπει νὰ τὰ δοῦμε ὡς τὰ μέσα ἐκεῖνα γιὰ νὰ βελτιώσουμε τὴν ζωὴ αὐτῶν καὶ τὴν ὁμαλὴ ἔνταξή τους στὰ νέα εὐρωπαϊκὰ γιὰ αὐτοὺς δεδομένα. Ἡ νομοθεσία τῆς Ε.Ε. δὲν θὰ πρέπει νὰ ποινικοποιεῖ καὶ νὰ ὀδηγεῖ τοὺς μετανάστες σὲ παράνομες καταστάσεις καὶ συνθήκες διαβίωσης καὶ ἐκμετάλλευσης.

5. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπανένωσης τῆς οἰκογένειας τῶν μελῶν τῶν μεταναστῶν νομίμων ἢ μὴ θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἓνα βασικὸ δικαίωμα τὸ ὅποιο θὰ διασφαλίζεται στὴ νέα νομοθεσία περὶ αὐτοῦ τῆς Ε.Ε.

6. Ἡ αὐξανόμενη ποικιλία πολιτισμῶν καὶ ἀνθρώπων στὴν κοινωνία τῆς Ε.Ε. θὰ πρέπει νὰ προάγει ἐνεργὰ τὴ δημόσια κατανόηση ὅλων πάνω στὰ θέματα τῆς Μετανάστευσης καὶ τοῦ Ἄσουλου.

7. Μιὰ κοινὴ πολιτικὴ στὴν ἐπιστροφή καὶ τὴν ἐπαν-εἴσοδο τῶν μεταναστῶν χρειάζεται νὰ ὑποστηρίξει τὴν ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀνθρώπου καὶ νὰ παρέχει προοπτικὲς γιὰ τὸ μέλλον στοὺς μετανάστες. Κάθε πολιτικὴ εἰσόδου ἢ ἐξόδου ἀπὸ καὶ πρὸς τὴν Ε.Ε. πρέπει νὰ ἐγγυᾶται ταυτόχρονα καὶ τὴν ἔνωση μὲ τὶς οἰκογένειες τῶν μεταναστῶν.

8. Θὰ πρέπει νὰ διασφαλισθοῦν οἱ διαχρονικὲς ἀξίες περὶ τῆς ζωῆς γιὰ τὴ μὴ ὑπαρξη καὶ παρουσίαση τῆς ἀρνητικῆς εἰκόνας τοῦ θεσμοῦ τοῦ ἐμπορίου τῶν Ἀνθρώπων εἴτε στὰ παιδιὰ εἴτε στοὺς ἐνήλικες.

9. Ἡ ἀνθρωπιστικὴ βοήθεια ποὺ παρέχεται ἀπὸ τὶς Χριστιανικὲς Ἐκκλησίες, τοὺς χριστιανικοὺς φορεῖς καὶ ἄλλους διακρατικούς Ὄργανισμούς θὰ πρέπει νὰ ὑλοποιεῖται χωρὶς τὸ φόβο τῆς συμμετοχῆς σὲ δίκες καὶ διακρίσεις ἐναντι τῶν μεταναστῶν.

10. Ἐνα εὐρωπαϊκὸ βασικὸ δικαίωμα στὸ Ἄσυλο καὶ στὴν ἐπικουρικὴ Προστασία πρέπει νὰ τεθοῦν ὅσο πιὸ γρήγορα γίνεται ἀπὸ τὴν ἐπικύρωση τῆς Συνταγματικῆς Συνθήκης.

11. Οἱ διαδικασίες Ἄσουλου θὰ πρέπει νὰ ἐξασφαλίζουν ὀλοκληρωτικὴ πρόσβαση τῶν ἀνθρώπων σὲ μιὰ δια-

δικασία καθορισμοῦ τοῦ Ἀσύλου, μὲ ἐλεύθερες νομικὲς καὶ ἐρμηνευτικὲς ὑπηρεσίες καὶ τὶς πιθανότητες γιὰ προσφυγὴ σὲ κάποιο ἀναίτιο καὶ ἀβέβαιο ἀρνητικὸ ἀποτέλεσμα. Θὰ πρέπει νὰ προσεχθοῦν καὶ οἱ ἐπιταχυνόμενες διαδικασίες ἀσύλου ποὺ σήμερα γίνονται καὶ χωρὶς τὴν ἀπαραίτητη πρόσβαση σὲ πληροφορίες καὶ νομικὴ βοήθεια καὶ ὑποσκάπτουν μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ τὸν κανόνα Δικαίου καθὼς καὶ τὸ δικαίωμα νὰ παραμείνουν οἱ μετανάστες στὴ Χώρα-Ἀσύλου, ἀξιοπρεπῶς μέχρι νὰ ὑπάρξει ἀποτέλεσμα στὸ πρόβλημά τους.

12. Τὸ ἀντικειμενικὸ κριτήριον ὅλης τῆς πολιτικῆς Ἀσύλου καὶ τῶν ἄλλων ὀργάνων γιὰ τὴν προστασία τῶν προσφύγων καὶ μεταναστῶν στὴν Ε.Ε. θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡ εὕρεση σταθερῶν λύσεων γιὰ τοὺς τελευταίους. Αἰτήσεις Ἀσύλου πρέπει νὰ τακτοποιοῦνται τὸ ἀργότερο σὲ διάστημα δώδεκα (12) μηνῶν, ἐνῶ αὐτοὶ ποὺ ἔχουν ἤδη ζητήσῃ Ἀσυλο μέχρι τὴν παραχώρησή του νὰ μποροῦν νὰ ἔχουν πρόσβαση στὴν ἀγορὰ Ἐργασίας καὶ τέλος, νὰ μποροῦν νὰ μετακινοῦνται στὴν Ε.Ε. χωρὶς περιορισμοὺς καὶ φόβους συλλήψεων.

Σύστασις Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ “Ο ΑΓΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ” ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ»

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 29 παράγρ. 2 καὶ 59 παράγρ. 2 τοῦ Νόμου 590/1977 «*Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*».

2. Τὰς ὑποχρεώσεις τῆς Ποιμανούσης Ἐκκλησίας τὰς ἀπορροεούσας ἐκ τῶν Εὐαγγελικῶν Ἐπιταγῶν, τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον τῆς Ἐκκλησίας πλήρωμα.

3. Τὰς ὑφισταμένας Κοινωνικὰς, Ποιμαντικὰς καὶ Πνευματικὰς ἀνάγκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης.

4. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 685/266/4.8.2004 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐσταθίου.

5. Τὴν ἀπὸ 10.9.2004 Γνωμάτευσιν τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

6. Τὴν ἀπὸ 12.10.2004 Ἀπόφασιν Αὐτῆς.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Συνιστᾶ εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ “Ο ΑΓΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΟΣ” ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ», τὸ ὁποῖον θὰ λειτουργεῖ ὡς ἐξηρητημένη Ὑπηρεσία τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, αὐτοτελοῦς διαχειρίσεως καὶ μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρα καὶ θὰ ἐδρεύει εἰς τὴν κωμόπολιν Ἑλίκας τοῦ Δήμου Βοιῶν Λακωνίας. Ἡ ὀργάνωσις, διοίκησις, διαχείρισις καὶ λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος τούτου θὰ διέπεται ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ ἐπομένου Κανονισμοῦ:

Ἄρθρον 1

Συνιστᾶται εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης εὐαγὲς Ἐκκλησιαστικὸν Ἰδρυμα μὲ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ “Ο ΑΓΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ” ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ».

Ἄρθρον 2

Σκοπὸς τοῦ εὐαγοῦς τούτου Ἰδρύματος εἶναι ἡ περίθαλψις καὶ προστασία τῶν ἠλικιωμένων ἀτόμων ποὺ χρῆζουσι βοήθειας καὶ συμπαροστάσεως, διὰ τῆς παροχῆς στέγης, τροφῆς καὶ ἐξωνοσοκομειακῆς, ἰατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως, πρὸς αὐτοὺς, καθὼς καὶ ἡ παροχὴ καθημερινῆς σίτισεως εἰς ἀπόρους.

Ἄρθρον 3

Ἐδρα τοῦ Ἰδρύματος εἶναι ἡ κωμόπολις Ἐλίκας τοῦ Δήμου Βοιῶν Λακωνίας, κειμένη ἐντὸς τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιφέρειας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης.

Ἄρθρον 4

Πόροι τοῦ Ἰδρύματος εἶναι:

α) Αἱ πάσης φύσεως δωρεαί, κληρονομίαι καὶ κληροδοσίαι ὑπὸ παντὸς φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου.

β) Αἱ ἐπιχορηγήσεις ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, τοῦ Δήμου Βοιῶν ὡς καὶ πάσης ἄλλης Κρατικῆς Ἀρχῆς ἢ Ὄργανισμοῦ.

γ) Αἱ ἐπιχορηγήσεις τοῦ Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τοῦ Ἐνοριακοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους Ἐλίκας.

δ) Τὸ προϊόν διαφόρων ἐκδηλώσεων.

ε) Αἱ εἰσφοραὶ τῶν τροφίμων τοῦ Ἰδρύματος.

στ) Αἱ εἰσφοραὶ εἰς χρῆμα ἢ εἶδος παντὸς φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου.

ζ) Οἱ τόκοι τυχόν καταθέσεων.

η) Πᾶσα ἐτέρα νόμιμος καὶ χρηστή πρόσοδος.

Ἄρθρον 5

1. Τὸ Ἴδρυμα διοικεῖται ὑπὸ πενταμελοῦς Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀποτελουμένου:

α) Ὑπὸ τοῦ ἐκάστοτε Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης ὡς Προέδρου, ἀναπληρουμένου ὑπὸ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ.

β) Ὑπὸ τοῦ Ἐφημερίου Ἐλίκας καὶ

γ) Ὑπὸ τριῶν ἄλλων προσώπων λαϊκῶν μετὰ τῶν ἀναπληρωματικῶν αὐτῶν, διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου.

2. Ἡ θητεία τῶν λαϊκῶν μελῶν τοῦ Δ.Σ. εἶναι τριετής, δύναται δὲ νὰ ἀνανεωθῇ δι' ἄλλην μίαν τριετίαν καὶ τὸ ἀξίωμα αὐτῶν εἶναι τιμητικὸν καὶ ἄμισθον.

3. Κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν του, τὸ Δ.Σ. ἐκλέγει τὸν Γραμματέα καὶ τὸν Ταμίαν.

Ἄρθρον 6

1. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον εὐρίσκεται εἰς ἀπαρτίαν, παρόντος τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ ἀναπληρωτοῦ του καὶ δύο (2) μελῶν αὐτοῦ.

Οἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν τῶν παρόντων μελῶν. Εἰς περίπτωσιν ἰσοψηφίας νικᾷ ἡ ψῆφος τοῦ Προέδρου.

2. Τὸ Δ.Σ. ἔχει τὰς ἐξῆς ἀρμοδιότητας:

α) Διοικεῖ καὶ διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν τοῦ Ἰδρύματος.

β) Ἀποφασίζει διὰ κάθε θέμα ποῦ ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν αὐτοῦ.

γ) Ἀποφασίζει διὰ τὰς οικονομικὰς ὑποχρεώσεις τῶν τροφίμων.

δ) Ψηφίζει τὸν ἐσωτερικὸν Κανονισμὸν τοῦ Ἰδρύματος, ποῦ μετὰ τῶν ἄλλων θὰ προβλέπει τὸν εἰδικώτερον τρόπον καὶ τὰ κριτήρια εἰσαγωγῆς τῶν τροφίμων εἰς τὸ Ἴδρυμα καὶ κάθε τι ποῦ εἶναι ἀπαραίτητο διὰ τὴν καλὴν λειτουργίαν του.

ε) Συνεργάζεται μὲ Ἐκκλησιαστικοὺς Ὄργανισμοὺς, φορεῖς τοῦ Δημοσίου, τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως κ.λπ. διὰ τὴν προαγωγήν καὶ ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν του.

στ) Καταρτίζει τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμὸν καὶ ἀπολογισμὸν τοῦ Ἰδρύματος καὶ ὑποβάλλει αὐτοὺς διὰ τὴν ἔγκρισιν εἰς τὸν Μητροπολίτην.

ζ) Μεριμᾷ διὰ τὴν ἐξεύρεσιν οικονομικῶν πόρων, ἀπαραίτητων διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τοῦ Ἰδρύματος.

η) Προσλαμβάνει καὶ ἀπολύει τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἰδρύματος, καθορίζει τὶς νόμιμες ἀμοιβές του καὶ ἀποδέχεται ἐθελοντικὴν προσφορὰν ἐργασίας.

θ) Ἀποφασίζει περὶ παντὸς ἐτέρου θέματος διὰ τὸ ὅποιον δὲν γίνεται λόγος εἰς τὸν παρόντα Κανονισμὸν.

3. Τὸ Δ.Σ. συνέρχεται τακτικῶς μὲν κατὰ μῆνα, ἐκτάκτως δὲ ὡσάκις παρίσταται ἀνάγκη, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Προέδρου.

Ἄρθρον 7

1. Τὸ Ἴδρυμα ἐκπροσωπεῖται ἐνώπιον πάσης Ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Δ.Σ. ἢ ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἰδρύματος, κατόπιν ἐξουσιοδοτήσεως ὑπὸ τοῦ Δ.Σ.

Ἄρθρον 8

Τὸ Ἴδρυμα ἔχει ἰδίαν διαχείρισιν, τηρεῖ δὲ τὰ Διαχειριστικά αὐτοῦ Βιβλία, συμφώνως πρὸς τὸ σύστημα τηρήσεως τῶν λογιστικῶν βιβλίων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Νομικῶν προσώπων, θεωρημένων ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἢ τοῦ Βιβλίου Πράξεων Διοικητικοῦ Συμβουλίου, Βιβλίου Πρωτοκόλλου, Βιβλίου Ταμείου, Βιβλίου κινήτης καὶ ἀκινήτου περιουσίας, Γραμμάτια Εἰσπράξεων καὶ Ἐντάλματα Πληρωμῶν, καθὼς καὶ Βιβλίου Περιθαλομένων. Τὰ Γραμμάτια Εἰσπράξεων καὶ τὰ Ἐντάλματα Πληρωμῶν εἶναι ἐκτελεστέα, ἐφ' ὅσον φέρουν ἀπαιτήτως τὴν ὑπογραφήν τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Ταμίου τοῦ Ἰδρύματος. Ὁ Πρόεδρος ὑπογράφει καὶ ἅπασαν τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ Ἰδρύματος.

Ἄρθρον 9

Ὁ Ταμίας σύμφωνα μὲ τις ἀποφάσεις τοῦ Δ.Σ. προβαίνει σὲ ἀναλήψεις καὶ καταβολὰς χρημάτων διασφαλίζοντας τὴν περιουσίαν τοῦ Ἰδρύματος. Τὰ χρήματα κατατίθενται εἰς τὴν Τράπεζαν ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἰδρύματος. Τὸ χρηματικὸν ποσὸν τὸ ὅποῖον δύναται νὰ φέρει εἰς χεῖρας τοῦ Ὁ Ταμίας, καθορίζεται ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Ἀναλήψεις χρημάτων γίνονται κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Κωλυομένου τοῦ Ταμίου ὀρίζεται ἕτερον μέλος τοῦ Δ.Σ. μὲ ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ. κατὰ περίπτωσιν.

Ἄρθρον 10

Τὸ προσωπικὸν τοῦ Ἰδρύματος διακρίνεται εἰς τακτικὸν καὶ ἐθελοντικὸν, προΐσταται δὲ αὐτοῦ ὁ Διευθυντὴς ὀριζόμενος ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου καὶ ὁ ὅποιος δύναται νὰ εἶναι ἔμμισθος ἢ ἄμμισθος.

Λεπτομέρειες διὰ πρόσληψιν προσωπικοῦ, προσόντα καὶ καθήκοντα αὐτοῦ διαλαμβάνει ὁ Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς τοῦ Ἰδρύματος.

Ἄρθρον 11

Τὸ Ἴδρυμα ἔχει δική του σφραγίδα, φέρουσαν εἰς τὸ

μέσον τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους καὶ γύρωθεν τὰς λέξεις: «ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ “Ο ΑΓΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ” ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ».

Ἄρθρον 12

1. Ὁ Κανονισμὸς τοῦ Ἰδρύματος τροποποιεῖται ἢ καταργεῖται κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, ἐγκρινομένης ὑπὸ τῆς Δ.Ι.Σ., τῆς σχετικῆς Συνοδικῆς Ἀποφάσεως ταύτης δημοσιευομένης νομίμως εἰς Φ.Ε.Κ. καὶ Περιοδικὸ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

2. Ἡ περιουσία τοῦ Ἰδρύματος εἰς περίπτωσιν διαλύσεως αὐτοῦ περιέρχεται αὐτοδικαίως εἰς τὸ Νομικὸν Πρόσωπον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ διατίθεται ὑπ' αὐτῆς διὰ παρεμφερεῖς σκοπούς.

Ἄρθρον 13

Ὁ παρῶν Κανονισμὸς ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἄρθρον 14

Ἐκ τῶν Διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τούτου προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιορισθῇ.

Ἀθῆναι 12 Ὀκτωβρίου 2004

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

**Λειτουργία, Διοίκησης καὶ Δια-
χείρισης τοῦ ἐν Σπάρτῃ «ΙΕ-
ΡΟΥ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΟΥ
ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕ-
ΩΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΣΠΑΡΤΗΣ»**

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψει:
1. Τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1, παράγρ. 4 καὶ 59, τοῦ Νόμου 590/1977 «*Περί
Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*».

2. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 60/29.1.2004 Ἀπόφασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐσταθίου καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 70/26/6.2.2004 πρό-
τασιν αὐτοῦ.

3. Τὴν ἀπὸ 26.3.2004 Γνωμάτευσιν τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τῆς Νομικῆς Ὑπη-
ρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

4. Τὴν ἀπὸ 21.4.2004 Ἀπόφασιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου.

5. Τὴν ἀπὸ 8.10.2004 Ἀπόφασιν Αὐτῆς.

ΨΗΦΙΖΕΙ

Τὸν ὑπ' ἀριθμ. 161/2004 Κανονισμὸν ἔχοντα οὕτω:

Ἄρθρον 1

Ὁ ἐν Σπάρτῃ ἀνεγερθεὶς, εἰς οἰκοπεδικὴν ἔκτασιν ἀνήκουσαν εἰς τὴν Ἱερὰν
Μητρόπολιν Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, Ἱερὸς Ναὸς τοῦ «ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ»
ἀποτελεῖ Ἱερὸν Προσκύνημα καὶ ἴδιον Νομικὸν Πρόσωπον, κατὰ τὴν ἔννοιαν
τῶν Διατάξεων τοῦ ἀρθροῦ 1 παρ. 4 καὶ τοῦ ἀρθρ. 59 τοῦ Νόμου 590/1977 «*Περί
Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος*» ὑπαγόμενον εἰς τὴν Ἱερὰν
Μητρόπολιν Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, κέκτηται δὲ ἴδιαν σφραγίδα φέρουσαν
εἰς τὸ μέσον τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Βασιλείου καὶ κύκλῳ τὰς λέξεις «ΙΕΡΑ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ - ΙΕΡΟΝ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΑΓΙΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΣΠΑΡΤΗΣ».

Ἄρθρον 2

Σκοπὸς τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνημάτων τοῦ Ἁγίου Βασιλείου εἶναι ἡ καλλιέργεια
καὶ προαγωγή τοῦ λειτουργικοῦ, θεολογικοῦ, ἐποικοδομητικοῦ, φιλανθρωπικοῦ,
ἐπικοινωνιακοῦ, πολιτιστικοῦ καὶ ἐν γένει ἱεραποστολικοῦ ἔργου τῆς τοπικῆς
Ἐκκλησίας Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης.

Ἄρθρον 3

Μέσα διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ εἶναι, ἐνδεικτικὰ:

α. Ἡ ἀνελλιπὴς τέλεισις τῆς θείας λειτουργίας, τῶν ὑπολοίπων Ἱερῶν Μυ-
στηρίων καὶ Ἀκολουθιῶν, κατὰ τὴν τάξιν καὶ παράδοσιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλη-
σίας.

β. Ἡ τέλεισις ἱερῶν Ἀγρυπνιῶν.

γ. Ἡ διοργάνωσις εἰς τοὺς κτιριακοὺς χώρους τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος διαλέξεων, σεμιναρίων, συνεδρίων, καὶ ἄλλων παρεμφερῶν ἐκδηλώσεων θεολογικοῦ, ἐκπαιδευτικοῦ, λατρευτικοῦ κ.ἄ. περιεχομένου.

δ. Ἡ ἐπιλογή καὶ κατάρτισις στελεχῶν διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν τῶν τομέων ἱεραποστολικῆς δράσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως (Κατηχητικά Σχολεῖα, Νεανικὲς Συντροφίαι, Κατασκηνώσεις, Πολιτιστικὲς καὶ Φιλανθρωπικὲς Ἐκδηλώσεις κ.λπ.).

Ἄρθρον 4

α. Τὸ Ἱερὸν Προσκύνημα τοῦ Ἁγίου Βασιλείου Σπάρτης διοικεῖται ὑπὸ πενταμελοῦς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς (Δ.Ε.) συγκροτουμένης, ὑπὸ τοῦ ἐκάστοτε οἰκείου Μητροπολίτου ὡς Προέδρου, ἀναπληρουμένου ὑπὸ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ, ἐνὸς κληρικοῦ, ὅστις καὶ θὰ ἐκτελῆ τὰ λειτουργικὰ καθήκοντα εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν καὶ ἐκ τριῶν λαϊκῶν μελῶν, ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν, ἐπιλεγόμενων ἐξ εὐυπολήπτων προσώπων, κατοίκων τῆς Σπάρτης.

β. Τὰ μέλη τῆς Δ.Ε. μετὰ τῶν ἰσαριθμῶν ἀναπληρωματικῶν διορίζονται μὲ πρότασιν τοῦ Μητροπολίτου, ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου, διὰ μίαν τριετίαν δυναμένην ν' ἀνανεωθῆ, τὸ δὲ ἀξίωμα αὐτῶν εἶναι τιμητικὸν καὶ ἄμισθον.

γ. Ἡ Δ.Ε. συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου ἢ κατ' ἐντολὴν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ, ὡσάκις παρίσταται ἀνάγκη, εὐρίσκεται δὲ ἐν ἀπαρτίᾳ ὅταν συμμετέχουν ὁ Πρόεδρος ἢ ὁ ἀναπληρωτὴς αὐτοῦ καὶ τουλάχιστον δύο ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς.

Ἄρθρον 5

Ἡ Δ.Ε. ἔχει τὰ ἑξῆς καθήκοντα:

α. Εἰσπράττει πάντα τὰ εἰσοδήματα τοῦ Ναοῦ καὶ μεριμνᾷ διὰ τὴν διοίκησιν καὶ χρηστὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας αὐτοῦ καὶ τὴν εἴσπραξιν τῶν ἐκ ταύτης εἰσοδημάτων.

β. Καταρτίζει τὸν προϋπολογισμὸν καὶ ἀπολογισμὸν τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος τοὺς ὁποίους ὑποβάλλει πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον.

γ. Ἀποφασίζει ἐλευθέρως καὶ ἀκωλύτως διὰ τὴν ἀποδοχὴν ἢ ἀποποίησην δωρεῶν ἢ κληρονομιῶν παρὰ νομικῶν ἢ φυσικῶν προσώπων.

δ. Τηρεῖ τὰ κατὰ νόμον ἀπαραίτητα βιβλία ἦτοι:

1) Βιβλίον ἀλληλογραφίας,

2) Πράξεων τῆς Δ.Ε.,

3) Βιβλίον Ταμείου,

4) Βιβλίον ἀφιερωμάτων,

5) Βιβλίον κτηματολογίου καὶ

6) Βιβλίον τελουμένων ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἱερῶν Μυστηρίων.

Ἄπαντα τὰ ὡς ἀνωτέρω βιβλία εἶναι ἡριθμημένα καὶ θεωρημένα ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

ε. Μεριμνᾷ διὰ τὴν ἐπακριβῆ τήρησιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ καὶ μάλιστα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸ ἄρθρον 2.

στ. Φροντίζει ἀνυστάκτως διὰ τὸν εὐπρεπισμὸν καὶ τὴν συντήρησιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, τῶν προσκτισμάτων αὐτοῦ καὶ τοῦ περιβάλλοντος χώρου.

ζ. Ἐνεργεῖ τὰς εἰσπράξεις καὶ τὰς πάσης φύσεως δωρεᾶς διὰ διπλοτύπων ἀποδείξεων, πραγματοποιεῖ δὲ τὰς πληρωμὰς δι' εἰδικῶν ἐνταλμάτων εἰς τὰ ὅποια ἐπισυνάπτονται ἅπαντα τὰ δικαιολογητικά. Τὰ διπλότυπα Εἰσπράξεων καὶ Ἐνταλμάτων πληρωμῶν θεωροῦνται ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἄρθρον 6

Τὸ Νομικὸν Πρόσωπον τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος ἐκπροσωπεῖται ἐνώπιον πάσης διοικητικῆς καὶ Δικαστικῆς Ἀρχῆς, ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ ἢ τοῦ ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ ἢ καὶ ὑπὸ μέλους τῆς Δ.Ε. ὀριζομένου πρὸς τοῦτο διὰ Πράξεως τῆς Δ.Ε.

Ἄρθρον 7

Πόροι τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος εἶναι:

α. Αἱ εἰσπράξεις ἐκ κηροῦ, δίσκων, κυτίων, ἐκ κληρώσεων, ἱεροτελεστιῶν καὶ ἐξ ἐκποίησησεως ἐλαίου ἢ ἀποκλήρων.

β. Αἱ ὑπὲρ τοῦ Προσκυνηματικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ δωρεαί, προσφοραί, κληρονομίαι, κληροδοσίαι, καὶ λοιπαὶ πάσης φύσεως ἀφιερώσεις καὶ εἰσφοραὶ πιστῶν.

γ. Τὰ εἰσοδήματα ἐκ τῆς κινητῆς ἢ ἀκινήτου περιουσίας αὐτοῦ.

δ. Αἱ τυχόν ἐπιχορηγήσεις ἐξ οἰοῦδήποτε φυσικοῦ ἢ

νομικοῦ φορέως, ὀργανισμοῦ ἢ καὶ ἐξ οἰασδήποτε νομίμου καὶ χρηστῆς πηγῆς.

ἄρθρον 8

Τὰ ἔσοδα τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος διατίθενται:

α. Διὰ τὴν εὐρυθμον λειτουργίαν, συντήρησιν καὶ ἀποπεράτωσιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καὶ τοῦ κτιριακοῦ συγκροτήματος αὐτοῦ, διὰ τὸν ἐξωραϊσμὸν καὶ τὴν διαμόρφωσιν τοῦ περιβάλλοντος χώρου καὶ τὴν ἀνοικοδόμησιν νέων προσκτισμάτων διὰ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ.

β. Διὰ τὴν μισθοδοσίαν καὶ ἀποζημίωσιν τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ ἢτοι ἱεροψαλτῶν, νεωκόρου, φύλακος, καλλιεργητοῦ κ.λπ.

γ. Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ φιλανθρωπικοῦ ἔργου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ μάλιστα τῶν λειτουργούντων εἰς τὸν περίβολον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἰδρυμάτων ἢτοι οἰκοτροφείου, ὀρφανοτροφείου καὶ Παιδικοῦ Σταθμοῦ.

δ. Διὰ τὴν χορήγησιν ὑποτροφιῶν εἰς ὑποψηφίους κληρικούς οἱ ὅποιοι θὰ ὑπηρετήσουν εἰς κενὰς ἐφημεριακὰς θέσεις τῆς Μητροπολιτικῆς μας περιφερείας.

ἄρθρον 9

Καθῆκοντα ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ἐπιτελεῖ ἐφημέριος ἀπεσπασμένος προσωρινῶς ἐξ ἐτέρων Ἱερῶν Ναῶν τῆς πόλεως ἢ ἐξ ἄλλης τινὸς ἐνορίας μικρὰς ἢ καὶ συνταξιούχος διὰ ἀποφάσεως καὶ Πράξεως τοῦ Μητροπολίτου.

Τὸ λοιπὸν προσωπικὸν τὸ ὅποιον ὑπηρετεῖ ὑπὸ οἰανδήποτε ἄλλην ιδιότητα προσλαμβάνεται προσωρινῶς ἀναλόγως πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματος καὶ τὴν οἰκονομικὴν δυνατότητα αὐτοῦ μὲ Πρᾶξιν τοῦ Προέδρου, ἀπολύεται δὲ ἐπίσης μὲ Πρᾶξιν τοῦ ἰδίου δεόντως ἠτιολογημένην.

ἄρθρον 10

Ζητήματα τὰ ὅποια ἀνακύπτουν καὶ δὲν προβλέπονται εἰς τὸν παρόντα Κανονισμόν, ρυθμίζονται δι' ἀποφάσεων τῆς Δ.Ε. ἐγκρινομένων ὑπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

ἄρθρον 11

Ὁ παρὼν Κανονισμὸς τροποποιεῖται δι' ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κατόπιν ἐμπεριστατωμένης εἰσηγήσεως τῆς Δ.Ε., προεδρευομένης ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου.

ἄρθρον 12

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἄρχει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ εἰς τὸ ἐπίσημον Δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ἄρθρον 13

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τούτου προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιορισθῇ.

Ἀθῆναι 8 Ὀκτωβρίου 2004

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας

**Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Τροποποιήσις καὶ συμπλήρωσις τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 132/1999 Κανονισμοῦ «Περὶ ἀρμοδιοτήτων, ὁργανώσεως διοικήσεως καὶ ἐν γένει λειτουργίας τοῦ Διορθοδόξου Κέντρου»

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψει:
1. Τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 1 παράγρ. 4, 4 ἐδάφ. ε' καὶ 41 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

2. Τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 132/1999 Κανονισμοῦ «Περὶ ἀρμοδιοτήτων, ὁργανώσεως διοικήσεως καὶ ἐν γένει λειτουργίας τοῦ Διορθοδόξου Κέντρου».

3. Τὴν ἀπὸ 16.3.2004 Γνωμοδότησιν τῆς Ὑπηρεσίας Δικηγόρων τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

4. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 2/17.3.2004 Πρᾶξιν τοῦ Α.Υ.Σ.Ε.

5. Τὴν ἀπὸ 20.4.2004 ἐγκριτικὴν Ἀπόφασιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου.

5. Τὴν ἀπὸ 8.10.2004 Ἀπόφασιν Αὐτῆς.

ΨΗΦΙΖΕΙ

Τὸν ὑπ' ἀριθμ. 162/2004 Κανονισμὸν, ἔχοντα οὕτω:

Ἄρθρον 1

Ἡ παράγραφος 2 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 132/1999 Κανονισμοῦ (Φ.Ε.Κ. 236/τ.Α'/8.11.1999) ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς:

«2. Εἰς τὴν θέσιν τοῦ Διευθυντοῦ διορίζεται Κληρικός, Ἐπίσκοπος ἢ Πρεσβύτερος ἢ καὶ Λαϊκὸς γνωρίζων μίαν τουλάχιστον ξένην γλῶσσαν, κάτοχος διπλώματος Α.Ε.Ι. Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου ἢ τῆς ἀλλοδαπῆς».

Ἄρθρον 2

Μετὰ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 132/1999 Κανονισμοῦ (Φ.Ε.Κ. 236 τ. Α') προστίθεται ἄρθρον ὑπὸ τὸν ἀριθμὸν 5α ἔχον οὕτω:

«Ἄρθρον 5α

1. Εἰς τὸ Διορθόδοξον Κέντρον συνιστᾶται παρὰ τῷ Διευθυντῇ μία (1) θέσις Εἰδικοῦ Συμβούλου τῆς Κατηγορίας τῶν Εἰδικῶν θέσεων ἐπὶ βαθμῶ β'.

2. Εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν διορίζεται, δι' ἀποφάσεως τῆς Δ.Ι.Σ. κατὰ τὸ ἄρθρον 16 περίπτ. α τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5/1978 Κανονισμοῦ καὶ ἐπὶ τετραετεί θητεία ἐπὶ σχέσει δημοσίου δικαίου δυναμένη νὰ ἀνανεοῦται, πτυχιούχος Ἀνωτάτης Πανεπιστημιακῆς Σχολῆς, κάτοχος δύο τουλάχιστον ξένων γλωσσῶν καὶ γνώστης τοῦ ἀντικειμένου τῶν Διορθοδόξων Σχέσεων».

Ἄρθρον 3

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἀρχεταὶ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἄρθρον 4

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου τοῦ Διορθοδόξου Κέντρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιορισθῇ.

Ἀθῆναι 8 Ὀκτωβρίου 2004

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Προκηρύξεις**Ἱερῶν Μητροπόλεων:****Αἰτωλίας****καὶ Ἀκαρνανίας****Κερκύρας, Παξῶν καὶ****Διαποντίων Νήσων****Μεσσηνίας****Ζακύνθου****Κασσανδρείας****Σύρου****Νεαπόλεως****καὶ Σταυρουπόλεως****Χαλκίδος****Κεφαλληνίας****Κλητήριον Ἐπίσκοπα****Ἱερᾶς Μητροπόλεως****Λαρίσης καὶ Τυρνάβου****Ἱερὰ Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας**

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν κατ' ἐπιλογὴν πλήρωσιν μᾶς (1) θέσεως Ὑπαλλήλου, κλάδου ΔΕ Διοικητικοῦ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, ἐγκριθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. ΔΙΠΠ/Φ. ΕΓΚΡ. 10/16/5857 π.ἔ./28-1-2003 Π.Υ.Σ., καλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς εἴκοσι (20) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλουν τὰ προβλεπόμενα δικαιολογητικὰ εἰς τὰ ἐν Μεσολογγίῳ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως, διὰ τὴν κάλυψιν τῆς ὡς ἄνω θέσεως.

Ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 10ῃ Ὀκτωβρίου 2004

† Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρων 33-37 του ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἀγίου Γεωργίου Λεπενουῆς καὶ

Ἀποστόλου Φιλίππου Γραμματικοῦς,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 11ῃ Νοεμβρίου 2004

† Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρων 33-37 του ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἀγίου Ἰωάννου Λάζου πόλεως Κερκύρας,

Υ.Θ. Κοιμήσεως Μαμάτων πόλεως Κερκύρας,

Υ.Θ. Εὐαγγελιστρίας Σγουράδων,

Υ.Θ. Εἰσοδίων Σφακερῶν καὶ

Ἀγίου Νικολάου Πετάλειας,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνός ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Κερκύρα τῇ 15ῃ Ὀκτωβρίου 2004

† Ὁ Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Υπαπαντῆς τοῦ Χριστοῦ Σταματινοῦ, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Καλαμάτᾳ τῆ 18ῆ Ὀκτωβρίου 2004

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ζακύνθου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίας Μαρίας Μαγδαληνῆς Μαρῶν καὶ

Ἁγίας Κυριακῆς - Ἁγίου Νικολάου Ἄλυκῶν,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Ζακύνθῳ τῆ 1ῆ Νοεμβρίου 2004

† Ὁ Ζακύνθου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ζακύνθου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἰ. ναῷ Ἁγίου Νικολάου

πόλεως Ζακύνθου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ζακύνθῳ τῆ 2ᾶ Νοεμβρίου 2004

† Ὁ Ζακύνθου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κασσανδρείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἰ. ναῷ Ἁγίου Νικολάου Θέρμης, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Πολυγύρῳ τῆ 1ῆ Νοεμβρίου 2004

† Ὁ Κασσανδρείας ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κασσανδρείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίου Ἀθανασίου - Ν. Ραιδεστοῦ καὶ

Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου - Ν. Σιλλάτων,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Πολυγύρῳ τῆ 4ῆ Νοεμβρίου 2004

† Ὁ Κασσανδρείας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Σύρου

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν κατ' ἐπιλογὴν πλήρωσιν μιᾶς (1) θέσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Ὑπαλλήλου, κλάδου Τ.Ε. Διοικητικοῦ-Οἰκονομικοῦ τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως Σύρου, ἐγκριθείσης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. ΔΙΠΠ/Φ. ΕΓΚΡ. 10/16/5857 π.ἔ./28-1-2003 Π.Υ.Σ., καλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς εἴκοσι (20) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλουν τὰ προβλεπόμενα δικαιολογητικά εἰς τὰ ἐν Ἐρμουπόλει Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως, διὰ τὴν κάλυψιν τῆς ὡς ἄνω θέσεως.

Ἐν Ἐρμουπόλει τῆ 10ῃ Νοεμβρίου 2004

† Ὁ Σύρου ΔΩΡΟΘΕΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τὰς τῶν Κανονισμῶν 5/1978 καὶ 12/1980, προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν θέσιν Πρωτοσυγκέλλου τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Νεαπόλει τῆ 16ῃ Νοεμβρίου 2004

† Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ΒΑΡΝΑΒΑΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν Α) τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίας Τριάδος Πούρνου,

Ἁγίου Γεωργίου Βούνων,

Ἁγίου Δημητρίου Κούτουρλο,

Τιμίου Προδρόμου Γαλατσώνας,
Ἁγίας Παρασκευῆς Καστανιώτισσης,

Ἁγίων Θεοδώρων Πευκίου,

Ἁγίου Ἰωάννου Πολυλόφου,

Ἁγίας Παρασκευῆς Πολιτικῶν,

Ἁγίας Παρασκευῆς Σέττας,

Ζωοδόχου Πηγῆς Τσοῦκας,

Ἁγίου Ἰωάννου Κοτσικιάς,

Προφήτου Ἡλιοῦ Κοτσικιῶν,

β' Ἐφημ. Θέσις Ἁγίου Νικολάου Ψαχνῶν,

β' Ἐφημ. Θέσις Ὁσίου Ἰωάννου Ρώσσου Βασιλικοῦ,

Ἁγίων Ἀναργύρων Χρόνιας

Ἁγίας Παρασκευῆς Καματριᾶδων,

Ἁγίου Ἰωάννου Βουτᾶ,

Ἁγίας Τριάδος Κερασιᾶς καὶ

Φανερωμένης Σκοπέλου,

Β) τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς ἰ. ναοῖς

Ἁγίου Νεκταρίου Χαλκίδος καὶ

Ἁγίων Ταξιάρχων Χαλκίδος,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Χαλκίδι τῆ 16ῃ Νοεμβρίου 2004

† Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κεφαλληνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Κοιμήσεως Θεοτόκου Ξενοπούλου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Ἀργοστολίῳ τῆ 1ῃ Νοεμβρίου 2004

† Ὁ Κεφαλληνίας ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ἱερά Μητρόπολις Κεφαλληνίας

ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 του ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν Ἱεροδιακόνου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἱπεραγίας Θεοτόκου Σκηνέας,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Ἀργοστολίῳ τῇ 15ῃ Νοεμβρίου 2004

† Ὁ Κεφαλληνίας ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ἱερά Μητρόπολις Λαρίσης καὶ Τυρνάβου

Πρὸς τὸν

Ἱερομόναχον Εὐθύμιον Τρικαμηνᾶ

(Ἀγνώστου Διαμονῆς)

Καλοῦμεν σὲ ὅπως ἐμφανισθῆς ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Βασιλείου Τάσιου, ἐνεργοῦντος ὡς Ἄνακριτοῦ συνωδᾶ τῇ ὑπ' ἀριθμ. 778/296/26-5-2004 ἐντολῇ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λαρίσης καὶ Τυρνάβου κ. Ἰγνατίου καὶ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 110 τοῦ Ν. 5383/1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ αὐτῶν διαδικασίας», τὴν 14ην μηνὸς Ἰανουαρίου 2005, ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 11.00 π.μ. ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἀχιλλίου Λαρίσης, ἵνα ἀπολογηθῆς ἐπὶ κανονικοῖς παραπτώμασι.

Ἐν Λαρίσῃ τῇ 19ῃ Νοεμβρίου 2004

Ὁ Ἄνακριτῆς

Πρωτοπρεσβύτερος

Βασίλειος Τάσιος

Ὁ Γραμματεὺς

Οἶκον. Νεκτᾶριος Φωκίδης

Ραδιοφωνικός Σταθμός της Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 89,5 Μ
Συχνότητες ἀναμετάδοσης

Ἰ. Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν	89,5	Ἰ. Μ. Λήμνου	93,3
Ἰ. Μ. Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας	89,5	Ἰ. Μ. Μαντινείας	94,6
Ἰ. Μ. Ἀλεξανδρουπόλεως	91,5		& 105,3
Ἰ. Μ. Ἀργολίδος	105,2	Ἰ. Μ. Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς	95,8
Ἰ. Μ. Ἄρτης	106,8	Ἰ. Μ. Μεσσηνίας	86,6
Ἰ. Μ. Βεροίας καὶ Ναούσης	90,2	Ἰ. Μ. Μηθύμνης	105,4
Ἰ. Μ. Γόρτυνος	98,2	Ἰ. Μ. Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης	88,8
Ἰ. Μ. Γουμένισσης	88,8		& 89,1
Ἰ. Μ. Γρεβενῶν	89,6	Ἰ. Μ. Μυτιλήνης	105,4
Ἰ. Μ. Δημητριάδος	104		& 89,4
Ἰ. Μ. Διδυμοτείχου	98,1	Ἰ. Μ. Ξάνθης	93,8
	& 90,8	Ἰ. Μ. Παραμυθίας	105,1
Ἰ. Μ. Δράμας	98,3		& 105,9
Ἰ. Μ. Δρυϊνουπόλεως	89,9	Ἰ. Μ. Παροναξίας	98,5
	& 104,5	Ἰ. Μ. Πατρῶν	88,4
Ἰ. Μ. Ἠλείας	107,9	Ἰ. Μ. Σάμου	95
Ἰ. Μ. Θήρας	89	Ἰ. Μ. Σερρῶν	99,2
	& 89,9	Ἰ. Μ. Σιδηροκάστρου	92,5
	& 104,5	Ἰ. Μ. Σισανίου	103
Ἰ. Μ. Ἱερισσοῦ	103,5	Ἰ. Μ. Σύρου	95,4
Ἰ. Μ. Καλαβρύτων	102,3	Ἰ. Μ. Τρίκκης	102
Ἰ. Μ. Κασσανδρείας	93,7	Ἰ. Μ. Ὑδρας	89,5
Ἰ. Μ. Καστορίας	94,2	Ἰ. Μ. Φθιώτιδος	89,4
Ἰ. Μ. Κερκύρας	91,1		& 89,7
Ἰ. Μ. Κεφαλληνίας	106,3	Ἰ. Μ. Φιλίππων (Καβάλα)	107
Ἰ. Μ. Κορίνθου	92,5	Ἰ. Μ. Φλωρίνης	98,3
Ἰ. Μ. Κυθήρων	88,8		& 98,8
Ἰ. Μ. Λαγκαδᾶ	106,8		& 94,5
Ἰ. Μ. Λαρίσης	96,3	Ἰ. Μ. Χαλκίδος	97,7
Ἰ. Μ. Λευκάδος	107,8	Ἰ. Μ. Χίου	93,1

**ΔΕΙΤΕ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΑ ΤΕΥΧΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»**

<http://ecclesia.gr/greek/press/ekklisia/index.htm>

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Κεντρική Σελίδα | Ιερό Σύνοδος | Αρχιεπίσκοπος | 89,5 Radio | Εδήσεις | Κοινωνία
Βιβλιοθήκη | Μουσεία | Multimedia | Τεχνική Βοήθεια | Σύνδεσμοι | Επικοινωνία

**ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΚΑΙ ΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

ΚΛΑΔΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

Περιοδικά

- ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ
- ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Χρειάζεστε Adobe acrobat reader για να διαβάσετε τα αρχεία.

Ενεργοποιήστε την ένδειξη Web browser Integration στον Acrobat reader (File/General/Preferences).
Αν παρ' όλα αυτά δεν μπορείτε να διαβάσετε απ' ευθείας μέσω του browser, κάντε δεξί κλικ στο αρχείο και επιλέξτε "Αποθήκευση προορισμού ως...", ("Save target as...") για να το αποθηκεύσετε..

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ 2004

Οκτώβριος
Αύγουστος-
Σεπτέμβριος
Ιούλιος
Ιούνιος
Μάιος
Απρίλιος
Μάρτιος
Φεβρουάριος
Ιανουάριος

ΕΤΟΣ 2003

Δεκέμβριος
Νοέμβριος
Οκτώβριος
Αύγουστος-
Σεπτέμβριος
Ιούλιος
Ιούνιος
Μάιος
Απρίλιος
Μάρτιος
Ιανουάριος

ΕΤΟΣ 2002

- Νοέμβριος
- Αύγουστος-
Σεπτέμβριος
- Ιούλιος
- Μάιος
- Απρίλιος
- Μάρτιος
- Φεβρουάριος
- Ιανουάριος

ΕΤΟΣ 2001

- Δεκέμβριος
- Νοέμβριος
- Οκτώβριος
- Αύγουστος-
Σεπτέμβριος
- Ιούλιος
- Ιούνιος
- Μάιος
- Απρίλιος
- Μάρτιος
- Φεβρουάριος
- Ιανουάριος

ΕΤΟΣ 2000

- Ιούλιος
- Ιούνιος
- Μάιος
- Απρίλιος